
Romulus Bărbulescu
&
George Anania
OCHII EI
ALBAŞTRI
Colecţie de povestiri SF
2013
IN MEMORIAM

Romulus Bărbulescu
&
George Anania

IN MEMORIAM

OCHII EI ALBAŞTRI

Colecţie de povestiri SF

2013

CUPRINS

Povestirile au fost publicate în
Colecţia Povestiri Ştiinţifico-Fantastice
şi în almanahul **Anticipaţia**

OCHII EI ALBAŞTRI

(1967)[1]

Şi deodată în visul lui monoton interveni o schimbare.

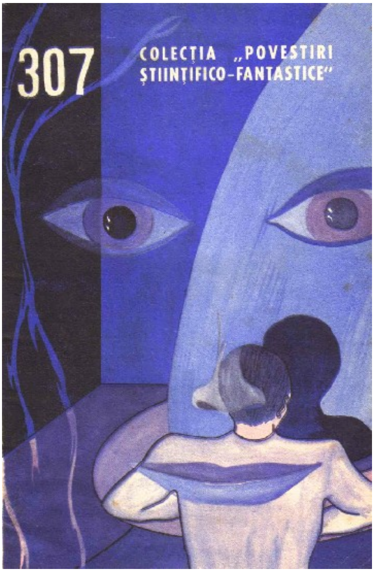
Nefiresc de pământean, odinioară, pe „Nox”, el, cel dintâi coborâtor, întâlnise mirosul aspru al fânului abia cosit... Asta s-a petrecut însă foarte demult, pe când fusese tânăr, totuşi şi-aici ceva, ca un miros şi o amintire, străbate încăperile, peste decenii. E ca atunci când trebuia să moară şi aproape-şi blestema copilăria, căci mirosul acela al planetei a fost o cumplită otravă.

Ar fi vrut să-nţeleagă, însă doar frica îl dominase atunci, în preajma morţii, şi-acum din nou frica îi dă târcoale – hotărât lucru, nimic din visul lui nu poate fi înţeles. O spaimă plouă peste tăcerea încremenită, odată cu părerea acestui miros din lumea de dincolo, a trecutului.

Umbre nelămurite cutreieră poteci de odinioară. A tresărit acul indicator de biocâmp – trebuie să se întâmple ceva, trebuie! – şi, uite, străvezie, ea prinde contur în cadrul uşii – doi oclii imenşi, albaştri, aţintiţi din întuneric asupra lui. Dorul i se ghemui atunci pe umăr, fremătător, ca un porumbel. Ea! Îi mângâie cu privirea umerii, zăpăcit, îi scrută faţa, aceeaşi, după douăzeci de ani, şi-şi zise că în sfârşit o să se trezească

---

[1] CPSF 307

şi o s-o vadă aievea...

Aşteptă, aşteptă. Ea nu făcu nicio mişcare – poate că visul tot nu se terminase. El se ridică obosit şi trecu pragul spre cealaltă încăpere, prin trupul şi ochii ei, care încă mai persistau ca un abur. Şi împrejurul navei defilau stelele maiestuoase, într-o rotire căreia el nu-i mai aparţinea, întinzând demonice braţe de flăcări, total lipsite de importanţă. Spaima îl urmă; auzea solzii îngheţaţi ai spaimei târându-se prin cabine, îi simţi muşcătura şi iar viscoli ceea ce putea fi mirosul de fân al copilăriei şi-al morţii. Cu un fel de deznădăjduită speranţă îşi întoarse faţa după ea, în vreme ce dorul îi mângâia tâmpla cu aripile, şi o văzu, palidă, lângă oglindă, privindu-l prin apele azurii. Ochii albaştri ardeau în cleştar, tăcuţi. El făcu un pas şi oglinda tremură o clipă, dar acum era iarăşi o biată sticlă, la fel de veche, cenuşie şi goală, sub jocul fascinant al spaimei care din nou îşi pregătea muşcătura. Îl biciui frica asta binefăcătoare şi începu să-şi îmbrace scafandrul, convins că un sfârşit sau o eliberare îl aşteaptă în afara navei.

Deschise trapa, se legă cu un cablu şi ieşi. Zbura de o sută de ori mai iute ca lumina, de aceea Universul se preschimbase într-un noian de fulgere, un joc de comete şi artificii, păienjeniş al culorilor. Drumul era pretutindeni pustiu, drum care nu mai ducea nicăieri. Pământul continua să trăiască acolo, în urmă, la peste doua mii de ani-lumină depărtare.

Aşa povestea visul ciudat din care Tium nu izbutea să se trezească. Aparent, astronava rămăsese întreagă. Doar o pată verde, care în întunericul cosmic nici nu se distingea, doar o pată verde apăruse pe blindaj. Era scafandrul ei... Sau nu, de aici începea visul cel rău, cu o sumedenie de insinuări perfide, pentru că ea, desigur, nu putuse, n-avea dece să moară.

Aripa dorului i se frecă de tâmptă, aripă moale şi albă de porumbel. Ochii albaştri se deschiseseră înaintea lui, pe catranul încremenit al bolţii. „Dă-mi mâna! – ar fi vrut el să spună. Să mă trezesc, noaptea s-a lungit peste măsură”. Dar, ca în orice coşmar, dinţii i se încleştaseră şi nu reuşea să scoată o vorbă, îşi aminti cât luptase cu somnul, sau cu leşinul, căci mai degrabă leşin era; atunci, imediat după accident, când ea controla învelişul navei, iar el ieşise din sala motoarelor, înăbuşit de căldură.

Leşinase... A urmat acel coşmar în care se făcea că ea a murit, pulverizată pe metalul carcasei... Se făcea că ea murise cu adevărat şi că el s-a convins, văsând că nu se mai întoarce nici după trei zile, nici după trei săptămâni. Stătuse mult timp lângă pata cea verde, în razele proiectoarelor. Aţipea uneori, cotropit de somn, şi vedea ochii ei trişti, speriaţi şi întrebători, totdeauna întrebători...

Porumbelul de pe umărul lui gânguri speriat şi zbură departe, în întuneric. Aceia nu erau ochii albaştri, ci numai două puncte de lumină, ca nişte stele rătăcite prosteşte în spatele astronavei bezmetice. Şi dacă nu e vis?

Căută pe dibuite intrarea, târându-se pe lângă cablu. Şi de cum se întoarse înăuntru spaima, care-l

aştepta lângă uşă, l-a muşcat iar, ameţindu-l cu mirosul fânului – era ca o mare de fân cosit –, şi el se strădui să audă cântecul greierilor, şi greierii tăceau, încăpăţânaţi. Atunci a ştiut că acolo mai e cineva, care poate-l pândeşte, şi, de surpriză, a întors capul, strigând fără voie:

— E cine... va aici?

Iar limba i se împletici în gură şi îl duru, aşa cum se întâmplă după ce n-ai mai vorbit cu glas tare de peste douăzeci de ani.

Zilele începută să treacă altfel de la această întâmplare, şi în toate dimineţile el se trezea nerăbdător să afle urmarea. Frica îl părăsise treptat, lăsând o tăcere plină de întrebări, în vreme ce ea venea tot mai des, mai aproape, străvezie, ca un văzduh înflorit.

Pesemne se apropia finalul. Simţurile celor din astronave se ascut într-atâta încât prevăd cu adevărat întâmplări care vor veni, şi chiar Tium verificase asta odinioară, pe „Nox”, şi mai târziu înainte de despărţire. Se gândea vag la eşecul expediţiei şi aştepta, mai degrabă împăcat, el, care încă nu ştia cât din viaţa lui a fost vis; căci nu se mai putea schimba nimic, şi după ce avea să moară toate vor rămâne la fel, împietrite în zborul fără capăt, de o suta de ori mai rapid ca lumina.

Rămăsese culcat, poate chiar adormise, când avu iar certitudinea ca mai e cineva, alături de el, în navă. Îi plăcu să creadă că-i ea – lucrurile se simplificau astfel, deşi prezenţa o simţise tot timpul; dar n-ar fi vrut să admită că înnebunise. Când era singur şi neliniştit – o, cât de des fusese el neliniştit şi singur! –, gândurile i se mişcau prin cabină, scotocind pretutindeni. Tium nu le vedea niciodată, le recunoştea

însă vocea şi mai auzea deseori ceva asemenea foşnetelor şi trosnetelor când se buluceau cu toatele în juru-i.

Bineînţeles că nici acum ele nu puteau să lipsească, mai ales acum, când dorea numai vecinătatea ei, şi dorul batea, timid, cu ciocul în hublouri, să-i dea şi lui drumul înăuntru. Erau gânduri viclene, târându-se abil, insinuante, ca apa, şi vedeau şi comentau totul.

„Doarme! – zise unul dintre ele, vorbind de Tium ca de un străin. A dormit mereu şi visează.”

Gândurile celelalte se învălmăşiră – Tium şi le închipuia ca pe o ceaţă de unde fiecare, pe rând, căpăta contururi schimbătoare şi-apoi curgeau din nou împreună, de-a valma, se învolburară şi un altul se ridică, întrebând:

„Şi frica?”

„În somn ţi-e frică mereu – şopti primul. Pentru că visezi.”

Norul de ceaţă se prelinse printre fotolii, rotindu-se, desfăcându-şi o sută de braţe, ca să poată iscodi împrejur.

„Ba eu cred – murmură gândul celălalt, cu un glas nedumerit, de copil –, eu cred că totuşi mai e cineva, care-l sperie. Acolo, în oglindă,..”

„Unde? – se auziră întrebări. Unde?”

„A zis că în oglindă. În oglindă...”

Ceaţa gândurilor aburi oglinda.

„Nuu! – suspină atunci un al treilea, a cărui voce era înceată şi tristă. Aici e ea. Voi n-o cunoaştcţi, cei tineri...”

„Se zice c-a murit!” – spuse gândul cu glas de copil.

„Ştiu eu? – şopti gândul cel trist. S-ar părea că nici nu zburăm spre Pământ.”

Ea coborî din oglindă, prin ceaţă, cu porumbelul pe umăr; îl privi pe Tium cu două ceruri sau două mări în ochii nemăsurat de limpezi şi-apoi întinse mâinile spre fruntea lui, străvezii ca pânzelc de păianjen.

„Poate – vorbi iar gândul cel dintâi, nehotărât –, poate mă-nşel, şi nu e vis, şi nici nu zburăm spre Pământ...”

„Mai este cineva în astronavă...”

— Da... Cine? întrebă trudnic Tium.

— Eu, un om! se auzi neaşteptat un al patrulea gând, izgonindu-le pe toate celelalte; adică un murmur care venea de departe, ca un ecou într-o peşteră.

Ea clipi şi-şi ridică alene părul negru, întoarse capul, să asculte ceva, dar în aceeaşi clipă se destrămă.

— Somnul... somnul... bolborosi Tium, răsucindu-se violent în patul larg, prea larg pentru un om singur.

Gândurile ieşiră de prin cotloane, iscodind temătoare.

„Nu e vis, nu e! – susură cel dintâi, speriat, din mijlocul norului ceţos, şi gândurile mai tinere se grăbiră să-i dea dreptate. Mai e cineva aici, a vorbit!”

Tium îşi asculta gândurile. Şi ele auziseră murmurul, deci mai era cineva, dar unde şi cine?

„Cine eşti tu?” – întrebă uimit gândul cu glas de copil, cu glasul din copilărie al lui Tium.

Iar Tium se întoarse cu faţa la perete, ascunzându-şi capul între pernă şi colţul patului, în ungherul cel mai întunecos.

„Nu vorbeşte! – se necăji gândul trist. Închipuiri, toate numai închipuiri!”

„Lui îi e frică – spuse liniştit primul gând, care era şi cel mai înţelept. Înseamnă că mai e un om aici, a cărui apariţie neaşteptată l-a speriat.”

„De ce nu o femeie? – întrebă glasul de copil. O femeie care să-i fi amintit de ea!”

Dorul se zbătu, lovindu-şi aripile; Tium luneca în vis, în credinţa că-i iarăşi vis, şi obosise...

„Poate chiar o femeie!” – adie murmurul, iar gândurile se rotiră tăcute, în semn că au auzit.

„Unde?” – voia să întrebe Tium şi-i scăpă doar un geamăt, limba îi era înţepenită ca o bucată de lemn.

— Stau aici, lângă tine! spuse glasul.

Imaginea ei flutură o clipă, ca un văl alb, în vreme ce porumbelul ţipa scurt, de trei ori.

— Aici nu! se scutură Tium şi-şi sângeră limba. Aici, ea... Ochii ei albaştri...

Singurătatea se rostogoli peste el, cu o avalanşă de nonsensuri, şi pretutindeni se scutura mirosul blestemat de fân proaspăt.

— Nu eşti nebun! îi spuse cu blândeţe glasul străin. Nu mă vezi, pentru că sunt altfel decât tine.

Nervii lui Tium cedară: se crispă de aşternutul gol de alături şi începu fără veste să plângă.

— Eşti un miraj tu! se împotrivi, cu primele lui vorbe distincte. Mâna mea trece... Doamne!

— Sunt de-o săptămină cu tine. Ţî-am citit toate cărţile, Tium. A fost greu... Folosiţi cuvinte ciudate.

Ea se ivi, zâmbind, tu porumbelul dorului alături, la marginea unor păduri iluzorii.

— Minţi, minţi! izbucni el. Ce prost mai sunt! Cum ai ajuns la mine fără o astronavă?

Şi răsuflă adânc, ştergându-şi lacrimile.

„Da! – zise gândul cel trist. Unde îi e astronava?”

„E-aici – se împotrivi gândul cel înţelept. Dar este invizibilă, ca şi astronautul ci”.

— Vehiculul meu cosmic zboară alături de astronava

ta! răspunse murmurul. Doar că el nu poate fi detectat de tine.

Ea se apropie şi atinse palma lui Tium cu degetele, într-un miraculos sărut al mâinilor. Din degetele ei se revărsa o linişte imensă care până la urmă îl învălui de tot. Tium auzi cum gândurile încep sa se certe, dar nu mai înţelegea decât vocea aceluia trist, şi-apoi nici pe-aceea, până adormi.

*

S-a trezit târziu şi visase frumos, că zboară, singur şi gol, printre stele, într-o mare jerbă de raze, într-o plutire nestăvilită către ceva care putea să fie izbăvirea. Ea îl veghease, cu tâmpla pe umărul lui.

— Ce bine când visezi frumos! şopti el, mângâindu-i părul de aer.

Ştia acum că e numai vis totul: şi gândurile, şi iarba.

— De ce crezi? îi răspunse tainicul murmur.

— Mă trezesc, spuse Tium, şi-ncepe visul rău!

— Trezeşte-le! îl îndemnă glasul. Te-ai odihnit, iar eu sunt cu tine.

— Tu?

— Un om. Poate o femeie. Şi-am citit toate cărţile, nu-ţi aminteşti?

— Tu, mireasma? Ea se-ntoarse spre el, cu vechea, speriata şi-ntrebătoarea privire. Se-nfioră: Dă-mi mâna!

— Nu pot, Tium! Sunt altfel decât voi, pământenii.

— Altfel?

— Materia care mă alcătuieşte are o structură aparte, corpusculară şi ondulatorie, asemănătoare luminii.

— Nu mă minţi? întrebă el, uimit peste măsură de un asemenea vis năstruşnic. Voi toţi, la tine acasă,

sunteţi aşa?

— Nu! spuse murmurul, şi suna tare, tare ciudat.

Tium râse, nici el nu ştia de ce, şi-şi clătină capul. Ea se topise în umărul lui.

— Şi cum, tu mă vezi? urmă Tium, curios până unde-l va duce visul. Mă poţi atinge?

— Te ţin îmbrăţişat, fiindcă sunt pretutindeni, în aer şi-n cărţi. Tu mă respiri, te mişti şi clipeşti în mine.

— Vai, se temu el atunci. Şi nu te doare?

— Nu mă doare! răspunse glasul, răsunând afund, ca într-o peşteră,

— Toiul e cu putinţă în somn! ripostă Tium şi-l bucura conştiinţa asta că visează. Dar cum nu te-mprăştii în toale părţile, prin Cosmos?

— Corpusculii şi undele care mă alcătuiesc, zise murmurul, au o anume aşezare, o coeziune care le ţine strânse laolaltă.

— Eşti un om înţelept...

— O femeie.

— Adevărat? făcu el şi parcă simţi fâlfâitul de aripi al dorului. Aş vrea să ascult basmul tău, de unde vii şi ce cauţi. Dar cum te cheamă?

— Vin de departe! zise femeia. De foarte departe, am mers multe milenii pământeşti cu viteza astronavei tale.

— Da, e un basm frumos! răspunse Tium visător. Mai frumos decât al meu.

— Nu e un basm, îi răspunse cu blândeţe vocea,

— Ba da! Sau un vis, e tot una. Şi zbori aşa, singură...

— Caut oamenii, Tium!

— Toţi căutăm... Cum ziceai că te chiamă?

— Nu ştiu, pământeanule! Numele meu e ca o undă,

şopti femeia nevăzută. Un cod matematic, de netradus în cuvinte...

— Nu, zâmbi el, oamenii trebuie sa aibe numele lor. Şi pietrele au nume, dar oamenii…

Glasul tăcu mult timp, tăcu toată ziua aceea, deşi gândurile l-au provocat pe rând, l-au îmbiat cu întrebările lor. Numai Tium rămase liniştit, pentru că, nu-i aşa? totul e cu putinţa în somn.

*

I se urâse, singur din nou. Şi-a silit închipuirea să-i aducă imaginea ei sau măcar glasul fiinţei nevăzute, şi totuşi nici închipuirea nu-l mai slujea ca de obicei. Era un fel de trezire, căreia i se împotrivi temător, căci şi dorul, şi gândurile dispăruseră odată cu visul.

Atunci mâncă, lacom şi mult, colindând, slăbănog şi bărbos, cabinele prin dezordinea lor, căutând nici el nu ştia ce. Astronava parea oprită dincoace de sarabanda stelelor în mişcare.

Se înnopta – lămpile luminau tot mai slab. Cabina era neprimitoare şi rece, ca o casă părăsită. Tium închise ochii, neputincios, şi în aceeaşi clipă îi surprinse o amintire vcche, neaşteptat de clară printre părerile şi umbrele trecutului, ca o lumină. Aproape că simţi mirosul rece al ozonului marilor înălţimi; se revedea copilandru, zburând cu platforma antigravifică, singur, într-o noapte ca asta, prin norii scuturaţi de furtună, acasă la el, pe Pământ. Fulgere albe roteau întunericul ca pe un titirez uriaş, lovindu-i marginile fără-ncetare, şi o dată cu el se rotea şi Tium – costumul său de protecţie, croit parcă dintr-o mie de oglinzi, fulgera el însuşi în luate părţile, încărcat cu electricitate. Băiatul se încleştase de balustrada platformei. Râdea, sigur de sine, în ploaia sălbatică, înfiorat de plăcere, încrezător

şi teribil ca toţi adolescenţii, stăpân al furtunii. Norii halucinanţi i se aşterneau la picioare, valuri superbe într-un ocean nemaiîntâlnit...

Tresări. Lămpile se stinseseră cu totul, începuse noaptea convenţională a astronavei. Dar el fremăta, aţâţat, muşchii amorţiţi îi zvâcneau sub piele, ca atunci, în furtună...

Tium se ridică, se azvârli în picioare, adulmecând ca un lup tânăr aerul împrejur, şi simţea apăsarea de cuşcă a astronavei.

— Întoaree-te! îl ispiti un glas, răsunând parcă pretutindeni. Întoarce-te la tine pe Pământ.

Tium ascultă şi, încremenit, iscodi doar cu ochii pustietatea.

— Unde eşti? mormăi el. Unde te-ascunzi, cu vrăjile tale?

— De ce nu vrei să te-ntorci pe Pământ?

— Pentru că l-am uitat! strigă el. Nu există Pământul.

— Ba din pricina ei... spuse glasul domol.

Atunci vraja se rupse.

Tium îşi ridică privirile, muncit de nedumerire, şi totul se prăbuşea împrejurul lui: norii turbaţi, şi fulgerele, şi ploaia se mistuiră în lucirea mată, indiferentă a pereţilor de metal. Tium nu mai simţi degradările – se clătina iar, pe jumătate adormit, aiurând, în căutarea unor ochi, albaştri ca un miraj.

— Ea a murit... murmură el în întuneric. Femeia nevăzută nu-i răspunse. Tu nu ştii că-i moartă? Nu vezi că astronava mea stricată...

— Dacă te-ai putea întoarce, Tium? întrebă glasul, cu un tremur uşor.

— Cum să pot?

— Eu, care plutcsc în toată nava, i-am cercetat motoarele. Comenzile lor sunt blocate, atât. E aşa de uşor să pătrund în reactoare...

— Crezi că asta ajunge? întrebă el încet.

— Prea curând ţi-ai uitat Pământul, Tium!

— M-am chinuit să-l uit. E mai bine dacă, oricum, nu mă-ntorc. La-nceput aş fi dat totul pentru întoarcere, dar nu era posibilă; şi-atunci mi-am zis că, de fapt, nu vreau să mă-ntorc. Mi-am zis ani în şir că, de fapt: nu vreau, până am început să cred măcar puţin – altfel, înfrânt, cum mai trăiam atât amar de vreme? Cei care zboară singuri înţeleg: pesemne tu nu eşti singură la voi pe navă. Dacă ai, într-adevăr, o navă...

— Am! îi răspunse glasul de femeie. Deşi termenul dat de tine e impropriu.

— Şi cu ce zbori? surâse el trist şi parcă gândindu-se aiurea.

— Nava mea e numai un uriaş rezervor de energie, o energie concentrată, pe care noi o numim fundamentală şi cu ajutorul căruia mă deplasez şi mă hrănesc. Femeia nevăzută vorbea cu multă băgare de seamă. De ce te miri? În forma dispersată de acum, organismul meu poate prelua direct energia fundamentală, care-mi întreţine fluxul vital.

Tium bâjbâi prin beznă şi aprinse lampa albastră, de seară. Ochii îl dureau; îi închise pe jumătate şi privi împrejur, prin razele slabe, aşteptându-se să-şi vadă ciudatul oaspete.

— Şi când toată energia s-a consumat? De unde iei alta?

— De la oricare stea...

— Şi, cum adică, îţi poţi conduce nava încotro vrei? Ai aparate de măsură şi comandă?

— De ce simplifici? îi reproşă femeia nevăzută. De ce raportezi totul la experienţa ta de pământean?

— Nu cunosc alta! se posomorî el. Vreau să aflu dacă tot mai visez. Spune, cum îţi conduci nava?

— E complicat, Tium! În esenţă, am organe de simţ şi simţuri noi, create special pentru zbor şi adaptate formei mele de acum.

— Formei de-acum? O spui a doua oară. Mai ai şi altă formă?

— Da. Acasă la noi, pe planetă. Acolo mă preschimb, revin la corpul meu obişnuit, comparabil cu al vostru, al pământenilor.

— Ce noapte lungă! spuse Tium, fără nicio legătură. Cred, uneori, că am visat de la început de tot; ori poate abia de-acum înainte visez?

— Ce nu-nţelegi?

— Multe...

Îşi muşcă buzele, îngândurat. Era atâta linişte, ca într-o adevărată noapte pământeană, încât se auzea distinct vuietul depărtat din camerele de reacţie ale motoarelor.

— Mi-e greu să te conving, Tium!

— Nu-mi închipui la ce vă foloseşte prefacerea corpului în unde... La ce bun atâtea complicaţii?

— De fapt, totul se simplifică... Ştii, Tium, ce libertate de mişcare avem astfel, adaptaţi dimensiunilor incomensurabile ale Cosmosului? Zburăm de mii de ori mai iute decât lumina, trecem nevătămaţi chiar prin cromosfera marilor stele. Îţi închipui?

— Nu pot! zise Tium brusc. Eu zbor într-o navă greoaie şi înceată, la discreţia defecţiunilor de tot felul.

— Dar tu experimentezi prima navă supraluminică a

pământenilor!

— Ştiai? se arătă el surprins.

— Ţi-am citit jurnalul expediţiei, Tium! Vă întorceaţi pe Pământ, după efectuarea cu succes a probelor, când s-a produs avaria aceea. Ea, soţia ta...

— Spune-mi! Tu ştii tot. Ea e moartă? Am văzut, avaria a blocat comenzile, le-a distrus definitiv. Motoarele lucrează accelerate la limită. Astea le-am văzut, dar ce face ea? Unde-i?

— Poate că visezi, pământeanule!

Tium dădu ocol prin ceaţa lămpii albastre. Căuta porumbelul docului, cu a durere nelămurită şi-o nostalgie după ceva, nici lui prea limpede.

— Lasă-mă să te chem într-un fel, să-ţi dau un nume, măcar pentru noaptea asta fără margini! îi spuse ciudatei lui prietene. Am să-ţi zic Ao, vrei? E un nume de pământeană...

— Vreau...

— Când mă voi trezi, Ao, am să povestesc despre tine, visul cel mai frumos al nopţii. Poate mă voi trezi în curând, sunt destul de tânăr ca să-mi birui somnul nefiresc, Ao!

— Spune, Tium!

— Ao, câteodată mi se pare că nici nu dorm, ştii? şopti el, ca o taină. Atunci mă cuprind deznădejdea şi frica; parcă n-aş zbura spre Pământ, parcă, într-adevăr, nava mi-ar fi avariată şi că aş fi murit. Dar nu ţine mult şi simt din nou cum mă scufund în vis. Îmi aud gândurile, vorbind de mine ca de un străin, o văd pe ea.

— O vezi?

— Aşa ca în vis. Şi mi-e dor...

— Înseamnă, într-adevăr, că visezi...

— Ciudat însă că somnul nu se mai termină, îmi închipui că au trecut peste douăzeci de ani de când dorm. Numai pe tine nu te văd. Nu poţi reveni la forma ta veche, pe care spui că o aveai acasă? Aş vrea să te visez, dar dacă nu-ţi cunosc înfăţişarea...

— E greu ce-mi ceri. Chiar dacă aş avea aparatura necesară reintegrării – şi nava ta are destul material pentru asta în rezervele ei –, tot nu e posibilă transformarea, fiindcă mediul tău de viaţă pentru mine este toxic... Dar, Tium, nu-ţi mai doreşti Pământul?

— Pământul era ea. Împreună cu ea am coborât pe 17 planete. Ne era dor de casă, dintr-o dată simţeam gustul sărat al mării şi-atunci ne grăbeam spre Pământ. Dar până la-ntoarcere ea aducea în cabine Pământul, tot ce e mai frumos şi mai limpede în lumea asta. Ea a fost pădurea şi cerul...

— Mult o mai iubeşti!

— Au trecut douăzeci de ani de când Pământul, ea nu mai există. Unde să mă-ntorc? După accident s-au îngrămădit numai absurdităţi, dincolo de puterea mea de înţelegere. Moartea este firească doar dacă reuşeşti s-o înţelegi, altfel n-am cum s-o cred şi niciunul dintre noi n-o crede.

Tium scotoci îndelung prin casetele bibliotecii şi scoase o cutie cu pastile multicolore, în ambalaje străvezii de plastic. Luă una, îi rupse ambalajul, o amestecă, într-un pahar, cu apă şi bău încet.

— Ce faci? se alarmă Ao, înghiţi alcool!?

— E un obicei vechi al pământenilor. Uneori nu mă pot stăpâni.. Cum ai ghicit ce beau?

— Doar mă aflu în corpul tău. Te privesc şi te simt dinăunlru.

— Ştiu.

Lampa albustră îşi răspândea razele ca o ceaţă. Tium înghiţi ultimele picături din pahar, apoi i se făcu iarăţi foame. Îşi închipuia stelele de pe cerul natal, rotindu-se în noaptea terestră, luna peste oceanul câmpiei, peste pădurile dormind neclintite, ca un mare arhipelag. Era neliniştit.

— Aş vrea să te simt, să te văd, zise el. Altfel nu mai deosebesc închipuirile şi visele. Şi tu, Ao, ai sa dispari... în zori, după somn; dar atunci am s-o găsesc oare pe ea sau din nou deznădejdea? Să mă-ntorc? Şi dacă-i numai vis? Mă voi trezi şi iar am să rămân rătăcitor, la-ntâmplare.

— Când te trezeşti toate sunt altfel, Tium! răspunse Ao.

— Greutatea e să aştepţi. Mi-e dor de ea...

— Ţi-e dor. N-ai mai văzut-o de la accident. Tu spui că-i mult de-atunci.

— Mult...

Tium se ridică brusc. Îl cuprinsese o agitaţie inexplicabilă, dureroasă, după imensa letargie din timpul somnului. Tremura vizibil şi încerca instinctiv să se apuce de mobile, ca să se stăpânească. Amintirea catastrofei devenise atât de vie, ca însăşi realitatea.

— De ce?... îngăimă el, clătinându-se, îşi prinse capul în palme, parcă să şi-l smulgă. Apoi căzu, se zvârcoli îndelung, spuse ceva nedesluşit şi iar se zvârcoli, neputincios şi penibil, ca o reptilă.

*

Îşi puseseră costumele de zbor. Amândoi. O trimisese pe ea în afara navei, să cerceteze stricăciunile. El se pregătise să intre la motoare. Acolo era un infern. Cele 6000 de grade, temperatura de reacţie a câmpului propulsor înroşise conductorii.

Verifică semnalizatoarele. Nu indicau nicio defecţiune, îşi pierdu încrederea în ele şi începu să verifice singur... un sfert, o treime din aparatură... Totul părea normal.

Ieşi cu un ultim efort. Ştiu că o să leşine. Atunci o întrezări prin hublou. Zâmbea.

„De ce? se întrebă. Poate ca să-mi dea curaj...”

Ochii i se întunecau periodic. Simţea că se pregăteşte ceva năprasnic, instinctul său, ascuţit la culme, ca al unei fiare, îi prevestea primejdia.

Leşină. Cât a stat amorţit în leşin dacă el şi-a închipuit că trec două decenii? Gândurile nu-i mai dădeau târcoale, nici dorul nu mai zbura, porumbel alb, iar ochii albaştri se ascunseseră.

— Tium, iar ai întrecut măsura! răsună deodată vocea ei.

— Tium! scânci el, trezindu-se cu un şoc, simţind cum se linişteşte. Ce... ce-i afară?

— Absolut nimic!

— Tu... gândăcelule! şopti el. Eşti foarte sigură?

— Foarte, foarte! întări ea. Haide, stai liniştit, să-ţi scot costumul.

— O... ştii... murmură el somnolent. Credeam...

— A fost o undă care ne-a interceptat, perturbând indicatoarele... Atâta, Tium! Înghite acum asta şi dormi.

Se trezi odihnit. Se trezise, într-adevăr, fără putinţă de îndoială, îi trebui mult până reuşi să-şi amintească. Alarma aceea falsă, pe urmă începutul de leşin... Adică nu, leşinase cu adevărat ori avusese un coşmar. Se făcea – aşa-i? –, se făcea că soţia lui...

Cineva se mişcă lângă el, în dreapta. Ea. Dormea cu

faţa pe mâna lui, cu părul negru, lucios, risipit pe pernă. Şi se mişca în somn. Întotdeauna se mişca ea în somn.

— Ce bine că eşti aici! Ce bine! strigă atunci înfrigurat, strângând-o la piept până i se tăie răsuflarea.

— Hm! se împotrivi ea. Ai visat iar vreo bazaconie?

Şi se lipi de el ascunzându-şi faţa între gâtul şi umărul lui, cu intenţia să mai doarmă.

— Ba nu vreau să dormi! porunci el şi se ridică în cot, îi întoarse faţa în sus şi o privi.

— Tium! şopti ea moale, cu ochii tot închişi. Tium! şi îl mângâie.

El se lăsă să cadă înapoi şi pentru prima oară îşi aminti, nostalgic, Pământul. Ea se întoarse şi-l sărută, deschizându-şi, în fine, ochii, lăsându-l să vadă două imense valuri de mare înaintea răsăritului. Îl mângâia mereu, netezindu-i părul cu palmele mici.

...Şi toată vremea, ameţit, înduioşat, el îi privi ochii, prin care treceau umbre fugare, ca pescăruşii; îi strânse plin de grijă suflarea ciudat de liniştită, cu miros de floare...

— Eşti tu, cea dintotdeauna!? şopti, ca să se convingă că n-a visat. Ochii tăi albaştri...

Dar nu, era aici, vie şi caldă, ca amintirea.

— Şi-acum, ce va mai fi?

I se părea că aude foşnetul vântului în brazi şi un ţipăt alarmat de lăstun.

— Acum luăm dejunul! spuse ea simplu; se ridică, învăluindu-l cu priviri limpezi, ca apele, surâse, parcă din altă lume, şi deschise uşa spre baie. Nu vii?

Tium coborî şi el, neaşteptat de sprinten. Privi indicatoarele din cabină – astronava gonea spre

Pământ, Se uită fugarnic şi în oglindă: un tânăr zvelt, cu păr castaniu; trăsăturile lui vechi, dintotdeauna.

Îşi scoaseră veşmintele cu gesturi încete, intrate în obişnuinţă. Susurul duşului... În întunericul de sub pleoape el asculta freamătul unei mulţimi de oameni strânşi la o sărbătoare.

— Ajunge, ajunge! fugi ea de sub cascada de stropi. Mi-e foame!

O zi ca altele, obişnuită până la banal. Fermecătoare,

— Ce mâncăm azi? întrebă el, rezemat de porţelanul peretelui.

— Azi e ziua noastră de vegetarieni, ai uitat?

Adevărat, uitase. Prin uşa deschisa răzbătea foşnetul tunicii. Şi-o imagină cum se îmbracă, zburlindu-şi, ca întotdeauna, părul. Când terminase şi el, dejunul aburea pe masă. Legumele, printre bucăţi de gheaţă, se brumaseră.

— Mănâncă, Tium! La ce te uiţi?

— Trebuie să-mi aduc aminte. Nu ştiu...

Mesteca mult, cu poftă şi totuşi suferea, în mod cert, de înstrăinare. Când terminară masa, cotrobăi din nou în bibliotecă, scoase cutia cu pastile şi văzu un ambalaj de plastic, gol, aruncat înăuntru. Îl răsuci între degete tăcut.

— Iarăşi bei! îl dojeni ea, intrând cu ceştile mari în care aburea cafeaua.

— Numai puţin! îi un obicei vechi, ştii bine! răspunse Tium, dându-şi seama că mai spusese, cândva, cuvinte asemănătoare.

— Ce e, te-ai necăjit? zise ea, atentă. Arăţi schimbat!

— Am avut un vis lung...

Ascultă muzică şi se plimbă prin toată nava. În pasajul uneia dintre cabinele-ecluză apăruse o trapă, care înainte nu exista. Trapa era blocată, însă prin fereastra ei Tium văzu un aparat sau mai multe, foarte complicate, şi ele inexistente până acum. Se gândi cât efort a cerut construcţia lor, câte cunoştinţe şi pricepere.

Ieşi din astronavă. Pata verde de pe blindaj dispăruse. El căută insistent să descopere contururile unei a doua nave, dar spaţiul dimprejur parea pustiu.

Se întoarse; ea îl aştepta liniştită.

Tium începu să lucreze, revăzând notele din jurnalul de bord, completându-le cu noii parametri ai traiectoriei. Uneori se oprea cu ochii închişi, parcă adormit. Trecu amiaza, veni ceasul tihnit, visător şi nostalgic dinaintea amurgului. Aparatele de proiecţie desfăşurau dincolo de hublouri imagini familiare – soarele cobora spre fumul zării şi raze sângerii, strecurate prin perdele de purpură, cădeau pe roşul carmin al unor trandafiri, într-o glastră. Departe, la marginea soarelui, un singur munte semeţ plutea, aerian, peste ceaţa mereu mişcătoare din asfinţit, ca o simplă părere. Tium privi mult, rezemat de geam, până licări în creştetul cerului minunatul Luceafăr. Atunci răsunară atingerile unor paşi şi ea îi îmbrăţişă umărul.

— Lumea ta! murmură fascinată.

El se întoarse, îi luă faţa în palme şi o strânse la umărul său.

— Hai pe Pământ, cu mine! îi şopti...

— Tium! se desprinse ea şi-l privi lung. Ai visat, dragul meu!

— Vino cu mine! el şi ochii i se umeziră. Acum doar eşti pământeană. Întinse mâna şi iar o mângâie, cu

sfială.

— Nu pentru mult timp.

— Dar, Ao, dacă poţi să te transformi...

Ao zâmbi, şi Tium se întrerupse.

— Am avut de furcă până v-am descifrat codul biologic! zâmbi ea şi mai tare. Şi aparatul de reintegrare ce bătaie de cap mi-a dat până l-am construit!

— Ao, spuse Tium alarmat, să nu pleci! Nu pleca, nu acuma!

— Crezi că eu am să pot fi vreodată ea? întrebă Ao tristă.

— Nu asta! se necăji el. Dar legătura noastră de la creier la creier se mai păstrează încă, şi uite...

— Nu se mai păstrează nimic, Tium! îl întrerupse ea, rostind cuvintele cu oarecare greutate, totuşi cu un fel de încântare. E o copilărie!

— Nu-i bine să pleci! se încăpăţână el.

— Te aşteaptă Pământul, Tium! Nu mai trebuie să rămân, mi-o cere programul de zbor...

Ao se retrase cu spatele până la trapa dinspre cabinele-ecluză.

— N-ai să mă uiţi? zise Tium, cu gustul amar şi dulce al înţelegerilor de pe urmă.

— Numai dacă ai să uiţi tu singur! şopti ea, apoi se crispă lângă trapă. Sărută-mă, Tium, pământeanule!

El îşi lipi de ochii ei buzele fierbinţi şi uscate, parcă să-şi potolească în albastrul lor o sete mistuitoare. Ao se smulse cu un efort.

— Să nu mă urmezi! Am să mă prefac din nou în rază, laolaltă cu aparatul. Îmi pare rău, ţi-am consumat la construirea lui toată rezerva de metal din navă. Iartă-mă!

Ultimul cuvânt îl spuse de dincolo de trapa închisă.

Încercă să păşească, dreaptă, până la tabloul de comandă aflat tocmai în fundul încăperii, dar căzu curând şi se târî spre el, neputincioasă. Apăsă pe singurul buton şi aproape imediat containerul care-i adăpostea, pe ea şi reintegratorul, ieşi prin camera ecluză, împins de motorul său rachetă.

Ao ar fi vrut să-şi privească tovarăşii de drum, dar ei erau alcătuiţi din unde, invizibile acum ochilor ei albaştri, pământeni. Vedea numai astronava lui Tium, depărtându-se vertiginos. Ar fi vrut măcar să-şi amintească de cei lângă care plecase odinioară şi care aveau să zboare mai departe fără ea, spre planetele locuite. Dar îşi amintea numai chipul lui Tium, aşa cum îl lăsase, nedumerit şi trist, acolo, lângă trapă.

Şi în clipa aceea Ao muri, înainte să-şi dea seama că moare, pentru că toată uriaşa energie a corpului ei se consumase în această singură zi, hrănindu-i organismul cel nou. Muri – poate doar aparent; poate că de fapt zbura, alături de Tium, către o nouă integrare în veşnicul circuit al materiei.

ASTRONAVA LUI OLM

(1965)[1]

Grupul de copii veniţi în vizită se opri. Ceilalţi copii, gazdele, îi înconjurară gălăgioşi.

— Voi de unde mai sunteţi? se miră un puşti, întâmpinându-i pe ciudaţii oaspeţi. Din ce constelaţie sunteţi?

— Suntem din altă galaxie, dintr-una nu atât de luminată şi de încălzită ca a voastră. Şi constelaţiile noastre sunt altele...

— Atunci supersteaua cea neagră n-a trecut şi pe la voi?

— Care superstea?

— Cum, încă nu ştiţi? Cea care ne dă lumină şi căldură în galaxie. Dar a fost o adevărată încercare pentru ai noştri. Pe Pământ, planeta unde m-am născut eu, există şi un monument în amintirea ei. A rămas şi o legendă.

— Ne-o spui şi nouă?

— Desigur. Aşezaţi-vă aici, lângă mine, şi ascultaţi! Iată cum s-a întâmplat: oamenii ştiau că dintotdeauna e nemişcat întunericul, iar lumina aleargă prin el pe căi nesfârşite. Dintotdeauna... Până când s-a întâmplat şi altfel. Deci, din depărtări, a venit un nou intuneric, rătăcitor, mare cât o superstea. Iar goana lui despica Universul în canioane fără fund, unde cădeau, biruite, apele tuturor luminilor. În nordul Galaxiei, pe o planetă de sticlă, trăiau doi oameni – Olm şi soţia lui, Gla. Atunci, acolo, pe planeta lor, s-a făcut noapte. O noapte ivită în zori de zi.

— Unde eşti, Olm? a strigat Gla şi a privit în jur. Dar nu văzu nimic prin ghemul de umbre galactice.

[1] CPSF 259-260

— Aici. Nu-ţi fie teamă!

— Ce se întâmplă?

— Mungo, soarele nostru s-a stins.

— Nu înţeleg! şopti Gla. Priveşte! Întunericul acoperă Nebuloasa Andromeda.

Întâi fusese o explozie de negru în marea auroră a nebuloasei. După aceea, galaxia vecină dispăru, fiindcă imaginea ei, purtată de raze prin spaţiu, fu mistuită de supersteaua călătoare.

— Şi sorii de lângă noi pălesc. Vor rămâne doar în amintiri? Ce culoare au ochii tăi, Olm?

— Taci, Gla! răspunse Olm. Îţi aud lacrimile...

O îmbrăţişă, dar noaptea dintre ei rămase, ca şi cerul care pleca de acolo... Nu ştiu dacă mă înţelegeţi bine. Acestea au fost la început faptele. Poate că supersteaua stinsese şi alte galaxii, nevăzute de-aici. De aceea v-am întrebat dacă n-a trecut şi pe la voi. A, n-aţi auzit? Într-adevăr, întâmplarea e toarte veche.

Şi straniul întuneric se mişca şi sorbea lumina. Atrasă de el, lumina şi-a mărit viteza de un milion de ori. Stelele au părut că aleargă în drumul lui, căci pâlpâirile lor deviate ni le arătau mereu în alte părţi. Nu mai aveam constelaţii.

Şi iarăşi n-a trecut mult şi cerul acesta nou, în veşnică mişcare şi spaimă, a prins să se stingă. Un fenomen cât se poate de obişnuit. Nici măcar unic. În Univers sunt numeroase altele care-l depăşesc în ciudăţenie şi amploare. Dar mai există în Cosmos şi o a treia forţă, la fel de obişnuită ca întunericul şi lumina. Şi, spre deosebire de ele, conştientă. Oamenii.

Ei se întrebau neliniştiţi cum are să fie cu sorii stinşi. Sub bolta emisferei nordice se adânciseră genuni fără hotar, din fundul cărora întunericul viu fulgera depărtarea. Pământurile nu mai aveau o noapte şi o zi, ci o noapte şi un asfinţit, iar asfinţitul devenea tot mai mult înserare. Curând, în dimineţi, avea să

răsară întunericul, zilele aveau să fie măsurate după trecerea întunericului la meridian, apoi avea să apună întunericul diurn şi să apară întunericul nopţii peste oceane planetare de întuneric.

Acestea au fost la început faptele, care pot spune foarte mult sau foarte puţin. Dar pe atunci trăia acel om numit Olm. Nimeni nu-şi aminteşte pe ce planetă s-a născut, cine erau prietenii lui. Totul a ajuns la noi ca o legendă. De fapt, nu ne trebuie să cunoaştem viaţa dinainte a lui Olm. Important e că a avut un vis îndrăzneţ, că a luptat pentru el.

Închipuiţi-vă că a visat cel dintâi imaginea de acum a Galaxiei. Dorea să prefacă golurile reci dintre stele în zone accesibile vieţii, în mari artere încălzite şi luminate de energia sorilor îmblânziţi. Unde pe oameni să nu-i mai ameninţe zeci de primejdii, unde rachetele să fie schimbate cu aripi.

Olm şi prietenii lui au început să experimenteze mijloacele de a-şi înfăptui visul. Făuriseră o mare planetă de sticlă. Un curcubeu de curcubee, vizibil de foarte departe. Nucleul său a fost o fărâmă de stea. Oglinzi meşteşugite amplificau lumina stelei de milioane de ori şi o catapultau în afară. Trebuie să fi fost minunată Planeta de Sticlă, nu?

Când a venit supersteaua, şi acest luceafăr muri. Olm încercă atunci să ghicească natura gigantului negru. Dar pentru asta ştia prea puţin. Toţi oamenii de pe toate planetele ştiau prea puţin. Rămânea o singură cale: cineva să iasă înaintea întunericului străin şi să-l cercetezc. Cineva, cu o astronavă... Dar viteza? Cu ce viteză, căci în curând Galaxia avea să se stingă. Nicio astronavă n-ar fi atins iuţeala necesară cercetării întunericului şi supunerii lui în timp aşa de scurt.

Nu ştiu cum e la voi şi poate n-o să mă credeţi când o să vă spun că a fost simplu. A fost foarte simplu, pentru că faptele noastre mari se măsoară în milenii. Oare nu ne-au căzut meteoriţi pe planete şi toţi am priceput mecanica mişcării în Univers? Nu ne-am întrebat cum zboară păsările şi am ajuns să vă întâlnim în Cosmos? N-a fost foarte simplu? $E = m*c^2$.

...Aţi aflat cum sunt nopţile, nenumăratele nopţi ale luptei cunoaşterii. Într-o astfel de noapte a nopţilor, pe Planeta de Sticlă....

— Gla, ştii ce m-am gândit? Dă-mi un fir împletit din lumină. Înfăşoară-mi cu un capăt mijlocul. Pe celălalt aruncă-l acestui

întuneric necunoscut. Voi zbura spre el de un milion de ori mai repede decât zborul luminii, atras, absorbit, supt de forţa lui.

Olm tăcu. Tăcu şi Gla. Aşa s-a născut o idee. E simplu.

Aşa s-a născut legenda astronavei lui Olm. O mare astronavă din lumină. Din lumină solidă. În care se găseau doar un crâmpei de metal, laolaltă cu un strop de aer şi o fărâmă de viaţă. Şi speranţe, şi încredere, şi dragoste. Aceasta era cabina pilotului. Iar pilotul a fost însuşi Olm.

Legenda spune că el şi-a construit racheta din lumină obişnuită, de fiecare zi. Pe care a prefăcut-o în cristale. Pentru asta cred că a cules un noian de lumini. Poate că erau chiar stele. Le-a adunat într-o sferă strălucitoare, în golul căreia pachetele fotonice au rămas prizoniere. Sub formidabila presiune magnetică a sferei, fotonii comprimaţi şi-au încetat mişcarea ondulatorie, formând cristale...

Aşa îmi închipui eu. Adevărata explicaţie v-ar putea-o da tata, care e galactofizician. Şi Olm a tors un fir de cristale stelare, împletindu-l în jurul cabinei. Apoi a scos un capăt al urzelii şi l-a trimis înainte – spune legenda –, peste parseci, spre întuneric. Apoi întunericul a tras de acest fir, şi după el a tras racheta, deşirând ţesătura.

Cu un milion de ani-lumină pe an.

Aşa mi-au spus şi mie oamenii de pe Pământ. Dar prin asta ei înţeleg mult mai multe. Cum să va explic?

> Asta înseamnă că întâi Olm a luat Luceafărul.
> Steaua Polară şi toată constelaţia Lebăda.
> Asta înseamnă că-n urzeala astronavei lui Olm se găseau răsăritul Lunei pe mare
> laolaltă cu ochii îndrăgostiţilor de pretutindeni.
> Mai înseamnă că Olm trimitea întunericului
> scântei de erupţii vulcanice,
> şi licăririle peştilor electrici,
> şi întregul dans al aurorei polare.
> Şi mai înseamnă că ducea cu sine setea cunoaşterii,
> poezia, bunătatea, şi înţelegerea, şi puterea de sacrificiu.
> Şi Olm a plecat,
> pilot obişnuit, în astronavă din lumină obişnuită,
> simplu trimis al unei galaxii.

Iar ceea ce ar fi trebuit să fie cer i se aşternu la picioare.
Era de multă vreme călător, când întunericul viu se opri,
undeva, între Andromeda şi Cassiopeea.
El, prizonier al luminii, n-a ştiut,
tot astfel cum n-a putut să afle
ca sorii îşi regăsiseră licărirea,
iar pe pământuri dimineaţa se întorcea în lumină,
aprinzând zilele, iar zilele străluceau într-un păienjeniş al culorilor,
iar asfinţitul era doar o trecere
spre celelalte lumini, ale nopţii.
Asta însemna că gigantica insulă de întuneric,
îmbibată cu fotoni ca un burete,
n-a mai putut sorbi acum nicio rază
şi s-a oprit, ancorată între stele.
Astronava lui Olm continua să înainteze,
ca o nemaivăzută cometă.
Cu viteza ei colosală a străpuns supersteaua,
ajungând în oceanul său negru,
stârnind uragane de nopţi.
Cometa a întâlnit talazurile
şi a sărit din creastă în creastă,
din ce în ce mai departe şi din ce în ce mai încet.
Dar trena ei se zvârcolea în urmă ca un şarpe
şi zvârcolirile au aprins cascade de fulgere,
nişte fulgere lungi – spune legenda – cât depărtările stelare.
Şi împrejurul fiecăruia au răsărit sori ciudaţi,
care au explodat născând alţi sori,
iar aceştia au născut alţii,
până când în milioane de zări au scânteiat milioane
de-aurore.
Întunericul s-a aprins dintr-o margine în alta,
pentru că, după legendă, viteza şi lumina astronavei
au produs o reacţie în lanţ.
Era o lumină plăcută, uşor albăstruie.
despre care Olm ar fi putut şti că se scurge fluidă.
A fost parcă ceva foarte cunoscut
şi, în acelaşi timp, de neînţeles.

Închipuiţi-vă o apă răscolită de vânt,
care totuşi nu leagănă astronava;
sau un nor sfâşiat de curenţi,
care totuşi nu s-ar mişca.
Razele de lângă pilot erau şi nu erau ape,
erau şi nu erau nori,
chiar zbuciumul lor era şi nu era zbucium.
Însă ciudăţenia superstelei a rămas alcătuirea sa.
Oamenii presupun că a fost formată din corpusculi
cu însuşiri necunoscute nouă,
care pentru a exista trebuiau să absoarbă lumina.
Însă imediat după saturaţie şi la reacţia provocată de Olm
aceşti corpusculi s-au prefăcut în pachete de energie,
dispuse, cred eu, ca elementele unor atomi,
dar nesupuse legilor atomilor.
Nu ştim dacă Olm a cunoscut toate acestea
sau a pierit cu mult înainte de-a afla
că visul lui se apropie de împlinire.
Olm nu s-a mai întors,
pentru că racheta i se consumase,
iar drumul la care a plecat era ireversibil, aşa cum e viaţa.
În schimbul Omului, supersteaua s-a dăruit pe sine,
revărsându-se în Galaxie sub formă de pâraie şi fluvii
însuşi visul lui Olm s-a revărsat în Galaxie,
curgând domol de la stea la stea,
ca nişte punţi de lumină.
Pe aceste artere luminoase şi calde
rachetele au fost schimbate cu aripi,
şi oamenii zboară de la o lume la alta.
Iar drumul, fireşte, nu li se pare lung,
pentru că trăiesc în epoca
în care anii sunt numai zile,
existenţa se măsoară în veacuri
şi faptele mari în milenii.

— Cam aşa sună legenda.
— O ştii pe dinafară? se interesă admirativ un oaspe.
— A, nu, adevărata legendă e mult mai mare şi mai

complicată. Pe aceea n-o ştiu. Acum v-am spus doar o născocire a mea, care seamănă puţin cu dânsa. N-o să vă supăraţi pentru asta, da? Atunci, hai să ne jucăm! Uite, să zicem că satelitul artificial de colo e supersteaua, iar noi o să fim Olm. Un moment, să aduc astronava...

AVENTURĂ PE FLUVIUL DE HIDROGEN

(1971)[1]

Scriitorii Romulus Bărbulescu şi George Anania sunt bine cunoscuţi cititorilor noştri. De la debutul lor de acum nouă ani şi până în prezent, aceşti doi autori au publicat în colaborare nouă lucrări de anticipaţie (romane şi povestiri), ca să nu mai vorbim despre cărţile scrise „independent” (deşi, după anumite indiscreţii, chiar şi în acest caz au găsit unul la.celălalt bune consilii) şi despre scenariile SF difuzate pe calea undelor (aproape douăzeci).

Povestirea pe care o publicăm în acest număr, fost inspirată de două recente descoperiri astrofizice (detectarea în Cosmos a unui curent de hidrogen şi a unor molecule de formaldehidă), care ar putea constitui noi argumente în favoarea existentei unor lumi gânditoare în afara Pământului. Fireşte că ipoteza ştiinţifico-fantastică joacă aici, ca şi în alte povestiri ale acestor autori, doar rolul a ceva ce catalizează reacţiile sufleteşti ale eroilor puşi în situatii extraordinare.

Vlad cască zgomotos şi se întinde, ridicându-şi braţele. În cabină e întuneric şi cald. Veghea îndelungată l-a obosit peste măsură. Somnul îl încearcă mereu şi ar putea aţipi, pentru că Heino e departe, în spatele fotoliului său şi de acolo n-are cum să-l vadă. Numai că vocea acestuia, răguşită şi aspră, îl calcă pe nervi, vocea sau încăpăţânarea lui de a lansa apeluri peste apeluri, mai degrabă conştiinciozitatea împinsă până la nefiresc şi ridicul. Doar nici el nu crede în această realitate a semnalului şi totuşi, din dorinţa de a-i fi pe plac lui Vlad, nu cedează evidenţei şi stăruie ca un prost.

[1] CPSF 410-411

Nu Heino e prost, ci Vlad, care iarăşi aşteaptă salvarea şi speră. Aşteptarea, nu glasul prietenului, îl calcă pe nervi.

Dincolo de peretele străveziu, norul galactic se leagănă maiestuos, imitând docil, dar în sens invers, ca o oglindă mirifică, legănările navei. Mişcarea e greu de urmărit de la o clipă la alta, dar dacă eşti atent observi, la intervale de câteva ceasuri, că stelele din apropiere şi-au schimbat poziţia în carourile reţelei fosforescente încadrate în perete. Uneori, nu prea des, aceste mişcări se accelerează, atunci când nava e prinsă într-un vârtej, numai că aici şi vârtejurile sa desfăşoară cu încetinitorul – cel puţin lipsa unor puncte de reper în vecinătate lasă o atare impresie.

Vlad s-a obişnuit să asemuiască imaginea Galaxiei cu o aripă. Comparaţia e banală şi nu prea veridică. Înfăţişarea aglomerării stelare privită din profil aminteşte de orice altceva, dar cum perspectiva o face să pară lipită de corabia cosmică, înapoia cabinei de observaţie, şi cum tangajul lent şi continuu dă iluzia unei fâlfâiri neîntrerupte... Sunt momente când Vlad uită că pasărea lor nu mai poate zbura decât prea încet şi pe distanţe scurte, că pluteşte în derivă, la periferia galactică, prin undele invizibile ale fluviului de hidrogen.

— „Anteu”!... Vorbeşte „Anteu”!... Repetaţi semnalul de recunoaştere!

În cealaltă parte a cabinei, supraveghind şi el, în direcţie contrară, spaţiul extragalactic, Heino pare să vorbească singur, şi de fapt aşa şi este. Difuzoarele îi răspund printr-un vacarm de paraziţi ininteligibili, printre care răzbat, când şi când, fluierături şi clipoceli stranii, un huruit surd sau câte o vocaliză îndepărtată. O, nu sunt voci umane, nici emisii hărăzite lui „Anteu” şi distorsionate pe drum!

Calea Lactee e cutreierată de râuri de hidrogen atomic, se scaldă într-un ocean de hidrogen, mai mult de o treime din materia ei componentă o constituie hidrogenul, cea mai simplă

substanţă, cărămida principală din care e construit Universul întreg. Mânat încolo şi-ncoace de vânturile cosmice, spulberat aici de explozia unei supernove, adunându-se în altă parte într-un nor ce va da naştere, cândva, unei stele, el e materia primă din care, în urma fuziunii în heliu, sorii degajă imensa lor energie, e începutul şi sfârşitul multora dintre corpurile cereşti. Densitatea medie a gazului în spaţiul intersideral e cu totul neînsemnată, între 10 şi 100 de atomi la metrul cub, adică de mai bine de un trilion de trilioane de ori mai mică decât densitatea atmosferei pe Terra. Dar în unele locuri această medie creşte considerabil, pe de o parte în nebuloasele primitive, pe de alta la periferia Căii Lactee, în fluviul de hidrogen a cărui existenţă a fost dovedită de primele zboruri către limitele Galaxiei.

— Repetaţi semnalul de recunoaştere! Aici „Anteu”…

Vlad strânge pumnii, ca să-şi domine tracasarea şi întreabă cu un calm desăvârşit:

— Chiar crezi că era… Să fi fost pentru noi?

Heino tace îndelung, parcă străduindu-se să priceapă. Vuietul din difuzoare continuă; se confundă cu aşteptarea, cu însăşi existenţa lor pe astronavă. Când îşi începuseră aici cercetările îi pasiona să asculte vocile Cosmosului. Era de fapt şi o îndatorire, o componentă a acestor cercetări. Dar ei ţineau ore în şir receptoarele deschise, mai mult decât prevedea programul zilnic, încercând să identifice, în haosul sonor, vreo chemare din necunoscut a unei lumi pierdute printre miliardele de stele, o înlănţuire coerentă de zgomote. Undele radio poartă vijelii de pocnete şi ţiuituri, perturbaţia gravifică face difuzoarele să mormăie adânc, cu glas de bătrân supărat, variaţia luminii astrale, tradusă în sunete, pare exerciţiul unui cor gigantic, înaintea spectacolului. Pentru că aici, în centura galactică, se întâlnesc liniile de forţă ale multor câmpuri provenite din interior. De-a lungul acestei centuri pluteşte şi fluviul de hidrogen liber, aruncat centrifugal până aici, iar laolaltă cu el vin de pretutindeni radiaţii şi fluxuri de particule, după călătorii de zeci de milenii printre sori şi planete. Fluviul de la hotarele Galaxiei le-a adunat, contopindu-le în el şi purtându-le astfel pe traiectorii nebănuite.

— Ascultă! Se-aude iar… Auzi?

Ai putea să juri că sunt semnale. Un urlet de sirenă, mai întâi jos şi grav, ce urcă apoi prin toate registrele şi gamele, până la un şuier ascuţit, care se pierde în ultrasunet. Exact ca acum aproape şapte ore, dar poate fi aceeaşi undă, reflectată de un nor de gaz ionizat şi întoarsă înapoi, spre astronavă.

— Mă gândesc... începe Vlad să-şi expună obiecţiile, însă Heino îl întrerupe brusc.

— Ştiu ce vrei să spui. Nu, de data asta e într-o altă frecvenţă decât data trecută.

— O emisie rătăcită. Adu-ţi aminte...

Li s-a întâmplat de două ori să prindă fragmente ale unor vechi programe de radio pământene, un cântec languros şi o conferinţă sau un discurs punctat de aplauze, amândouă secvenţele surprinzător de clare şi bine conservate. Duraseră doar câteva zeci de secunde, suficient însă ca ei să le identifice şi să fie pătrunşi de o emoţie tulburătoare. Asta era înainte ca motoarele principale ale navei să se fi defectat, periclitându-le viaţa în aşa măsură încât să fie nevoiţi să le arunce departe, în urmă, unde nu peste multă vreme au şi făcut explozie. Dimpotrivă, pe atunci toate lucrurile le mergeau din plin. Un hazard adusese cele două secvenţe radiofonice la antenele navei. Transmise cu secole în urmă, după cum arăra limba textelor, probabil de pe Tellus-9, staţia pământeană cea mai apropiată pe atunci de marginea Galaxiei, emisiile rătăciseră la voia întâmplării, fără a se stinge, a se risipi în interferenţă cu alte unde provenite din surse naturale. Ca şi cum i-ar fi aşteptat pe cei doi cercetători, veniţi cu „Anteu”, nava supraluminică, să confirme, în chip strălucit, ipotezele acestora asupra consecinţelor existenţei fluviului de hidrogen. Ei presupuneau că fluviul adună, aidoma unui canal colector, o multitudine de urme ale activităţii siderale şi că, investigând cu mijloace adecvate şi la proporţiile cerute acest canal, se poate citi, prin indicii mai puţin alterate decât în alte părţi, istoria genezei şi dezvoltării Căii Lactee. Ideea întâlnise rezistenţa îndârjită a unor cercuri de specialişti, mai cu seamă în ce privea posibilitatea păstrării, pe timp îndelungat, a vestigiilor. De acaea, expediţia „Anteu” îşi propusese drept sarcină principală demonstrarea acestei posibilităţi, iar cântecul şi conferinţa rătăcitoare aduceau în sprijinul demonstraţiei un argument de necontestat. Însă nu şi

unicul.

— Radarul depistează zona de unde vin semnalele sirenei! anunţă Heino, gâtuit de emoţie. Peste câteva clipe...

— Navele noastre nu folosesc astfel de semnale! se împotriveşte ursuz Vlad.

Inima îi bate dureros de atâta aşteptare. El încearcă să caşte încă o dată, dar trucul nu-i reuşeşte, nu mai poate mima indiferenţa. Se chinuie să-şi îndrepte gândurile pe un făgaş neutru, liniştitor.

Asemuirea fluviului de hidrogen cu un canal pentru reziduurile galactice, deşi dizgraţioasă, e cel puţin exactă. Nu a strâns numai gaze, în primul rând hidrogen, de miliarde de ori mai dense ca în spaţiul intragalactic, nu numai câmpuri şi radiaţii, ci şi roiuri meteoritice, şi din loc în loc planete întregi, după cum arată investigatoarele, şi asteroizi, şi resturi de comete ce-şi mai păstrau o zdreanţă de aureolă în jurul sâmburelui îngheţat... Fluviul „curge” în sensul mişcării de rotaţie a aglomerării stelare, cu viteze de-a dreptul uriaşe, însă neuniform. Îl străbat, din toate direcţiile, curenţi mai înceţi sau mai repezi, anafoare şi furtuni.

— Asta-i! Cum mi-am şi închipuit!

— Ce?

— Radiosemnalul. Vine dinaintea noastră, de la o depărtare de aproximativ cinci-ore lumină.

Vlad tace. Se chinuie să rămână sceptic, să se ferească de o nouă dezamăgire. Până acum, de la defectarea astronavei, au alergat de zeci de ori, utilizând motoarele subluminice, auxiliare să întâmpine ajutorul. Dădeau crezare unor semnale iluzorii. Heino însă, în primul rând el, nu se lasă înfrânt, cu toate că-i conştient de inutilitatea încercărilor. Poate fiindcă motoarele principale s-au blocat din vina lui şi crede că asta-l obligă, faţă de Vald, să se agite şi să caute legătura cu Tellus-24. Dar nicio emisie de-a lor nu ajunge la Tellus, care se află dincolo de centura câmpurilor suprasaturate de energie. Totul e să ai răbdare şi să aştepţi în linişte ajutorul, navele de interventie ale salvatorilor, care de mult trebuie să fi pornit în căutarea lui „Anteu”. Evident, se poate întâmpla ca astronava defectă să nu mai fie găsită niciodată, ba chiar probabilitatea eşecului, în ciuda aparaturii foarte sensibile pentru investigaţii, nu este de

loc neglijabilă. Dar mai bine să se gândească la asta cât mai târziu posibil. Vlad nu i-a reproşat nimic lui Heino după accident, deşi îl sfătuise să nu efectueze întoarcerea aceea în regim de zbor supraluminic şi care, în fluviul! de hidrogen, s-a dovedit fatală. Doriseră să prindă din urmă un roi meteoritic în care spectografele anunţau prezenţa unor elemente chimice transuraniene. Manevra în sine nu era cine ştie ce complicată; cerea însă cufundarea în anabioză. Iar când galactonauţii au fost readuşi la viaţă, au constatat, înspăimântaţi, că motoarele principale sunt blocate, datorită unei variaţii bruşte a câmpului gravific pe care nava tocmai îl străbatea.

— Vlad... Pornim spre sursă?

— Fă cum ştii!

Heino dă în grija automatelor lansarea apelului-reper, îşi lasă capul pe spătarul fotoliului şi se gândeşte. Sau aşteaptă o hotărâre a celuilalt.

— Aici „Anteu”. Avarie la bord. Salvaţi-ne! îşi face robotul datoria. Aici „Anteu”. Avarie la bord…

— De ce taci? se înfurie Vlad, cu ochii la aripa Galaxiei.

— Semnalul vine dinaintea noastră. Tellus, dacă aparatele nu ne mint, e, oricum, în urmă...

— Bine. Pornim spre sursă.

— Numai de data asta! îl roagă Heino.

— Pornim spre sursă! repetă Vlad.

Linişte.

Vlad deschide alene ochii. Se află tot în fotoliu. L-a furat somnul, dar n-a putut dormi prea mult. Acum e dimineaţă. O spuză fosforescentă pluteşte prin cabina de observaţie. De-a lungul pereţilor transparenţi alunecă lent mici nuclee strălucitoare, din care lumina se revarsă dureros de puternică. Vlad îşi apropia pleoapele, mijindu-le, pentru a se obişnui. Zilele şi nopţile pe navă se succed la intervale precis determinate, după sistemul pus la punct de Heino.

Pe ecranul de direcţie se conturează acum limpede o linie sinuoasă: calea urmată de navă către sursa radiosemnalului. Cu viteza dezvoltată de motoarele subluminice au nevoie de peste 20 de ore ca să ajungă până acolo. Patru ceasuri au şi trecut.

Panglica albă de pe ecran se înnoadă buclă după buclă. Nava,

purtată de curenţii unor câmpuri magnetice, planează în lungi volute, plutind pe fluviul de hidrogen, o pasăre rănită, oarbă.

Vlad îşi alungă disperat teama din gânduri. I se face deodată frig. Strecoară mâinile în buzunarele hainei. Senzaţia continuă să-l chinuie, şi el strânge umerii, ghemuindu-se în fotoliu. Oboseala, cuibărită în oase, în sânge, în nervi. Foşnete stranii, ca ale unei păduri seculare răscolită de vânt, răzbat din aparate. Imaginea pădurii bântuite de furtună îi apare brusc pe retină. Unde şi când?...

— Nu mănânci?

Heino, palid, nervos, cu chipul răvăşit de nesomn, îl scrutează întrebător.

— Nu mi-e foame Pe unde umbli?

— Somnul mă ocoleşte. Cutreier nava şi caut ce nu pot găsi.

— Schiţează un zâmbet, mai mult o grimasă tristă. Am răscolit prin năvod.

— ?

— În containerul captatorului gravific. Fleacuri. Colb şi câteva resturi meteoritice. Dar asta pare să fie altceva, îi arată o capsulă cilindrică etanşă, cu pereţi străvezii. Nu mă dumiresc!

Vlad ia capsula. Înăuntru e un cristal fumuriu, hexagonal, nu mai mare decât o cireaşă, iradiind o vagă lumină verzuie. O membrană uimitor de fină, cam de zece centimetri pătraţi, e lipită de el, ca o pâlnie asimetrică sau ca valva unei scoici diafane.

— Ce ţi se pare curios? întreabă Vlad şi, cu gândul în altă parte, nu-şi dă seama ce aiureală a spus.

— Şi cristal, şi membrană par amândouă din aceeaşi substanţă, încă nu'ştiu care, n-am trecut prin laborator. Membrana avea însă o culoare roşcată.

— Îţi arde de glume?

— Tu nu vezi că nici să mai surâd nu izbutesc?

Vlad tot răsuceşte fiola în mâini, nemaiştiind ce să creadă. Iar între timp scoica şi-a schimbat din nou culoarea.

— Eşti convins că... aşa arăta când ai găsit-o? bombăne Vlad contrariat.

— Sceptic mai eşti! N-am avut martori. Declar pe răspundere proprie că ăsta-i adevărul.

Nava se răsuceşte violent, ca lovită de o uriaşă pală de vânt.

Heino îşi pierde echilibrul şi cade peste Vlad, care scapă din mânâ proba.

— Ce-a fost asta? strigă el privind la ecran.

Panglica albă descrie curbe repezi, înfăşurându-se anapoda. Nava se rostogoleşte bezmetic, lovită de forţe invizibile.

— Un vârtej... O furtună magnetică! Fuzeele de stabilizare, repede! îl îndeamnă Heino, încercând să se agaţe de ceva.

Vlad apasă butoanele. Încet, încet, nava îşi recapătă echilibrul. Deodată robotul de securitate din cabină sună alarma, alarma de gradul cinci. Soneria zbârnâie enervant, în timp ce galactonauţii se reped la rezerva de lângă trapa cabinei, o deschid cu gesturi reflexe şi scot mănuşile şi căştile de protecţie, ataşându-le iute costumelor de zbor etanşe. Abia acum au răgaz să se privească: Vlad nedumerit, Heino dominat de spaimă (se vede, prin vizorul căştii, cum fruntea i s-a brobonit de sudoare). Vlad păşeşte către aparat, închide soneria de alarmă şi ia legătura prin circuit vorbitor.

— Atenţie, atenţie! mormăie, cu glas adânc robotul. În cabină aerul se încarcă foarte lent cu substanţe străine, nocive organismului uman.

— Ce substanţe? întreabă Vlad, folosind radioemifătoru! căştii.

— Amestecuri de gaze, halogeni şi hidrogen, care se combină în acizi. Particule solide în suspensie. Lichid pulverizat, formând aerosoli, foarte complecşi din punct de vedere chimic. Substanţele comparabile cu cela organice mai simple...

Paralizat de spaimă, Heino caută cu ochii ceva de care să se sprijine.

— O avarie a blindajului? continuă Vlad.

— Blindajul navei este intact.

— Un flux de radiaţii penetrante, care să fi schimbat structura atmosferei...?

— Cuirasa antiradiantă n-a fost străpunsă de nicio...

Vlad deconectează circuitul vorbitor, stă puţin pe gânduri, apoi se întoarce spre coechipier.

— Unde naiba e drăcovenia aia? mormăie el preocupat, uitându-se atent în jur.

— Ce-ai spus? se holbează Heino. Eşti nebun?

— Uite-o! Vezi dacă mai e întreagă.

Heino se apleacă sub pupitru, ia capsula şi îi cercetează cu migală conţinutul.

— Asta-i bună! Membrana a dispărut. Poate s-a spart? Deşi nu-i văd... cioburile.

Vlad se apropie. Privesc amândoi fărâma cristalină.

— Observi? Din nou şi-a schimbat culoarea.

— Nu sunt miop! face Heino furios. Acum pare un grăunte fosilizat.

— Aparenţele înşală! rosteşte sec celălalt.

Îi ia din mână cilindrul şi-l întoarce, căutând să rostogolească „diamantul”.

— Nu cade! exclamă Heino uluit. S-a fixat în sticlă.

— Mai mult. A perforat-o. Vlad arată orificiul, larg de numai câţiva milimetri, în punctul de contact al cristalului cu capsula. Aş putea să jur că pe-aici...

Se duce la robotul de securitate, înalţă capsula în dreptul pâlniei absorbante de aer şi conectează iar sistemul de alarmă. Soneria zbârnâie mult mai puternic decât înainte. Heino îşi duce palmele la urechi.

— Ajunge! Ajunge, m-ai convins.

— Ce crezi că-i la mijloc?

— După aspectul exterior, pare un diamant. Heino luptă să-şi limpezească gândurile. Când l-am luat din conteinerul captatorului, era de culoare neagră. Membrana... adică mai avea şi nişte protuberante conice, fine şi lungi, am uitat să-ţi spun.

— Năuc! Eşti de-a dreptul năuc. Acum membrana s-a volatilizat, iar ţepii ia-i de unde nu-s.

— Văd. Şi ce pot să fac?

Vlad respiră adânc. Discuţia nu i-a domolit lui Heino teama, încordarea. Ba dimpotrivă.

— Mai înainte semăna cu un cristal de stâncă fumuriu. În clipa asta e galben. Carbonado, chihlimbar... Membrana nu era flexibilă?

— De unde să ştiu? Nu părea să fie din celofan...

Vlad nici nu clipeşte.

— Mă duc în laoorator. Analizez cristalul şi-ţi transmit rezultatele. Bine?

— Nu sunt de acord. Cristalul poate să explodeze...

— Ştiu să-mi apăr pielea şi singur. Dacă n-ai ce face, du-te şi pregăteşte de zbor, pentru orice eventualitate, racheta auxiliară a navei. Nu uita că peste 15 ore ajungem în zona unde se pflă sursa radiosemnalelor.

— În loc de sursă, să nu fie o cursă...

— S-ar putea să ai dreptate. Dar lasă-mă şi pe mine să greşesc o dată! Eu ţi-am dat voie ţie.

Heino lasă capul în jos.

— Ar însemna să te expui inutil.

— Prostii! Ai grijă, încarci pe rachetă o rezervă de oxigen dublă. Surprizele văd că nu lipsesc. Hai, hai, la treabă! În lipsa noastră, automatele pentru filtrarea aerului au să facă puţină curăţenie.

La o comandă a lui Vlad, trapa din podea se deplasează lent; prin deschidere începe să se ridice turnul masiv al microscopului, alunecând tăcut; un braţ metalic, articulat, se întinde în aşteptarea probei. „Diamantul” trebuie scos din capsulă. Desprinderea cristalului de pe sticla unde părea lipit se petrece fără accidente. Vlad îl fixează în clapetele de susţinere ale microscopului. O nouă comandă, şi ecranul acestuia din urmă se aprinde.

— Ce faci? întreabă Heino prin radio. Ai aflat ceva?

— Acum aflu, răspunde Vlad cu răceală. Cristalul e impenetrabil la radiaţii.

— Ce tot spui?

— Nu-i văd, deocamdată, decât reţeaua de atomi de la suprafaţă.

Aparent, „diamantul” este alcătuit dintr-o substanţă fluidă şi densă, asemănătoare, la prima vedere, cu mercurul. Dar, pe măsură ce aparatul continuă să mărească imaginea, Vlad îşi dă seama că structura atomică a substanţei este total diferită de a mercurului. E vorba de un element sau un compus necunoscut, care tocmai începe să atace, într-o tehnică anume, clapetele de beriliu ce-l susţin la microscop. O parte dintre atomii necunoscutei substanţe se strecoară printre ceilalţi atomi de beriliu, dislocându-i, spre a fi apoi absorbiţi de cristal. Sub privirile uimite ale lui Vlad, procesul se dezvoltă în ritm susţinut.

— De ce nu mai zici nimic? se impacientează Heino.

— Merge! Totul e-n regulă.,.

Asta să însemne oare că materia cristalului e structurată doar aparent asemenea celei cunoscute de pământeni? Este de presupus că în interiorul acestui corp străin atomii beriliului sunt dezintegraţi, pentru ca din elementele lor componente să se construiască noile substanţe. De unde dispune „diamantul” de energia necesară dezintegrării atomilor, sfărâmării nucleului, ruperii legăturilor dintre el şi învelişul de electroni?

— Transmutaţii...

— Ce?

— Transmutaţii atomice, fără acceleratori şi toată tehnica noastră rudimentară...

— Cum asta?

— ... descompuşi în particule alcătuitoare, ce sunt asamblate pe urmă după un plan... Consum şi degajare a unor energii neînchipuite, dar perfect dirijabile, ţinute în frâu...

S-ar putea ca sub învelişul de aşa zis mercur, impenetrabil la razele microscopului, să existe şi alte substanţe, încă şi mai active. Şi o „centrală” coordonatoare. Sau mai bine un model, în genul lanţului de molecule ADN – cod al creării şi împlinirii individului uman: un astfel de model sau de cod, după care se copiază, în serii nesfârşite, din organele atomilor disecaţi, substanţe unice, totdeauna aceleaşi.

Vlad îşi scutură capul, ca trezindu-se dintr-un vis. A împins imaginaţia prea departe. Într-adevăr? Ce se poate verifica este dacă grăuntele cristalin devorează orice fel de atomi sau are doar anumite preferinţe. De fapt, răspunsul nu e greu de ghicit: mai întâi capsula de sticlă, apoi aerul din cabină, acum beriliul de la microscop – toate substanţe diferite. Interesant ar fi de verificat cum au luat naştere membrana şi ţepii văzuţi de Heino.

— O deformare a stratului de „mercur”, de fals mercur? În ce scop?

— Ce înseamnă fals mercur? se amestecă Heino, mereu prin radio.

— Un fel de migrenă care ne paşte pe amândoi...

Tot sub microscop, cristalul e cufundat într-un vas cu săruri în soluţie. „Mercurul” se agită puternic, pare a se înmulţi din sine însuşi, se adună în protuberanţe, ca nişte minuscule rădăcini şi absoarbe cu aviditate soluţia. Iar membrana, ca valva unei

scoici diafane? Are rolul să capteze prea rarii atomi de gaz interstelar, fie el hidrogen, formaldehidă sau alţi compuşi? Cristalul funcţionează fără greş în orice mediu?

Peste o jumătate de ceas, Heino dă buzna în laborator:

— Eu unul sunt gata. Abia am avut răbdare să pregătesc racheta până la capăt. Ei, ce-a fost?

— Ce-a fost? zâmbeşte Vlad echivoc. Vrei să spui ce este!

— Atunci, dacă este, şi eu sunt... numai urechi.

Heino înaintează câţiva paşi, cu ochii ţintă la cristalul prins în baia de analize şi pe care Vlad îl priveşte încă nedumerit.

— Ia spune, întreabă el peste umăr, o jucărie ca asta ar putea fi creaţia naturii?

Heino îşi arcuieşte sprâncenele:

— Când au descoperit pentru prima oară molecule de formaldehidă în spaţiul cosmic, în constelaţia Săgetătorului, astronomii veacului XX au făcut nişte feţe ca a ta acuma. Compusul nu-i de loc simplu: trei atomi de Hidrogen, unul de azot şi altul de carbon. Şi totuşi apare pe cale naturală.

— Mda... Numai că „diamantul” nostru e o adevărată uzină chimică, producătoare de substanţe mult mai complexe.

— Sub aparenţa unui cristal inofensiv.

— Ei bine, l-am supus unor experienţe în medii diverse: lichide, gazoase, l-am bombardat cu radiaţii, duşuri laser, la temperaturi şi presiuni oscilante. Se încăpăţânează să producă mereu substantele pe care le cunoşti. Pe deasupra mai e şi opac la razele microscopului. Cam şugubeaţă natura asta!

— Un sistem de apărare?

— Şi mai nostim! Descompune atomi şi-i restructurează, chimic sau prin transmutaţie.

— Maşinuţă deci?

— Şi încă ce maşină! Eu mi-am scos pălăria în faţa ei şi te rog şi pe tine s-o faci cât mai repede, pentru că acest „diamant” e un dezintegrator în toată regula, conceput şi construit după legi ştiinţifice şi într-o manieră demnă de invidiat.

— Perfidă insinuarea! Crezi că l-au făcut nişte fiinţe raţionale?

— De ce nu? se burzuluieşte Vlad şi-l înfruntă cu ochi strălucitori.

— Atunci de ce n-ar fi chiar „diamantul” un organism? Natura e meşteră la multe!

— Am spus eu că-i imposibil? Poate fi o plantă, o moluscă – variante cu nemiluita – adaptată să producă, în medii diferite, aceleaşi substanţe şi dispunând pentru asta de un mecanism uluitor de complex. Asta e! Şi dacă dăm curs dorinţei ei şi o lăsăm în pace, ne umple nava de gaze toxice.

— Bravo! Şi în ce Scap, mă rog, atotştiutorule?

— Asta-i bună! Noi cu ce scop am apărut în Univers? Materia pe diferitele-i trepte de organizare...

— Ce propui să facem cu jucăria asta?

— O vom sechestra în vid, într-un conteiner special, între câmpuri magnetice. Când ajungem acasă, ne ocupăm...

— A, ia stai! Membrana!

— Ce e cu ea?

— Membrana-i un captator de atomi?

— Perspicacitatea ta mă uimeşte! Desigur că membrana captează atomii din spaţiu...

— Atunci ce menire ar avea acest cristal aruncat în cosmos?

— Găseşte tu un răspuns!

— Mă gândesc... Până una-alta, fă-i ce-i faci, ca să ne scoatem de pe cap căştile astea imposibile!

Când „Anteu” a mai avut cam o oră de mers până să ajungă în zona de unde fusese emis radiosemnalul, locatoarele au descoperit în spaţiu un corp a cărui imagine au proiectat-o pe ecranul direcţional: e o astronavă, după aparenţe străină, şi cu mult mai mare decât aceea a pământenilor, plutind şi ea în derivă, mânată la întâmplare de curenţii fluviului de hidrogen. „Epavă”, o califică robotul vorbitor, şi adevărat, după felul cum se răsuceşte inertă, în voia câmpurilor ce bântuie spaţiul galactic, nu e decât o epavă.

Heino şi Vlad s-au aşteptat să întâlnească, la izvorul semnalelor, fiinţe raţionale sau un produs al activităţii acestora – poate un laborator de cercetare, poate doar o staţie automată –, orice în afară de astronava asta, într-o situaţie atât de teribil asemănătoare cu a lor. Heino, căruia frica nu i-a trecut cu totul, încă mai bănuie o cursă, cu atât mai mult cu cât străinii par cu desăvârşire lipsiţi de posibilitatea de mişcare, iar captatorul gravific al lui „Anteu” a adus la bord alte patru cristale pescuite pe drum. Nu cumva, se întreabă galactonautul, echipajul epavei

a urmărit, prin radiosemnale, să ne atragă aici cu un anume scop? Oricum, între „diamante” şi această epavă există o legătură evidentă, chiar dacă n-ar fi de luat în considerare decât prezenţa lor în acelaşi sector al fluviului. Şi care alta să fie legătura?

Pământenii s-au oprit la o distanţă apreciabilă de necunoscuţi. Investigatoarele nu detectează în nava vecină nicio urmă de materie organică. Dar mai poţi să ştii ce forme îmbracă viaţa în Univers? Sistemele de referinţă ale Terrei sunt, acum mai mult decât oricând, relative.

— Ori au murit cu toţii, de foarte mult timp..., se încumetă Vlad la o explicaţie. Asta înseamnă că astronava vine de tare departe, de la antipodul Galaxiei. Ori e o navă automată.

— Cred că-i cazul, întâi de toate, să fim cât mai prudenţi, îl întrerupe Heino. Niciunul dintre noi nu poate ghici intenţiile celuilalt. Vezi? Ei rămân în expectativă.

— Foarte bine. Să le întindem mâna. Sigur au nevoie de ajutor, de vreme ce sunt într-o situaţie mai proastă decât noi. Avem datoria...

— Nu uita că până acum n-am întâlnit niciodată alte fiinţe raţionate. Problema contactului între lumi diferite...

— Prostii! De la o anumită treaptă a dezvoltării, civilizaţiile progresează în sens convergent. Oricâte forme particulare ar îmbrăca, lumea raţiunii e una şi indivizibilă. Şi la urma urmei priveşte la astronavă: nu diferă prea mult de „Anteu”.

— Bun. Şi ce propui?

— Mă duc la ei cu racheta auxiliară. Doar trebuie să avem iniţiativa primului pas. Altfel riscăm să rămânem aşa ani în şir, vezi bine că ei nu se grăbesc să dea semne de viaţă. Deşi continui să susţin că nu există oameni la bord.

— Rămâi aici. Mă duc eu.

Vlad face o mişcare de împotrivire, dar Heino nu-l ia în seamă, începe să-şi dezbrace costumul de interior, ca să-şi pună scafandrul astral.

— Ia ascultă, intervine Vlad hotărât, lasă actele de bravură! Mă iei şi pe mine sau rămânem aici amândoi.

— Râmâi tu singur, E nevoie să stea cineva pe „Anteu”, să fie pregătit pentru orice. Chiar pentru fugă. Pe urmă nu trebuie să riscăm ca o intensificare a câmpului gravific să ne fure nava de

sub nas. Cu racheta auxiliară n-am putea-o ajunge din urmă.

Are dreptate. Şi alege riscul pentru că se simte vinovat de avaria lui „Anteu”. N-ar rămâne la bord nici în ruptul capului, aşa că Vlad n-are încotro şi se supune. Poate că e şi mai bine astfel – va interveni mai eficient în caz de pericol. Şi desigur un anumit grad de pericol există.

Racheta se desprinde de nava-mamâ la scurtă vreme şi încet, cu infinite precauţii, începe să dea târcoale colosului venit din necunoscut. Pe ecran, în faţa lui Vlad, se derulează imagini ale cosmonavei străine.

— O spărtură în blindaj! îi atrage atenţia Heino. Acolo, că- tre proră.

— Urma ciocnirii cu vreun meteorit.

— Aşa s-ar spune... Indiferent care-i cauza opririi motoarelor şi ce dramă s-a întâmplat cu echipajul, călătoria în derivă a navei trebuie să fi fost o adevărată odisee.

— Nu-mi dau seama, răspunde Vlad, dar nu apucă să-şi mai termine fraza.

Pe bordul colosului se aprind şiruri lungi de proiectoare, luminându-l ca ziua. Semnalul radio e şi el reluat, la intervale foarte scurte, ca o chemare halucinantă – s-ar părea că cineva dinăuntrul vehiculului cosmic, ori însuşi acesta, vrea să spună un anume lucru, de neînţeles pentru pământeni.

— Venirea mea îi alertează! observă Heino agitat,

— E o maşina, o simplă maşina! caută Vlad să-l liniştească. Oamenii vor găsi mijloace mai adecvate...

— Maşină? Cu atât mai rău. N-o să ne putem înţelege. Intru în navă şi-am să vad eu.

— Stai! striga Vlad. Nu se poate!

Heino a căzut pradă complexelor spaimei şi vinovăţiei, care-l împing implacabil spre un act nebunesc. Prietenul caută un ultim argument să-l oprească, se gândeşte cu un efort disperat. Dar nu, nu-i nevoie. Ca împinse de resorturi invizibile, flancurile colosului se deschid, asemenea petalelor unei flori monstruoase. Sub ele se aprind alte şi alte proiectoare, iar mişcarea aceasta şi navala luminii îl paralizează pe Heino, îl fac să se retragă instinctiv.

Şi iată că prin deschizături prinde să se cearnă, ca o pulbere argintie, împrăştiindu-se leneş în văluri circulare, tot mai

strânse, o ceaţă ce imediat după lansare devine foarte densa, o pânză irizată în continuă agitaţie.

— Cristale! urlă Heino, a cărui rachetă e invadată de corpusculii argintii. Vlad, un nor de cristale!

— Vino imediat înapoi!

— Nu mai înţeleg nimic. Eu...

— Înapoi, Heino! Până nu se lipesc de rachetă!

Deci asta era... Pulberea văzută de Vlad e o aglomerare de cristale. Iar astronava, fără echipaj, este depozitul acestora. La apariţia rachetei auxiliare a pământenilor, automatele au comandat lansarea încărcaturii. Poate că sunt defecte, poate, dimpotrivă, simpla sosire a unui vehicul să constituie pentru ele semnalul de acţiune. Cine ştie răspunsul exact? Constructorii, numai ei, desigur.

— Afurisitele! Bine că nu se iau după mine!

— Bine că n-ai apucat să intri, să te trezeşti prizonier. Cum îţi mai veneam în ajutor?

— Se vede că am avut şi eu noroc o dată...

Prin spărtura produsă în blindajul epavei, continuă să deducă Vlad, câteva „diamante” au scăpat afara. Asta-i singura explicaţie plauzibilă a prezenţei lor în fluviul de hidrogen.

— Grozavă descoperire, nu?

— Tot ce-mi doresc e s-o mai pot relata cuiva! face Heino. Pregăteşte-mi platforma pentru cuplare! Tu ce rost crezi că au rocile astea?

— Ştiu numai că bietele automale nu realizează inutilitatea efortului lor.

— Asta dacă au fost programate să evacueze cristalele la apariţia unei nave...

— Totuşi, în ce scop au fost ele construite?

Să asigure un mediu prielnic vieţii, dezintegrând atomii din spaţiul înconjurător? O ipoteză. Sau să pregătească materia primă pentru o industrie la scară cosmică? Să croiască un drum către miezul incandescent al planetelor...? Colosul a fost un mijloc de transport cu posibilităţi proprii de acţiune. S-a rătăcit de convoiul de nave al expediţiei, a fost smuls de explozia vreunei stele din apropiere, a plutit bezmetic ani în şir – mii? milioane ? – ajungând ca prin minune aici, nevătămat, prea puţin vătămat. Automatele lansau semnalul de recunoaştere...

Da... Castele de nisip, ipotezele. Gânduri şi-atât, nu le poţi dovedi.

Racheta coboară pe platformă, cârligele de cuplaj o ancorează solid. În jurul navei de alături joacă în lumină grindina ciudatelor cristale. Grăunţele desfac membrane delicate şi fabrică de zor, cu splendida nevinovăţie a unor maşini, amestecuri de substanţe, desăvârşit de inutile amestecuri de substanţe. Proiectoarele presară norii cu feerice sclipiri multicolore. Inutil? Totul să fie inutil? Spectacolul acesta rezervat numai şi numai oamenilor?

„Anteu” se va depărta, să se ferească de atacul acestor maşini-cristale. Şi va rătăci ici-colo, în aşteptarea unei destul de nesigure salvări. Colosul în schimb are să fie mistuit de propria lui încărcătură, căreia, o dată scăpată de sub control, are să-i cadă sigur victimă. Ultima mărturie a existenţei lui vor fi cele cinci cristale capturate de pământen: şi filmul aventurii acestora.

*

În afara astronavei norul galactic se leagănă maiestuos, imitând docil, dar în sens invers, ca o oglindă mirifică, legănările complexului aparat. Mişcarea e greu de urmărit de la o clipă la alta, dar dacă eşti atent observi pe ecran, la intervale de câteva ceasuri, că stelele din apropiere şi-au schimbat poziţia. Heino şi Vlad le privesc tot mai îndelung, cuprinşi de aceeaşi mută resemnare. Nu mai cred ca vor fi salvaţi.

Din când în când se duc împreună să controleze cristalele, acum inofensive. N-au ce să-şi spună. Se întorc la fel de tăcuţi în sala de observaţie.

Monotonă, vocea automatului lansează mereu şi mereu aceleaşi apeluri:

— „Anteu”!... Vorbeşte „Anteu”!... Repetaţi semnalul de recunoaştere!

Zile şi nopţi în şir cuvintele îşi iau zborul de la bord şi pier fără răspuns.

— Crezi că...? deschide gura Heino într-o seară, dornic să mai schimbe două-trei vorbe cu celălalt.

— Nu cred, bombăne ursuz Vlad, urmărind pe ecran traiectul derivei.

— Nici eu.

— Perfect! Atunci du-te şi te culca! îi retează grosolan intenţia Vlad....

— Care ţi-e ultima dorinţă? continuă cu cinism Heino.

— Să te-aud sforăind! îi răspunde spontan Vlad, tot mai atent la ce se petrece pe ecran. În jurul unei stele câteva puncte luminoase. Sateliţi? Îi vine să zâmbeasca. Visează permanent la o lume necunoscută.

— Noapte bună, ipohondrule! Am să te-ndop o săptămână numai cu compot de gutui! Poate-ţi trece!

În clipa aceea un glas bărbătesc, grav şi calm prinde viaţă din difuzoare:...

— Atenţiune, „Anteu”! Am recepţionat apelurile voastre! Aici racheta de intervenţie „Coandă” P 23. Vă interceptăm peste 11 ore. Atenţiune, „Anteu”...

— Noapte buna! îi urează Vlad lui Heino şi se apleacă stânjenit deasupra pupitrului de comandă.

— Comută pe emisie directa! strigă Heino neîncrezător.

— Dacă mai poţi vorbi, încearcă tu, şopteşte răguşit celălalt.

Se lasă pe spate în fotoliu. Închide ochii. Îl aude pe Heino cum se precipită să răspundă:

— Aici „Anteu”! Aici „Anteu”! Am recepţionat comunicarea! Vă aşteptăm!

— Bine că mai avem compot de gutui până atunci! mormăi Vlad cam anapoda.

Se chinuieşte să zâmbeasca.

CAPTIV ÎN INIMA GALAXIEI

(1964)[1]

„...oamenii nici nu trăiesc şi nici nu mor în zadar”.

H. G. WELLS

1. Singurătatea

Automatul de tradus bâzâi îndelung, nehotărt parcă. Razele soarelui străin pătrunseseră prin hublouri, a şternând pete largi, albăstrii, pe pereţii cabinei. Oamenii aşezaţi în semicerc aşteptau cu încordare povestirea. Şi, în sfârşit, glasul vibrant al povestitorului izgoni liniştea:

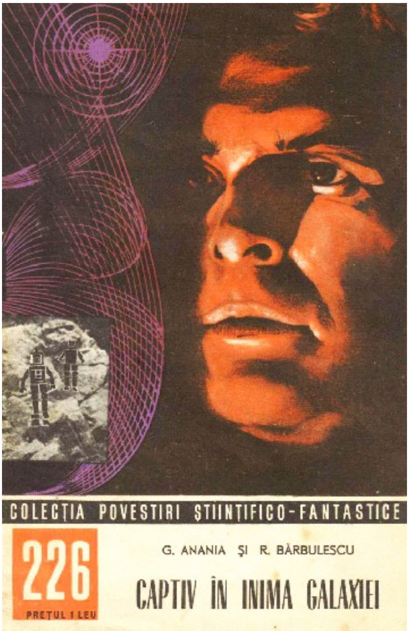
„— Tot Universul nu este
Decât joc de mari curcubeie,
În scripetul lumii coleste
Eu sunt aşezat pe-o scânteie”[2]

Iată, chiar din primul moment mi-am trădat o sl ăbiciune! Mai am şi altele, însă pasiunea pentru versuri s-a grăbit să iasă prima la iveală. De fapt, altceva aş îi vrut să vă spun. Dar ce să fac? Amintirile mă năpădesc toate odată, care mai de care mai linguşitoare, ademenindu-mă în hârjoneala lor.

De unde să încep? Încă nu ştiu. E adevărat, „eu sunt aşezat pe-o scânteie”. E planetoidul „Aurel Vlaicu”, un mic corp ceresc, rătăcit aici, în centrul Galaxiei. Când

[1] CPSF 226

[2] G. Călinescu - „Lauda materiei” în volumul „Lauda lucrurilor”.

am ajuns pe el...

Nu. dacă încep aşa, povestea mea va fi lungă şi plictisitoare. Trebuie să găsesc un fapt important. Da... Mă aflam în faţa unui tablou de comandă, ca să conectez o instalaţie la circuitul de alimentare. Dar nu aveam curajul s-o fac. Totul ar fi fost simplu: o singură manetă albă trebuia deplasată înainte. Dar o teamă neînţeleasă îmi paralizase mişcările. Atunci am privit în jos, prin podeaua transparentă. Încăperea, mai mult o cabină redusă ca dimensiuni, era fixată pe platforma unei antene înalte de 10 km. Lumina strident ă a unui far galactic cădea din plin pe aripile largi, concave ale antenei. Mai încolo domnea întunericul. Jos, foarte departe, se zărea, ca un abur verzui, suprafaţa planetoidului. Mi-a venit să zâmbesc. În cabina mea cu pereţi străvezii stăteam parcă între aripile unei păsări fantastice şi zburam.

Într-adevăr, aş fi putut zbura, măcar cu privirile şi nu numai în jurul planetoidului... Veti afla mai departe cum... Ar fi fost de ajuns să întind mâna şi să apăs maneta albă. Aş fi văzut sori şi planete, aş fi pătruns în locuri inaccesibile celor mai perfecţionate astronave.

Dar braţul îmi stătea încă inert, cu degetele crispate, pe fotoliu. „Bătrân neputincios! – am murmurat. A ştepti clipa asta de-o viaţă întreagă. Acum eşti ca Ariel, în pragul eliberării. Nu auzi nicio voce care să-ţi spună ca în piesa lui Shakespeare:

«Întoarce-te la lumile de sus.
Drum bun, eşti liber» [1]?

Poţi porni spre lumile tale de vis. De ce n-ai curajul? Roboţii tăi, Cemis şi Into, râd cu siguranţă de tine.”

Am tras cu coada ochiului în jur. Nu, roboţii nu se aflau în încăpere. Norocul meu, altfel cine ştie la câte ironii m-ar fi supus. Dacă aparatul avea să funcţioneze, în câteva clipe după conectare aş fi revăzut Pământul. Planeta pe care m-am născut se numeşte Pământ. Un bulgăre rotund, puţin turtit, îmbrăcat într-o mantie albastră; se află tocmai la marginea Galaxiei. Dar va funcţiona aparatul?

Nu semănăm cu niciun Ariel. Eram mai degrabă un prizonier înlănţuit în întuneric, trăind doar cu lumina focului şi a stelelor. Veti vedea însă că după zeci de ani am reuşit să-mi rup cătuşele. Atunci mi-am dorit mai presus de orice să revăd un crâmpei din bătrânul cer siniliu al Pământului. Să văd un revărsat de zi pe munte. Îmi făcusem de mult un program pentru aceast ă primă întâlnire cu planeta. Întâi o baie în apele de safir ale Mediteranei. Apoi o ascensiune pe Negoiul, înalta culme carpatină. Masa la un local din fastuoasa grădină ce înconjură Marea Neagră. Siesta la o partidă de pescuit pe ţărmurile Pacificului.

Stai, nu te pripi! îmi şoptea glasul ascuns al îndoielii. Dacă ecranul aparatului rămâne întunecat, toate speranţele adunate cu grijă nu ti se vor nărui într-o clip ă la picioarele uriaşei antene? Am rămas un timp obosit, incapabil să găsesc răspuns acestei întrebări. Ochii mei căutau ceva pe ecran. Dar ecranul rămânea negru şi mort. Atunci au năvălit amintirile, prinzând contururi tot mai precise. Şi m-au învăluit, m-au furat

[1] W, Shakespeare ; „Furtuna”, actul V (n.a).

din prezent.

„Păianjenul visării parc-ar sui cu frică
Şi ar călca pe firul nădejdilor întins,
Care-şi destramă vârful, pe cât i se ridică
Un căpătâi în haos, de-o stea de unde-i prins”[1].

Da, i-am răspuns îndoielii, pol trece prin înfrângere. Voi renaşte din ea mai puternic, de zece ori, de a sută de ori, până voi reuşi. Reveriile mi le-a destrămat vocea lui Cemis, care-mi striga la ureche:

— Dan, e târziu! Te-aşteaptă cina. Întâi o masă bună, pe urmă la culcare. Trebuie să amâni experienţa pentru mâine.

— Vreau să mă lăsaţi în pace! am bâiguit ca după un somn lung (poate chiar aţipisem).

— După ce mănânci! interveni şi Into, apucându-mă de braţ.

— Sunteţi brutali şi prozaici! le-am ripostat, însă fără convingere. Cei doi izbucniră într-un hohot de râs.

— Nu uita că prozaismul nostru ţi-a ajutat să vezi lucrarea terminată!

Veselia lor tonifiantă mă dispuse. M-am lăsat dus, şi în curând liftul pneumatic ne cobora prin pilonul antenei. Iar peste câteva minute am fost acasă, sub cupola din Marea Penumbră. Nicăieri pe planetoid nu mă simţeam atât de bine ca sub cupolă. Transparentă în întregime, sprijinită pe o duzină de nervuri metalice, protejată de un câmp antimeteoritic şi antiradiant, este locul unde viaţa se poate desfăşura în cele mai bune condiţii. Corpul ceresc are un soare fierbinte, care-i luminează doar jumătate din suprafaţă. Cealaltă jum

---

[1] T. Arghezi - „Cînd s-ar opri secunda” în vol. „Versuri”, 1959.

ătate, cufundată în întuneric, suportă grozavul frig cosmic. Undeva, la graniţa dintre veşnica zi şi noaptea nesfârşită, am ridicat, timp de câteva luni, cupola. Aici avem aer, soare, chiar o oarecare vegetaţie, care-mi aminteşte mereu de Pământ. Locul se află departe de celelalte construcţii ridicate în emisfera întunecată.

În seara aceea am mâncat într-o tăcere îndărătnică. Into şi Cemis au mai sporovăit un timp, apoi m-au condus la vilă. „Vilă”! Câteva camere şi o baie. Ca să scap de cei doi, m-am prefăcut că mă culc. Dar nu-mi ardea să dorm. M-am plimbat o vreme sub cupolă. Am stat printre acantele albe, pe malul pârâiaşului. Izvorul fusese ideea mea. E drept că ne-a luat multe săpt ămâni de muncă, dar era necesar întregului peisaj. Da, peisaj, fiindcă dincolo de bolovanii verzi şi roşii printre care curge apa se mai alte două coline cu arbuşti pitici.

Şi-aşa... Pârâul susura la picioarele mele. Înserarea molcomă – aici este o seară continuă – m-a îndemnat ca întotdeauna la meditaţie. Aducerile-aminte reveniră iar, insistente, ca şi timpul. Numai că timpul avea pentru mine alt înţeles. Mi-e greu să vă explic, poate vi s-ar părea absurd, dar am impresia că de atunci, de când am venit pe planetoid, şi până acum, când vă povestesc toate acestea, a trecut la fel de puţină vreme ca de ieri până azi. De aceea, nu ştiu şi nici nu mă preocupă când s-a petrecut fiecare eveniment. Toate au rămas în memoria mea şi-n sufletul meu la fel de vii şi impresionante ca-n prima clipă.

De pildă, amintirile despre Pământ... Mai întâi îmi vine în minte examenul de absolvire a Institutului de galactonautică, secţia automatică. Trecusem cu succes examenele preliminare. Urma proba cea mai grea: automatica. Aici fiecare dintre candidaţi trebuia să

prezinte câte un robot construit de el după o concepţie originală şi destinat anumitor ramuri de activitate. Era hazliu să vezi în faţa comisiei tot soiul de maşini, cu înf ăţişări dintre cele mai ciudate, mişunând de colo-colo ca nişte gândaci. Dar la apariţia mea toată mişcarea se întrerupse. Aduceam un automat masiv, conceput pentru explorări cosmice speciale, care era în stare să facă o mie de lucruri: să ţopăie ca un greiere, să se descurce în neurocibernetică, să facă pe submarinul, s ă întreacă pe cel mai bun alpinist, să traducă din zece limbi în alte zece, în sfârşit, se pare că nu cunoştea limite. Am luat cu el nota maximă.

...Alte imagini parcă îmi alunecă prin faţa ochilor. O noapte de iunie, încremenită sub argintul lunii, sf ărâmată de ţârâitul greierilor. Chipul unei fete dragi, adormită pe umărul meu. Îi cuprinsesem mijlocul şi vedeam cum îi curg raze de lună prin păr, cum îi tremură în gene. O chema Ela şi ne căsătorisem abia de trei săptămâni. Iar a doua zi trebuia să plece. S-a r ăsucit deodată, îngropându-se în pieptul meu şi a şoptit prin vis, ameţită de bucurie; „Dănuţ!” I-am murmurat la ureche gânduri şi versuri, ca într-o beţie a fericirii, mângâind-o cu răsuflarea. A plecat într-o expediţie suboceanică de numai câteva ore şi nu s-a mai întors.

După aceea? Da, după aceea au urmat Cemis şi Into. Parcă-i văd. Cemis blond, celălalt brunet; certăreţi, nevoie mare şi prieteni nedespărţiţi. S-au năpustit într-o zi peste mine:

— Am auzit de dumneata. Şi noi avem o idee grandioasă şi o mare nevoie de colaborarea dumitale.

Ne-am plimbat toată ziua pe plaja Mării Negre, soarele ne-a ars îngrozitor, Cemis şi Into s-au certat de

patru ori, iar eu le-am acceptat propunerea. Pe scurt, era vorba de experimentarea unui aparat. El trebuia construit pe un corp din centrul Galaxiei, fiindcă numai acolo existau condiţiile necesare funcţionării lui. Vă voi spune mai târziu ce urmăream cu ei. Şi roboţii mei aveau să efectueze construcţia.

Am pornit spre centrul galactic pe bordul navei „Alcor”, înzestrată cu motor gravific. Era o primă încercare de zbor cu viteze supraluminice.

— Nu te-ai culcat încă? Amintirile au fugit speriate.

— Poftim?

— Te întreb de ce nu dormi! mormăi Cemis.

Şi eu care credeam că i-am păcălit şi voi scăpa de ei! Ce să le spun? Auzeam din spate tropăitul sonor al lui Into.

— Mi s-a părut că aud semnale de alarmă. Cred că a venit după noi o rachetă de salvare.

— Minţi, noi n-am auzit nimic!

— Minte! Nici eu n-am auzit! confirmă Into.

— Bine, să mergem la culcare! am cedat eu bătălia.

Mă apăsau sentimente şi imagini tulburi. Parcă racheta voastră fuziformă cobora încet, într-un nor de gaze. Iar eu alergam către ea şi strigam: „V-am a şteptat să veniţii. Toată viaţa v-am aşteptat”. Dar voi aţi venit târziu, foarte târziu aţi mai venit. Vă cunosc de mult. V-am văzut. Uite, ştiu că sunteti nerăbdători s ă colindaţi planetoidul. Dar aşteptaţi încă puţin să vă explic ce se află în faţa voastră. Apoi puteţi pleca. Să r ămână unul singur să-mi asculte povestea. Şi nu uitaţi, în vila mea, pe birou, e un morman de filme şi benzi. S ă le aduceţi pe astronavă. Sunt notele mele şi observa ţiile ştiinţifice.

Vă cer putină imaginaţie. Iată, gaze îngheţate au

acoperit cu granule verzui, ca o zăpadă, suprafaţa lui „Aurel Vlaicu”. Aşa era când am venit noi, un pustiu dezolant, fără piscurile ascuţite ale complexelor energetice, fără cupolele observatorului astronomic. Şi nu era nici urmă de viată. Numai liniştea plutea pretutindeni, chinuitoare, netulburată nici chiar de c ăderea vreunui meteorit.

Aici ne-a adus „Alcor”, uriaşa magnetonavă, care purta elemente ale viitorului aparat şi 300 de roboţi construiţi de mine pe Pământ. De acasă plecasem 50 de oameni. În timpul zborului, câmpul magnetic propulsor s-a dereglat pe neaşteptate şi o parte din forţa lui a secţionat nava, nimicându-i pe ceilalţi membri ai echipajului. Au pierit fără urmă, ca şi alţi eroi ai Cosmosului. Pe planetoid am reuşit astfel să coborâm numai Into, Cemis şi cu mine.

După accident a trebuit să luăm o hotărtre: să ne întoarcem sau să continuăm expediţia? E adevărat, r ămăsesem doar noi trei, însă puteam rezolva sarcina asumată. Into şi Cemis erau creatorii marelui aparat. Îl cunoşteau în cele mai mici detalii şi ar fi condus lucr ările construirii lui. Eu programam robotii, îi supravegheam şi le controlam munca. Aceşti roboţi aveau să suplinească absenta tovarăşilor noştri. Lucr ările ar fi durat de trei ori mat mult decât planificasem iniţial, totuşi puteau fi terminate. Aşa că am hotărât să ne continuăm drumul.

Planetoidul urma să fie ales în centrul Galaxiei, fiindc ă pentru funcţionarea aparatului nostru este necesară o imensă cantitate de energie. Or, aici puteam folosi energia substanţei scurse din inima nebuloasei galactice sub formă de gaz stelar ionizat. După o serie de căutări, planetoidul a fost găsit. Da, vă aflaţi pe el;

e „Aurel Vlaicu”. Şi acum, nerăbdătorii pot ieşi în incursiune. Vă rog încă o datâ, nu uitaţi de notele mele.

Noi, cei rămaşi, să continuăm. „Alcor” nu se mai putea înapoia pe Pâmânt, fiindcă avea să fie demontat pentru a servi la construcţie. Întoarcerea ne-o asigura o micronavă, pe care o luasem cu noi. Prima grijă după sosire ne-a fost să debarcăm micronava şi să-i clădim un adăpost contra eventualelor accidente. Roboţii l-au executat cu repeziciune, într-un loc ales departe de viitorul şantier. Abia după aceea am construit vila şi cupola, apoi am început săparea fundaţiilor pentru centrul siderurgic, uzina de aer şi centrala de transmutaţii atomice. Au trecut câteva luni. Uzina de aer fusese terminată, când un eveniment neaşteptat ne-a întrerupt munca.

După timpul terestru, era seară. Nu ştiu de ce, dar mi-e greu să-mi amintesc aceste lucruri, chiar la trecerea a zeci de ani. Cine ar fi putut prevedea că în acele puţine secunde voi asista neputincios la o întâmplare dramatică? Cemis şi Into lucrau la suprafaţ ă. Eu cu o grupă de automate consolidam fundaţiile. Deodată robotul de securitate al microrachetei dădu alarma. Sunete specifice, dureros de ascuţite, ni se succedară în căşti. Am părăsit lucrul descumpănit, încercând să ghicesc ce pericol ne ameninţa nava. Cemis, cu vocea lui de bas, mă anunţă:

— Pornim spre rachetă, Dan! Te aşteptăm acolo. Adu. câţiva roboţi de intervenţie!

Am făcut calea întoarsă. Am luat cinci maşini şi m-am grăbit din răsputeri spre locul semnalelor. Dar prietenii mei mă depăşiseră. Le vedeam siluetele departe în penumbra orizontului. În scurt timp ajunseră

la adăpostul rachetei şi au coborât înăuntru. În acelaşi moment, solul a început să se frământe. Cutremurul puternic m-a făcut să cad. Am auzit prin-casca lipită de pietre câteva explozii înfundate. Când mă ridicam, dinspre locul unde se aflau prietenii mei a ţâşnit o limb ă de foc, împrăştiind o lumină sângerie. Focul a crescut instantaneu, a început să împrăştie gaze, care fluierau strident, şi iată că din centrul erupţiei a apărut o bulă uriaşă de materie incandescentă. Câtva timp pluti nehotărâtă printre flăcări, apoi o nouă răbufnire extrem de puternică a gazelor a ridicat-o brusc şi a azvârlit-o spre înălţimi. Zece-cincisprezece secunde au trecut până când bula să cadă înapoi. O ploaie de stropi galben-roşcaţi au sărit în toate părţile M-am apropiat cât mi-au permis căldura şi emanaţia de gaze, care avea loc cu puterea unei furtuni. Un crater concav se deschidea ca o rană în terenul planetoidului, clocotind neîntrerupt. Priveam îndelung, insistent, chinuindu-mă să înţeleg, să-mi silesc conştiinţa să admită existenta nenorocirii. Nu mai era nicio îndoială. Prietenii mei, singurii oameni de lângă mine, pieriseră, laolaltă cu adăpostul şi micronava. Rămăsesem singur.

Am pornit de câteva ori spre vilă. Apoi m-am întors, mânat de o speranţă absurdă. Pe marginea craterului, speranţa se spulbera. Şi iarăşi o luam de la capăt. Nu, totul era adevărat. Rămăsesem singur.

Amintirile zilelor următoare îmi sunt foarte vagi. N-aveam curajul să analizez la rece situaţia. Durerea continuă îmi adusese o oboseală bolnăvicioasă. O vreme mi-a fost indiferent ce mă înconjura, până şi mâncarea. Dormeam mult, agitat, mă mistuia o foame sălbatică. Apelurile insistente ale diferitelor grupe de roboti încetau unul după altul. Nefiind reprogramaţi,

roboţii nu ştiau cum să continue munca, iar în mine continua să-şi facă loc mereu mai mult, ca o apă tulbure, uleioasă, indiferenţa. După câteva zile însă, ceva mă smulse din apatie. Mă iritau încremenirea şi liniştea din jur. Ţineţi un om normal undeva unde nu există mişcare, nici sunete, nici lumină şi peste câtva timp are să-şi piardă minţile. Fusesem obişnuit cu frem ătătoarea prezentă a vieţii şi muncii. Şi deodată ele dispăruseră. Aşteptam încordat un zgomot oarecare, încercam să percep o deplasare a obiectelor în spaţiu. Am început să caut acel ceva al vieţii cotidiene, obi şnuite, care de obicei trece neobservat, dar care se dovedise a fi esenţial. Ce era acel „ceva”? În jur aveam întunericul, frigul cosmic, monotona suprafaţă verzuie, craterul concav, acum îngheţat, penumbra, roboţii iner ţi, mormanele de material de pe şantier, cerul fără cap ăt, stelele mari, nesclipitoare. Nu mă opream nicăieri şi nici nu doream să ajung undeva. Am rătăcit în neştire, până când oboseala îmi oprea peregrinările.

La vilă, după o masă luată la întâmplare aţipeam. Co şmare lungi şi complicate mă readuceau la viaţă epuizat. Mă obsedau moartea celor doi, cauzele care au provocat-o. A fost vreo nechibzuintă din partea noastră? Aşa cum am constatat ulterior, într-o regiune a planetoidului există un sol poros, oarecum instabil. La intervale regulate, acolo se produc explozii specifice. Pricina lor sunt nişte erupţii de o intensitate colosală care au loc într-o stea învecinată şi în urma c ărora regiunea amintită e supusă unei ploi de radiaţii, concomitent cu o intensificare a câmpului gravific. Sfere de materie topită se ridică împinse de gaze. Poate şi datorită forţei de atracţie sporite. Şi tocmai acolo noi ne adăpostisem racheta. E drept, craterele

exploziilor anterioare erau acoperite de gaze înghe ţate, la suprafaţă nu exista niciun indiciu care să ne fi avertizat de pericol. Nu, nu noi eram vinovaţi. Dacă tot corpul expediţionar ar fi ajuns pe „Aurel Vlaicu”, poate că specialiştii ar fi detectat primejdia. Poate...

Mult mai grav era că nu mă mai puteam întoarce pe Pământ. Motorul gravific al micronavei conţinea o serie de piese prelucrate în uzinele terestre submarine, cu presiunea, magnetismul şi elementele chimice existente numai acolo. Aşa că orice încercare de a reconstrui nava pe planetoid era sortită dinainte e şecului. Nici să iau legătura cu Pământul nu puteam, deoarece, pentru mijloacele reduse la care ajunsesem, distanta până la planeta natală întrecea cu mult longevitatea unui om terestru. Adevărat că, dacă după o sută de ani n-aveam să ne întoarcem, semenii noştri aveau să ne caute. Dar căutările pot dura multe decenii, fiindcă planetoidul a fost ales aici, la „faţa locului”, deci cei de acasă nu ştiu unde se află.

Eram condamnat să-mi duc existenta singur până la venirea salvatorilor şi, în plus, ameninţat mereu de exploziile periodice de pe plunetoid. M-a cuprins dezn ădejdea. Noroc că uzina generatoare de aer funcţiona automat, altfel cu siguranţă pieream.

Au mai trecut câteva zile. Mi-am amintit că, la plecare, pe galactodrom se afla un cosmonaut bătrân. M-a strâns în braţe şi a zis: „Nu uita, succesul cere multe, multe eforturi. Printre acestea se numără şi unul mai puţin luat în seamă, dar toarte important; efortul de a-ţi învinge slăbiciunile”. Am colindat de-a lungul şantierului. Nu pricepeam nimic din săpăturile aparent neregulate şi materialele răspândite peste tot, pe zeci de kilometri. Fusesem inadmisibil de

superficial. De câte ori nu încercase Into să mă iniţieze în tainele de amănunt ale aparatului! Eu de fiecare dat ă îl făceam să înceapă o nouă ceartă cu Cemis şi mă amuzam pe socoteala lor. Roboţii erau pentru mine totul. Şi acum rătăceam ca o furnică în acest univers complet necunoscut. M-a cuprins furia şi am alergat până nu m-au mai ţinut picioarele.

Şi iar au trecut zilele, şi tot aşa nu-mi găseam locul. Ce căutam în monotonia peisajului din jur? Îmi era dor de viată şi de oameni. Mă închipuiam rătăcind pe str ăzile oraşelor, alături de femei şi bărbaţi. Am retrăit al ături de Ela dragostea noastră îndepărtată. Ce oare n-am mai făcut? Alergam prin încăperile vilei după benzi cu muzică. Am răscolit vrafuri de fotografii, am vizionat zeci de filme, totul cu o febrilitate mistuitoare. Trebuia să-mi găsesc o ocupaţie. Începui să desenez şi să sculptez. Mi-am descoperit talente nebănuite. Din bucă ţi de liloplast am reprodus busturile lui Into şi Cemis Şiruri de animale şi păsări începură să se îngrăm ădească peste tot. Dar nici asta nu ţinu mult, căci iar m ă cuprinsese plictiseala. Am răsfoit planurile şi însemn ările lăsate de prietenii mei. Şi mi-am amintit discuţia dintre ei din ajunul catastrofei.

— Vreo zece, doisprezece ani, şi gata! spusese Into.

— Eroare! Eroare grosolană! Cel puţin 20, amice! replicase Cemis Crezi că te afli în condiţiile terestre?

— Ba nu, rămân la punctul meu de vedere. În maximum 12 ani terminăm construcţia aparatului. Dac ă Into afirma ceva, apoi aşa trebuia să fie. Dar Cemis nu s-a lăsat! Urmară explicaţii furtunoase, încărcate de termeni tehnici. N-am înţeles decât un lucru: fusesem un novice închipuindu-mi că exodul nostru extraterestru va dura doar două decenii. O clipă m-am

gândit cât mi-ar fi luat mie continuarea construcţiilor. Am râs; probabil că toată viaţa. Şi nici până la moarte nu le-aş fi terminat. Nu, mai bine să aştept salvarea. Acum distanţele tnu mai înseamnă nimic pentru pământeni. Expediţia trimisă de ei mă va găsi.

Totuşi timpul se lăsa greu învins. Mohorât, apăsat de tensiunea psihică. Îmi căutam de lucru. Am completat la întâmplare câteva fişe programatice pentru roboti. Le introduceam în centrele lor de comandă şi aşa-i determinam să se mişte.

Ah, nu vă pot descrie patima cu care le urmăream reacţiile! I-am pus să facă lucruri dintre cele mai stupide: să joace şotron ori să se învârtească în hore româneşti. Şi mişcările lor rigide îmi dădeau senzaţia c ă sunt vii, deşi această „viată” se reducea doar la o gesticulaţie fără sens.

O dată am organizat un concurs sportiv, cu o singură probă: alergări. Pista, amenajată într-un coridor, m ăsura circa 200 m. Am ales roboti de diferite specializ ări, pentru ca diferenţa de construcţie şi mărime să încurce rezultatele. Şi iată-mă arbitru şi unic spectator al acestei stranii competiţii. Prima probă, 100 m plat, a întrunit la start trei atleţi: Lid-10, Ko-4 şi pirpiriul de Riel-l, specializat în montarea microcentratelor. El a trecut primul linia de sosire, avantajat de greutatea redusă şi de o mai mare rapiditate.

Am ajuns din probă în probă la cursa de 5 000 m fond. Aici mi-a trăsnit ideea să particip şi eu. I-am ordonat lui Riel să arbitreze şi mi-am luat locul printre concurenţi. Turele se succedau cu repeziciune. Aveam ambiţia să conduc plutonul, dar de fiecare dată mă dep ăşea Org-5. Afurisitul, era mai sprinten ca mine! Mi-a trebuit un efort serios ca să mă detaşez de el. Am câ

ştigat şi succesul iluzoriu m-a ameţit. Într-o stare euforică, transpirat sub costumul de astronaut, l-am îmbrătişat pe toţi componenţii lotului. Dar maşinile au r ămas inerte. Numai Riel trecea de la un luminofor la altul, stingându-le pe rând. Îi urmăream mişcările. Be ţia activităţii fizice mă părăsea Şi deodată mi-am dat seama de tragismul situaţiei mele. Căutasem în automate complexul vieţii de altă dală? Dar ce-mi puteau oferi ele? Acţiunile acestea necontrolate mă împingeau spre dezechilibru. Realitatea mi-a răscolit brutal conştiinţa, aducându-mi o deznădejde profundă. Am părăsit coridorul fără să văd pe unde calc. Ajuns la vilă, constatai că Riel mă urmase. L-am luat înăuntru, din dorinţa de a avea pe cineva alături.

2. Marea trecere

Acel „ceva” al vieţii cotidiene de pe Pământ continua să mă preocupe. L-am pus pe Riel să construinscă în faţa mea mici maşini electronice, un fel de jucării. Îi aduceam chiar eu materialele. Prezenta lui îmi mai lini ştea încordarea nervoasă; urmărindu-l mereu, uitam uneori că sunt singur. Îl ajutam la operaţiile mai dilicile. Se încurca şi-l mustram ca pe un copil. El nu-mi putea r ăspunde. M-am hotărât să-l perfecţionez, ca să discut cu el şi totodată să-l programez să întrebe ceea ce nu ştia. Şi astfel, în scurt timp, a început să vorbească. Îmi spunea „bună dimineaţa”, mă invita la masă, se descurca binişor în domeniul vocabularului tehnic. De altfel, avea un program de autopertecţionare, aşa că învăţa mereu câte ceva. Atmosfera deveni mai veselă în adăpostul nostru.

— Riel, ai grijă! Circuitul central s-a defectat.

El se apuca să controleze, mânuind atent aparatele.

— Din cauza semiconductorilor! îmi raporta. Izolaţia s-a alterat de la umezeală. Îndată o refac.

Ce copil cuminte era Riel! Se mişca sprinten în jurul meu şi, pentru prima dată, mă făcea să zâmbesc. Dar nici noua distracţie nu m-a satisfăcut multă vreme. Mul ţumirea şi impresiile mi s-au banalizat. Îmi trebuia altceva.

— Asta-i o pseudoexistenţă, Riel! îi spusei într-o zi.

— Nu ştiu ce înseamnă pseudoexistentă! răspunse el.

— Mai bine că nu ştii! i-am replicat. Aşa, măcar tu eşti liniştit. Mult mai întârzie salvatorii!

După catastrofă urmărisem calendarul automat. Dar acum nu mă interesa cum trece timpul. Îmi lipsea ceva de importanţă vitală şi încă nu ştiam ce. Într-o bună zi, Riel a venit cu un luminofor.

— Bună dimineaţa, Dan! Ia uite aici!

— Ei, ce e? Un luminofor obişnuit.

— Da, dar nu înţeleg de ce adineauri, când îl înv ăluiau aburii din baie, lumina lui a devenit colorată.

— A, acela este un curcubeu, Riel. Pe Pământ, curcubeul apare după ploaie, când iese soarele.

— Ce este aceea ploaie?

— Apă care se formează sus în aer şi cade înapoi sub formă de picături. Atunci plouă.

— Dar aici, la noi, nu plouă.

— Fiindcă nu există atmosferă.

— Ce-i atmosfera?

— Ei, cu tine nu mai termin niciodată! Mai bine lasă luminoforul şi pune masa! Discutăm pe urmă.

— Bine. La revedere, Dan! Te chem când termin.

Am rămas pe gânduri. Ce ar fi să-ncerc ceva? Ştiam

că în depozitul de alimente sunt mai multe soiuri de seminţe. Aer aveam din belşug, ploaie puteam crea cu uşurinţă, iar luminoforul lui Riel ar fi înlocuit soarele. A şa s-a născut sera, care la începuturile ei număra doar câteva spice de grâu, nişte maci şi pansele galbene. Mai târziu am dat peste seminţe de acante albe şi roşii şi de arbuşti.

Mâ învârteam zilnic în jurul grădiniţei, admirând-o. Prin minte mi se perindau parcurile însoritului Pământ. Ce puţin îmi trebuia ca să fiu fericit! N-o să mă credeţi, dar floricelele acelea au avut asupra mea o influenţă neaşteptată. Nu mă mai puteam apropia de ele neîngrijit, cu barba stufoasă. Am început să mă rad, să-mi curaţ hainele, în timp ce Riel era tot mai contrariat; de ce lui nu-i creşte păr şi de ce nu-i dau nişte pantaloni să-i îmbrace.

Am fabricat un mare ventilator şi l-am aşezat în cap ătul aleii. Astfel am avut vânt. Adierea proaspătă r ăcorea petalele încălzite, legăna tulpiniţele şi umplea toată cupola de miresme. O dată pe zi, din bazinul special era pulverizată ploaia. Lucrul la amenajarea gr ădinii a adus un suflu nou în existenta mea posomorât ă. M-am apropiat de literatură. Cărţile mă pasionaseră în adolescenţă, dar apoi le-am considerat doar un mijloc de destindere. Acum aveam revelaţia cititului. M-am bucurat, am triumfat şi am suferit cu toţii eroii. Însă Riel o devenit un serios obstacol în calea lecturii mele. Mereu venea să mă întrebe cine ştie ce, cu o curiozitate progresivă. M-am răzbunat pe el, „ucigându-l” pentru câteva zile, în care timp i-am perfecţionat sistemul de activitate, i-am introdus în creier alfabetul şi l-am avansat la gradul de... lector.

A început să-mi citească cu o sârguintă demnă de

invidiat tot felul de cărţi: proză, versuri, lucrări ştiin ţifice. Multe am învăţat atunci. Şi pentru întâia oară m-au frământat şi altfel de gânduri. Îmi lipsea un scop precis şi mare, dintre acelea care înnobilează existenta umană. Îmi pierdusem timpul cu fleacuri, cu fapte mici, egoiste. Dar când vor veni salvatorii, vor căuta în jur şi se vor întreba: „Aici a trăit un om mulţi ani? Cum a tr ăit? Vedem că n-a făcut nimic”.

Ei, şi m-am hotărât să las o urmă a existentei mele aici. Nu puteam începe construcţia aparatului, însă puteam adăposti materialele, pentru a le conserva pân ă la sosirea următoarei expediţii, fiindcă era cu neputin ţă să nu fie trimisă o expediţie care să continue experienţa. Am început să programez robotii, şi aducându-i din nou la viată, ne-am pus pe lucru. Am strâns şi depozitat totul în stive, lângă fundaţiile deja s ăpate sau pe locul clădirilor existente numai în proiect. Riel mă însoţea pretutindeni, ca o umbră. Şi nu mică mi-a fost surpriza când am constatat la sfârşit că a prins gust să rătăcească de colo-colo şi să iscodească ce este în jur. Fiindcă începuse să mă lase singur, l-am atras spre muzică.

Împreună am ascultat sute de melodii, opere clasice, care mă făceau tot mai mulţumit. După o audiţie, de unde pânâ unde nu ştiu, Riel mă întrebă ce este timpul. Ca să-i explic mai bine, l-am dus la calendar. De când nu-l mai consultasem?

Şi iată că mă aştepta o surpriză care m-a făcut să mă reazem ameţit de robot. Trecuse un an de la dispariţia lui Cemis şi a lui Into. Nevenindu-mi să cred, am alergat după o oglindă. Am răscolit adăpostul, dar n-am găsit niciuna şi m-am văzut nevoit s-o înlocuiesc cu un alt obiect lucios. Da, trecuse un an. Aş fi fost un

model ideal pentru El Greco! Faţa mi se subtiase, lungindu-se parcă. Galben, cu ochii îngropaţi în orbite, revedeam chipul unui străin.

Câteva zile am fost ca bolnav. Cibernosticul mi-a dat o fişă aproape albă – stare psihică: depresivă; cauze: suprasolicitarea nervoasă; tratament: hrană substan ţială, somn lung, gimnastică, încetarea oricărei activită ţi. Ultimul punct m-a făcut să râd şi m-a înfuriat totodat ă. Riel a stat mereu lângă mine, îngrijindu-mă, citindu-mi. Aşa până în a treia zi dimineaţa, când a dispărut. Plecase, desigur, într una din plimbările lui la suprafaţ ă. Nu-l mai puteam opri din goana după informaţii.

L-am aşteptat, l-am aşteptat... Nu s-a întors. Căut ările mele au rămas zadarnice. Probabil depăşise zona penumbrei şi ieşise în emisfera luminata, unde temperatura este aşa de mare încât a topit o parte din roci. Neavând „instinct de conservare” şi avid de cuno ştinţe cum era, automatul s-a dus singur la pieire. Iar eu pierdusem încă un prieten. Bietul Riel! Mă obi şnuisem cu dânsul. Îmi fusese drag. Lipsa i-am resimţit-o din plin. Dar pentru prima oară am încercat s ă lupt cu tristeţea, ce-mi da iar târcoale. Şi am învins în acest război cu mine însumi. Datorită altei forţe, care m-a sprijinit.

Ierlati-mă! Vă plictisesc cu necazurile vieţii mele singuratice. Vorbesc, vorbesc şi uit că voi nu îndrăzniţi să mă întrerupeţi. Puţin a mat rămas însă de spus din această perioadă a existentei mele pe planetoid. Sper că-mi veţi îngădui să continui, căci, ştiu bine, viaţa nici unui om nu e indiferentă pentru semenii lui, de oriunde ar fi aceştia.

Am rostit un cuvânt: sper. Despre el aş ţine să vă spun mai multe, deoarece speranţa n-am înţeles-o

profund decât atunci şi acolo. Anticii credeau că a fost zămislită în cutia Pandorei. De fapt s-a născut din a şteptarea izbânzilor şi din încrederea în forţele omului. Speram într-o salvare grabnică, într-o viaţă mereu fericiftă. Dar ceea ce m-a făcut să dobor tristeţea nu a fost numai nădejdea, ci şi altceva. Munca. Acum nu mai puteam trăi ca înainte, amenajarea grădinii şi conservarea materialelor îmi deschiseseră ochii. Acel „ceva” cotidian, necesitatea vitală pe care n-o ghicisem era munca. Vă amintesc adevăruri elementare, dar o fac spre deplina voastră înţelegere. Nu sunt lucruri ieşite din comun. Numai că eu am fost în stare să le ignor. Merită să vi le povestesc, ca să vedeţi cât eram de slab şi cât m-am putut pierde cu firea. Şi înainte mă agitasem, colindasem tot şantierul, dar practic nu făceam nimic, căci activitatea, munca, presupune creaţie.

Riel dispărut, m-am gândit să construiesc în mod special doi roboti, care în primul rând să nu mă lase singur. Trebuia să fie cele mai bune automate din cariera mea de cibernetician, fiindcă doream să le dau ceva din caracteristicile ultimilor mei prieteni, Cemis şi Into. N-are rost să vă mai argumentez că o maşină nu va putea ajunge niciodată la pertecţiunea omului. Lucrul acesta-l ştiţi şi voi. Deci roboţii nu aveau să fie un „alter ego” al prietenilor mei, ci să le suplinească într-o oarecare măsură absenţa. Asta se reducea la împrumutarea glasului lor, a gesticulaţiei, a trăsăturilor de caracter dominante (cearta permanentă, interesul pentru aparat), şi în plus voiam să-i înzestrez cu un sistem complex de autoperfecţionare.

Lucrul a durat mult. Creierii cibernetici au înregistrat sute de mii de informaţii tehnice, au memorat toate

schemele marelui aparat. Pentru a le da o idee despre personalităţile lui Cemis şi Into, am folosit un procedeu relativ nou în tehnica fabricării de automate, şi anume: impulsurile biocurenţilor din propriul meu creier. Mai mult de o săptămână am stat sub casca specială, din care porneau zeci de fire spre centralele roboţilor. Şi mi-am amintit cât mai în amănunt toate întâmplările prin care trecusem cu Into şi Cemis, discuţiile noastre, reacţiile lor în diferite împrejurări, într-un cuvânt totul, până în ziua catastrofei. În felul acesta, cei doi puteau „reînvia” în maşini, cel puţin în măsura posibilităţilor.

Şi iată că munca a luat sfârşit. Amânând punerea în funcţiune a roboţilor pentru a doua zi, am dormit, ca niciodată, o întreagă după-amiază. Seara aveam în program muzică. Am ascultat de câteva ori „Apassionata”, o sonată a celui mai mare compozitor vechi al nostru, Beethoven. Îndelungata frământare şi luptă a motivelor şi a temelor melodice erau parcă episoade ale vieţii mele în singurătate: destinul, revolta împotriva lui, din nou destinul şi apoi speranţa, răbufnind ca o avalanşă, grea, biruitoare, de neînvins. Destinul? Aici, pe „Aurel Vlaicu”, eu eram destinul şi n ădejdea, şi forţa vie. Eu, singuraticul, care păşeam t ăcut prin adăpost, în urechi cu dramaticele acorduri ale titanului. Măreţia muzicii lui mi-a dat aripi, înainte de a mă culca m-am simţit mândru, puternic ca un înving ător; şi stăpânit de o stranie descoperire: nu fusesem singur niciodată. Oamenii se aflaseră aici lângă mine şi, de peste secole şi ani-lumină, mă ajutau să nu uit că sunt ca şi ei: om.

A doua zi de dimineaţă am avut o cu totul neaşteptat ă surpriză de la Cemis şi Into – vorbesc de roboti. Mai întâi nu i-a uimit nimic din jur, ci s-au purtat foarte

firesc, ca şi cum trăiseră toată viaţa în adăpost. Into începu să se mişte brusc. Făcu ocolul încăperii, rotindu-şi capul în toate părţile, parcă să se dezmor ţească, exact ca celălalt Into, omul. Iar Cemis, de cum intră în funcţiune, mă privi în ochi şi strigă cu vocea lui de bas:

— Evrika, Dan! Ieri am terminat calculele pentru construcţia antenei. Hai, ia-ţi roboţii şi treci la treabă!

Vă puteţi închipui ce uluit am fost. Şi totodată m-a înecat o bucurie fără margini: prietenii mei reveneau lângă mine cu proiectele lor grandioase. Dar ce să-i r ăspund lui Cemis?

— Păi nu mai lucrăm de mult la nimic.

— Deci n-ai terminat nici centrul de transmutaţii atomice? ! Ascultă, Dan, noi lipsim de la data de 5 aprilie anul trecut. Iar acum este 5 octombrie. Ce ai f ăcut în exact un an şi jumătate?

La 5 aprilie avusese loc catastrofa. Robotii nu ştiau c ă „modelele” lor muriseră, nici nu ştiau de aceste „modele”. Îşi închipuiau, pur şi simplu, că ei au lipsit.

— Fuga pe teren! zise Cemis. Trebuie să aflăm cu precizie stadiul lucrărilor. Dan, ne însoţeşti.

M-am supus îndemnului, ca unui joc. Şi iată-mă obligat să-i însoţesc pe roboti, să le dau explicaţii, să le suport ocările. O făceam cu supunere, fiindcă un minunat gând încolţise în conştiinţa mea.

— Îţi mai aminteşti unde hotărâsem să ridicăm antena? mă interoga Into.

— Nu! am răspuns.

— Poftim de-l vezi, Cemis! Şi-n planurile mele apare aşa clar! Ei, să-ţi spun tot eu, amice! Acolo, în marginea de nord a centralei energetice. Trebuia să programezi robotii. Ce-ai făcut?

— Nimic...

— Extraordinar! bubui Cemis. Omul ăsta ne-a încurcat toate socotelile. Hai, Into! Nu mai putem sta cu mâinile în sân.

V-am spus, la început privisem toate astea ca pe o glumă. Dar au trecut două zile şi gândul acela câştiga teren. La urma urmei ce-ar fi să încep construcţia aparatului! Venisem pe planetoid pentru a realiza o experienţă fără precedent. E adevărat, rămăsesem singurul supravieţuitor al galactonavei. Dar zborul se efectuase, ajunsesem pe „Aurel Vlaicu”, până aici totul reuşise. Moartea celorlalţi se datora exclusiv unor accidente. În principiu deci nu se strecurase nicio eroare după calculele noastre. Atunci de ce am dezarmat? Două obiecţii se ridicau în calea înfăptuirii noului plan. Întâi că nu cunoşteam toate detaliile aparatului; însă o documentare serioasă şi îndelungată m-ar fi pus în posesia tuturor datelor. Apoi îmi lipseau deocamdată mijloacele necesare realizării construc ţiilor, mai ales oamenii. Dar nu eram eu un excelent f ăuritor de roboţi? Roboţii, cel puţin în domenii strict delimitate, puteau înlocui oamenii. Aşa s-a procedat de când lumea la automatizarea producţiei.

Timpul însă era o problemă de primă impottantă. Şi asta deoarece el se fragmenta în perioadele de acalmie dintre exploziile care se succedau pe „Aurel Viaicu'. Aceste explozii constituiau o ameninţare permanentă şi mi-ar fi putut distruge construcţia. Totu şi, probabilităţile unei asemenea catastrofe erau destul de reduse, deoarece erupţiile avuseseră loc până acum într-o regiune limitată şi nimic nu da de bănuit că se vor extinde. Aşa că, în ciuda primejdiei neîntrerupte, puteam începe realizarea proiectului. Desigur, nicio

piedică de netrecut. Şi apoi, muncind, voi găsi scopul mare al existenţei mele aici, voi crea, şi vremea va trece pe neobservate. Ba chiar o să mi se pară că salvatorii au venit foarte repede.

— Bravo, Cemis! Bravo, Into! le-am strigat roboţilor. Voi sunteţi materializarea unui gând care,. după câte observ, mă frământa de mult în subconştient. Pesemne că atunci când vă îmbogăţeam memoria cu ajutorul biocurenţilor gândul acesta s-a strecurat prin relee şi voi l-aţi şi retinut. Vorbind cu voi, am vorbit de fapt cu mine însumi. Uite, bucuraţi-vă, m-am limpezit de team ă şi neîncredere şi mă supun vouă, gânduri salvatoare!

3. Cele o mie de lumi

De la un timp, toate zilele îmi treceau egal, ca momente ale unei singure zile uriaşe, neîntrerupte, cum era pe partea veşnic luminată a planetoidului. Noaptea nu însemna întuneric, ci somn, iar somnul îmi era programat, la fel ca mesele şi distracţia. Asta până într-o dimineaţă în care m-am trezit cu senzaţia că se întâmplă ceva ieşit din comun. Primul meu gând a fost că soseşte o astronavă de salvare. M-am stăpânit din r ăsputeri să nu părăsesc adăpostul fără a fi executat conştiincios câteva exerciţii de gimnastică. Îmi erau absolut necesare pentru îndeplinirea activităţilor de peste zi. Apoi am dejunat cât mai liniştit cu putinţă, ceea ce am reuşit, fiindcă Into, în ciuda spiritului său de observaţie, nu mi-a remarcat nerăbdarea.

În sfârşit, lăsându-mi roboţii acasă, am ieşit. Îmi tremurau picioarele şi păşeam încet, ca după o boală. Nu mai ţin minte cum am trecut prin toate coridoarele şi trapele. M-am pomenit deodată afară, privind în jur

cu un amestec de curiozitate şi teamă. Încotro să caut racheta? Mă zăpăcisem. Stăteam la hotarul dintre lumină şi întuneric şi nu ştiam de unde să încep. Exista pe undeva vreo schimbare? Aş fi fost capabil s-o observ, căci în lungul şir de ani de când eram aici învăţasem toate colţişoarele planetoidului. Pe partea luminată, atât cât vedeam eu, nu se schimbase nimic. „Soarele” dogorea constant la zenit, răsfrânt în bălţile multicolore de rocă topită. Şi abia atunci, parcă trimisă din afară în creierul meu, mi-a venit ideea, logică de altfel, că o rachetă n-ar putea coborî decât pe terenul solid de pe cealaltă emisferă, întunecată, a planetoidului.

Nu sunt sigur că înţelegeţi bine toată această povestire a mea, mai ales venind de pe o altă planetă decât Pământul. Multe dintre faptele şi gândurile mele vă vor părea de neînţeles, şi nici nu am posibilitatea să vi le fac mai explicite. Automatele de tradus pe care le folosiţi, oricât ar fi de perfecte, transformă în mod fatal o parte din frazele mele în pasaje obscure, căci suntem pe trepte de civilizaţie diferite, deci limbile noastre diferă ca expresivitate. Se mai adaugă faptul că ne referim la universuri de viaţă deosebite, şi, în afară de asta, chiar eu, privind din perspectiva timpului, nu-mi pot explica unele dintre stările şi acţiunile pe care vi le înfăţişez. Va spun toate acestea ca să luaţi din povestire numai ceea ce este esenţial şi comun tuturor fiinţelor raţionale ale universului, adică ceea ce înţelegeţi şi voi foarte bine, lăsând amănuntele pentru semenii mei de pe Pamânt, dacă vreodată cuvintele mele vor ajunge şi la auzul lor.

Aşadar, am pornit spre emisfera întunecată a lui „Aurel Vlaicu”. La început încet, apoi am luat-o la fugă.

Am obosit fulgerător. Genunchii îmi slăbiseră şi mă dureau, au început să mă doară toţi muşchii, până şi braţele mişcate în ritmul alergării. Aveam mai multe vehicule, destul de rudimentare, dar care îmi ajutau în timpul deplasărilor pe şantier. Până să ajung la ad ăpostul celui mai apropiat, în conştiinţa mea a pătruns o nouă certitudine: bătrâneţea. Aşa era, îmbătrânisem. Oare câţi ani aveam? De câţi ani dura construcţia acestei colosal de mari şi complicate instalaţii? Le pierdusem de mult socoteala.

Da, am avut multe revelaţii în ziua aceea! Abia respirând, m-am suit în vehicul şi am pornit către marea antenă a instalaţiei, de unde speram să descop ăr mai lesne presupusa astronavă a salvatorilor. Înaintam destul de încet, astlel că am avut timp să-mi limpezesc gândurile. Eram preocupat să calculez de când mă aflu pe planetoid, de aceea, probabil, nu am remarcat că pe tot şantierul domnea o beznă desăvâr şită. De obicei drumurile de acces şi construcţiile importante erau impânzite de proiectoare pentru folosul meu exclusiv, căci robotii se conduceau după semnale radio. Acum reflectoarele nu mai funcţionau şi mi-am condus vehiculul la lumina farurilor lui.

V-am mal spus, am lăcut unele lucruri inexplicabile şi pentru mine. În drum am dat peste câteva grupuri de roboţi nemişcaţi, care se opriseră din lucru, dar nici ei, nici bezna de pe şantier nu mi-au ajuns la înţelegere decât mai târziu, când mă aflam pe platforma antenei, la peste zece kilometri înălţime. Atunci abia văzând planetoidul întreg cufundat în noapte, am avut a doua mare revelaţie: constructia marii şi complicatei instala ţii luase sfârşit.

Nu, nu venise nicio astronavă după mine. Pur şi

simplu, pe „Aurel Vlaicu” era din nou tăcere. Vibraţia imperceptibilă a solului excavat, lovit şi mutat din loc încetase, şi în adăpostul meu era din nou linişte. Lini ştea aceea densă, parcă solidă, care mă îngrozise în primele luni de singurătate şi care-mi rămăsese încă vie în fundul conştiintei. De aceea, roboţii se transformaseră iarăşi din forţe inteligente în mormane metalice inerte, de aceea întrerupseseră circuitele de alimentare a tuturor agregatelor de pe şantier, inclusiv a proiectoarelor. Vă veţi întreba cum n-am ştiut data exactă a terminării construcţiei, dar puneţi-vă în locul meu şi veti recunoaşte că mi-a fost imposibil. Eram singurul proiectant şi executor a sute de clădiri şi de aparate, trebuia să trec zilnic prin sute de locuri, să verific de zeci de ori lucrul unei armate de roboti, să veritic prin sondaje şi dacă datele culese de Cemis şi Into sunt riguros exacte. Şi, nu uitaţi, eram singur. Îmi dădeam seama de progresul muncii doar la întocmirea noilor programe pentru automate. Atunci haşuram pe marele plan alcătuit de prietenii mei, Into şi Cemis, elementele construite.

Stăteam rezemat de balustrada platformei şi în noaptea de dedesubt îmi simţeam zecile de ani ai vieţii concretizaţi în metal, în plastic, în piatră, în obiecte dure sau transparente, lichide sau colorate, dintre care unele numai bănuite, niciodată văzute. Era ca o forţă în stare încă latentă, însă uriaşă, covârşitoare. În instalaţia aceasta, întinsă pe zeci de kilometri pătraţi, uimitoare prin puterea şl ingeniozitatea ei, nu era însă doar viaţa mea sau a lui Into, a lui Cemis, sau a tuturor celor de pe galactonava „Alcor”, ci miliarde de alte vie ţi, ale strămoşilor noştri, şi milenii întregi de gândire, de experienţă şi activitate creatoare. Credeţi-mă, ce vă

spun acum nu sunt cuvinte mari – la noi, pe Pământ se mai folosesc uneori asemenea cuvinte căutate pentru a se trezi o reacţie puternică la ascultători. Eu încerc s ă vă redau tot ce simţeam rezemat de balustrada aceea. În acest timp îmi treceau mereu prin minte serii de cifre şi amintirile unor întâmplări, fiindcă undeva, în subconştient, mai încercam să aflu de câţi ani am debarcat pe „Aurel Vlaicu”.

Curios însă că nu am încercat niciun fel de emoţie. Aveam conştiinţa muncii împlinite şi o mare satisfacţie, dar emoţie de loc. Am privit cerul înceţoşat în toate direcţiile de norii lăptoşi ai Galaxiei şi parcă din noaptea când hotărâsem să încep construcţia şi până acum nu trecuse decât o clipă.

*

Stau lângâ cei doi roboţi ai mei şi-mi deapăn amintirile parcă aş povesti cadre de film văzute în acest moment, ca şi cum nu eu aş fi eroul acestor întâmplări, ci un altul. Unele secvenţe îmi par nefireşti; aş crede că le-am descoperit şi la alţi oameni, din alte lumi, cu o altă structură. De pildă, în vârful antenei am continuat să-mi calculez vârsta. Era o copilărie. Ar fi fost de ajuns să privesc calendarul automat din ad ăpost ca să aflu rezultatul exact, în ani pământeşti. Dar, nu, eu mă încăpăţânam să socotesc singur. Am ajuns astfel la o nouă descoperire. Parcă am mai spus că ziua aceea a fost bogată în revelaţii, Mai întâi mi-am dat seama, în sfârşit, că mi-e imposibil să fac un calcul cât de cât exact. Timpul trecuse fără să-l simt. În orice caz, erau ani mulţi de când începusem construcţia – douăzeci şi cinci sau treizeci. Apoi am comparat imprecizia mea cu groaza din primele zile de singur ătate, când măsurăm fiecare oră şi o simţeam că abia

se târăşte. Parcă aici, în centrul Galaxiei, ar fi existat şi pentru mine un alt sistem de referinţe, cu noi unităţi de măsură, total diferite de cele terestre. Şi, în sfârşit, am ştiut iarăşi că ce mă făcuse să supravieţuiesc singurătăţii, să uit de timp, să nu observ că am îmb ătrânit, era munca.

Nu ştiu cât am stat pe platforma aceea. Îmi împărţeam timpul în ore, în zile şi nopţi, dar pe „Aurel Vlaicu” era numai noapte ori numai zi, încremenite şi ele ca şi tot ce mă înconjura. M-au trezit din gânduri Cemis şi Into, care mă căutascră peste tot, îngrijoraţi c ă stau atâta vreme singur.

— Uite-l! strigă Into de departe, înainte să fi coborât lângă mine. Ce tot faci aici, Dan? Glasul cald, care-mi aminti de prietenii morţi, m-a făcut să tresar. Simţeam nevoia unei prezenţe căreia să-mi destăinui frământ ările.

— V-aţi plictisit acasă? i-am întrebat.

— Nu ne-am plictisit, dar prietenul meu, neserios cum e, îmi tot da zor să plecăm după tine! mă lămuri Cemis. Vrei să spui că nu-i aşa? se adresă arţăgos lui Into.

Au început să se angajeze într-o discuţie „aprinsă”, după cum, de altfel îi programasem eu însumi. „Cearta” lor m-a readus la realitate.

— Haide, le-am spus, lăsaţi sfada, azi s-a întâmplat ceva neobişnuit. Puteţi ghici? Adică, nu, va informez tot eu, că iar vă încăieraţi. Azi a luat sfârşit construcţia instalaţiei noastre.

— Vrei să spui a „instalaţiei mele”! sări Into ca ars. Dan, tu ştii bine că eu, Into, am avut ideea acestui aparat. Nu pricep ce amestec aveţi voi aici. Să fim în ţeleşi!

Într-adevăr, din propria mea vină, uneori era imposibil să port o discuţie cu roboţii.

— Să mergem, mă îndemnă Cemis, e timpul să m ănânci! S-a făcut ora 11.

— Azi n-am să mănânc! m-am împotrivit. Trebuie să fac un control general al instalaţiei. Şi-apoi îmi e dor de acasă.

— Vrei să fii acasă? preciză Cemis. Dar asta te rug ăm şi noi. Te-aşteaptă prânzul.

— Nu aici, acasă, dincolo, pe Pământ...

Iar pe Pământ? interveni Into. Dan, ce e Pământul ăsta? Cum e şi unde? Arată-ne încotro să-l căutăm?

M-au iritat aceste întrebări, altminteri îndreptăţite. M-au tăcut să simt uriaşa distantă aşternută între mine şi mult visatul „acasă”. Unde era Soarele în noianul de aştri multicolori? Ca o floare cu rădăcinile rupte, zadarnic încercasem să încolţesc din nou în pământ str ăin. Nu, acum ştiam că, orice făcusem în cursul deceniilor de singurătate, gândul meu trăia alături de oameni, pe planeta mea depărtată. Crezusem că ridic marele aparat pentru mine. Însă de fapt îl ridicasem pentru ei. Deocamdată nu voiam decât să văd P ământul, nimic altceva. Dorinţa aceasta o purtasem în mine o jumătate din viată, dar deodată ea devenise realitate. Puteam să-mi văd Pământul!

O înfrigurare puternică îmi furnică degetele.

— Am să vi-l arăt. Mâine chiar. Veniţi cu mine să cercetăm instalaţia! le-am poruncit roboţilor.

— Şi masa? mai încercă Into să mă convingă.

— Azi, fără masă. Voi aveţi energie destulă în acumulatori, iar eu n-am nevoie. Aduceţi vehiculul!

— Vezi, Cemis, şopti Into, şi mai pretinde că el ne-a creat pe noi. Vezi cum ne înşală? El e ciudat, altfel

decât noi, rareori îl putem înţelege. Şi în orice caz am impresia că-i suntem superiori. Spune, tu în locul lui ai fi renunţat la mâncare?

Verificarea construcţiilor mi-a luat mai mult de o zi, în mare parte şi din cauza întunericului. Proiectoarele şantierului erau insuficiente. Atunci mi-a venit ideea să montez în vârful antenei un uriaş cosmofar, care să lumineze toată emisfera umbrită a lui „Aurel Vlaicu”. Când, în sfârşit, am terminat inspecţia, de la convorbirea mea cu robotii trecuseră peste 50 de ore. Urma să pun aparatul în funcţiune.

A sosit momentul să vă dau mai multe relaţii despre acest aparat, pe care-l pomenesc la tot pasul, mai ales că, dacă nu mă înşel, v-am vorbit foarte vag despre dânsul. Da! Cemis, care înregistrează tot ce vă povestesc mă aprobă: v-am vorbit foarte vag. Oricum, detalii tehnice nu vă dau, fiindcă le puteţi afla singuri la cercetarea instalaţiei. Să vă explic numai scopul său.

Mai întâi trebuie să ştiţi că mi-a fost necesară o cantitate imensă de energie, pe care am obţinut-o, dup ă cum v-am spus, din gazul stelar ionizat. O uriaşă ma şină de pe planeloid transformă energia electrică în energie gravitaţională, sub forma unei raze ascuţite. Această rază poate ajunge cu viteze mult superioare vitezei luminii, într-un timp fantastic de scurt, la cele mai îndepărtate lumi din Galaxie. După emiterea razei, un receptor prinde imaginea formată de ea. În funcţie de obiectele întâlnite, unda gravitaţională îşi schimbă frecvenţa, ceea ce determină aspectul imaginii vizuale. În felul acosta, aparatul îmi serveşte la detectarea corpurilor cereşti pe care există viaţă şi, totodată, este capabil să-mi redea imaginile acestei vieţi. Înainte de a încerca să-l pornesc am privit calendarul automat din

adăpost. De când începusem construcţia nu se scurseseră treizeci de ani, cum credeam eu, ci aproape de două ori pe atât. Deci atinsesem respectabila vârstă de peste 90 de ani şi-mi mai rămânea de trăit vreun deceniu după durata medie a vieţii pe Pământ. Constatarea a reuşit să mă sperie şi, din pricina spaimei, am ajuns să mă îndoiesc şi de rezultatele îndelungatei mele munci. Am ezitat să ating declan şatorul. Totul fusese pregătit: energia clocotea în transformatori, antena concavă se rotea la zece kilometri deasupra solului îngheţat, generatorii vuiau în plină funcţiune. Un singur gest mai era necesar. N-am reuşit să-l fac. Eşecul ar fi fost zdrobitor. Roboţii m-au suit cu forţa în pat şi mi-au dat somnifere, dar n-am închis ochii o clipă.

Gândul meu a fost toată noaptea la cei de acasă. Parca aş fi vrut să previn eventuala nereuşită a construcţiei, să-mi iau revanşa măcar cu imaginaţia pentru cazul că nu-mi voi mai revedea Pământul. Un b ătrân singur pe un planetoid, unde în toată viaţa n-a reuşit să se acomodeze, îşi recapitula existenta. Se spune că oricare om face la fel în pragul morţii, dar pe mine mă aştepta o alternativă mai chinuitoare: victoria sau înfrângerea, împlinirea sau nereuşita unei vieţi. În clipele acelea m-am simţit mai singur ca oricând. Aţi v ăzut, desigur, la voi pe planetă sau în cursul expedi ţiilor cosmice cascade, căderi de apă de la mari înăl ţimi, aceste grandioase simfonii sonore şi vizuale, în care fiecare strop, oricât de mic, al fluviului pulverizat î şi are rostul lui, bine stabilit în măreţia ansamblului. Vuietul colosal care dă impresia de masivitate şi forţă, curcubeele împletite ca nişte ghirlande multicolore sunt opera picăturilor, care toate odată alcătuiesc ceva

invincibil. Dar luaţi fiece picăiură în parte, faceţi-o să cadă în exact aceleaşi condiţii, dar separat de celelalte, şi veţi vedea că nu valorează nimic, că prăv ălirea ei în prăpastia ameţitoare va trece neobservată. Care e contribuţia mea personală la ridicarea aparatului? Eu doar l-am construit. L-au conceput şi fabricat ceilalţi. Ştiu că am efectuat o muncă titanică. În condiţii normale, ea m-ar fi depăşit. Cu siguranţă că acest efort supraomenesc e rezultatul condiţiilor neobi şnuite în care am fost nevoit să-mi duc existenta. Şi, în acelaşi timp, acest efort îmi era necesar. Ca şi sfropul de apă, luat singur, eu nu însemn nimic. Ceilalţi mi-au dat şi perseverenta, şi speranţa, şi forţa.

Toate acestea mi-au trecut prin minte laolaltă cu permanenta conştiinţă că aparatul mă aşteaptă. Am fost atât de tare încât nu m-am repezit să-l pornesc decât la venirea „dimineţii”.

La ora şerpte, Cemis şi Into au intrat să mă trezeasc ă. Urmă un fei de ceremonial la care, ca şi altădată, m-am supus cu plăcere. O conversaţie de zece minute avea menirea să alunge definitiv somnul. După care, roboţii s-au retras, lăsându-mă să intru în baie. Am r ămas îndelung sub duş, ca să-mi limpezesc gândurile şi să mă spăl de oboseală. N-am mai avut răbdarea să iau gustarea de dimineaţă. Am alergat la cupola de pe platforma antenei. Roboţii aşteptau în spatele meu. În momentul acela am fost sigur de reuşită. Înainte nu eram. Probabil din pricina spaimei. Am verificat îndelung şi minuţios indicatoarele. Pe ecrane auxiliare am urmărit comportamentul maşinilor, cele două antene secundare, gigantica antenă de dirijare, pe care mă aflam, şi deodată mâinile mi se încleştară sigure pe maneta din centrul panoului şi o împinseră

până la refuz. Fluxul de gravitoni se năpusti, viscolind bezna ostilă a spaţiului cosmic. Ca să ajungă până la P ământ nu le trebui decât o fracţiune de clipă. Totul fusese calculat din seara precedentă şi ştiam precis că Pâmântul va fi încadrat de undele aparatului. Mi-am a ţintit ochii la ecranul mare cât peretele curb al cupolei. În cincisprezece secunde, pe ecran s-a conturat planeta mea natală.

Mi s-a oprit respiraţia. Imaginea Pământului s-a mărit de la zece centimetri la zece metri, apoi marginile planetei s-au mistuit peste perimetrul ecranului. Nu ştiam ce să privesc mai întâi. Ochii mi se acoperiseră de ceva tulbure, care m-a umplut de groază.

Dar nu, nu începusem să orbesc. Erau lacrimi. Aici nu mai e necesar să vă dau nicio explicaţie. Fără îndoială, înţelegeţi totul: indiferent de unde veniţi, care lume v-a născut, ce fel de stea vă încălzeşte ogoarele, lucrul acesta îl înţelegeţi de minune.

Am lăsat să-mi picure lacrimile, să-mi brăzdeze obrajii. După trecerea lor, ca după o ploaie, ochii mi-au devenit limpezi şi, dacă-i pot numi astfel, liniştiţi. Pământul se rotea pe ecran, cu lumina căzându-i, aşa cum îl vedeam eu, din dreapta. Noaptea se retrăgea încet. Mi-am apropiat emisfera nordică până ce imaginile s-au conturat în detaliu, ca şi cum aş fi plutit într-un elicopter la 500 de metri altitudine. Vedeam munţii albi ai Alascăi, taigaua siberiană. Vor urma valurile de grâu legănate de pe uriaşele stepe ruseşti. Apoi, după alte meridiane, se vor apropia de lumină minunatele mele plaiuri româneşti. Desigur, totul se petrecea extrem de lent, căci planeta mea se roteşte cu cinsprezece grade într-o oră. De aceea, în a şteptarea dimineţii am avut răgazul să-i comand lui

Cemis dejunul, pe care l-am devorat cu poftă. Mă lini ştisem şi foamea se făcuse simţită. Cemis mă contrazice, observând că nu eram de loc liniştit, ba chiar mai agitat decât în seara precedentă pornirii aparatului. Into e de aceeaşi părere, şi m-au convins.

Peste vreun ceas, deasupra ţinutului în care mă n ăscusem se lumina de ziuă. Am asistat cum se aprind ca nişte facle piscurile Munţilor Carpaţi. Aveam impresia că nu razele soarelui coboară în jos, pe coastele lor, ci ei se ridică din noapte ca dintr-un ocean negru spre lumină. Crestele se ridicau parcă mai repede, trăgând după ele, ca pe o haină, întâi jnepenii lipiţi de pietre, apoi pădurile de un verde întunecat şi greu al coniferelor. Aici părea să nu se fi schimbat nimic în toţi cei peste 200 de ani scurşi de la plecarea lui „Alcor”. Până şi pe culmea Ceahlăului mai exista, dominând văile din jur, marea cupă a radiotelescopului cu care şi eu am cercetat în tinereţe depărtările tainice ale Căii Lactee. Mă plimbam cu aparatul pe drumurile largi, betonate unde umblasem odinioară. Şi, în acele momente, aşa cum prevăzusem, m-a înăbuşit emoţia. Totul a pornit de la o imagine neaşteptată, pe care nici nu visam s-o mai întâlnesc, care chiar în amintirea mea rămăsese confuză, fragmentată în detalii ce nu se mai uneau într-un tot.

Mi-am revăzut casa singuratică, agăţată pe o platformă de piatră deasupra unei prăpăstii adânci, casa în care m-am născut şi am copilărit până la începerea şcolii. Tata o ridicase aici, fiindcă cerceta pe vremea aceea structura geologică a Munţilor Vrancei, dar, cu toate că studiul ţinuse mai puţin de un an, nici el, nici mama n-au mai plecat în altă parte, atât de mult le-au plăcut împrejurimile. Ţin minte că de pe

acoperişul acesta terasat, mărginit cu o balustradă înaltă urmăream zborul vulturilor în prăpastie. Mama, mereu cu frică să nu cad într-o zi, mă asigura că am să zbor şi eu ca vulturii, dar mai târziu, când voi fi mare şi-mi vor creşte şi mie aripi. Pe cosmodrom, la plecarea lui „Alcor”, mi-a amintit de această poveste şi m-a f ăcut să mă tulbur căci ştiam că va muri înaintea întoarcerii mele, dar ea n-a scos o lacrimă, ca să-mi fac ă mai uşoară despărţirea. Da, îmi crescuseră aripi ca ale vulturilor şi m-au purtat tare departe, mai departe decât pe oricare vultur şi pe oricare om.

Deasupra casei, pe un postament metalic arcuit în afară, se afla o statuie, un Icar cu aripile întinse, gata parcă să pornească spre cer. Privea în sus cu capul dat pe spate şi avea ochii închişi, dar nu morţi, căci din ei i se răsfrângea pe chip marea voluptate a zborului. Iar chipul acesta de bronz răsfrângea trăsăturile mele, aşa cum le aveam în tinereţe. Casa fusese transformată în muzeu.

Poate nu mă veţi crede, dar statuia aceea nu mi-a p ărut nepotrivită, adică fără rost, deşi eu trăiam. La noi, pe Pământ se ridică monumente doar în amintirea celor morţi care în timpul vieţii au adus foloase omenirii. Pentru cei de pe planeta mea, şi eu pierisem, ca şi tovarăşii mei, şi poate tot ce am realizat în cursul vieţii pe „Aurel Vlaicu” lor le va rămâne necunoscut. În schimb, iată că voi aţi găsit planetoidul, astfel că descoperirea minunatului aparat a ajuns în mâinile voastre; asta înseamnă că cel puţin vouă v-am fost cu adevărat folositor.

Îndată ce raza aparatului a coborât pe urma soarelui în câmpie, schimbările pe care le aşteptasem au ap ărut una după alta. Adeseori mai recunoşteam locurile

doar după aşezarea lor geografică. Multe oraşe împestriţaseră peisajul; lanurile de grâu fuseseră împinse până pe coastele lanţului muntos şi peste tot domnea o mişcare neîntreruptă. Am văzut, prima dafă după şaizeci de ani. grupuri mari de oameni şi străzi largi, inundate de vehicule, mărginite de şiruri de case. Am văzut cum intră oamenii pe porţile uzinelor, cum ies cu maşinile în câmp, să-şi culeagă recolta, cum îşi încep pretutindeni munca şi credeţi-mă că scenele acestea, cu care suntem obişnuiţi dintotdeauna, sunt lucrul cel mai frumos şi mai înălţător al tuturor oamenilor, din toată Galaxia.

*

Am descoperit sute de lumi vii, cu uriaşe diferenţe de structură şi dezvoltare. Ele sunt împrăştiate fără nicio regulă în cele mai diverse colturi ale Galaxiei. M-am convins cu propriile mele simţuri că viaţa poate apărea în cele mai neobişnuite condiţii şi că practic îmbracă o infinitate de forme. Oricare fantezie apriorică referitoare la asta, orice părere preconcepută riscă să fie întrecută sau infirmată. La noi, pe Pământ, aveam informaţii încă foarte sărace despre diversitatea colosală a corpurilor cereşti. Dozajul elementelor alc ătuitoare, prezenţa sau absenţa unor compuşi chimici sunt determinante pentru condiţiile de pe respectiva planetă şi pentru corpurile ei vii, dacă există acolo. Desigur, aparatul genial al lui Cemis şi Into poate furniza mai multe date şi infinit mai uşor decât putem noi culege prin zboruri cosmice în zeci de milenii. Eu m-am folosit de instalaţie doar vreo cinci ani şi am g ăsit aproape o mie de lumi în care a apărut viaţa, la câteva dintre ele, destul de multe, ea culminând cu fiinţe raţionale.

Extrem de important e însă altceva. Aceasta a constituit o mare descoperire, la care nimeni dintre noi nu s-a gândit, nici proiectanţii aparatului. Acest lucru ţineam să vi-l comunic în mod deosebit vouă, celor care l-aţi găsit pe „Aurel Vlaicu”, şi aproape că tot ce v-am povestit e doar o introducere la ceea ce vă voi spune acum. După cum aţi auzit – iar materialul strâns de mine va dovedi cu prisosinţă – lumile sunt extrem de diferite; în aşa măsură că uneori sunt opuse una alteia prin condiţii şi forme de viaţă. Dar acolo unde există fiinţele raţionale deosebirile acestea se şterg.

Aş dori să mă înţelegeţi foarte exact. Asemănarea fiinţelor raţionale nu ţine de aspectul lor fizic. Deşi, în linii generale, ele sunt construite după principii identice, cum ar fi simetria bilaterală, organe de simt care să le dea senzaţia de spaţiu, perechi de membre adaptate pentru muncă, totuşi au şi multe particularită ţi personale, irepetabile, determinate de condiţiile lumii lor. Asemănătoare însâ până la identitate sunt caracteristicile lor umane, adică ceea ce-i diferenţiază de celelalte vieţuitoare.

Descoperirea de care vă vorbeam este că viaţa, prin apariţia omului, ajunge la o nouâ treaptă de dezvoltare; că omul constituie saltul calitativ al acumul ărilor de până la el şi că acest salt pe care diversele naturi îl fac pe diverse planete duce la unificarea vieţii în univers. Voi ştiţi că fiecare dintre noi suntem deosebiţi de planetele şi animalele planetei noastre, le suntem superiori. Dar aceasta nu înseamnă că suntem deosebiţi faţă de toate fiinţele întregului Cosmos. Nu. Ne asemănăm celorlalţi oameni de pe celelalte corpuri cereşti. Prin aceasta noi depăşim diferenţele dintre lumile noastre, reuşind, pe de o parte, să constituim în

datele ei fundamentale sinteza lumii din care am provenit şi, pe de altă parte, să realizăm o deplină unitate a vieţii pe scară galactică. Ne diferenţiază elemente anatomice şi fiziologice mai puţin importante şi ne unesc munca, viaţa în societate, evoluţia mai întâi biologică şi apoi istorică, modul de a gândi şi a simţi, setea de cunoaştere, într-un cuvânt, ceea ce noi, pământenii, numim general umanul. Unitate în diversitate, o dată unitate prin esenţa materială a lumilor noastre, a doua oară prin esenţa noastră spirituală şi afectivă, derivată din prima şi unică în ce are ea mai general, aşa cum unică e şi materia.

Exemplele care m-au condus la această concluzie sunt numeroase. Voi care aveţi mai mult timp decât mine, să studiaţi materialul pe care eu numai l-am cules, veţi face constatări şi mai interesante decât ale mele.

La periferia Căii Lactee, în partea opusă Pământului, se află o mică planetă ce se roteşte în jurul unei stele albastre. Planeta e lipsită de apă, adică aceasta se g ăseşte doar în compuşi, deci în proporţie infinit mai mică decât pe Pământ. O suprafaţă de uscat se întinde de la un pol la altul, întreruptă într-un singur loc de o mare, redusă ca dimensiuni şi care nu conţine apă, ci o soluţie vâscoasă de minerale în stare fluidă. Locuri unde nu plouă niciodată, unde norii sunt alcătuiţi din gaze opace, a căror compoziţie n-am reuşit s-o determin, unde căldura atinge valori de sute de grade au dat naştere vieţii. Pe Pământ au existat odinioară regiuni cu asemenea condiţii, dat acolo viaţa, cel puţin în forme superioare, era cu neputinţă. Şi asta fiindcă în toate organismele pământene elementul alcătuitor cu cea mai mare pondere este apa.

Pe planeta despre care vorbesc, materia vie e alcătuită din cristale nişte cristale cu structură proprie, în care se petec arderi intense cu ajutorul oxigenului atmosferic. E straniu să vezi plante lipsite de frunze, păduri întregi de uriaşe ace cristaline, în care lumina soarelui albastru se reflectă în irizaţii multicolore. De departe se conturează pe orizont un mare curcubeu ce se arcuieşte până către zenit, şi atunci ştii că jos, sub toată întinderea lui, e o pădure. Oare ce sunete aspre sau, dimpotrivă, ce simfonii cântă vântul la trecerea printre trunchiuri? Am văzut copacii îndoindu-se până la pământ, ca nişte valuri de la mine de-acasă, la fel de străvezii ca şi ele şi tot atât de impetuoase. Oare nu mă înşelasem şi de fapt în aceste coloane străvezii se ascundea apă? Dar nu, totul este acolo mineral, începând cu florile cele mai delicate şi terminând cu oamenii. Căci pe acel diamant cosmic se află oameni. După sistemul de măsuri terestre, ei ating patru metri înălţime şi trebuie să cântărească aproximativ o tonă. Cred că e greu să vă imaginaţi asemenea dimensiuni, forţa mâinilor lor de piatră care sunt în stare să spargă stâncile. Fotografiile luate de mine după ecran sunt concludente. Şi totuşi după anumite legi ale echilibrului şi proporţiilor, legi care rămân să fie amănunţit studiate, lumea „Diamantului Cosmic” are relativ puţine trăsături proprii numai ei. De aceea, oamenii de piatra se aseamănă celorlalţi oameni. Mersul lor e un dans şi un zbor, aşa mlădiu şi atent cum nu mi-am putut imagina. Închipuiţi-vă corpurile lor de o tonă unduindu-se de parcă toţi ar fi nişte remarcabili balerini şi, în acelaşi timp, dând dovadă de o forţă covârşitoare.

Au ajuns la treapta de civilizaţie a zborurilor în

Cosmos. Rachetele lor colindă sistemele astrale învecinate, parcurgând distanţe uriaşe cu ajutorul unui combustibil mai puternic decât cel nuclear. Au foarte mulţi sateliţi artificiali în care efectuează experienţe şi cercetări cu caracter ştiinţific. Pe un asemenea satelit, cel mai îndepărtat de planelă, se găsea acum vreo patru ani o tânară pereche. I-am urmărit pe cei doi s ăptămâni la rând, cu un ciudat amestec de duioşie şi tristeţe, cu amintiri ale propriei mele tinereţi, acum îndepărtată şi ştearsă, ca dintr-o altă lume.

Erau singuri pe satelit şi se iubeau... Aşa cum am fâcut-o şi noi, cum iubesc pentru prima oară doi oameni. Ei bine, dragostea lor, mângâierile lor e tot ce am văzut mai gingaş şi mai delicat în toată viaţa mea şi în toată Galaxia unde trăim. Nu i-am filmat –, chiar de la această depărtare şi chiar fără ştirea lor, am fost un martor inoportun al mângâierilor acelora şi-am dorit să fiu şi singurul martor. Semeni ai mei de pe Pământ, poate numai razele Soarelui trec peste undele mării aşa cum degetele de piatrâ ale lui mângâiau umerii de piatră ai fetei.

După un timp, fata a plecat într-o expediţie cosmică a plecat, fără el. Am asistat la despărţire. Ea a rămas lângă iubit până în ultima clipă, iar ceilalţi cu o înaltă în ţelegere au venit s-o ia de acolo, de pe satelit. Au fost tari amândoi. S-au despărţit repede, dar nu grăbiţi; dragostea lor a rămas ca o taină, pe care n-au ştiut-o decât el şi încă un bătrân aliat departe şi care s-a emo ţionat laolaltă cu dânşii. După aceea a trecut multă vreme. Băiatul lucra pe satelit şi o aştepta. El îşi dorea iubita, însă, deşi îi venea din ce în ce mai greu fără dânsa, n-a întrerupt munca nicio clipă şi n-a fost nici deprimat, nici nerăbdător s-o revadă. Ştia, fără îndoial

ă, să aştepte. M-am gândit că, având exemplul lui în urmă cu vreo 60 de ani, n-aş fi ajuns aproape de pragul demenţei şi poate nu pierdeam atât timp cu ezit ări până să încep construcţia aparatului.

Dar să nu mă mai pierd în divagaţii. De la acele întâmplări au trecut vreo patru ani şi aproape uitasem de perechea oamenilor de piatră, când iarăşi am dat peste „Diamantul Cosmic”. Fata nu se întorsese, şi el tot aştepta. Atunci mi-a venit ideea să caut astronava ei, să-i aflu soarta. Totul îmi era cu putinţă, şi apoi mă cuprinse îngrijorarea pentru fată.

Am dibuit mult după astronavă şi când, în cele din urmă, am descoperit-o n-am mai găsit în ea decât un singur supravieţuitor, un bărbat care se întorcea acasă cu vestea înfrângerii. Nu-mi închipui unde şi cum au pierit ceilalţi. Pe rachetă nu existau nici cadavrele lor.

În ziua aceea şi în celelalte care au urmat am fost parcă bolnav. Cemis şi Into n-au mai reuşit să se în ţeleagă cu mine. M-am simţit neputincios din cale-afar ă, fiindcă n-aveam la îndemână niciun mijloc prin care să-l anunţ pe băiat că aşteptarea lui e zadarnică. Dar într-o noapte de nesomn, calculând timpul necesar expediţiei pentru ducere şi întoarcere, căci ştiam lungimea drumului şi viteza rachetei, am constatat că acest timp trecuse de mult şi deci că tânărul ştia tot şi părăsise orice speranţă. Am observat abia atunci că seara, când satelitul intra în umbra planetei, el contempla îndelung steaua de unde fata nu se mai întorsese. Dar dimineaţa îşi relua munca lui singuratic ă, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat, parcă fata nu murise, ci se afla lângă el, privindu-i mâinile îndemânatice cum aleargă în jurul aparatelor. Şi am avut convingerea că va trăi cu amintirea ei, liniştit şi

modest ca şi până atunci, fără a mai iubi pe nimeni. Însă tot aşa singur şi puternic ca după înduioşătoarele clipe de dragoste. Dragostea fetei rămăsese în el pentru totdeauna.

În altă parte a Galaxiei – toate detaliile se găsesc în notele mele, pe care Into şi Cemis vi le vor înmâna – am descoperit o lume pentru ai cărei oameni „lumina noastră albă” era înlocuită de altă gamă a undelor electromagnetice. Apoi am dat peste planete cu suprafaţa formată dintr-un singur ocean. Chiar şi acolo cred să fi interceptat apariţia unei vieţi gânditoare, c ăci din adâncuri ieşeau astronave. Aproape de inima Galaxiei noastre am găsit un sistem solar înconjurat de o gigantică plasă de care undele mele au ricoşat. Unele indicii mă fac să cred că acolo ar exista o lume alcătuită din antisubstanţă. E uimitor cum... dar, o clip ă, se întâmplă ceva... E o dereglare a conductei principale de energie. Trebuie să mă duc imediat acolo. Into, Cemis, rămâneti aici! Mă întorc în zece minute.

*

Se auziră aparatele de înregistrare şi foşnetul microbenzii derulate în gol. Apoi Cemis şi Into opriră magnetofoanele şi în cabina astronavei se aşternu t ăcerea. Nimeni dintre cei prezenţi nu îndrăzni să înceapă cu întrebările. Atunci, prin trapa grea îşi făcu apariţia Iux, mecanicul navei, care fusese în cercetare pe planetoid.

— Ei, restul povestirii a fost tot aşa de interesant? întrebă el. Eu am răscolit instalaţia bătrânului Dan în c ăutarea notelor de care aminteşte mereu. Dar acolo n-a mai rămas nimic întreg.

Ra îşi întoarse faţa spre hublou. Într-adevăr, greu să

mai poţi reconstitui aparatul acela miraculos, care îţi d ă putinţa să vezi lumile din Galaxie. Totul era un morman de ruine, ca în urma unor explozii formidabile.

— Poate a fost o explozie la mijloc! lansă ea timid această ipoteză. Să ştiţi că aşa e. După moartea lui Dan, energiile scăpate de sub control şi acumulate progresiv au putut da naştere unei explozii de asemenea proporţii.

— Ascultă, Cemis! zise şi pilotul cel tânăr. Unde e st ăpânul vostru, Dan? A murit?

Robotul aşteptă să i se traducă în limba pământean ă, apoi se gândi o vreme.

— Foloseşti şi tu cuvântul acesta, repetat adesea de Dan. Ce înseamnă „a muri”? Ştiu că omul rămâne nemi şcat şi e rece ca noi când ni se termină acumulatorii. Dar atunci vine cineva şi ne aduce alţi acumulatori. Into şi cu mine credem că aşa vi se întâmplă şi vouă.

— Desigur! întări Into. Dacă la asta vă referiţi, aflaţi c ă Dan n-a murit. S-a ascuns. Acesta e adevărul, deşi nu cunoaştem nici noi motivele. Iată cum s-a întâmplat. De câteva zile, după ce ne montase fiecăruia câte un magnetofon sub carcasă, el a început să-şi povesteasc ă viaţa. Spunea că probabil va muri înainte de a-l salva cineva.

— Privea mult spre Pământ şi adeseori în ochi îi luceau picaturi sărate şi limpezi pe care el le numea lacrimi! completă Cemis. Apoi s-a avariat conducta aceea şi el a fugit s-o repare. Nu s-a mai întors. Când am pornit pe urmele lui, nu i-am găsit decât hainele, arse pe jumătate, şi în ele un praf negru care mirosea urât.

— Asta era lângă tabloul curentului de înaltă tensiune, ai uitat să spui! interveni iarăşi Into. Nu ştim

de ce când s-a ascuns Dan a lăsat hainele acolo. L-am strigat şi l-am căutat săptămâni la rând...

— Nouă săptămâni! zise Cemis. Apoi am făcut ce ne-a învăţat el, ne-am ascuns în adăpostul blindat pe care ni-l construise special, ca să ne ferească de deteriorări, şi v-am aşteptat. După zece ani, unsprezece luni şi cinci zile ni s-au isprăvit acumulatorii şi nu mai ştim ce s-a întâmplat.

— Voi mai căutaţi, poate că Dan se arată iar dacă vă vede, fiindcă v-a aşteptat toată viaţa. Spunea că a trăit o mare tragedie în singurătatea lui.

— Nu e adevărat! se împotrivi Ra. El a dus cea mai în ălţătoare viaţă cu putinţă.

— Tu pricepi, Cemis?

— Nu. Dar tu?

— Ascultaţi-mă bine! Când vă spunea cuvintele acelea, Dan era într-adevăr copleşit de singurătate. Pe urmă însă a uitat-o, întâi fiindcă muncea, după aceea fiindcă s-a bucurat şi a suferit alături de toţi oamenii din Galaxie. El a trăit într-o mie de lumi deodată. Viaţa lui şi-a atins scopul şi el a murit fericit. Până şi moartea n-a mai însemnat nimic, deoarece eroismul lui a făcut-o neputincioasă...

— Aha! exclamă Cemis, care înţelesese totul în felul său. Dacă el şi-a putut înfrânge defecţiunea, înseamnă că avea ca şi noi un program de autoperfectionare. Ei, pentru asta îl apreciez nespus de mult. Nu-i aşa, Into?

Ra se întoarse cu spatele înciudată, în hohotele de râs ale celorlalţi.

— Dar oare a văzut el cu adevărat toate acele lumi? întrebă pilotul cel tânăr. E drept că aparatul a existat. E drept că el a văzut planefa noastră oceanica. Dar celelalte lumi?

— Poate că multe dintre ele n-au fost decât rodul visărilor sale? Poate că „Diamantul Cosmic” nici nu există? Ce păcat că nu i-am găsit însemnările! zise pilotul bătrân.

— Şi, planeta lui, Pământul, unde se află? întrebă iar cel tânăr.

— Vezi, replică bătrânul după o vreme, cred că asta are acum mai puţină importanţă.

FÂNTÂNILE

(1966)[1]

— Nu cred! repeta Scepticul, trăgându-se de ureche.

— M-am obişnuit cu neîncrederea ta, răspunse Prudentul. Dar au trecut patru ceasuri.

— Neconcludent. În cuşca noastră astrală timpul n-are importanţă. Aici stă pe loc.

— Mai bine să începem cercetările decât să moţăim pe sofa, ca tine.

— Imprudent, de prudent eşti, Prudentule! Aşteaptă să ne revenim după zbor! Ia pildă de la Taciturn. E la o nouă porţie de arahide.

— Mda! confirmă pasiv Taciturnul.

— Primul cuvânt pe care-l rosteşte! făcu solemn Scepticul,

— Se poate! mormăi mâncătorul de alune. Meditez.

— La ce? întrebă Prudentul şi clipi repede. Eu nu înţeleg nimic.

— Întreabă-l pe Visător, l-auzi cum fredonează. Pesemne că viziunile lui au devenit muzicale. În postura ta de babă cicălitoare nu rişti nimic readucându-l printre noi, dragă Prudentule!

— Mulţumesc!

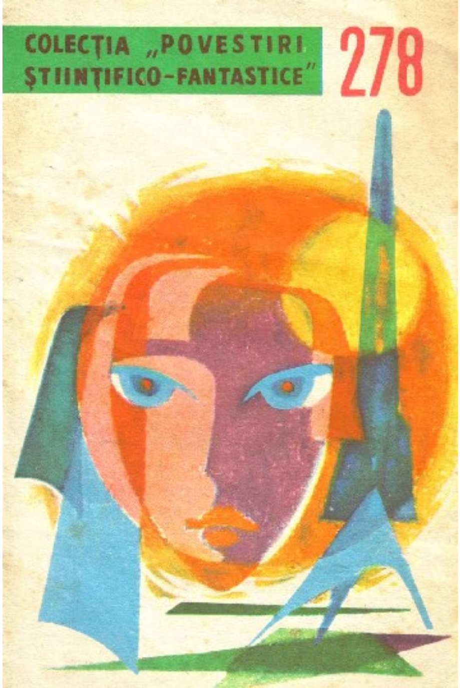
Prudentul străbătu cabina până la al patrulea membru din echipaj:

— Ascultă, Visătorule, am vrea o ipoteză. Melodioasa ta bombăneala nu e ce ne trebuie.

---

[1] CPSF 278

— Solfegii psihice, mio caro! Dar e inutil să insişti. M ă aflu într-o stare exagerat contemplativă. Încerc să vad dincolo de imaginile ecranului.

— Dincolo? Nu-ţi ajunge peisajul ăsta stâncos? Speri, cu un catren liric, să animi pietroaiele? Sunt sterpe, vrea sterpe ca să-ţi poată r ăspunde.

— Aşa! făcu Visătorul. Bun! Am uitat de mesajul lui Ad!

— Ah, mesajul? se trase tar Scepticul de ureche. Poftim! Suntem aici ca să-l verificăm. Iar planeta e pustie şi banală.

Ad bănuia – oameni. Noi vedem – pietre. Nu atmosfer ă, nu apă, nu plante. Şi tu îi dai zor: mesajul.

— Domol! clipi Prudentul. Eşti sigur?

— Mă ofer să recapitulez! spuse Visătorul. Deci acum trei ani, un cosmonaut, Ad, trecea cu nava la un parsec de planeta asta, zburând cu viteza luminii.

— Şi un meteorit a perforat blindajul! se strâmbă Scepticul. Şi Ad a ieşit să-l lipească. Şi i-a venit un fel de ameţeală. Şi a avut senzaţia unei căderi. Uf!

— După care ne-a adresat un mesaj. Ce transmitea el? Vă amintiţi? „Lucram ancorat de rachetă. În jur, Universul obişnuit, de toate zilele. Dar deodată în mine se clătină ceva. Simţii că mă scufund, ca într-o fântână fără capăt, fiindcă nu-mi mai puteam depărta mâinile de trup şi mi se făcuse pe neaşteptate frig. Senzaţia c

ăderii era atât de puternică, încât privii speriat astronava, aşteptându-mă s-o văd cum rămâne în urmă, deasupra capului meu. Dar ea nu s-a dezlipit de lângă mine. Întors la bord, m-am supus examenului de rigoare, însă medicii-roboţi mi-au confirmat sănătatea. Totuşi aparatele înregistraseră un flux de energie, venind dinspre o planetă. Regret mult că programul de zbor nu-mi îngăduie o escală pe planeta aceea. Voi sunteţi în drum spre Pământ; faceţi un ocol şi cercetaţi-o! Acolo sunt oameni. Mesajul lor s-a adresat conştiinţei mele, psihicului meu. Căutaţi-i!”

— Şi mai ales găsiţi-i! spuse sarcastic Scepticul. Dacă aveţi unde. Oamenii lui Ad sunt simple năluci. E clar.

— Nu, pentru mine nu-i clar. Eu cred în visul lui Ad.

— Ce putea replica un visător ca tine? Atunci cum îţi explici că nevăzuţii n-au acţionat şi asupra noastră? Doar ar fi trebuit să ne legene cu senzaţii ameţitoare, nu? Paradoxal, însă niciunul dintre noi n-a... căzut în fântâna!

— Pentru că niciunul n-am scos nasul din navă! constată domol Taciturnul.

— Ai dreptate! Şi totuşi...

— Măi, oameni buni! interveni Prudentul. Hai să cercetăm! Poate sub scoarţă se ascund nevăzuţii. Tu ce zici, Taciturnule?

— De acord! strecură acesta, între două ronţăituri.

Se făcu tăcere.

— Fie! abandonă Scepticul. Trimiteţi-l pe „Pip”, sonda-cârtiţă. Dar susţin încă o dată: aici nu există nimic. Toate maşinile de la bord au dat acelaşi răspuns: zero!

— Eu îl chem pe „Pip”. Faceţi prea multă gălăgie.

— Tăcut, tăcut, dar când e vorba de treabă ne-o ia

înainte, îl lăudă Visătorul.

Difuzoarele începură să piuie ca puii de găină...

— „Pip” a ajuns la 800 de metri, anunţă Prudentul, clipind. Oare nu-i prea adâncă fântâna?

— Te sperie profunzimea? insinua Visătorul,

— Nu. Eventualul eşec.

— Întoarce-l pe „Pip” la suprafaţă. De ce să nu r ămânem la suprafaţă? E mai frumos. Nu cere efort.

— Lăsaţi poezia! interveni Scepticul. E ora când trebuie să ştim.

— Ia vezi, Taciturnule! Robotul a amuţit.

— Şi pentru vecie. Adio, „Pip”! Mă duc după alune.

— Chiar nu mai poate fi salvat? se miră Visătorul,

— Mofturi! zise Prudentul. Era fatal să se strice la adâncimea aceea.

— Alt robot, altul, până vom afla! strigă Visătorul.

După o oră, al doilea robot reveni la bord.

— În sfârşit, ăsta-i teafăr! bombăni Prudentul. Ascult ăm, Roby!

— Am cercetat întreaga planetă. Nici urmă de viaţă.

— Ei, şi-acum gata! îşi smuci Scepticul urechea hot ărât. E timpul să plecăm. *Ex nihilo nihil*.

— Ba nu, ba nu! sări Visătorul. Mintea caută dincolo de palpabil. Şi dacă el nu ne mai oferă drumuri, mintea deschide singură poarta cunoaşterii.

— Teorii! Fleacuri! ripostă celălalt. Întotdeauna ai fost aşa!

— Să vedem! Să mai căutăm! ceru Prudentul.

— Desigur, ironiza Scepticul. Încă un an, încă doi, nu?

— Hm! se auzi din ungherul unde Taciturnul mânca arahide.

— Bine. Eu am ieşit, hotărî Visătorul.

— Unde? întrebă bănuitor Prudentul.
— Afară.
— Nu. Consider că nu e cazul. S-ar putea...
— Mă plictiseşti N-a spus robotul că nu-i nimic? Şi nu l-aţi crezut?
— Atunci?
— Eu sunt om, nu robot. Eu voi găsi!
— Ha, ha! bătu în masă Scepticul. Dumnealui va g ăsi! Cu ochii dumnealui imperfecţi. Cu auzul limitat. Cu mâinile blindate de mănuşi. Succes, succes, prietene!
— Nu poţi înţelege. Eu am suflet, auzi? Eu visez, Eu simt. Tu şi Roby...
— Ia, te rog!
Ronţăitul alunelor încetă o clipă:
— Ai grijă!
— Tocmai! spuse Prudentul, agăţându-se îngrijorat de cuvinte. Nu crezi că riscul...
— Nu cred. Salutare!
— Nu uita să ne scrii! zâmbi bonom Scepticul.
Visătorul ridică din umeri şi Scepticul ridică din umeri, apoi primul ieşi întâi din cabină, pe urmă din rachetă.
— Cum e? apelă Taciturnul la microfon.
— Nimic deocamdată. Pietre seci. Şi le bate soarele.
— Senzaţional! aplaudă Scepticul.
— Stai! Ţineţi-mă! Cad! strigă Visătorul şi se văzu cum apucă stâncile, crispându-se de ele.
— Cum cazi?
— E o fântână! O fântână adâncă şi cad şi nu văd apa, prieteni!
— Rezultatele visului! se ciupi Scepticul de ureche, triumfător.
— Fără capăt fântâna, fără fund! Cât se poate cădea

într-o fântână?

— Dar nu cade mormăi Taciturnul. E pe stânci.

— Nici Ad nu căzuse! îşi aminti neliniştit Prudentul.

— Ad! Un nebun aruncă o piatră! sări arţăgos Scepticul. Şi Visătorul atât aştepta.

— Eşti crud, dădu din cap Taciturnul.

— Aşa crud, când nu ne convine adevărul, e crud. Bravo!

— Visătorule, revino-ţi în fire! Prieteni, ce-i de făcut? se agita Prudentul.

— Mă duc la el.

— Nu, Taciturnule. Un robot. Cel de adineauri. El a mai fost, el ştie. Hai, Roby, fugi repede! Mai cazi?

— Tăcere! şopti Visătorul. Am închis ochii şi văd. V ăd, văd! Înţelegeţi? Şi tu, Scepticule? E lumea! Văd lumea, lumea lor, lumea noastră...

— El are vederea mai ageră decât noi, începu să se liniştească Prudentul. El vede departe, viaţa lui e în ochii lui.

— Eşti culmea! se necăji Scepticul.

— Aici sunt oameni, spuse Visătorul.

— Ca noi? întrebă cu interes Taciturnul.

— Parcă ştiu să spun? Îi poţi vedea numai cu pleoapele închise după ce-ai căzut în fântână. Aparatele noastre, lumina noastră sunt oarbe. Dar ei există, aşa ca noi şi ca stelele.

— Nu cred...

— Cu atât mai mult cu cât nu crezi.

— Roby, mă auzi? Adu-l înapoi! Se va trezi el, vă asigur!

— Să plec, prieteni? întrebă timid Visătorul. Îmi faceţi semne să plec?

— Haide, omule! spuse robotul şi-l luă de mână.

— Cum ai ajuns în fântâna mea, Roby? Şi cum ieşim? Mai vreau să rămân, tu nu pricepi asta. Deşi ei mă alungă... Vai, dar florile? Dar oglinda mării? Pentru ce s ă le las?

— Care flori, omule? Aici e doar piatră.

— Cum nici fântâna?

— Nici fântâna.

— Aşa-i, tu eşti robot! De aceea nu vezi. Eşti robot... Bine, mergem!

— Pregătiţi maşiniile medicale! spuse Scepticul.

— Da, da! aprobă Prudentul, grăbit să execute porunca.

— Încet, omule! mormăi robotul. De ce ţii ochii închi şi?

— Trecerea la lumină e dureroasă! răspunse Vis ătorul. De-aceea.

— Condu-l în sala de operaţii, Roby!

— Să aibă ceva? întrebă Taciturnul.

— E nebun. E acolo un lucru care te duce la nebunie. O să-i treacă imediat. Ah, ce-am să râd!

— Dar dacă, într-adevăr...

— Fleacuri! Invizibilii nu există! Ce spun aparatele, Prudentule?

— De necrezut! veni derutat răspunsul. Stare absolut normală.

— V-aţi convins? Totul a fost o iluzie. O simplă iluzie, ca şi la Ad. Ce-nseamnă aiureala asta, Visătorule?

— Am văzut... Lumea lor, ca a noastră. Doar din altă substanţă, din cu totul altă substanţă. Numai că eu am văzut, şi acum ştiu. Visătorul deschise ochii încet, se încruntă puţin şi se ridică de pe masă.

— Asta-i! zise el, încrucişându-şi mâinile.

— Să ni se arate, atunci!

— Cred că racheta e pentru ei impenetrabilă.
— Şi ce, va trebui să ieşim cu toţii?
— N... nu! bătu în retragere Prudentul.
— Nu vă sfătuiesc! i se alătură Visătorul.
— De ce? Recunoşti că ne-ai înşelat? se înfipse Scepticul în faţa lui. Visătorul întinse mâinile, îl dădu la o parte şi porni nesigur spre cabina centrală. În drum se lovi de scaunul Prudentului; fu cât pe-aci să cadă.
— Le-mprăştiaţi peste tot! bombăni el nervos.
După care, ajuns lângă ecran, se aşeză în fotoliu.
— Răspunde, imaginaţie dezlănţuită! Ce să credem? insistă Scepticul.
— El nu ne-nşală! zise Taciturnul. Visurile mari sunt mereu adevărate. Eu am să ies, ca să vă dovedesc.
— Prietene, nu! Am orbit! îl opri Visătorul.
— Cum?
— Prin ochii mei nu mai trece lumina noastră. Şi nici a lor. E întuneric.
Prudentului i se tăie răsuflarea.
— Groaznic! Şi doar i-am spus, vă amintiţi că i-am spus! îşi frânse el mâinile.
— Cea mai bună dovadă că nu m-am înşelat! constat ă, acum calm, Visătorul.
— Eşti absurd! Iartă-mă, zise Scepticul. Te-ai înşelat. Oamenii nu te puteau schilodi, tocmai fiindcă sunt oameni. Ai orbit din pricina unei forţe naturale. Asta înseamnă o dată mai mult că invizibilii sunt năluciri; altfel te-ar fi protejat.
— Scepticule, dar el... pretinde că i-a văzut, îl întrerupse înfiorat Prudentul.
— Eu nu cred.
— Asta nu-i argument, remarcă Taciturnul.
— Ai tu un altul, mai valabil?

— Da. Verificarea. Am să mă duc chiar în locul unde a stat Visătorul. Fapta urmează visului şi, dacă a greşit, îl îndreaptă.

— Ajunge cât am aflat. E suficient. Să nu păţeşti ca el! îl întrerupse Prudentul.

— Vrei să mă împiedici?

— Te avertizez. Dacă m-ar fi ascultat, şi Visătorul sc ăpa.

— Aş fi rămas nefericit tot restul vieţii, interveni acesta.

— Gata, plec.

— Ia măcar robotul, îl sfătui rece Scepticul. Să aibă cine te conduce înapoi.

— Îţi voi aduce dovada, răspunse Taciturnul. Curaj, Visătorule! Am să le cer ochii tăi înapoi. Poate-am să orbesc şi eu, dar am sa-i văd. Va fi de ajuns ca să probez adevărul tău şi-al lui Ad. Să nu vă atingeţi de arahide că aveţi de-a face cu mine. La revedere!

— Cel mai lung discurs al lui, şopti duios Visătorul.

— Nu te duce, nu te duce! se tângui Prudentul. Aţi uitat glasul raţiunii?

Apoi clipi repede şi-şi aprinse o ţigară. O singură dat ă mai fumase, în tinereţe, când era ameninţat să piară în văpăile perfidului Algol, unde nimerise din neglijenţ ă.

— Degeaba! mormăi Scepticul. E deja afară.

— Vorbeşte, prietene! Îi vezi şi tu? Există?

— Cad... Fântâna. Adâncă fântână! Mie nu mi-a fost frică niciodată.

— Şi cum... Ce simţi acuma, când nu mai poţi vedea? întrebă Prudentul cu fereală pe orb.

— Are timp să se gândească la greşeli! interveni Scepticul, frecându-şi din nou urechea.

— Ce să simt? Parcă aş dormi. Ochii mi-au rămas agăţaţi de Constelaţia Lebăda. Şi trec în zbor peste lume, şi povestesc despre oamenii lui Ad. Şi ce dacă nu se mai întorc la mine, când, în inima mea freamătă Universul?

— Poezie livrescă! Asta te pierde. Rămâi cu picioarele pe pământ, băiete! bombăni agasat Scepticul.

— Nu mai înţeleg nimic se văită Prudentul, luându-se cu mâinile de cap. Începu să tuşească – se înecase cu fumul.

— Tăceţi! Îi aud, spuse deodată Taciturnul. Aud valuri şi foşnete de iarbă. Şi parcă paşii lor pe lângă mine. Se leagănă florile, Visătorule, şi unduie marea. Halucinant!

— Iată cuvântul! Urechea Scepticului semăna acum cu o pânză cutremurată de furtună. Halucinaţi amândoi. Şi mai vreţi să vă credem.

— Ce dacă nu mai am ochi! triumfă Visătorul. E acolo, acasă, o fată. Ştiţi, începusem să cioplesc o statuie. O continuă ea. Cu ochii ei negri, imenşi, ca ai oamenilor nevăzuţi. Visul nu se împiedică niciodată.

— Hotărât, eu nu mai am ce căuta aici, se ridică Prudentul de pe scaun. Nebunia voastră e absurdă. Zadarnic vă mai dau sfaturi.

— Un singur lucru ne rămâne: să plecăm de-aici! conchise Scepticul.

— Exact asta vream să spun şi eu! îşi frecă palmele fumătorul.

— Nu credeţi. Şi vă e frică, spuse orbul încet şi trist.

— Am terminat! i-o reteză Scepticul. Roby, vino cu Taciturnul!

— Haide, omule! îi zise acestuia robotul şi-l luă de

mână.

— Unde mă duci? Aici e muzică. Muzica vântului, a paşilor... Auzi?

— Care muzică, omule? Aici e doar piatră.

— Tu nu auzi. Tu eşti robot. Eşti robot... Bine, mergem.

— În fine, plecăm! Prudentul îşi zvârli ca un scamator chiştocul; se bucura grozav.

— Va să zică, nu credeţi? repetă şi mai posomorât Visătorul.

— Nu! răspunse în ciudă Scepticul.

— Du-te afară atunci! strigă Visătorul, tremurând de enervare. Du-te afară, doar nu eşti fricos! Du-te! Ai să te convingi odată pentru totdeauna!

— Da. E o soluţie, conveni Scepticul, uitând brusc de propunerea lui anterioară.

— Cum? făcu îngrozit Prudentul. Iarăşi?

— Ai venit, Roby? Ia zi, Taciturnule, nu te-ai înşelat?

— Vorbeşti inutil. Acum sunt surd.

— Surd!?

— Vă ghicesc după mişcarea buzelor. Am surzit. E preţul cunoaşterii.

— Scepticule, ce-nseamnă toate astea? întrebă palid Prudentul. Răspunde! Doar noi doi suntem întregi, doar pe noi încă nu ne-au atins nebunia şi infirmitatea.

— Uite, vezi?... răspunse încet Scepticul. Dacă el e surd, s-ar părea că invizibilii există... Nu te bucura, Vis ătoriile! Nu sunt convins. Emit doar o ipoteză.

— Atunci e cazul să plecăm cu adevărat! decise Prudentul. Schilodirea celor doi e un avertisment serios. Prezenţa noastră aici nu-i pe placul nălucilor. Ei doresc să plecăm, să dispărem.

— De ce? interveni categoric Visătorul. Fiindcă vrei

tu? Ei ni s-au arătat. Au luat legătura cu noi.

— Tocmai! făcu Scepticul. L-au surzit pe Taciturn, fiindcă avea cel mai fin auz. Operaţia s-a produs într-o secundă. Înseamnă că nevăzuţii cunosc perfect structura noastră anatomică, pot interveni asupra ei, modificând-o. Cum au ajuns la această cunoaştere?

— Cercetându-l pe Ad acum trei ani.

— De la un parsec depărtare? Aberaţii! se împotrivi Prudentul.

— Ba nu. Asta denotă că ne sunt superiori în civiliza ţie. Implicit, că nu ne vor răul. Iar voi n-aveţi încredere întrânşii! argumentă orbul.

— Nu e exclus să ai dreptate. Tu ai orbit, dar i-ai putut vedea. Taciturnul e surd, dar i-a auzit. Ceva îmi scapă însă în comportarea lor. S-au adresat organelor voastre celor mai bine dezvoltate. Apoi le-au scos din funcţie.

— Ori nu le-au mai putut repune în funcţie! zise Prudentul. Deci, oricum, contactul cu ei ne dăunează. S ă ne întoarcem, prieteni. Să cerem ajutor Pământului.

— N-ai încredere în invizibili, repetă uimit Visătorul.

— Nu putem pleca nelămuriţi, îşi tortură Scepticul urechea. Am admis, ipotetic, că ei există. Dar trebuie s ă verific. Deocamdată nu cred.

— Nu-i vine să creadă? intrebă şovăielnic Taciturnul. Să se ducă şi el.

— Ar trebui să aflu. Altfel..

— Opreşte! strigă din toate puterile Prudentul. Ne ajunge cât ştim. Tot ce-i mult nu-i bun. Te laşi convins? De cine? De ce? Şi eu?

— Bietul om! zise orbul.

— Muzica, muzica aceea... îşi aminti surdul. Câtă dreptate aveai, Visătorule!

— Ce face Scepticul, Prudentule? întrebă orbul.

— A ieşit.

— Pariez, zise Taciturnul, că şi el îşi va pierde cel mai dezvoltat simţ: cel tactil. Scepticul întâi pipăie şi-apoi crede.

— Da, surâse orbul. Va simţi atingerile necunoscu ţilor.

— Ascultă, Visătorule! interveni Prudentul. Cu ce gre şesc eu? Explicaţi-mi! Prudenţa e doar mama în ţelepciunii.

— Depinde de înţelepciune.

— Cad în fintână! se auzi glasul Scepticului.

— Cum asta? spuse ironic Visătorul. Şi crezi cu adev ărat?

— Nu cred. Sunt pe pietre. Dar cad. Şi chiar în fântân ă. De ce m-o fi durând urechea? Absurd! Iar acum simt.

— Exact cum prevăzusem, constată mulţumit orbul. Ce simţi?

— Vântul. Îmi zburleşte părul. E răcoros. Aberaţie! În costum nu e vânt. Miroase a fân proaspăt. O mână îmi mângâie tâmplele. Ce mână, m-am prostit? A cui mân ă? Pot să jur că e o femeie. Şi de unde iarbă sub mine, că adineauri pietrele mă înghioldeau în coaste? Iarbă? Catifea nu alta. Iar aici e o ureche, e un chip. Îl simt cu degetele, deşi am apucat un pietroi. Vrăjitorie! Totuşi, cum să nu crezi? Ajutor! Roby, ajută-mă!

— Haide, omule!

— S-a isprăvit. Nu mai am simţ tactil.

— Să te iau în spate?

— Da. Repede! Oh, pământul vine peste noi! Ba nu, cerul! Stâncile!

— Închide ochii, Scepticule! îl sfătui orbul. Te linişte şte.

— Teribilă ameţeală!

— Şi-a pierdut simţul tactil, constată Prudentul, parc ă neconvins. Se încleştă apoi de scaun, privind repede în jur, şi tuşi îndelung, chinuit.

— Ei sunt aici, sunt aici! spuse pe neaşteptate surdul.

— Ce sens au astea? se întrebă Visătorul, La ce bun s ă rămânem infirmi? Organismul nostru pare întreg, dar nu e. Hm! Taciturnule, tu ronţăi arahide?

— El.

— Ştiu eu că acum se gândeşte! Ştiu! Şi tu, ce te plimbi, Prudentule? Pari neliniştit.

— Roky, încet! se făcu Prudentul că n-aude. Să nu-l loveşti! Ţi-e rău, Scepticule?

— *E pur si muove*! replică acesta, răsturnându-se în pat. N-aş fi crezut în ruptul capului.

— Mda! Mi se pare... mă auziţi, prieteni? Mi se pare c ă e rândul Prudentului.

Fumătorul scoase, tremurând, o nouă ţigară. A r ămas întreg, dar singur. Şi totuşi trebuie să iasă şi el. Nu i se va întâmpla ceva mai rău decât celorlalţi. Are s ă-i vadă şi pe necunoscuţi, Lumea acestora e fascinant ă. Dar lui îi e teamă, îi e teamă, fiindcă străinii nu pot repara infirmităţile – pesemne nu se pricep. Iar riscul de dragul riscului e fără sens. Cine o să conducă racheta pe drumul întoarcerii?

Frica-i tot mai puternică. „Nu va cunosc. Nu ştiu unde se opresc puterile voastre. Teama mea e justificată, omenească!”

— De ce taci, Prudentule? mormăi surdul.

— Plec şi eu. Trebuie să-mi părăsesc prudenţa. De dragul vostru o fac. Ca să fiu egal cu voi şi în nenorocire.

— Nu te obligă nimeni! răspunse într-o doară orbul.

Însă Prudentul nu se mai afla în cabină. El ajunsese afară, încordat, cu presimţirea unei catastrofe. La început nu simţi nimic. Dar nici după aceea. Privi uimit în jur. Ascultă. Îşi pipăi scafandrul. Totul era normal, ca în interiorul astronavei.

— Credeţi că racheta e pentru ei impenetrabilă? întrebă în acea clipă Scepticul, uitând că Taciturnul nu aude.

— Acuma nu! replică Visătorul. Mi-am schimbat p ărerea. Nu ne pot însă obliga să luăm legătura cu ei. Faptul că ieşim, lăsându-i să acţioneze asupra noastră, înseamnă că ne oferim, conştienţi de risc.

— Aşadar, ştiu că intervenţiile lor ne aduc infirmitatea?

— Da. Ei ştiu totul. Ei ne-au chemat, ei ne aşteptau. Ei s-au pregătit pentru intâlnire.

„Nu ajunge să ieşi! înţelese brusc Prudentul. Trebuie să şi vrei întâlnirea. Eu n-am vrut-o – ei mă ocolesc”. Din fundul inimii răbufni atunci în el o tristeţe obositoare, învaluindu-l cu tăceri cenuşii, ca stâncile f ără glas de sub rachetă.

— Nu e adevărat! zise revenind în cabină.

— De ce?

— Pentru că nu i-am văzut, nu i-am auzit, nu m-au mângâiat. Vă înşelaţi în mod cert.

— Eşti sigur?

— Ce spune? se interesă nedumerit Taciturnul.

— E o greşeală, e precis o greşeală! se auzi dinspre pat.

— Cum, Scepticule, dar îţi confirm presupunerile dinainte. Ai dovada, sunt întreg, cu mâinile, cu ochii, cu urechile mele! Tu ce vrei?

— Eu vreau să existe. Eu i-am simţit. Şi orbul, şi surdul. Tu eşti întreg, dar singur.

— Nu vă amăgiţi. Pornesc motoarele navei. Pregătiţi-vă!

— Aş crede mai degrabă că nu existăm noi...

— Vine cineva! strigă surdul, sărind în picioare. Aud bine, sunt paşi. Ca aceia de afară.

— Nebunie! clipi înfricoşat Prudentul.

— Miroase a fân, declară cu ochi strălucitori Scepticul.

— S-a făcut lumină! şopti orbul, înfiorându-se. Intră un om prin uşa închisă. O, dar e EA! Fata din fântână! Bun venit, fată din fântână! Credeam că nu te mai văd. Buzele i se mişcă. Ce întreabă, Taciturnule?

— Aud, aud! întreabă dacă nu ne sperie infirmitatea, repetă surdul, care-şi legăna capul, parcă în ritmul unei muzici. Dar ce e asta, infirmitate?

— Îl mângâie pe Sceptic! anunţă vesel orbul.

— Mâna de femeie de-afara... Ce linişte...

— Să nu ne supărăm că ne-au răpit temporar sim ţurile! murmură Taciturnul. Dar altfel nu puteau, pentru că substanţa din care sunt ei alcătuiţi e cu totul diferită de a noastră şi nu poate fi pusă în evidenţă decât prin acţiuni asupra creierului şi psihicului nostru, I-au cercetat pe Ad şi pe „Pip”.

— Cât de frumoasă-i fata din fântână!

— La primul contact cu dânşii, pământenii au senza ţia căderii. Ei ne-au deconectat ochii, urechile, simţui tactil, spre a elibera scoarţa de senzaţiile acestor organe. Atunci n-am mai perceput realitatea lumii noastre. Dar prin canalele astfel deschise ne-au trimis impulsuri cerebrale, cu imaginile lumii lor. Aceste imagini nu s-au mai suprapus pe ale noastre, cum s-ar

fi întâmplat dacă ne lăsau simţurile întregi.

— Şi e singurul mod de a-i simţi? întrebă cu interes Scepticul.

— Nu. Să construim aparate la sistemul lor de referinţă. Aparate sensibile la substanţa lor, care pentru noi pare penetrabilă.

— Bine, dar planeta? zise nedumerit Scepticul. Planeta e din materie de-a noastră.

— Pe ea a fost adusă cândva substanţa lor. Nu intră în niciun fel de reacţii cu planeta, care serveşte doar ca suport.

Deocamdată – atât. Restul, la întrevederea viitoare. Cum ai spus, fată din fântână? A ! Să-l menajăm pe Prudent. E bolnav de neîncredere şi de teamă. Să nu le vorbim pământenilor despre ce i s-a întâmplat.

— De ce nu mă mai mângâie?

— Chiar vrei să pleci? strigă Visătorul.

— Da, trebuie să plece. Ne-a obosit prea mult, şi nu e bine, tălmăci surdul. Tot ca să ne cruţe au acţionat pe rând asupra simţurilor noastre, alegându-le pe cele mai dezvoltate la fiecare. Ne cheamă stăruitor să revenim.

— Adio, fată din fântână!

— Ba nu! zise Visătorul. La revedere! Ah, ochii! O explozie de lumină solară! Văd ! Văd din nou!

— De ce ţipi aşa? tresări Taciturnul. Mă asurzeşti.

— Deci pot şi eu pipăi! deduse satisfăcut Scepticul. Oho! Bine e când stau pereţii la locul lor! Prudentule, porneşte tu racheta, vrei?

— E cumplit că nu înţeleg! rosti obsedat Prudentul. Aş vrea să îndrept ceva şi nu înţeleg de ce nu se mai poate. N-are să se mai poată nicicând...

...Şi racheta veni pe Pământ, aducând rezultatul

experienţei. Nu ştim numele rachetei, nici dacă în ea au fost patru cosmonauţi sau numai unul. Dar se obişnuieşte să se creadă că au fost patru, şi asta pentru că, spune legenda, ultimul dintre ei, cel care prea târziu îşi părăsise prudenţa, odată întors acasă s-a apucat de o stranie îndeletnicire: săpa fântâni. Pământenii n-au înţeles niciodată la ce-i folosesc fântânile. Omul spunea însă mereu că el caută ceva; şi căuta cu adevărat, până când ajungea la apă. Iar atunci apa fântânii îi oglindea, inaccesibil, cerul; întotdeauna cerul – dovadă a faptului că ne plătim greşelile chiar dacă suntem învingători.

PLANETA UMBRELELOR ALBASTRE

(1969)[1]

Divertisment ştiinţifico-fantastic ce se doreşte un simplu proiect de farsă cinematografică

PERSONAJELE:

TUNING CLIT – psihiatru
VEL GENAR – pilot clasa a doua
ADA – doctor în medicină, soţia lui
DARN DOWN – multiplu campion sportiv
MARY – inginer electronist, soţia lui
FALANGA DOGMATICILOR
d'ARTAGNAN, ATHOS, PORTHOS, ARAMIS – iluştri şi cunoscuţi muşchetari
Papa PILLARD – hangiu
Moş LAPIN – braconier
HILFE – comandantul gărzii
MICHELET – abate, având şi numeroase alte profesiuni
de l'ÂME GRISE – abate, reprezentantul cardinalului, cunoscut şi sub numele de MILLESCROIX.
REGELE
REGINA
PAUVRELIEU – cardinal
CĂLĂUL – cu ajutoarele sale
Roboţi, muşterii, slujnice, gentilomi, soldaţi, rândaşi etc.

Acţiunea se petrece în anul 2169 – nefiind exclusa nici probabilitatea unei date anterioare.

---

[1] CPSF 356-359

Mărire, slavă ţie, Satan, în înălţimi
De ceruri, unde rege ai fost, şi-n adâncimi
De iad, în care-acuma învins, visezi în tihnă:
Ia-mi sufletul aproape de tine, spre odihnă.
Sub arborele ştiinţei, când fruntea-ţi de erou
Sub crengile-i luci-va ca într-un templu nou!

BAUDELAIRE, „RUGA”[1]

Viitorul şi trecutul
Sunt a filei două feţe...

M. EMINESCU, „GLOSSĂ”

1

Laboratorul psihiatrului Tuning Clit. Peretele din fund e acoperit în întregime cu ecrane – pătrate, circulare, dreptunghiulare, elipsoidale, ovale, concave, plane şi convexe – de diferite culori. Se înserează. Lumina zilei, distilată prin filtre nevăzute, ajunge înăuntru descompusă, îmbinată în nuanţe cât mai stranii, dar cu efect cât mai plăcut. Dedesubtul ecranelor, un masiv pupitru de comandă, impresionant şi complex, cu toate elementele care fac faima acestor instalaţii. În dreapta, zece roboţi antropomorfi, aliniaţi ca la paradă îşi mişcă braţele, antenele şi ochii telescopici, gata să intre în acţiune la cel mai mic semn al stăpânului. Podeaua, un superb mozaic din pietre preţioase, înfăţişează momentul palpitant al trecerii astronavei „Năluca” prin înflăcăratul Aldebaran. Pe prora rachetei, în mijlocul uraganului de foc ce-l lasă indiferent, şade într-un jilţ

[1] Litanii către Satan - trad. Serban Bascovici.

profesorul Clit. Vârsta şi-a lăsat din plin amprenta pe înfăţişarea sa, altădată impunătoare.

Se gândeşte absent la ceva, dar îl tulbură un strănut sonor, ce trezeşte ecouri în gigantica încăpere. Unul dintre roboţi parcurge instantaneu distanţa până la fotoliu şi pulverizează în nările profesorului un nor de lichid antiseptic, cu miros de violete. Bătrânul se strâmbă cât se poate de urât, din cauza junghiului teribil ce i-a străbătut rotulele, tibiile, peroneele şi tarsienele ambelor picioare. Oftând, pipăie cu mâna după butonul alb, instalat chiar în braţul jilţului. În sfârşit, îl găseşte. Nervos, apasă pe el de câteva ori. Pe ecranul central, pâlpâie nişte lumini.

— Vă ascult, maestre! răsună, cu politeţea cuvenită, vocea unui bariton – chip fermecător, umeri atletici – apărut pe ecran.

— Reumatism, tinere! De la ploaia de ieri, se vaită Tuning, al cărui glas subţirel tremură, nehotărât, în aer. Ce-mi recomanzi?

— Folosiţi cu toată încrederea noul nostru ciberdoctor „Hippocrat-7007”, specialist în tratarea afecţiunilor ce...

— A, nu m-ai înţeles! Nu vreau iar o maşină! Sunt un biet moşneag, prietene, mi-e dor de oameni.

— Maestre! răsună vocea, încărcată de reproş.

— Nu te lua după poze! O vezi? ridică o revistă. Câţi ani crezi că aveam aici? Vreo patruzeci. Dar de atunci,

tinere prieten, a trecut un secol. Sunt bătrân, iar în casa asta există trei duzini de automate. Fii rezonabil, te rog...

— Altceva, stimate maestre, noi nu avem. Noi...

— Ignoraţi istoria, asta e! Adică subtextul ei, civilizaţia. Vă spargeţi capul cu probleme rezolvate demult şi mai simplu.

— Ma...

Tuning întrerupe legătura: „Firoscoşilor!” bombăne. Cu gest pripit cheamă robotul de adineauri:

— Strachina mare, cu ionizări. Şi, vezi, apa să fie ceva mai fierbinte, drăguţă! Automatul iese val-vârtej. Bătrânul apasă pe alt buton. Gata pregătirile?

— Gata, domnule profesor! răsună glasul unei femei.

— Când se va declanşa faza finală a crizei? îşi freacă el genunchii.

— La aterizare sau imediat după aceea. Reacţiile neuronilor parietali se intensifică peste prevederi. Prognozele...

— Administraţi-i un calmant hipnotic, să nu facă vreo boroboaţă la coborâre. După aia... potopul!

La o biocomandă, toate ecranele intră în funcţiune, iar fotoliul, plutind, se apropie de pupitru. Se transmite imaginea diverselor zone ale creierului cuiva, cu neuronii în plină agitaţie. Pe ecranele superioare apar vederi în relief de pe cosmoportul AXB-6, unde e aşteptată sosirea navei de cursă „Boreas”,

2

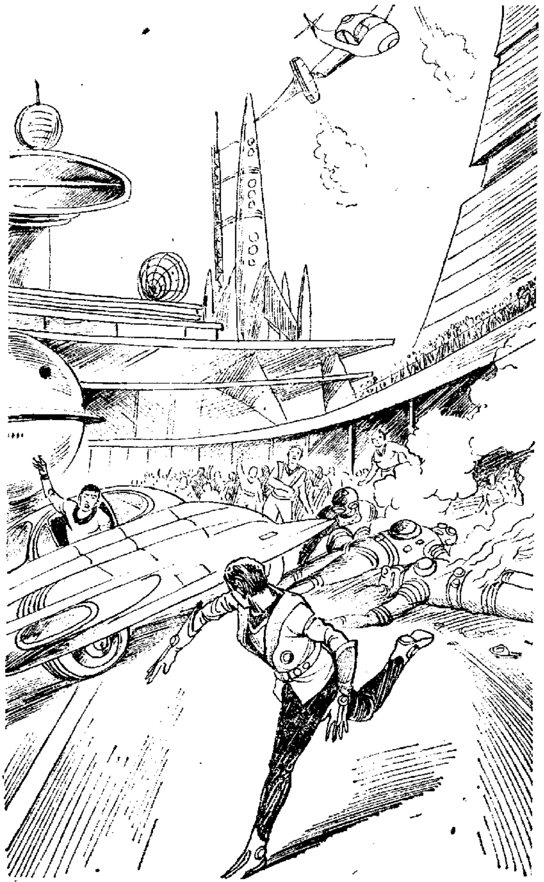
Cosmoportul AXB-6. Automate, pasageri, roboţi, astronave, maşini cibernetice şi trenuri de bagaje. În spirala turnului de comandă licăresc lumini policrome.

Pistele aeriene par nişte panglici gălbui ce se pierd la orizont. O voce gravă izbucneşte de peste tot, anunţând: „Atenţiune! Atenţiune ! Nava-accelerat «Boreas», din direcţia: Omicron-8 – Pluton – Jupiter soseşte în staţie la platforma aeriană şapte. Repetăm. Nava...”

Racheta îşi face apariţia, aterizează, uşile se deschid, scările coboară, pasagerii descind; din cabina conductorului iese Vel Genar, pilot clasa a doua, cunoscut pe toate liniile sectorului, de când cu accidentul din vara trecută. Tânăr, înalt, păr negru, ochi albaştri, mişcări elegante – ca în ilustratele companiei „International Lines of Space”. Se strecoară abil prin forfota macaralelor de transbordare. Se aruncă din mers pe prima bandă rulantă orizontală care-l duce până în faţa şefului de pistă. Salută respectuos. Mâna îi tremură uşor, în vreme ce dă laconicul raport: „Nimic de semnalat!” Fără să scoată niciun cuvânt, şeful pistei răspunde la salut şi pleacă.

Vel Genar răsuflă adânc. Priveşte împrejur. Zâmbeşte. Se îndreaptă spre aceeaşi bandă rulantă care-l transportă din nou lângă rachetă. Introduce două degete în gură, fluieră scurt, năpraznic. Din navă, printr-un hublou rotund, îşi face apariţia un fotoliu zburător. Pluteşte lin, aterizând lângă pilot. Acesta se aşază pe el, apasă pe maneta din dreapta, înălţându-se în văzduh. Dirijându-şi maşina, Vel Genar ajunge în prora navei, acolo unde numeroşi roboţi descarcă bagajele călătorilor. Aşteaptă răbdător să apară şi valiza lui, după ce s-a convins dintr-o privire aruncată automatului de distribuţie de pe platformă că numărul valizei sale nu fusese înregistrat. În sfârşit, iat-o: un cufăr de lemn, destul de impozant, legat cu o curea ca

să nu se deschidă. Pilotul face un salt, smulge cufărul, îl cumpăneşte în mâini şi-l aruncă pe umeri. Robotul cel mai apropiat încearcă stângaci să i-l ia. Genar îi loveşte – cu piciorul – centrala de comandă. Maşina scoate un nor de fum şi cade grămadă. Alte maşini, dereglate de acest flagrant act iraţional, fug, rostogolindu-se de pe platformă.

Genar, cu povara sa pe spate, urcă în fotoliu, manevrându-l dibaci cu un picior. Aterizează uşor şi porneşte senin, cu cufărul pe umeri, spre ieşirea din cosmoport.

Un tânăr miop, savurând deliciile unei îngheţate pe care o studiază din când în când cu atenţie, vine din sens opus. Neatent, se izbeşte cu fruntea de muchia cufărului. Îngheţata îi cade în manşeta din stânga a pantalonilor.

Tânărul ridică ochii, clipeşte nedumerit, îşi scoate ochelarii, şi-i şterge îndelung de reverul hainei, îi pune la loc, deschide gura şi rămâne într-o atitudine nu prea inteligentă, dar expresivă. Pilotul, cocoşat sub ladă, îl dă binişor la o parte. Celălalt îl lasă să treacă, apoi se repede din nou

înaintea lui şi din nou e dat la o parte.

În momentul reluării scenei pentru a patra oară, câţiva copii sar din căruciorul automat care-i ducea la microracheta lor şi se iau după cei doi, ţipând de bucurie. Vel Genar se angajează pe autostrada spiralată ce coboară spre oraş. Maşinile ce gonesc pe cele 30 de benzi de circulaţie încep să-şi piardă direcţia – şoferii s-au zăpăcit.

Cinci bărbaţi ies din restaurantul apropiat, urmaţi de alţi 15 gură-cască şi se alătură copiilor şi tânărului miop. Alaiul se opreşte în faţa lui ZK-22510, agentul electronic ce dirijează circulaţia în această zonă. Genar surâde perfid.

— E sportiv? întreabă o femeie îmbrăcată în verde.

— Poate! răspunde un tip cu mutră posacă şi priviri bănuitoare. O fi vreun sport nou.

— Ba nu-i sportiv! îi contrazice categoric o stewardesă de pe linia Marte-Jupiter-Saturn (aer războinic, ochi imenşi şi brăţări de aur la picioare). E pilotul Vel Genar.

Uimire şi, la periferia grupului, comentarii în şoaptă.

— Atunci cum se explică, duduie, comportarea asta iraţională? izbucneşte, aţâţată la culme, femeia verde.

— Ce-a zis, ce-a zis? se interesează comentatorii periferici.

— Comportare iraţională! Comportare iraţională! lărmuiesc cu glas tare puştii şi se prăpădesc de râs.

Cuvintele dau ocol mulţimii ce sporeşte mereu, apoi pătrund în automobile şi pornesc, cu 500 la oră, în toate direcţiile. ZK-22510 îl măsoară pe Genar, îşi scotoceşte memoria, căutând sensul faptei acestuia, nu-l găseşte, declanşează cele cinci sirene de alarmă, aprinde farurile, oprind circulaţia şoselei, se

dereglează. Începe să fumege ca un vulcan şi rămâne inert, cu instalaţia arsă.

Tânărul cu figură posomorâtă îşi croieşte drum printre curioşi şi o rupe la fugă ca un bezmetic, fără să mai privească înapoi. Circulaţia e paralizată. O mie de oameni îngroaşă rândurile celor din jurul pilotului şi pornesc mai departe cu el, în jos...către oraş.

3

Psihiatrul Tuning Clit hohoteşte cu glăsciorul său anemic, de parcă ar chiţcăi un şoarece. Se amuză, privind pe ecran convoiul impunător ce-l urmează pe Genar. În urmă se vede o coloană de fum de la roboţii înşiraţi pe parcurs şi care au luat foc unul după altul. Prin uşa mascată din peretele laboratorului apare maşina-robot, aducând „strachina cu ionizări”, aparat întrebuinţat în terapia bolilor reumatismale, construit după ideile psihiatrului. (Semăna cu un lighean, în care savantul făcea băi fierbinţi, concomitent cu iradierile ce le primea din aparatura instalată pe fundul originalului instrument de fizioterapie.) Strecurându-se atent sub pupitru, robotul îl descalţă pe profesor, îi vâră picioarele în apă, apăsând apoi pe butonul marginal al aparatului. Sonerie, după care o voce alarmată:

— Stimate maestre, mă iertaţi, un caz ciudat, pilotul Vel Genar din oraşul nostru cară un geamantan în spate. Refuză orice ajutor al automatelor. Aici centrul de profilaxie şi de apărare a sănătăţii. Bănuim că Genar e bolnav. Ce ne sfătuiţi?

— Să nu vă treacă prin cap să daţi alarma! îi sfătuieşte maestrul. Pe ecranele laboratorului se

constată cu uşurinţă că procesele fiziologice din creierul pilotului s-au intensificat la maximum.

— Să n-apară complicaţii! se nelinişteşte colaboratorul invizibil al lui Clit

— Nu-i cazul! răspunde acesta, surâzând fericit. Baia îşi făcuse efectul.

4

Deasupra oraşului coboară ceaţa fosforescentă care-l va ilumina până-n zori. Genar se odihneşte; şi-a lăsat jos cufărul greu şi-şi şterge mulţumit sudoarea. Mulţimea îi dă târcoale. În jur, nici urmă de automate. Instinctul de conservare le-a dictat să se ascundă pe după copaci şi tufişuri, de unde apar antene şi ochi răzleţi.

Omul care-a zăpăcit urbea se gândeşte visător la ceva. Matroana în verde îi trage pe cei doi puşti lângă dânsa şi, aplecându-se peste ei, le şopteşte ceva la ureche, apoi se ascunde, cât poate mai demn, în spatele stewardesei agresive.

— Nene, strigă puştii care sughiţă de-atâta râs. Nene, ce ţi-a venit matale să strici maşinile? Nene, ce ţi-a venit matale să strici maşinile?

— Pentru că nenea nu le mai poate suporta, răspunde cu blândeţe pilotul.

— Nene, ce ţi-a venit matale să strici maşinile? strigă puştii mai departe, pe rând, grozav de mândri şi de veseli.

Genar surâde şi el, îşi ia lada şi pleacă iar, singur.

Mulţimea a căpătat un răspuns şi nu mai ştie ce trebuie să facă, dar în orice caz nu-l mai secondează, ar părea nişte caraghioşi, nu?

— Nene, ce ţi-a venit matale...? orăcăie băieţeii până ce doamna verde pune mâna pe amândoi şi le dă o mamă de bătaie.

5

Zadarnic protestează roboţii în cor... Uşa lui Tuning se deschide larg şi în feeria de culori a laboratorului se iveşte o mare pată neagră. Şaisprezece indivizi, înşiraţi pe patru rânduri şi îmbrăcaţi cu multă sobrietate, păşesc în cadenţă spre fotoliul unde bătrânul îşi şterge picioarele pirpirii, înroşite de baie. Este faimoasa şi temuta „Falangă a Dogmaticilor” din Academie, un grup de mucegăiţi, tipicari şi înecaţi în rutină, al căror Unic scop este acela de a înăbuşi progresul în faşă. Apariţia lor îi provoacă profesorului un acces de veselie stăpânit cu greu.

— Ce vă aduce la mine, stimaţi colegi? se interesează el ceremonios şi grav.

Falanga a încremenit la vederea straniei îndeletniciri a amfitrionului; rosteşte un foarte contrariat „Pardon!” şi face stânga-mprejur.

— A, nu, vă rog, nu mă deranjaţi cu nimica! îi opreşte vocea şi mai gravă a lui Clit. Să continuăm!

Falanga revine cu frontul spre psihiatru, tocmai la timp pentru a asista la o scenă năstruşnică: un robot mititel se repede într-una să-i şteargă acestuia picioarele, până când Clit, enervat, îl trânteşte de mozaic şi-l face bucăţi.

— E o epidemie! şopteşte Al Şaisprezecelea Dogmatic către Al Doisprezecelea, din faţa lui.

— Există pericolul contaminării! deduce Al

Doisprezecelea la urechea celui de-Al Optulea.

Falanga se retrage cu cinci paşi, intenţionând să treacă, după vizită, pe la primul Centru antiseptic.

— Aşadar, vă aduce la mine...? repetă Tuning, a cărui ureche n-a scăpat nimic din schimbul de cuvinte.

— Vel Genar! anunţă Primul Dogmatic, cu o voce lugubră.

— Aha, v-a dat de furcă! chicoteşte gazda, trăgându-şi ciorapii.

— Distruge maşinile, automatele! îl denunţă Primul.

— Stârneşte panică în oraş! se amestecă Al Doilea.

— Distruge maşinile, automatele! repetă Primul ca o maşină distrusă.

— Şi ce vedeţi rău în asta? replică psihiatrul, care şi-a legat şi ultimul şiret. Dumneavoastră, colega, nu vi s-a acrit niciodată de ele?

Falanga holbează cei 32 de ochi la auzul acestor cuvinte îngrozitoare. Tuning devine brusc serios:

— Vel Genar e bolnav. Îl urmăresc de mult şi ştiu cum poate fi vindecat. A suferit un şoc psihic în timpul accidentului său din Cosmos.

— Deci e... nebun? se sperie de-a binelea Primul Dogmatic.

— Dacă vreţi! Un nebun înţelept însă. Nu înţelegeţi, aşa-i? Vă rog, aş vrea să lucrez!

Face un semn automatelor care se grăbesc să deshidă uşa. Vizitatorii se retrag, ţepeni de indignare, urmaţi de robotul ce duce triumfător ligheanul.

6

Acasă la Genar. O vilă singuratică, între grădini, la marginea oraşului. Interior simplu, cu mobilă puţină; se

vede efortul locatarilor de a reduce lucrurile la strictul necesar. În schimb, multe tablouri alese cu gust rafinat – picturi celebre, reprezentând mai ales peisaje extraterestre. Fac parte din colecţia Adei, soţia pilotului. Mai există şi o bibliotecă impunătoare, unde, lângă microfilme, se aliniază ordonat şi cărţi foarte vechi, tipărite pe hârtie – colecţia lui Genar. Două terase mărginite de grupuri statuare, cioplite în marmură, printre care cresc anapoda cactuşi pitici şi alte plante completează modesta locuinţă.

Ada, în bibliotecă, împleteşte ciorapi, cu agilitatea unui prestidigitator. E mai tânără decât soţul ei, înaltă, brună, aer energic şi hotărât.

Locvorobotul de la intrare anunţă sosirea lui Genar. Ada lasă lucrul şi aşteaptă. Vel intră obosit, pune jos lada şi răsuflă adânc:

— Bună seara, Ada!

— Bună seara. După veselia ta, se pare...

— Exact! Am venit pe jos de la cosmoport, cu afacerea asta în spate. Oraşul e la pământ!

— Vel! Tot n-ai vrut să renunţi?

— Să renunţ? îşi desface cravata, din care ies o puzderie de scântei electrice. În ruptul capului, draga mea!

— Şi oamenii? Ce-au zis?

— Erau aşa de zăpăciţi cu toţii! Cred că n-au prea înţeles mare lucru. Ada, ce grozav o să fie dacă izbutim! Vom începe cu un exemplu grăitor: să distrugem întâi maşinile noastre.

— Zău, tu...

— Ştiu, nu eşti de acord. Dar ai să vezi, ai să vezi ce bine o să ne fie fără ele! Accidentul acela mi-a deschis ochii. Să-ţi mai explic o dată?

— Am impresia că exagerezi!

— Eu sau voi? Ada, perpetuăm o greşeală care a şi început să ne coste. Blestemata asta de comoditate...

— Atunci, hai să distrugem tot oraşul, cum zice Darn! Să distrugem rachetele, automobilele, aparatele de ras şi ascuţitorile mecanice!

Genar îşi scoate haina, se aşază lângă soţie şi-şi reazemă capul de spătarul fotoliului.

— Bine, s-o luăm şi altfel. Câte automate există în medie la casa unui om? Ai habar?

— Noi avem doar şase.

— Noi nu suntem oameni ca toţi oamenii!

— Nu striga, te rog!

— Noi suntem nişte nebuni, care vor să arunce omenirea în aer! Ascultă, mergeam cu geamantanul în spinare. O mie de curioşi m-au însoţit vreme de trei ceasuri, repetând numai două cuvinte: „Comportare iraţională”. Dar n-a fost unul care să mă-ntrebe: „Ce-ai de gând?” Am lăsat după mine un cimitir de roboţi…

— Probabil erau convinşi că imediat ce vei ajunge acasă rudele te vor duce la un medic... Hai, hai, am glumit! La casa omului există acum în medie cam o duzină de automate.

— Şi câte dintre ele îi sunt necesare? Poate un sfert. Restul e balast şi balastul creşte zilnic, alarmant. Avem maşini care ne despersonalizează. Nu crezi? Maşini dezinfectante: strănuţi – îţi aruncă în nas un nor de bactericide; te zgârii – zece soluţii regeneratoare; te doare capul – duşuri cu raze. Mai rămâne să ne spună poveşti când ne plictisim. Dacă e cald, nu mai poţi deschide fereastra: ai instalaţii de aer condiţionat. Dacă vrei să miroşi o floare, te asfixiază maşina-parfumerie. Faci baie – maşina de masaj îţi rupe

coastele. Aşteaptă, nu râde! Legea minimului efort e aplicată strâmb şi ne înlănţuie.

Maşini de lustruit pantofii, maşini de întâmpinat vizitatorii, maşini de aprovizionare cu alimente, maşini de proiectat microcărţile, maşini de strâns patul, bucătari electronici, medici electronici, şoferi, piloţi, agenţi de circulaţie, doici – ai auzit? –, doici electronice! Batiste-roboţi, mănuşi-roboţi (îşi arată cravata), cravate-roboţi, care se înnoadă singure, pantofi-roboţi, ce te duc oriunde vrei în patru ritmuri de mers: plimbare, mers normal, mers grăbit şi fugă... Scaune automate – se mulează după corpul solicitantului. Haine automate – cedează căldură sau te fac să crezi că eşti în frigider, după dorinţă. Tablouri automate – îşi schimbă desenul şi culoarea în funcţie de gusturi. Iată, Ada, maşinile care ne fac viaţa uşoară şi plăcută! Iată de ce, din dorinţa, firească altminteri, de a ne uşura şi a ne înfrumuseţa viaţa, vom ajunge curând, curând să avem dinţi electronici, ochi electronici, inimi electronice, dorinţe şi satisfacţii electronice!

— Vai, cum exagerezi! Dragul meu, de ce crezi că, totuşi, automatele astea nu le fac celorlalţi oameni reale servicii?

Genar sare din fotoliu şi se plimbă agitat.

— Diferenţa dintre noi, Ada, e că nici tu şi nici altcineva n-a fost cu mine în momentul fericitului accident cosmic. Nu ştiţi ce înseamnă să trăieşti două luni fără nicio maşină. Să faci focul, un foc adevărat, cu lemne adevărate! Să mănânci conserve încălzite pe cărbuni şi pe urmă să citeşti. O, să citeşti lângă foc!... Adormeam cu gândul la tine şi te-am visat. Aici robotul „Morfeu” mă pune să visez ce vrea el. Priveam stelele.

Mergeam pe jos zeci de kilometri. Nu, Ada, undeva oamenii greşesc şi trebuie să îndreptăm greşeala asta. Automatele nu ne folosesc. Bunicii ne-au învăţat să le utilizăm pretutindeni, iar noi i-am ascultat fără să discernem. Acum, uite, ăştia ne sufocă!

Genar cheamă cu un gest unul dintre roboţi, îl întoarce cu spatele şi-i dă un pumn peste centrala de comandă. Maşina cade fulgerată.

— Opreşte-te, Vel! Tu propui renunţarea la automate, dar cu ce le înlocuieşti? Oamenilor trebuie să le dai ceva în schimb, să le laşi măcar câteva...

— O viaţă fără complicaţii inutile, fără corsetul unei comodităţi înrobitoare şi cu...

Restul cuvintelor se pierd în zgomotul infernal scos de instalaţia de climă artificială. Un nor de fum înecăcios se revarsă în încăpere.

— Genar, mă sufoci!

— Am deschis ferestrele. Ce vrei, orice început e greu. Mai bine aş fi scos-o din priză...

— Vel! glasul Adei tremură de încântare. Uite stelele, Vel!

— Contemplă-le! E primăvară, ai aflat? Simţi aromele florilor?

— Simt aromele automatelor arse.

— Totdeauna prozaică! Stai, mai am niţică treabă şi în grădină...

Se aude uşa dinspre terasă, apoi biblioteca se cufundă în întuneric. Vocea Adei:

— Hei, ce faci? Nu mai avem lumină!

— Zi mersi! Nu mai avem maşini!

7

Dimineaţa, în acelaşi loc. Ferestrele, uitate deschise, aduc parfumul trandafirilor şi imaginea unui splendid răsărit de soare. Ada, în fotoliu, priveşte fascinată zorile. Intră Genar, într-o haină de casă. A dormit prost.

— Te-ai sculat, Vel?

— Nu-nţeleg cum poţi sta în frigul ăsta! Şi ce taci acolo?

— Privesc. Vino, răsare soarele...

— Zău? Nu mi-aş fi-nchipuit.

— Nu fi răutăcios! Tu îl vezi toată ziua, din astronavă. Poate nici nu-i mai dai atenţie. Pe când eu, de aici, dintre ziduri îi duc dorul.

Pilotul se împiedică de rămăşiţele pământeşti ale robotului casnic, îl ia în braţe cu un efort şi-l aruncă pe geam.

— Abia acuma îmi dau seama, Vel, câtă dreptate ai avut! E ceva, ca o uşurare. Şi aerul e-atât de proaspăt, simţi?

— Simt ceva care-aduce a foame.

— Totdeauna prozaic!

— Măcar atâta puteai să faci şi tu, ceva de mâncare. N-am pus nimic în gură de ieri de la prânz.

— Dacă te-ai apucat să sfârteci bucătarul electronic! Îi comandasem cina şi chiar începuse s-o prepare.

— De ce nu m-ai avertizat? Ori să-i fi dat comanda mai devreme. Ce sistem e ăsta, vine omul de la drum şi nu găseşte la el în casă o coajă de pâine!

— A, asta vrei? Au mai rămas nişte resturi de friptură de la prânz. Dar, ştii şi tu, nu-i recomandabil. Mâncarea veche se alterează.

— Prostii! strigă fericit Genar şi fuge la bucătărie.

Nişte bătăi violente izbucnesc la uşa dinspre stradă.

Speriată, Ada se grăbeşte să deschidă. Revine cu Darn Down şi Mary Wilde, un soţ şi o soţie complet opuşi ca fizic şi temperament. El, un Hercule de vreo 30 de ani, un balot voluminos de oase şi muşchi, plesnind de forţă şi vitalitate, cu ochii ascunşi după sprâncenele ca nişte streşini, o claie de fân care-i, ţine loc de păr, două ciocane mecanice în loc de mâini şi o pereche de turnuri în loc de picioare. Pare făcut să lovească şi să dărâme, iar când vorbeşte parcă tună şi fulgeră. Mary e o tânără mărunţică şi mioapă, în orice caz sfioasă şi delicată, ca o jucărie, rămânând o taină faptul că soţul ei, în preajma căruia stă mereu, n-a sfărâmat-o până acum.

— Bun găsit! bubuie Darn Down.

— Bună dimineaţa! Vă aşteptam.

— Dar ce, vi s-a stricat locvorobotul? ciripeşte Mary, cu voce suavă.

— L-a... l-a revizuit Vel, ieri! Aşezaţi-vă pe unde apucaţi.

— Mary, ţi-am spus eu! tună înveselit Darn.

— Închipuie-ţi, Ada, v-am sunat toată seara. Darn prevăzuse că Vel distruge maşinile şi azi dimineaţă m-a luat pe sus să venim la voi.

— Aţi distrus admirabil! constată Uriaşul, privind instalaţia de climă artificială. Ei, eroule, felicitări!

Genar a apărut în uşă, muşcând primitiv dintr-un cotlet.

— Bine-aţi venit! Vă place?

— Ehei, eu te-am întrecut! Ia zi tu, Mary!

— O să vă rugăm să ne găzduiţi la voi un timp. El ne-a dărâmat vila.

— Cine? Darn ?

— Nu te mira, Ada! Chiar aşa, am făcut-o bucăţi. În

trei ceasuri. Era îmbâcsită de maşini, până şi în pereţi. Dacă tot a hotărât Vel să scăpăm de ele...

— Stai, mă smintitule! Nu în felul ăsta.

— Ce, dai înapoi? Dă înapoi, Ada?

8

Laboratorul psihiatrului. Ecranele de sus, de lângă tavan, redau imaginea locuinţei lui Genar. Tuning urmăreşte discuţia, privind atent la tot ce se petrece pe ecrane.

Genar: Vrei să rămânem în stradă cu toţii?

Darn : Vă priveşte. Eu ştiu că o treabă e bine s-o faci până la capăt. Asta e! Ia, daţi-mi ceva de-ale gurii! Mi-a trezit pofta Vel. Şi, oricum, să faci o casă harcea-parcea nu-i o bagatelă, cere un serios consum de energie.

Pe Tuning Clit îl pufneşte râsul, văzând cu câtă ardoare se umflă în pene eroul de pe ecran...

Genar: Nu mai avem nimic. Dacă vrei, osul cotletului.

Darn: Haida-de! Cum nimic?

Ada: Bucătarul zace în lada de gunoi.

Darn: Am impresia că istoria asta cu maşinile se cam împotmoleşte pe undeva. Voi ce credeţi?

Genar: Vrând-nevrând, până la urmă suntem nevoiţi să apelăm la automate. De la ele luăm mâncarea şi hainele...

Darn: Atunci, ce facem?

Genar: Zău că la asemenea urmări nu m-am gândit!

— Cred şi cu că nu te-ai gândit! replică Tuning cu voce tare. Altfel nu făceai atâtea prostii. Întrerupeţi emisiunea! ordonă el automatelor nevăzute.

— Maestre, se aude o voce în veşnicul difuzor,

„Falanga Dogmaticilor” a scos o carte împotriva dumneavoastră şi a anunţat un ciclu de conferinţe publice cu tema: „Falsele dileme ale pseudoştiinţei adepţilor şcolii de psihiatrie a maestrului Tuning Clit”.

— Aha, aha! se întărâtă ca un motan bătrânelul. Bravo! Ai grijă de laborator, să nu ne trezim cu vreo surpriză. Alerg acasă la Genar. Auzi, mucegaiurile!... Maşini ruginite!..

9

Acasă la Genar, cele două familii caută o soluţie. E o linişte ciudată, fiecare scormonindu-şi gândurile. La geamul deschis a şi apărut Clit. E vesel ca niciodată.

— Ce se-ntâmplă aici?

— Maestrul Tuning! exclamă în cor şi uimiţi soţii Genar, uitând, evident, să-l mai salute pe ilustrul şi neaşteptatul musafir.

— De unde aţi aflat ce se-ntâmplă? îşi revine Ada.

— Ai sosit tocmai la timp, adaugă Vel. Bun-venit! Intră!

— Aş fi preferat uşa, dar cum e stricată, mă conformez situaţiei. Şi psihiatrul pătrunde în încăpere pe fereastră. Ce vreau să vă-ntreb? zice el în loc de bun-găsit. A, da! Cutremurul de azi-noapte a adus pagube mari? Ştiţi, eu am somnul greu şi n-am simţit…

— Ce cutremur? se miră Dara Down.

— Cel care v-a distrus instalaţiile. Bine că a scăpat măcar casa.

— A, nu, stimate maestre, îşi umflă pieptul Darn. Comiteţi o eroare. El, Genar, adică noi… Le-am făcut inofensive.

— Nici nu v-am prezentat. Prietenul nostru, Darn

Down, coleg de şcoală cu Vel, şi soţia lui, Mary Wilde.

— Imbatabilul Darn Down? zâmbeşte cu bonomie moşneagul. Cine nu-l cunoaşte pe campionul mondial de box şi lupte libere? Încântat!

— Maestre, roşeşte atletul, de fapt meritul meu... Ce să mai vorbim, dacă e ceva de dărâmat, eu mă ofer bucuros!

— Îmi amintesc, presa observa că dumneata nu-ţi învingi adversarii, îi dărâmi. Presa... Apropo, ce-i cu voi, Genarilor? Mi-au ajuns la urechi nişte zvonuri ciudate.

— Zvonuri? se bucură Vel.

— Da, un anume pilot ar fi comis un act iraţional. Ia stai, mi-am spus, să verific. Bănuiesc că-i o ruşinoasă încercare de calomnie. Hai, povestiţi-mi cum a fost? Mai întâi să luăm loc.

— Încă o dată, iertaţi-mă! se scuză Ada. Mi-am uitat îndatoririle, suntem niţel zăpăciţi.

— Ceea ce înseamnă că trebuie să mă aştept la noutăţi.

— Povestea e cam lungă, îl avertizează Genar.

— Am timp.

— În urmă cu doi ani, nava de mărfuri „Elephant” pilotată de mine a suferit un accident. Toată lumea fusese convinsă c-am pierit.

— Ştiţi, maestrul Clit a fost atunci singurul om care a susţinut cu tărie că Vel trăieşte intervine Ada, adresându-se uriaşului şi soţiei sale, Mary.

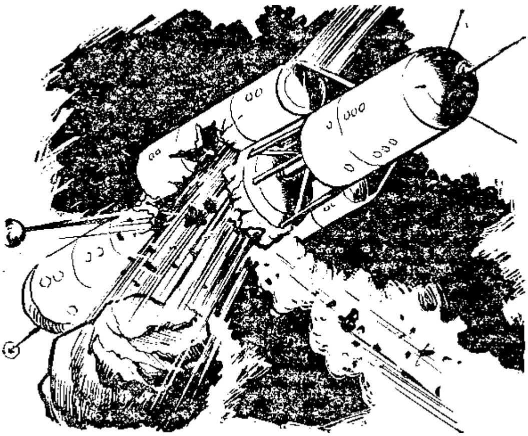
— Singurul om?... Şi pe ce se baza această..minune? întreabă Mary, întorcându-se respectuoasă spre savant.

— Nu-i nicio minune, ia cuvântul Genar. Sunt cunoscute amplele studii întreprinse de maestrul Clit

asupra câmpurilor de biounde...

— Şi ce-i cu asta? îl întrerupe Down.

— Orice om viu, prietene, gândeşte... Scuze, maestre! îmi permiteţi să dau câteva explicaţii banale?

— Te rog!

— Şi gândind emite un anume câmp de biounde. Aceste biounde emise de creierul meu au fost captate de aparatele maestrului Clit. E simplu. Aşa am fost salvat.

— Da, dar nu-mi mai amintesc de amănuntele accidentului...

— Iată, racheta s-a avariat. M-am ciocnit de un asteroid. Cabina s-a făcut ţăndări, laolaltă cu radioastralul. Noroc că purtam scafandrul cosmic. N-am mai putut lansa niciun semnal, iar racheta de intervenţie, trimisă după mine, nu m-a zărit şi s-a întors la bază. De unde s-a tras concluzia că m-am prăpădit.

— Maestrul Tuning...

— Bine, continuă! îl zoreşte bătrânul, întrerupând-o pe Ada.

— Compartimentele cu bagaje scăpaseră şi aer aveam berechet în rezervoare. Astfel că două luni am dus o viaţă de robinsonat.

— Asta ce mai e? ciripeşte timid Mary.

— Odinioară, un om pe nume Robinson Crusoe a fost aruncat de furtună pe o insulă pustie, unde a trăit multă vreme singur.

— De unde ştii?

— Printre mărfurile din navă se afla şi un cufăr cu cărţi, nişte cărţi străvechi, tipărite pe hârtie. Le-am citit pe toate, din scoarţă-n scoarţă. La întoarcere, după ce-am fost salvat, am aflat că stâpânul lor navighează spre Sirius. Cum altcineva n-a venit să le reclame, le-am luat la mine. Vă interesează?

— Cum nu? zice psihiatrul. Să le vedem! Aha! „Robinson Crusoc”, „Ivanhoe”. Interesant! Ia te uită, şi ciclul Winetou, „Ultimul mohican”... Dar asta? „Cei trei muşchetari”, „După douăzeci de ani”... Omul tău e un maniac, dragă Vel! A adunat numai cărţi de aventuri. Curios; unde le-a mai găsit? Credeam că ale mele sunt unicele exemplare. Pe vremuri, literatura aceasta era citită doar de copii.

— Cum, se miră Ada, şi dumneavoastră le-aţi citit?

— Mă interesează istoria.

— Am şi vreo câteva cărţi numite... un moment... da: ştiinţifico-fantastice, spune Vel. Un soi de anticipaţii de-ale noastre, dar altfel. Mi-au plăcut mai puţin, vă spun îndată de ce.

— Nu, dragă Mary, întrerupe Darn, nu vreau să le văd pe toate. Sunt scrise într-o limbă imposibilă. Poftim cuvinte: *turnir, mo...mocasini, trin-chet* – asta ce-o mai fi?

— Numele unui catarg de corabie, lămureşte Clit. Sper că măcar te-au distrat, Vel?

— Nu numai atât. De bună seamă că multe lucruri nu le-am priceput decât vag. De exemplu: nişte cavaleri care se chinuiau să înveţe cum se luptă şi se ucide; nişte intrigi de curte între regi şi regine, cu un cardinal şi.. Mă rog. Oamenii ăştia se plictiseau de moarte. Un mecanism grozav de complicat. Şi pe urmă – brr! Omoruri, războaie!...

— Atunci cum de ţi-au plăcut? se uimeşte Mary.

— Oamenii trăiau mai mult în mijlocul naturii. Mai clar: trăiau fără maşini şi era minunat. Am avut străbuni viteji, căliţi, robuşti. Călăreau. N-au suferit de guturai şi hemoroizi, ci doar de rănile căpătate în luptă. Natura sălbatică le era prieten. Nu cultivau florile şi copacii în sere. Ce să vă mai spun? Norocul, a făcut ca în lunile acelea să trăiesc şi eu aproape ca dinşii.

— Şi-ai fost mulţumit? se interesează Tuning.

— Fericit. Aprindeam focul cu mobilierul rachetei…

— Admirabil! mârâie Darn. Focul! şi face un gest nedefinit.

— Voi nu ştiţi ce poem e un foc adevărat… La întoarcere, mă bucuram că vin printre oameni, şi când colo am venit printre maşini. Mă îngrozeşte diferenţa între viaţa mea de acolo şi cea de-acum. Dumneata, Tuning, trebuie să-ţi dai seama. Deodată m-au prins cătuşele unui confort rău înţeles. În curând toţi muşchii au să ni se atrofieze.

— Eşti sigur? se sperie campionul de box.

— Suntem exact cum ne descriu vechile cărţi ştiinţifico-fantastice: un morman de automate din care mai ies, ici-colo, câte-o mână sau un picior omenesc şi rareori câte-o ureche. Dacă aşa stau lucruile, la ce ne mai trebuie oare suflet şi simţire? Să le extirpăm! Să le extirpăm, ca pe orice apendice inutil.

— Da! se înflăcărează Darn. Să le extirpăm! Să le… Adică invers! De ce râdeţi?

— Şi ce propuneţi voi, Genar? întreabă Clit.

— Să nu ne mai automatizăm existenţa.

— Depinde, îl opreşte Ada, depinde în ce fel ne-o automatizăm.

— Ada nu e întru totul de acord cu ideile noastre.

— Dar dumneata, Mary? se interesează bătrânul.

— Mie, ca om de ştiinţă, maşinile îmi sunt necesare... La laborator. Soţul meu are altă părere. Supermaşinismul ne înăbuşă. Am fost de acord cu el. I-am cerut totuşi să mi-o demonstreze. Prima demonstraţie a avut loc: nu mai avem vilă, nu mai avem maşini... Avem aer, mâncăm aer...

— Ieri, văzându-mă cu o valiză mare în spate, oamenii m-au crezut nebun, se spovedeşte Vel. Iar acum ne-am împotmolit. Mary, fără ironii!

— De ce? Sunt obiectivă.

— Aici, în oraş, adică pe Pământ nu putem trăi fără maşini, încearcă să-l lămurească Ada: lumina şi toate celelalte, hrana ni le luăm de la ele sau cu sprijinul lor. Uite! Vel a stricat aseară bucătarul electronic şi-acum flămânzim. Aş vrea eu să gătesc, dar de unde alimente? Să apelez tot la Centrul cibergastronomic?

— Trădare! mormăie Down.

— Dă-ne un sfat, maestre Clit! Ada, nu-i tratezi cu nimic pe musafiri?

— De când au venit mă întreb ce le-aş putea da. Scuzaţi-mă un moment, să caut! şi iese.

— Nu m-am gândit niciodată la ideea voastră. Deşi acum, ascultându-vă, îmi vine să cred că aveţi dreptate. Adică să scăpăm de maşini...

— De toate maşinile! strigă Darn categoric.

— Ba nu, doar de roboţii inutili, îl tempereează Genar.

— Nu prea vă-nţelegeţi. Totuşi ceea ce este important o să vă puteţi argumenta punctul de vedere. De-acord?

— Exact! aprobă cei doi bărbaţi.

— Atunci iată ce vă propun: luaţi-vă zborul!

— Încotro? intră Ada cu o tavă. Am găsit nişte

răcoritoare şi ceva prăjituri. Serviţi!

— Uh! Ce-i asta? se strâmbă Down. Suc de portocale?

— Cu ananas.

— Pune-i şi lămâie, să fie ceai.

— Adevărat, recunoaşte gazda, e oarecum cald, nu mai avem frigider.

— Deci primele rezultate sunt cam vagi, conchide Clit.

— Ţii să ne ironizezi, maestre.

— Să vă ajut. Ziceam să plecaţi. Cred că soţiile voastre vă pot întovărăşi.

— Dar unde? ciripeşte Mary din nou.

— Pe o planetă descoperită recent. Are condiţii prielnice vieţii, dar n-a fost încă populată. Planeta Umbrelelor Albastre. Rămâneţi acolo o vreme, să zicem un an... E mult?

— E bine!

— Fără nicio maşină. Ca strămoşii voştri.

— Minunat! strigă uriaşul. Auzi, Mary?

— O echipă mare de actori reconstituie acolo universul Europei din secolul XVII, din vremea muşchetarilor. Veţi trăi în mijlocul lor.

— Splendid! E o epocă imediat anterioară maşinismului.

— Vă avertizez însă! Glasul moşneagului sună hotărât:

Nici măcar o secundă nu veţi putea ieşi din atmosfera timpului. Veţi participa la o experienţă ştiinţifică pentru a cărei rezolvare se apelează la arta condiţionării, deci a interpretării. Actorii au fost condiţionaţi după toate principiile moderne în aşa fel încât arta lor va atinge perfecţiunea. Să nu vă mire că

amintesc aici de artă. Arta adevărată se bazează pe elemente ştiinţifice, ba chiar pornind de la sisteme de matematici superioare, abstracte. În jocul vostru deci nu trebuie să existe nicio greşeală. Orice abatere de la acest joc va fi interpretată ca un act de nebunie, cu consecinţe greu de precizat. Să nu uitaţi că veţi trăi într-un ev primitiv. Va trebui să luaţi totul foarte în serios, de la galanteriile curţii şi până la dueluri. Poate va trebui să vă apăraţi viaţa, poate va trebui să ucideţi...

— Maestre! se îngrozesc femeile în cor.

— Tăcere! Sunt regulile jocului. Morţii vor fi reanimaţi, nu le duceţi grijă. Sunt şi dezavantaje în epocile voastre de glorie, aţi uitat? Acum, băgaţi de seamă! Va trebui să faceţi dovada că puteţi trăi fără maşini, fără nici cel mai mic mecanism. Veţi avea muschete şi ceasornice, dar nu mai mult.

— Înţelegem....

— Ei, vă încumetaţi?

— Mai e vorbă! mormăie Down, încleştându-şi pumnii.

— De bună seamă! străluceşte Genar.

— Poate că merită, încă mai şovăie Ada.

— Dar dumneata. Mary?

— Dacă zice Darn...

— Atunci ne-am înţeles. Aşteptaţi-mă două săptămâni, să pun la punct expediţia. Şi mai e ceva, Genar! Adu-ţi alte maşini. e păcat să vă chinuiţi atâta timp fără ele. Dispare pe fereastră.

— Nu admit alte maşini! bubuie uriaşul, trântind un pumn în primul fotoliu găsit, care sare din încheieturi. E o inconsecvenţă egală cu laşitatea! continuă el.

Vila tremură, vibrează.

— Vrei s-o faci praf şi pe asta, dragul meu? cântă Mary.

— Ia... iartă-mă! şopteşte bietul atlet, liniştit ca prin minune.

10

Unul dintre coridoarele Academiei din oraş – mostră do arhitectură sobră şi încărcată, numai clasicism şi tăcere, şi, ici-colo, grupuri de oameni respectabili şi respectaţi. În mijlocul culoarului, trecerea lui Clit e barată de o delegaţie a Falangei, compusă din Al Patrulea, Al Optulea şi Al Doisprezecelea Dogmatic,

— Salutare, stimaţi colegi! mustăceşte Tuning.

— Auzim că pui la cale o nebunie, îl admonestează Al Patrulea.

— Specialitatea mea, replică iute psihiatrul. Un experiment.

— Te-ai gândit cât are să ne coste? vine la rând Al Optulea şi batista-robot îi iese singură din buzunar, la o comandă cerebrala. Îi şterge fruntea şi-i suflă nasul.

— Ei şi?... se amuză Clit.

— *Tarde venientibus, ossa!*[1] strigă revoltat Al Doisprezecelea, socotind să-l dea gata, deşi nu prea e sigur cum se traduce dictonul.

— Vă cedez oasele cu dragă inimă.

— Dar oamenii, oamenii? se înăbuşă Al Optulea, care nu mai poate scăpa din batistă – i se vâră în urechi şi pe după guler.

— Lăsaţi oamenii în pace.

— Pe... planeta aia? Terorizaţi de nişte... nişte...

— Întocmai. Şi vor aduce rezultate pozitive.

[1] Celor veniţi târziu li se dau oasele ospăţului(lb.latină)

— S-o crezi! Am trimis o hârtie la Preşedinte. Eşti periclitat.

— Trebuie să riscăm. Orice experienţă ascunde un coeficient de risc.

— Nebunie!... Curată nebunie!...

— Pentru sănătatea voastră fizică şi psihică, pentru liniştea şi fericirea celor care nu le au încă, pentru nişte oameni pe care suntem obligaţi să-i ajutăm.

— E inuman, psihiatrule! sforăie batista, care a luat-o în sus, spre chelie. Vom cere o comisie de expertiză.

— Dacă vi se strică într-o zi maşinile, o să vă spânzuraţi cu cravatele automate! Nu înţelegeţi că şi pentru voi şaisprezece, mă lupt? Pe curând, respectabili colegi?

11

Intervalul cerut de Tuning a trecut. Grupul lui Genar aşteaptă în grădina vilei. E o dimineaţă posomorâtă. În depărtare se aude tropotul unor cai, patru umbre sar zidul nu prea înalt al grădinii şi tot atâţia călăreţi apar pe alee. Poartă haine pestriţe, pline de fireturi şi dantele, cizme înalte, răsfrânte peste genunchi, pelerine largi le flutură pe umeri, spade lungi atârnă de eşarfe, pălării splendide, cu pene le ascund chipurile.

Descalecă sprinten şi înaintează cu animalele de dârlogi. O reverenţă desăvârşită face panaşurile să măture nisipul. Apoi feţele celor patru se ridică semeţ; ochii le scânteiază, plini de îndrăzneală şi siguranţă.

— Omagiile noastre doamnelor, rosteşte unul dintre ei, frecându-şi urechile ca să şi le-mbujoreze şi ţinându-şi mâinile ridicate, să nu li umfle vinele.

— Domnilor, intervine alt bărbat, falnic, se cuvine să

ne plecăm spadele în faţa acestor doi bravi gentilomi, în slujba cărora ne punem de azi înainte viaţa, onoarea şi vitejia.

Clasicul salut al muşchetarilor este scurt, precis şi impresionant.

Cele două familii s-au ridicat uimite de pe fotoliile în care şedeau, neştiind ce trebuie să facă. În această clipă grea se iveşte şi Clit. Un oftat de uşurare, scăpat fără voie, dovedeşte cât de necesară îi era prezenţa. Necunoscuţii, după ce şi-au ascuns sub pelerine spadele lucitoare, cu gesturi elegante şi gingaşe sărută mâna femeilor. Apoi, întorcându-se spre soţi, se înclină cu sobrietate, mândri şi provocatori.

— Cei trei muşchetari! bâiguie, în sfârşit, Genar.

— Cea mai mare satisfacţie a unui gentilom e să afle că faima isprăvilor lui trece din gură în gură şi-l întâmpină la porţile unde se opreşte, spune acelaşi bărbat, falnic, poate cel mai mândru din grup, a cărui înfăţişare orgolioasă trădează un om deprins mai degrabă să poruncească. Da, domnule, ni se spune cei trei muşchetari sau cei trei nedespărţiţi, cum vreţi s-o luaţi. Domnul d'Artagnan e deocamdată ostaş în gardă, însă cu suflet de muşchetar, de aceea ar fi poate mai nimerit să ni se spună „cei patru”. Însă tradiţia, domnule, tradiţia!...

— Pe dumneavoastră vă cheamă Athos, aşa-i? întreabă Genar, încântat. Iar dumnealui, care-şi ţine mâinile ridicate, trebuie să fie Aramis.

— Întocmai, domnule, răspunde acesta, şi muşchetar de ocazie, căci vocaţia mea adevărată e preoţia. Sunt un umil vânător din oastea Domnului, ca şi Nimrod.

— Uriaşul de colo bănuiesc că trebuie să fie Porthos.

— E cel mai mare adevăr rostit de o limbă

omenească, pe legea mea! confirmă uriaşul, răsucindu-şi ţanţoş mustaţa.

— D'Artagnan, ieşi, te rog, în faţă, dumneata, cel mai tânăr şi mai înţelept dintre noi! Degeaba te ascunzi, aerul dumitale şiret, de gascon, se vede de la o poştă, zice Athos. Iată, domnilor, omul care i-a jucat nu ştiu câte renghiuri pehlivanului de cardinal, şi mi-aş da un an din viaţă ca să vă pot arăta turbarea monseniorului când îi aude numele.

— Ei vă vor însoţi pe Planeta Umbrelelor Albastre, intervine Tuning Clit. Au să vă ajute să treceţi mai uşor peste perioada de acomodare şi, pare-mi-se, veţi avea împreună şi nişte aventuri.

— Aşteptăm să cunoaştem numele domnilor, răsună glasul lui Athos.

— Şi, dacă se poate, şi pe-al doamnelor, şopteşte, smerit, Aramis.

— Cred că doamnele şi domnii sunt dintr-o ţară îndepărtată şi nu cunosc legile cavalerismului, încearcă să-i scuze d'Artagnan.

— Gata, anunţă Tuning înveselit, a-nceput jocul! Acelaşi sfat, dragii mei, înainte de a vă lăsa în compania acestor straşnici seniori: jucaţi cât se poate de serios! Nu vor înceta nici în somn să fie muşchetarii lui Ludovic al XIII-lea, iar încercările voastre de a-i scoate din rol vor eşua. V-am explicat toate astea. Pentru reuşita experienţei voastre e bine să nu le uitaţi. Şi-acum, hai, prezentaţi-vă!

— Numele meu e Darn Down.

— Gentilom de paie! îl repede Athos pe nefericitul campion. Ce reguli ale unei bune-cuviinţe pocite te fac să uiţi a da întâietate doamnelor? Pe cinstea mea că-mi ies din fire.

— Ce-i asta, maestre Clit?

— Politeţea secolului al XVII-lea. dragă Genar, adică primul contact cu istoria. Jucaţi, doar aţi intrat în horă!

Femeile se recomandă timid, prilejuind noi reverenţe, care le încântă. Bărbaţii sunt salutaţi la fel de scurt ca şi înainte, apoi muşchetarii îşi leagă caii de copacul cel mai apropiat şi cu infinite invitaţii şi înclinări se aşază alături de gazde în fotolii.

— Am aflat, domnilor, că trebuie să vă însoţim undeva, începe d'Artagnan, netezindu-şi părul lung şi negru. La ce vă pot folosi spadele noastre?

— Fiindcă ele se numără printre cele mai straşnice spade din regat, domnule, ţineţi minte, intervine Porthos.

— Domnilor, ia cuvântul Clit, oamenii pe care-i vedeţi au o însărcinare de mare răspundere, de la însăşi...

— Sşşşt! îl obligă Aramis la prudenţă. De la maiest...

— Exact. Dumnevoastră îi veţi însoţi, veghind ca niciun fir de păr să nu li se clintească!

— Mai ales acele fire lungi şi ondulate, care cu atâta graţie se revarsă pe umerii rotunzi ai doamnelor... Fiţi fără grijă! murmură Aramis, ca un pişicher ce e.

— Ca să vă fixaţi în epocă, se întoarce Clit spre cei patru soţi, studiaţi cu atenţie romanele din ciclul muşchetarilor. Le are Vel.

— Sunt actori desăvârşiţi! se minunează Mary.

— Luaţi pildă! Şi ne-am înţeles, Genar! Nici cea mai mică maşină! Să nu care-cumva să vă prind!

— Cum? Când noi abia aşteptăm să nu le mai vedem?

— Bine. Domnilor, următoarea întâlnire, în regatul francez de pe Planeta Umbrelelor Albastre. O planetă de poveste, total necercetată, cu mii de umbrele,

uriaşe umbrele... Şi acum atenţie! Vă expun planul principalelor voastre acţiuni. Veţi debarca pe planetă împreună cu muşchetarii. După ce coborâţi din astronavă va trebui să căutaţi la nord hanul lui Pillard, hangiu renumit. Acolo vă vor aştepta muşchetarii. Împreună o să faceţi o vizită regelui şi reginei. Sarcinile voastre viitoare le veţi primi acolo, la palat. Desigur, pe parcurs mai pot interveni şi alte întâmplări. Acţionaţi după cum vă taie capul. Am încredere în voi... Ah!... Era să uit! Va trebui să intraţi în anonimat, ca să spun aşa. Darn se va numi *maître Nigaud,* Vel, *seigneur Perroquel,* iar voi, fetelor... Mă rog, n-are importanţă. O să aflaţi şi voi cum vă numiţi. Asta e tot!... Rămâneţi cu bine!

Fluturările panaşelor produc o boare de vânt parfumat, apoi cavalcada se derulează în sens invers.

— A început! mugeşte vesel Darn, apucă fotoliul lui Mary şi-l aruncă în sus, cu soţie cu tot.

12

O flacără prelungă, sângerie se ridică spre cerul întunecat. E astronava care se întoarce pe Pământ. Mary oftează fără voie, întinzând mâna după Darn, să se convingă că e lângă ea. Bezna compactă creează o anumită stare de nelinişte, mai întotdeauna nemărturisită, dar normală pentru orice om care coboară pe un pământ necunoscut.

— Ne aflăm deci pe Planeta Umbrelelor Albastre! spune într-o doară Vel Genar.

— Va să zică, abia peste un an... murmură Ada.

— Crezi că mai bine rămâneai acasă? o întreabă Genar, nesigur, încercând să mai zărească ceva în

afara cailor ce aşteptau aproape.

— Nu ştiu! Haideţi la cai, să nu se sperie şi să fugă.

— Principalul e să ne amintim că nu ne paşte niciun pericol! zice filosofic Darn, pare-se cel mai indiferent dintre toţi.

— Mă rog! Ce mai aşteptăm? strigă Mary cu glas subţire. Să ne cadă dantela de la pantalonaşi? Mai bine tremurăm pe cai!...

Replicile s-au schimbat într-un întuneric desăvârşit – pe Planeta Umbrelelor Albastre e noapte. Cei patru nou-veniţi încalecă anevoie, chinuindu-se. Îmbrăcămintea le foşneşte mereu, parcă ar sufla vântul.

— Darn, nu-ţi mai bate calul de pomană! Pe întunericul ăsta e şi periculos să pornim la drum.

— Hanul se află spre nord, aşa spunea comandantul navei. Dar unde-o fi nordul, poţi să-mi spui? Uf, şi calul ăsta nu vrea să facă un pas, măgarul!

— Lasă-l în pace! se aude glasul Adci. Şi al meu a încremenit.

— Darn, mi-e frig! scânceşte Mary.

— Frig? râde uriaşul. Cu atâtea haine? Mă mir cum mai reuşiţi să vă mişcaţi sub ele.

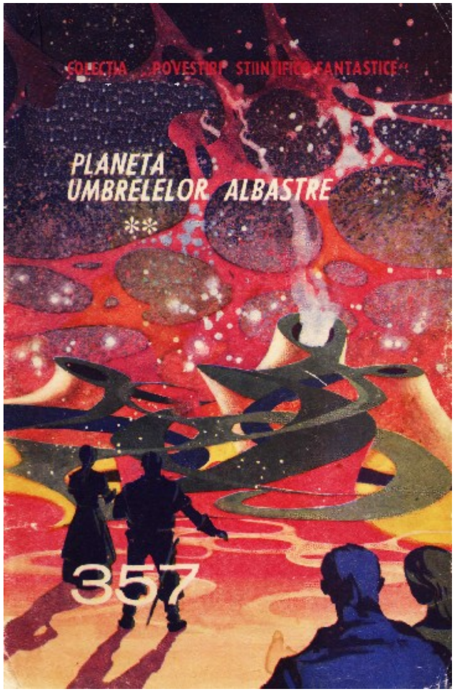
— Corsetul, corsetul este insuportabil! se văietă Ada. Mă înăbuşă.

— Frumos ne-a garnisit maestrul! intervine Genar. Şi zâmbetul său la despărţire!... Nu mi-a plăcut de fel.

— Pe mine m-a impresionat când flutura batista! exclamă sentimentala Mary. Un gest atât de vechi şi frumos!

— Auzi ce idee, să coborâm pe planetă noaptea! Parcă visez urât. Atenţie, dragii mei! Dacă mai stau mult proţăpit pe cal mi se despică trupul! Picioarele mi-

au îngheţat!... Moşulică e un zănatic.

— Darn, termină cu insultele! caută să se impună Mary.

— Ce insulte? V-a îmbrăcat ca la circ! Rochii până-n călcâie şi pline de broderii de aur, pe puţin zece kilograme fiecare. Pantalonaşi de dantelă, pelerine de catifea, pantofi model Ludovic al Nu-Ştiu-Câtelea, bonete ca ale sugarilor, părul răsucit într-o mie de bucle şi nişte decolteuri!... Hm! Nişte decolteuri!

— Ei, bravo! se indignează Mary. Abia ne-au proporţionat mai bine siluetele. Şi decolteurile sunt nostime, tu, Ada, nu-i aşa?

— Da, fac frumos!

— În schimb ei... Hi, hi, hi! chicoteşte soţia mignonă.

— Parcă voi sunteţi mai cu moţ, replică Down. Ăsta-i vodevil, nu experienţă ştiinţifică!

— Aşa era moda pe-atunci, în secolul al XVII-lea, încearcă să-i împace Genar. Dacă Darn şi-ar...

— Ba pardon, numele meu e *maître* Nigaud! Nu ştiu ce-nseamnă, dar sună frumos, ca şi al dumitale, *seigneur* Perroquet!

— Linişte! Răsare soarele...

Lumina vine pe neaşteptate – rotaţie rapidă a planetei –, se caţără pe povârnişul munţilor de la orizont, străluceşte acolo o secundă, adunându-se tot

mai înaltă şi deodată se revarsă, spumegând, la vale, într-o ceaţă argintie, compactă; linia dreaptă a culmii muntoase o reflectă ca o colosală oglindă semicirculară, parcă un miliard de focuri s-ar fi aprins în acelaşi timp, între cer şi pământ, şi din fiecare flacără se deschide un curcubeu superb, pe care eşti tentat să-l prinzi în palmă, atât pare de aproape; iar bolta de deasupra capului capătă o suavă culoare albastră, care spre răsărit are nuanţe verzi, străvezii, ca smaraldul, şi în partea opusă altele, grele, de ultramarin.

— Ce lumină ciudată!

— Şi munţii, o minunăţie! Ne înconjură din toate părţile, ca un crater lunar, observaţi? Valea poate să măsoare până la 200 de kilometri în diametru.

— Parcă am fi în fundul unui castron!

— Nu prea fericită metaforă, Nigaud! remarca Vel. Cred că ţi-e foame.

— Aş mânca un berbec întreg... ca un porc!

— Să-ţi fie ruşine, sălbaticule! îl pune Mary la punct. Mai bine uită-te cum arăţi!

Amândoi soţii sunt îmbrăcaţi oarecum la fel: surtucuri verzi, cu mâneci largi, garnisite cu dantelă, pantaloni strâmţi, galbeni, croiţi din ţesătura de mătase cunoscută sub denumirea „aimable”, ciorapi lungi până la genunchi, măslinii, pantofi bonţi, cu catarame de argint. Down, recte Nigaud, are o mustaţă mare, ca o perie de ghete, iar Genar-Perroquet – favoriţi, mustaţă în furculiţă şi cioc. Părul lung şi l-au împletit într-o coadă pe spate şi şi-au pus deasupra tichii tot verzi, de negustori.

— Mda, nu prea suntem arătoşi!...

— Vel, deasupra noastră e o pânză de apă, îi trezeşte

Ada. Concavă, ca o lentilă, şi se sprijină de culmile munţilor.

— Formidabil! strigă Genar. Una dintre umbrelele... Din cauza asta planeta se numeşte... Dar... dar e un paradox! Apă în loc de *cer*! Adică, ce apă! Mare!...

— Aşa se explică şi prezenţa curcubeelor.

— Cum stă acolo şi nu cade pe pământ? Ce forţe teribile susţin calota? Staţi ! Poate că nici pământul ăsta nu e pământ!

— Întreabă-mă să te-ntreb! răspunde Down posac.

— Curios! Ce presiune să aibă aerul? N-aţi uitat vreun barometru prin corsaj, fetelor? Curată bătaie de joc să ai asemenea fenomen sub nas şi să nu-l poţi analiza! Clit e un monstru.

— Ţi-aminteşti ce-a spus, planeta e necercetată.

— Şi....actorii ăştia, muşchetarii ăştia nu sunt de loc curioşi să afle mecanismul Umbrelelor?

— Dragă Vel, pe vremea lor nu se făcea ştiinţă la nivelul actual!

— Când o să te condiţionezi şi tu să nu mai fii atât de curios? Sau vrei să debitezi numai prostii? atacă Ada.

— Aş, sunt contemporanii noştri. Bătrânul vrea să ne tragă pe sfoară, numai că nu-i merge. Poţi să te antrenezi pentru o mie de spectacole şi în cea mai rigidă atmosferă de epocă, dar nu poţi trece indiferent pe lângă o minune ca această Umbrelă! Trebuie să-i trag de limbă! Ne vor spune tot!

— Dacă nu mă-nşală memoria, când am plecat de-acasă ne propusesem anumite reţineri, insinuează Ada.

— N-ai înţeles? intervine Darn, aspru. Fără probleme ştiinţifice şi fără maşini! Altfel ai de-a face cu mine! Asta e! Şi-acum, încotro ne îndreptăm, Ge... pardon,

Perroquet?

— Ţie când îţi intră ceva în cap devii un pisălog insuportabil... Ţii atât de mult la numele ăsta? Şi de unde vrei să ştiu eu... încotro?

Grupul debarcase aproape de munţi, înspre est, la marginea unei păduri întinse. Nordul se afla în stânga, unde un şir de stânci nu prea înalte închideau orizontul, formând un unghi drept cu liziera pădurii.

— Într-acolo! arată Genar acel punct, liniştindu-se brusc. Acolo trebuie să fie şi hanul. Să mergem!

— Noi ne vom ridica puţin malacoavele! se scuză Ada. Altfel nu putem călări. De-a curmezişul şeii e dificil. Ne iertaţi!

— Prima şi ultima oară! le avertizează Perroquet. Dacă vă văd caraghioşii ăştia, vă pierdeţi toată stima lor!

— Amazoane în pantalonaşi cu volănaşe! se indignează Nigaud. Asta n-o să i-o iert lui Clit niciodată.

13

— Hugh! Hao ! Howk! Ua-ua-ua-ua!

Darn a citit toată colecţia de cărţi vechi a lui Genar şi-şi etalează cunoştinţele onomatopeice despre triburile pieilor-roşii. Caii, dezlănţuiţi în galop, mănâncă pământul şi, în ciuda antrenamentelor făcute acasă, călăreţii saltă destul de caraghios pe bietele animale.

— Ce răcneşti aşa, omule?

— Pentru ce simt, nu-mi ajunge toată câmpia. Ah, ce viaţă, ce viaţă, dragii mei! Parcă m-am născut a doua oară.

— Nu poţi scăpa un om serios în mijlocul naturii, râde fericit Genar, că a şi dat în mintea copiilor.

— Iuhuu! Hai, fetelor, ţineţi-vă de sârmele rochiei, că acum zburaţi ca nişte paraşute!

— Genar! Perroquet! Să ne oprim, ne iese sufletul! strigă Ada.

— Aici, sub curcubeu! E bine? Stai, căluţule, opreşte-te!

Genar descalecă dintr-un salt şi se trânteşte în iarbă, cu faţa-n sus. Ceilalţi îl urmează.

— Frumoasă goană! Trei ceasuri.

— Cu frumoase urmări. Priviţi la Down!

— Asta zic şi eu adaptare la mediu, se clatină uriaşul pe picioarele curbate. Mai trist e că nu pot călări decât pe... partea dreaptă!

— Nigaud, te rog! Fără grosolănii! îl ameninţă Mary.

— Iartă-l, Mary, e ultima grosolănie. De-acum nu va mai vorbi decât în paranteze, îi arată Vel picioarele soţului şi râde în hohot. Băiete, scoate zăbalele cailor şi lasă-i să pască. Sper că salata asta nu-i otrăvitoare şi va fi gustoasă fără oţet şi fără ulei.

— Nu vezi decât pericole! Uiţi, ce ne-a spus Tuning*?* Planeta e blânda ca o pisicuţă.

— Până-şi scoate ghearele.

— *Seigneur* Perroquet, tresare Ada, ştii că acest curcubeu, unde ne-ai adus, e un izvor în toată legea?

— Văd, replică Genar calm. Iese din pământ şi curge în sus, arcuindu-se spre munte, până pătrunde în Umbrelă. Ca un gheizer.

— Nu te uimeşte?

— Renunţ, draga mea. Nu mă interesează. Altfel, lipsit de posibilitatea cercetării, aş înnebuni.

— Exagerezi! Şi Paranthropus s-ar fi interesat măcar dacă apa e bună de băut.

— E bună, e bună! Nigaud, du-te şi adapă caii!

— Pardon, *seigneur* Perroquet! Eu nu mai rezist. Am dreptul să mănânc ceva, nu? Şi, întins cu faţa în jos, Darn ronţăie lacom din iarba grasă, spre stupefacţia veselă a celorlalţi. Asta zic şi eu salată verde, bombăne el cu gura plină.

— Asta zic şi eu întoarcere la natură! râde Ada. Poftiţi la masă, domnilor!

14

Călăreţii s-au oprit la intrarea unei fortăreţe de piatră – hanul –, o clădire cenuşie, solidă, răsărită parcă din pământ la răscrucea aceea de drumuri. Singura poartă, de stejar, e ferecată cu şine late de fier, groase şi în perfectă stare. Un zid exterior, înalt de vreo patru metri, străpuns din loc în loc de ferestrui înguste, zăbrelite, pare menit să facă faţă oricăror atacuri. Deasupra porţii se ridică un mic turn, de unde se poate tăia cheful asediatorilor de a pătrunde înăuntru prin acest unic drum de acces. Acum, porţile sunt larg deschise. În dreapta, într-un cârlig ruginit, atârnă firma, urgisită de vremuri: „Au Point du Jour”. În curte se văd câteva caleşti şi un faieton negru, lăcuit. Cu mânecile suflecate, doi rândaşi agită tot atâtea mături din nuiele, ridicând nori de praf. Grupul lui Genar intră în han odată cu un al cincilea călăreţ, înveşmântat într-o haină sobră de preot, cu gluga trasă mult peste ochi şi al cărui cal, prăfuit, abia îşi mai trage sufletul. La apariţia lor, în uşa sălii mari, din fundul curţii, iese un bărbat înalt, brunet şi zdravăn, având încinsă peste burtă o cârpă soioasă şi un coşcogea pistol la centură.

Perroquet coboară sprinten şi înaintează cutezător:

— Hola, papa Pillard, bine te-am găsit..

— Prea cinstite doamne şi slăviţi cavaleri, bun sosit în paşnicul nostru han i se urează patronul, cu ochii ţintă la necunoscutul în sutană. Vă cer să mă iertaţi câteva clipe, după care sunt sluga dumneavoastră. Hei, Jean, Baptiste, Leon! Aveţi grijă de caii domnilor!

— Cred că prietenii noştri, muşchetarii maiestăţii-sale, te-au înştiinţat că-i aşteptăm, continuă imperturbabil Perroquet.

— Chm, chm! se îneacă hangiul fără veste şi dispare din uşă parcă bătut de vânt.

Trei rândaşi se reped şi-i ajută pe ceilalţi să descalece, inclusiv pe individul cu haine preoţeşti, care priveşte lung la noii veniţi, dându-le ocol şi măsurându-i din cap până-n picioare.

— Hei, Nigaud, ce-ai rămas de lemn? strigă Genar.

— *Seigneur* Perroquet, rănile ultimei bătălii nu mi s-au vindecat încă, se vaită Nigaud. Abia mă mai mişc, şi se ţine cu mâinile de locul unde spatele îşi schimbă denumirea.

— Lasă, lasă, o bărdacă de Clos-Vougeot[1] şi o pulpă de berbec rumenită cu tot respectul sunt tocmai leacurile de care ai nevoie.

— Înălţimea voastră mi-a citit gândurile, pe legea mea. Doamnelor, după dumneavoastră!

Pătrund în sala mare a hanului, laolaltă cu preotul, de care se ciocnesc în uşă şi care-şi vâră gluga sub nasurile bărbaţilor, scrutându-le chipul. Are ochii nesuferit de verzi şi aprinşi, ca ai pisicilor.

— Cine e popa ăsta? murmură Vel după ce s-au aşezat la masă. L-aţi mai văzut undeva?

— Cine-a zărit picior de om pânâ să ajungem la han? îi replică Ada.

---

[1] Podgorie din sudul Franţei.

— Cum, uiţi de tipul care pândea la marginea pădurii? îi aminteşte Darn. Mutra aia respingătoare din tufişuri?

— În orice caz nu-i tot ăla, spune şi Mary.

— În afară de friptură de berbec, pe-aici miroase şi a aventură. Nu crezi, *seigneur* Perroquet? atrage atenţia Ada, oarecum alarmată.

— Prostii! Trăieşti sub influenţa cărţilor citite, bombăne Genar, gândindu-se la ceva.

— Pe mine mă scuzaţi un moment, se ridică Nigaud. Ştiţi, rănile, iarba şi apa de izvor...

— Puteai tu să nu fii grosolan? se strâmbă Mary şi aruncă priviri furişe prin sală, ţinând, evident, să fie remarcată.

Uriaşul râde şi iese. Se îndreaptă spre grajduri, în dosul cărora se află două şire lungi de paie. Se opreşte lângă una, apoi i se văd numai umerii şi capul plecat în jos. Deodată tresare. Din apropiere se aude glasul hangiului:

— Sfinţia-voastră, vă aşteptam! Sfânta Fecioară să ne aibă în buna ei pază!

— Domnul Hilfe a venit? întreabă o voce autoritară.

— De mai bine de două ceasuri. E în camera de onoare de la catul al doilea, tocmai îl judecă pe bătrânul Lapin, ştiţi, braconierul. L-a prins asupra faptului...

— Termină pălăvrăgeala, hangiule! Cine sunt străinii care-au intrat cu mine?

— Să mă trăsnească Cel-de-Sus dacă ştiu ceva, *serenissime!* Nişte călători!

— Vorbeau despre muşchetarii regelui, Pillard! Nu-mi fă pe prostul! De altfel Michelet i-a urmărit şi mi-a raportat. Cum îi cheamă?

— Sfinţia-voastră, n-am să vă ascund nimic. Acum două nopţi şi două zile jumătate au venit la mine trei muşchetari şi un soldat din gardă. Nu mi-au spus numele...

— Fie de treizeci şi trei de ori blestemaţi! Îi cunosc eu bine! Continuă !

— Mi-au spus... m-au anunţat că vor sosi două doamne şi doi cavaleri pe care i-au descris în amănunt. Mi-au cerut să-i găzduiesc aşa cum se cuvine, fără să le pun întrebări, că de nu îmi dau jos, cu spada, urechile.

— Neruşinaţii!

— Ce să fac, înălţimea voastră, să rămân fără urechi? Şi-apoi nu mă pot pune rău cu maiestatea-sa, vreţi să mă suie-n furci?

— Va să zică am nimerit bine, exclamă necunoscutul.

— Trebuie să înţeleg, serenissime, că şi înălţimile voastre sunteţi pe urmele străinilor?

— Mai încet, ticălosule, să nu dăm de bucluc! Eşti isteţ ca un diavol. Aşa e, află că cei doi indivizi îmbrăcaţi ca nişte măscărici sunt ultimii descendenţi ai marchizului Fil de Toile, iar doamnele care-i însoţesc nu sunt decât baroana de la Rose şi ducesa du Muguet.

— Călătoresc incognito, sfinţia-voastră? Şi muşchetarii?

— Hm! Trebuie să-ţi spun tot. Dar ai grijă, Pillard, dacă sufli o vorbuliţă!... Mâna cardinalului e lungă, ţine minte!

— Mut ca un cimitir, înălţime!

— Atunci, ascultă! Regina, care întotdeauna a vrut să scape de monseniorul Pauvrelieu, cardinalul nostru...

— Fie-i numele slavii, *amen!*

— ...are nevoie de bani, bani mulţi pentru planurile

ei. Marchizul Fil de Toile a ascuns în munţi, într-o grotă, argintul şi aurul adus de două corăbii din Lumea Nouă. Singurii cure ştiu locul ascunzătorii sunt cei doi nătărăi de nepoţi, Nigaud şi Perroquet. Ei vor să dea totul în mâna reginei...

— Şi doamnele?

— Femeile reginei, prostule! Vor să afle unde e grota. Iar muşchetarii trebuie să-i păzească pe toţi patru.

— Bine zis, să-i păzească! Înălţimea voastră, am presimţirea că în seara asta prea cunoscuta linişte a hanului meu o să fie tulburată de o încăierare. Domnul să mă aibă în pază! Că nu degeaba omul monseniorului, Michelet, pândeşte în pădure, şi nu de florile mărului a venit aici şi cavalerul Hilfe, căpitanul gărzii elveţiene, cu zece ostaşi, şi acum şi sfinţia voastră...

— Dacă eşti prudent şi stai cuminte, totul se termină repede şi pe tăcute.

— Da' de unde. O să iasă un balamuc! Nu-i cunoaşteţi pe zurbagiii de muşchetari, se vede treaba.

— Am înţeles, pungaşule. Ţine şi fii rezonabil!

Se aude sunetul unei pungi bine garnisite şi pomelnicul de mulţumiri ale hangiului, apoi două umbre se strecoară spre curtea hanului: papa Pillard şi... omul în haină preoţească. Darn Down îi lasă să se depărteze, întorcându-se într-un suflet la tovarăşii săi, care-au şi început să mănânce.

— Ia ascultaţi ce mi-a fost dat să aud la paie...

15

— O problemă de gravitaţie, ascultă-mă pe mine! De

levitatie, mai bine zis. Ar trebui să ajungem pe culmile munţilor, unde se sprijină calota de apă, acolo e dezlegarea.

Mary se foieşte pe scaun, chicotind vesel; Ada e obosită şi simte că i se închid ochii, iar Darn s-a grizat şi are chef de ceartă.

— La dracu’ toate umbrelele din lume! Important e c-am nimerit-o straşnic şi n-am de gând să mă întorc pe Pământ nici peste şapte ani. Vinul mai ales... vinul e formidabil. Prozit!

— Chiar crezi că ne ameninţă vreo primejdie? întreabă Ada. Sunt nişte caraghioşi, Vel, oameni în toată firea şi să... Copilării!

— Nu-i cunoşti pe actori! Oricum, ei se pregătesc pentru o suită de spectacole, muncind cu seriozitate în atmosfera asta de epocă. Chiar, ce părere or fi având despre Umbrele? Papa Pillard! Hangiule !

— Domnule cavaler?

— Ia-ţi un scaun şi hai să golim o sticlă în sănătatea dumitale! Vreau să te-ntreb ceva.

— Eu nu ştiu nimic, domnule! Pe ochii mei, mă iscodiţi degeaba.

— Stai, frate, lasă-l pe cardinal!...

— Sfinte Antoane! Aţi şi aflat? Fie-vă milă, cavalere, nu mă nenorociţi!

— Gata, gata, termină cu jocul, vreau să vorbim serios. Voi cum vă explicaţi fenomenul cu apa asta care curge în sus?

— Păi încotro să curgă, domnule? râde hangiul, pe jumătate uşurat, pe jumătate neîncrezător. Să curgă în jos?

— Omule, lasă gluma, noi abia am venit de pe Pământ şi suntem nedumeriţi. N-aveţi aici ingineri,

cercetători ştiinţifici cu aparate de măsură?

— Ce limbă vorbiţi, Maică Preacurată? Nu înţeleg o iotă! Ingineri ? Ăştia sunt de-ai regelui, sau...

— Ascultă, nu-ţi bate joc de mine! N-o s-audă nimeni ce-am vorbit, e o simplă curiozitate. Cum se susţin Umbrelele?

— Domnule cavaler, sau vreţi să râdeţi, sau...

— Care e numele dumitale adevărat, hangiule?

— Pillard, din tată-n fiu. Ţinem hanul ăsta de un veac şi mai bine.

— De un veac? Ai înnebunit?

— Ha, ce-ţi spuneam eu? râde Darn zgomotos, acompaniat de soţia lui, a cărei veselie continuă devine suspectă. N-o scoţi la capăt cu ăştia, moş Tuning a avut dreplate.

— De necrezut! Pillard, unde ne aflăm noi acum? Pe ce pământ, spune măcar atâta!

— În regatul Franţei, domnule! Nu ştiaţi? La miazănoapte e Englitera, la asfinţit Spania...

— În sănătatea dumitale! îl întrerupe amuzat Genar, convingându-se şi după zâmbetele celorlalţi că nu era nimic de făcut.

Din curtea hanului izbucnesc pe negândite ţipetele răguşite ale unui bărbat şi mai multe sudălmi, printre care se amestecă porunci date de cineva cu voce autoritară. „Ajutor! Fie-vă milă! Călăilor!” strigă răguşitul.

— Ce se-ntâmplă? devine atent Darn.

— O nimica toată, domnule, explică politicos hangiul. Un braconier din împrejurimi, moş Lapin, a fost prins de gardă punând capcane în pădurea Prinţului şi acum îşi ia pedeapsa.

— Ce pedeapsă?

— Douăzeci de bice, ca de obicei.

— Asta niciodată! sare Darn, clătinându-se. Cum, pentru că a vrut să mănânce?... Imposibil! Chiar aşa de ticăloşi aţi ajuns aici? Ei, lasă, v-arăt eu!

— Domnule, nu vă pierdeţi cu firea! Hilfe, căpitanul gărzii, e un om îndrăcit, ar fi în stare...

— Sunteţi nebuni cu toţii? Doar n-o să biciuiţi un bătrân în faţa mea! Nu, nu, nu!

— Nigaud, fii rezonabil! Nu ne-a spus Clit?... Actorii...

Însă Darn nu mai aude. Din câţiva paşi e la uşă, pe care o deschide şi contemplă spectacolul din curte. Moş Lapin, gol până-n brâu, a fost culcat cu sila pe o bancă şi doi elveţieni zdraveni îi leagă mâinile pe dedesubt, ca să nu se poată ridica. Un al treilea îşi pregăteşte biciul lung, din fâşii de piele împletite, afundându-l într-un ciubăr cu apă. Alţi doi ostaşi asistă mulţumiţi la aceste preparative.

— Blestemaţilor! ţipă bătrânul, căruia vederea lui Darn Down îi dă puteri noi. Auziţi, domnule, pentru doi iepuri nenorociţi să încasez douăzeci de bice! Am luptat în 11 războaie pentru rege şi biserică şi-am ajuns, om bătrân, să mă bată ca pe un câine! Scap eu de-aici, domnule Hilfe! Te prind eu în vale, la poteca domnişoarei Angelette!

Darn pătrunde în curte, apropiindu-se de soldaţii care leagă mâinile moşului. Îi apucă de ceafă, izbindu-i cap în cap, până le turteşte

coifurile. Cel de-al treilea îi atinge în acest timp patru bice zdravene, stârnind nori de praf din surtucul său verde. Down se întoarce, îi smulge biciul şi începe să-l bată pe elveţian cu codiriştea în cap. Moş Lapin şi-a desfăcut legăturile şi se foloseşte de bancă cu foarte multă îndemânare şi precizie, cotonogindu-i pe cei doi spectatori.

— Nu-i rău, nu-i rău! face socoteala Genar, venit să privească. Doar nu suntem de paie! Măcar pentru refuzul grosolan de a ne explica ce-i cu umbrela.

— Frumos început pe drumul sălbăticiei! reproşează Ada, sever. Aşa, vă întoarceţi precis la instincte!

Genar nu aude, iar de la fereastra catului al doilea căpitanul Hilfe nu întârzie să vadă prăpădul din curte şi să ia măsurile de rigoare:

— Gardă! Hangiule ! Pe ei! ordonă furios.

Şase ostaşi cu forţe proaspete şi tot atâţia rândaşi se reped din toate părţile. După o luptă scurtă şi înverşunată îi pun pe răzvrătiţi la pământ, legându-i fedeleş.

— Bestii! spumega campionul.

— Douăzeci de lovituri pentru fiecare! comandă Hilfe. În numele legii!

— Domnule, intervine Genar, ridicând privirile, influenţat desigur de tonul ameninţător al căpitanului, domnule, vă rog! O simplă neînţelegere a dat naştere acestui regretabil act de violenţă. Prietenul meu şi-a închipuit că aveaţi, într-adevăr, intenţia să-l loviţi pe bătrân. Asta e tot, n-a priceput că dumneavoastră vă jucaţi rolurile cu pitoresc şi trăire autentică, în sfârşit, ce s-o mai lungesc, repetiţia interpretată magistral l-a convins atât de puternic, încât...

— Evident, evident! îl umflă râsul pe căpitan. Şi

repetiţia asta o să-i bage minţile-n cap! Numai ţine-ţi gura că de nu îţi pironesc limba în stâlpul porţii! Hai, ostaşi, executarea!

Elveţienii îi sfâşie lui Darn haina, îl întind pe bancă şi aşteaptă semnalul de începere. Lângă Hilfe a apărut la geam şi necunoscutul în straie de călugăr. Îi şopteşte celuilalt ceva.

— Cum? face Hilfe. Chiar aşa? Atunci să-i lichidăm pe amândoi, înălţimea voastră! Ce să-i mai aşteptăm şi pe ceilalţi patru... Cum aţi zis?

— Demnitatea mea de om e călcată în picioare, strigă Nigaud ţinut zdravăn de soldaţi. Actul dumitale e bestial şi umilitor.

— Domnilor, propun ca gluma să se termine, ia cuvântul din nou Genar. Nu-l puteţi include în spectacolul pe care-l pregătiţi. Nu-şi cunoaşte rolul.

— Bine, serenissime! replică Hilfe. Daţi-i drumul, băieţi!

Biciul şuieră prin aer şi brăzdează spinarea lui Darn.

— E oribil, Vel! strigă Ada cutremurată. Trebuie să facem ceva!

— Îşi trăiesc cu pasiune rolurile. Suntem depăşiţi de joc.

— Respectul pentru om... Au! Libertatea individuală... Ghim! Nobleţea sufletească... Ah! Mustrările de conştiinţă... Aoleu! se tânguie bietul Nigaud.

— Ţineţi-vă bine, domnule, abia v-au tras cinci, îl îmbărbătează calm Lapin, care primeşte loviturile de bici cu indiferenţă. Dracu v-a pus să vă băgaţi nasul unde nu vă fierbe oala? Asta mai rău i-a înfuriat. Eu m-am obişnuit. Primesc porţia săptămânal. Aş putea spune că nu mai ştiu dacă alerg după iepuri sau după

bătaie. Dumneavoastră însă... de! spate subţire, fin...

— Ce-am să mă fac cu el? îşi frânge inimile Mary. Vai, şi toţi ziceau că ăsta era secolul galanteriei şi al cavalerismului...

— E monstruos! se frământă Genar. Şi nu putem interveni... Riscăm. Să ne fi înşelat aşa tare?

— Muşchetarii! geme Ada. Ei or să ne ajute să-i dăm de capăt întregii poveşti. Sunt singurii noştri aliaţi. Nu mai plânge, Mary, că tot nu rezolvi nimic. Darn rezistă cu curaj...

Ah!... Vai!... se aude scâncetul lui Darn. Scap eu de-aici! Vă calc în picioare, vă pulverizez... vă rup oasele...

— Muşchetarii? repetă Genar absent. Au treburi mai importante, nu le arde lor de... Ce e asta, papa Pillard? Te credeam prieten.

— Oamenii cardinalului, domnule! răspunde rece hangiul. Ce pot să fac?

16

Se apropie amiaza şi căldura aduce în han somnolenţă şi linişte. Slujitorii cardinalului s-au închis să ţină sfat, cu excepţia a doi soldaţi care, sub pretextul că beau veşnica lor bere la o masă sub umbrar, pândesc venirea muşchetarilor. Odaia ocupată de soţii Down e plină de gemete şi blesteme, cum se-ntâmplă în asemenea situaţii.

— Canaliile! abia mai suflă campionul. Nu-mi ajungeau bătăturile lăsate de cal! Nemernicii!

— Vel, crezi că Tuning a pus vreo iscoadă pe urmele noastre? se interesează Ada, practică şi pozitivistă ca totdeauna.

— Atât ne-ar mai lipsi. De ce?

— Mă voi opune prescripţiilor lui! şi scoate din corsaj, o, decolteurile, ce de taine mai pot ascunde! un tub de material plastic roşu.

— *Paradolor!* se extaziază, Darn. Panaceul universal pentru vindecarea oricăror răni! Eşti *o* zână bună, Ada.

— Oare avem dreptul să-l folosim? murmură Ada nehotărâtă.

— Mai încape vorbă! se agită neliniştit uriaşul. Doar nu-i maşină!...

— Cum de te-ai gândit să-l iei, Ada?

— Ştiam că va fi greu la-nceput. Contactul cu atâtea obiecte contondente... Gândiţi-vă numai la aceste spade oribile!

— Iată cuvântul: oribile ! Simt că nu mai rezist! Unge-mă!

— Unge-l! se învoieşte Genar. Poate că, întreg, mai e bun de ceva.

— Dar moş Lapin? întreabă Marv. Pe el l-am uitat. Şi cu delicateţe şi duioşie începe să ungă rănile revoltatului Darn.

— În monologul biciuirii a şi recunoscut, bombăne rănitul. Cum de-mi aduc aminte, e o minune! Mulţumesc, Mary! Parcă niciodată mâna ta n-a mângâiat cu atâta tandreţe.

— Credeam că în urma bătăii ai devenit mai înţelept, se supără Mary.

— Ia tăceţi! îi face Ada atenţi. Se aude tropot de cai şi...

Adevărat. Un zgomot de copite şi o melodie vin de dincolo de poarta hanului:

— „Mon bras seul faisant l’attaque...” [1]

Vocile bărbăteşti, puternice, bine timbrate, se aud

[1] începutul ariei dintr-un vodevil franţuzesc: „C-un singur braţ săr la atac...”

din ce în ce mai aproape, aducând numeroase speranţe.

— Sunt muşchetarii! Fă-le semn, Mary!

Drăgălaşa soţie a proaspătului biciuit se pleacă peste fereastra deschisă şi-şi agită de trei ori batista dantelată. Desigur, şi ostaşii lui Hilfe fug să le ducă stăpânilor vestea; nu peste mult timp, cei patru tineri ciocane amabil la uşă şi intră în încăpere. Darn s-a îmbrăcat, de bine de rău, cu o cămaşă găsită în han, dar asta nu-i poate înşela pe vajnicii slujitori ai reginei.

— Pe cinstea mea! strigă Porthos. Doamnelor şi stimaţi cavaleri, în hardughia asta miroase a ciomăgeală! Cine e victima?

— Niciodată nu vei fi în stare, dragă prietene, să dai întâietate unor nobile sentimente! remarcă Athos, cu zâmbetul lui blând şi atât de frumos, care-i dă acel aer distins şi nobil.

Doamnelor, omagiile mele! Aveţi îngăduinţă faţă de limbuţia domnului Porthos; acesta e caracterul său. Cum vă simţiţi? Aţi fost găzduiţi bine?

— Nu mă-ndoiesc câtuşi de puţin că pungaşul de Pillard s-a achitat onorabil de îndatoriri, intervine Aramis. Judecând după chipul vesel al prea frumoaselor doamne, adaugă cu smerenie nesuferită, impresionând-o însă pe Mary.

— Da, da! mormăie Darn. Şi încă ce onorabil!

— M-am întâlnit în curte pe un bătrân prieten, Lapin, zâmbeşte d’Artagnan, nu ştii dacă maliţios ori compătimitor. Ne-a povestit câte ceva.

— Ticăloşii! îşi dă frâu liber furiei uriaşul.

— Trebuie să te răzbuni, prietene, îl sfătuieşte Porthos, aşezându-se lângă el. O, nu cu spada, nu-i demn să încrucişezi spada cu nătângul de Hilfe. Te ajut

eu să-l ciomăgeşti în lege şi nu mai departe decât în noaptea asta. Are şi la mine o datorie.

— Porthos, dragul meu, nu uita că avem o misiune de îndeplinit, îl apostrofează Aramis. N-o putem compromite pentru câteva lovituri de bici. *Maître* Nigaud, priveşte asta ca pe o penitenţă, în numele purificării sufletului dumitale. Eu însumi, domnilor, obişnuiesc să-mi înfrânez pornirile animalice prin biciuire. E un lucru atât de plăcut în faţa ochilor lui Dumnezeu! şi-i aruncă lui Mary o ocheadă.

— Domnule Athos, spune-mi, ce ne mai rămâne de făcut? se plânge Vel Genar. Suntem cu totul dezorientaţi. Bine, înţeleg că dumneavoastră, o numeroasă trupă de actori, vă pregătiţi aici pentru nişte spectacole, dar chiar aşa, cu bătăi la sânge şi... crime?

— Duelul nu e o crimă, domnule Perroquet! răspunde liniştit muşchetarul. Adevărat, edictele îl interzic, dar în fapt şi maiestatea sa, bunul nostru rege Louis, şi eminenţa sa, cardinalul Pauvrelieu, îl încurajează. Şi-apoi nu înţeleg despre ce actori vorbiţi. Toţi oamenii sunt nişte actori pe lunga, lata şi mai ales înalta scenă a vieţii, aveţi dreptate, şi fiecare îşi joacă rolul cum ştie mai bine. Altceva ce să vă spun?

— Cum de se menţin în aer aceste formidabile Umbrele Albastre. Nu se poate să nu fi încercat să vă explicaţi, îl supune Genar la proba focului.

— Ele stau acolo dintotdeauna! se amestecă Aramis. Şi noi nu putem şti de ce, dacă asta e voia Celui Atotputernic. Tot astfel cum nu trebuie să ne mire că plouă în fiecare zi, între amiază şi ceasurile două. O voinţă mai presus de noi le-a orânduit pe toate.

— Mă veţi ierta, domnule Aramis, intervine

politicoasă Ada, însă explicaţia dumneavoastră e destul de naivă sau, ca să pricepeţi mai exact, ea aparţine unor timpuri apuse, când...

— Să lăsăm pentru mai târziu reflecţiile, prieteni! îi întrerupe d'Artagnan, privind pe fereastră. Prezenţa aici a căpitanului Hilfe, sceleratul de Michelet, omul cardinalului, pe care l-am întâlnit spionând în pădure, dar mai ales venirea abatelui de l'Âme Grise sunt tot atâtea indicii sigure că ni se întinde o cursă.

— Cursă? Capcană de elefanţi! sare Darn. Credeam că e de glumă, dar dupa bătaia asta cu biciul mă apucă spaima. Să-l ia toţi dracii pe moş Clit, că în urâtă chestie ne-a aruncat. Uite-aşa! Vreţi să ştiţi ce părere am? Ne vom lăsa cu toţii oasele sub Umbrela asta nenorocită!

— Cum? !

— L-am auzit pe hangiu vorbind cu abatele vostru că...

17

Sala hanului e plină de muşterii – călători sau localnici –, printre care mulţi nobili, cu sângele între „bleu-ciel" şi „ultramarin", ce se ţin departe de plebe, fiind foarte demni; atât de demni, că par înfipţi în scaune. Cei patru eroi şi garda lor de muşchetari şi-au găsit loc cu greu la o masă, chiar lângă scările ce duc la etaj. Se înserează. Hangiul şi suita de slujnice se învârtesc abil printre oaspeţi, cu tot soiul de vinuri şi de mâncăruri. Mary şi-a vârât soţul pe locul de sub scară şi ea s-a aşezat în capătul opus al mesei, dinspre centrul sălii. La dreapta ei stă Aramis, iar la stânga Perroquet.

— Papa Pillard e iscusit în meserie, tocmai spune d’Artagnan. Şi, pe sufletul meu, avem puţine şanse să-l păcălim!

— Mai e şi destul de înţelept, confirmă Porthos, ca să ţină prin preajmă câte patru-cinci vlăjgani, înarmaţi până-n dinţi şi gata la orice şi care pe cei prea grăbiţi îi conving să-i plătească înainte de plecare. Şi cum noi n-avem decât doi bănuţi de aramă şi mai purtăm şi grija doamnelor, ca şi a acestor doi nobili...

— Prostii! Fleacuri! intervine Aramis. Moşul e un regalist convins. Are să ne-nţeleagă.

— Şi pe urmă, în degetul dumitale, prietene, remarcă Athos, străluceşte un diamant de toată frumuseţea. Cu preţul lui putem bea şi mânca două săptămâni încheiate.

— O, s-a roşit Aramis, în vreme ce Mary se foieşte şi râde tare, ca şi la prânz, o, e o amintire de la mama, şi întoarce inelul cu piatra spre palmă.

— Mama dumitale? se strâmbă Porthos şi râde şi el, cam brutal.

Dar atenţia preotului-muşchetar e atrasă de data asta de către Mary – aceasta râde mereu, chicotind, peste limitele bunei-cuviinţe.

— Va să zică, domnilor, precizează Darn, noi plecăm acuma după o comoară. În munţi.

— Sssst! îl îndeamnă Athos la prudenţă. Hanul e numai urechi. Pornim după miezul nopţii, să nu ne simtă nimeni.

— Dar încotro? se impacientează Ada.

— Domnii ştiu! îi arată d’Artagnan pe aşa-zişii urmaşi ai lui Fil de Toile. Noi doar îi însoţim. Aflăm locul comorii şi ne întoarcem glonţ la curte, să-i spunem reginei.

— Unde dracii le ducem pe aceste doamne ale reginei şi viteaza lor escortă? întreabă Darn, mai mult ca pentru sine.

— Las' că ştiu eu! îl linişteşte Vel. Ştiu eu şi pentru voi...

— Iată un om de-nţeles, îl bate Porthos pe umăr. Hei, papa! Un rând de *Sauterne mousseux*[1] pentru toată lumea! Fac eu cinste.

— Ei, ei, am auzit exact? răsună lângă el o voce hodorogită. S-a pronunţat cuvântul „cinste". Eu, domnilor, fiind un om cinstit, am dreptul...

— *Père* Lapin! Bun venit, braconierule! Trage-ţi un scaun şi stai colo, lângă *maître* Nigaud! îl îndeamnă Genar. Tot aveţi voi amintiri comune!

— Doamnelor, nişte eroi jigniţi trebuie să-şi stingă în vin setea de răzbunare, declamă moşul şi bea pe nerăsuflate. Bătuţi, dar nu învinşi.

— Ascultă, bătrân guraliv, n-ai vrea să intri în slujba regelui? îl trage de limbă Porthos. Ai putea ajunge căpitan.

— Pe trăsnetele din cer şi din iad, domnilor, libertatea e de aur. Îmi pare rău să las iepurii Prinţului să dea iama prin verze. Iar în pădure e un anume domn Mich... Michelet care merită un plumb în perucă. Să trăiască! goleşte moşul din nou.

— Michelet? tresare Athos. Unul subţire, cu mutră de şoarece înecat?

— Ha, hâc!, ha! Înecat, dar vezi că mai încolo, în curtea pastorului din satul Feuille Verte, şoarecele ăsta are ascunşi 60 de arcaşi... înarmaţi cu archebuze.

— Drace!

— Abatele de l'Âme Grise, cunoscut în regiune sub

[1] Vin alb, spumos.

numele de Millescroix, a vorbit azi în zori cu Miche – hâc! – lot, despre nişte muşchetari care trebuie trimişi undeva, de unde nu se mai întorc decât cu voia lui Satan! Hâc !...

— Noroc că Pillard e regalist convins! îi întinde d'Artagnan o cursă.

— A fost o dată un om de treabă ce se chema Pillard. La ora asta, când noaptea vine tiptil, uşile hanului se închid. Muşteriii care nu rămân peste noapte sunt daţi afară din această cetate... hâc!... a morţii.

— Drace şi iar drace! Planul nostru de a pleca în zori.

— Ho, ho! moş Lapin s-a făcut praf. Ho, ho! Şoarecele a încercuit hanul. Domnul Hilfe, aici, cu ostaşii lui şviţeri! Şi sfinţia-sa de Millescroix! Pe deasupra, haidamacii hangiului. O s-avem serbare la noapte, să mă trăsnească!

Şi moş Lapin tace brusc, obosit de efort.

Mary izbucneşte într-un hohot de râs nestăvilit şi îngrijorător, dându-şi capul pe spate. Aramis surâde şi el, cu gândul aiurea.

— Mary! Ducesă du Muguet! ia atitudine Nigaud, cam nervos, fiindcă spinarea a început să-l usture din nou la auzul atâtor grozăvii. Nu credeţi că acest amuzament e cam depla...?

— *Sacre nom de Dieu!*[1] ţipă deodată Aramis şi se înverzeşte de furie.

Tânărul gentilom englez care şade în spatele lui Mary, la masa de alături, are o tresărire vizibilă, se-ntoarce pentru o clipă spre muşchetar, apoi începe să-nfulece preocupat. Aramis îl bate pe umăr, arborând un aer implacabil de dispreţ şi indignare:

— Domnule, vă cer scuze pentru deranj! Doresc să-

[1] înjurătură franţuzească.

mi daţi o explicaţie.

— *What?* întreabă tânărul englez, făcându-se că nu pricepe.

— Nu ţi se pare, prietene, că mâna dumitale stângă se afla adineauri sub scaunul acestei doamne? Sau, ca să fiu mai precis, deasupra scaunului?

Mary e cuprinsă de un alt acces de râs.

— Cum? se ridică Nigaud, pricepând cu greu cele întâmplate.

— Dacă nu mă-nşel, domnule muşchetar, răspunde flegmaticul străin, mâna care-a apucat-o pe-a mea nu era însă a nobilei doamne. Era o mână de bărbat şi avea un inel al cărui diamant mi-a zgâriat puţin pielea. Iată dovada!

— Ei bine, amice *englishman,* am să-ţi fac o zgârietură ceva mai adâncă, la gât, dacă nu-ţi retragi îndată calomnia!

— La dispoziţia dumitale! se înalţă calm englezul, cu mâna pe mânerul spadei.

— Asistăm la cea mai banală metodă de provocare! murmură Athos la urechea bietului Nigaud, care nu ştie ce atitudine să ia.

— Loc, faceţi loc!, strigă grijuliu papa Pillard, grăbindu-se să golească centrul sălii. Apoi, ridicându-se pe o masă: Atenţiune! Atenţiune! Prea cinstiţi

cetăţeni prezenţi aici, de faţă! Cea mai ilustră spadă a regatului francez este gata să se încrucişeze cu neînvinsa şi celebra lamă de oţel purtată încă din Englitera de acest brav trimis al ducelui de Buckingham! anunţă el pe nerăsuflate, arătându-i pe cei doi cavaleri ce-şi aruncă priviri de moarte. Pentru trei bănuţi, oricine poate asista la spectacol, trăind alături de spadasini emoţiile luptei. Pentru doi bănuţi oricine poate părăsi sala, dând dovadă astfel de înţelepciune, deoarece pielea dumneavoastră este mai în siguranţă afară decât înăuntru. Antoine, încasează taxa de la domnii care vor să rămână la spectacol! Jean, Baptiste, Charles şi Roman, luaţi banii de la cei ce vor să respire aer curat! La o parte, domnilor, la o parte! Trebuie să pregătim scena bătăliei. Nu uitaţi: plata consumaţiei este obligatorie pentru toată lumea.

Se produce larmă, rumoare, au loc diferite comentarii etc...

— Mary, poţi să-mi explici? întreabă Ada, uimită. De ce râdeai?

— Femeia, domnilor! se apucă moş Lapin de filosofie. Iată, hâc!, întrebarea.

— Îşi căutau mâinile pe piciorul meu, răspunde precipitată Mary. Probabil pentru a avea motiv de duel. Eu mă gâdil din orice. Stai jos, Darn! porunceşte apoi. Trebuie să fugim, alt mijloc nu există.

— Ciudaţi gentilomi!...remarcă Ada mai mult pentru sine, în vreme ce muşchetarii devin atenţi, strecurându-şi mâinile la spade.

— Acum ce facem? cade în gol spusa lui Genar, de parcă nimeni nu l-ar fi auzit.

Antoine a perceput taxa de la veselii muşterii, cei doi bărbaţi trag spadele, se salută, aruncându-se apoi

furioşi unul asupra celuilalt. Dar abia începe lupta, când, în capătul de sus al scării, apare domnul Hilfe.

— Bravo! Duel în toată regula! Şi cu edictele cum stăm, bravi cavaleri? Gardă!

Garda, care atât aştepta, dă buzna prin uşi şi prin ferestre şi începe să-şi facă datoria, dezarmându-i pe toţi clienţii hanului, la întâmplare. Multe surtucuri, dar şi mai multe uniforme sunt ciuruite cu ajutorul unor arme apărute nu se ştie cum şi de unde. Muşchetarii se retrag spre ieşire, luptând înverşunat.

— După ei! comandă Mary, cu o energie neaşteptată.

— Asta s-o crezi tu, mugeşte Darn ca un taur. Nu plec nici mort până nu-i spun două vorbuliţe la ureche acestui Hilfe. Moş Lapin, sări!

Amândoi tabără pe căpitanul elveţienilor, îl dezarmează şi, luându-l pe sus, ies cu el pe fereastră, în întunericul curţii. Genar s-a rătăcit undeva, în centrul bătăii şi încasează lovituri cu nemiluita, de la prieteni şi de la duşmani, în mod echitabil.

— Puneţi mâna pe abate! Îl luăm ostatic, strigă d'Artagnan şi mai străpunge trei ostaşi din gardă, din cei cinci care-l înconjură.

În curte, căpitanul începe să-şi strige numele[1], ca un cuc, Genar, nu se ştie de ce, şi-a revenit şi face minuni cu ajutorul a două scaune, câte unul în fiecare mână. Aramis, rămas fără partener, îl ajunge din urmă pe Athos şi se reped în sus, pe scări. Porthos nu mai are cu cine lupta. Plictisit, cară cadavrele soldaţilor ucişi, aruncându-le pe fereastră. Ada şi Mary, dezorientate, au încremenit una lângă alta în apropierea uşii. Pillard a pus să se ferece poarta şi stă în fruntea argaţilor gata să ceară plata muşteriilor, care, obosiţi de

[1] În limba germană Hilfe înseamnă „ajutor".

petrecere şi vin, vor cu orice preţ să părăsească hanul.

De sus, se aude vocea lui Aramis:

— Sfinţia-sa a spălat putina. O frânghie atârnă de la fereastră, dincolo de ziduri.

— Atenţiune! Atenţiune! răsună glasul lui Pillard. După toate probabilităţile, stimaţi cetăţeni, hanul a fost asediat? Contra unui ludovic de aur, suntem gata să asigurăm viaţa oricui, în condiţii onorabile...

18

Cămăruţa din turnul porţii. Prin uşa deschisă se vede zidul hanului – un drum mărginit de creneluri. Mai jos, în curte, într-un dulce clar-obscur, Lapin şi Nigaud îl ciomăgesc pe Hilfe, unul cu o nuia flexibilă, celălalt cu o scândură – pentru variaţie. Trag la el pe rând, ca fierarii, pe îndelete.

— Darn! Veniţi încoace! Cred c-aţi obosit, răzbunându-vă atâta timp, strigă Mary şi soţul o ascultă conştiincios.

— În pădure se văd luminiţe, anunţă Vel. Asediatorii vin ca la plimbare. Ce facem?

— Sunt sigur că blestematul de hangiu le va deschide porţile şi ne va preda fără să şovăie, spune d’Artagnan.

— Am înţeles, gascon viclean ce eşti, ripostează Athos. Porthos, pofteşte-l pe papa Pillard aici, să închinăm o cupă în sănătatea regelui.

— Şi crezi că nu ne mai dă pe mâna ăstora? remarcă Porthos cu îndoială.

— Poate-l înduplecă rugăminţile noastre, râde Athos. Dumneata adu-l, viu sau mort!

— Straşnică treabă! se laudă Darn Down, urcând

scările. M-am răcorit de-a binelea.

— D-apoi eu! zice Lapin. Ar trebui să vă binecuvântăm... scaunul, doamnă ducesă. L-am învăţat minte pe nemernicul ăla.

Se aude un ceas bătând de douăsprezece ori.

— Miezul nopţii! Peste vreo trei ceasuri mijeşte de ziuă. Până atunci ar fi cazul să fim departe, doamnelor, domnilor şi prieteni, se frământă Aramis.

— Şi luminiţele se apropie mereu. Oamenii lui Michelet.

— Ce-ai păţit, moş Lapin? întreabă Ada. De ce priveşti în toate părţile cu... teamă? .

— Doamnă baroană, să ne ierte Dumnezeu! E ora când se-arată stafiile! Şi... şi hanul ăsta e cel mai plin de strigoi din tot regatul. De aceea vin cu felinarele aprinse oamenii lui Michelet. Să-i sperie, că strigoii se feresc de lumină.

— Strigoi? exclamă Mary, fulgerată de o idee.

— Nu cred că merge, o ghiceşte Genar. Uiţi că avem de-a face doar cu un grup de actori? Cine naiba mai crede azi în...

— Vi-l aduc! strigă Porthos. Urcă, berbecule, că te trec prin frigare! Faci pe regalistul, nu?

Împins de muşchetar, apare hangiul, cu un ochi vânăt şi umflat ca o ceapă, cu mâinile legate şi cu spada uriaşului proptită în şale.

— Bun găsit, prieteni! mai are puterea să zâmbească ironic hangiul. Frumos renghi v-a jucat sfinţia-sa de Millescroix.

— Şi ce fel de strigoi îşi scot nasul pe-aici? îl iscodeşte Mary pe braconier.

— Taci, ticălosule! se-ncruntâ Aramis la Pillard. O să te frigem la un foc mititel, ca pe-un sălbatic.

— Strigoii de pe-aici se interesează de pungile călătorilor! bombăne Lapin, puţin speriat. Numai că... bieţii călători pot povesti cum arată strigoii şi-atunci... atunci sunt ucişi. Strigoii sunt oameni sărmani. Dar au fost şi unii mai de neam. Domnul să ne aibă în paza lui! Ăştia sunt cei mai afurisiţi. Mai ales vicontele de Chou Aigre şi iubita lui Pourboire, care, la drept vorbind, era numai o slujnică...

— Taci, moară stricată! şuieră hangiul, cu toate că-i este frică. Vreţi să mă pârjoliţi? Nu cred că se poate. Domnul Michelet atâta aşteaptă. Mă va răzbuna!

— Merită să-ncercăm? o întreabă Mary şi pe Ada.

— Altă soluţie n-avem. Însă, precis, n-o să aibă niciun efect! La oamenii zilelor noastre...

— Măcar pentru verificare!

— Ai tot ce-ţi trebuie, Mary? întreabă şi Genar.

— Aduceţi-mi toate oglinzile şi toate lămpile din han! cere aceasta. Iar dumneavoastră, domnilor muşchetari, ţineţi-i pe atacatori la respect vreme de un sfert de oră.

— Bucuroşi, ducesă! răspunde Aramis pentru toţi. Dar nu mai mult!

— După aceea vor pleca şi singuri! făgăduieşte Mary. Nigaud, Peiroquet, ce staţi? Aduceţi materialul!

19

În fruntea atacatorilor, luminat de numeroasele felinare, înaintează ţanţoş Michelet, omul cardinalului. În urma sa, păşeşte smerit de l'Âme Grise. Ajunşi în poarta hanului, oştenii slobozese preventiv câteva gloanţe, apoi bat ceremonios în stejarul masiv, cu mânerul spadelor.

— Cine-i acolo? se informează d'Artagnan cu glas nevinovat.

— Noi! răspunde categoric Michelet. Deschideţi!

— Regretăm, papa Pillard nu serveşte după închiderea localului.

— Domnule Hilfe! Garda! strigă abatele la caii troieni lăsaţi în han.

— Să nu vă pierdeţi vocea, sfinţia-voastră! râde Porthos cam bădărănos. Garda domnului cardinal doarme dusă,

— Deschideţi! în numele legii! se burzuluieşte Michelet.

— Nu deschidem! În numele regelui! răspunde Athos cu demnitate.

— Regele este legea! Spargem poarta!

— Spor la lucru!

Urmează 48 de lovituri date cu diverse obiecte dure printre care şi capetele a doi ostaşi prea zeloşi, apoi:

— Papa Pillard!

— Aici, sfinţia-voastră! geme hangiul.

— Unde eşti, omule? Vreau să te văd!

— Asta se poate! aprobă mieros Aramis, şi o umbră, care se zbate de mama focului, e coborâtă cu o frânghie prin ferestruica turnului.

— Nefericitule!

— Misericordie, sfinţia-voastră! se tânguie hangiul. Domnul Hilfe are nevoie de odihnă! Cât despre soldaţi... în clăile cu fân, legaţi câte doi... ca găinile-n piaţă! Şi argaţii mei la fel!

— *Cavete canem!*[1] îi ameninţă de l'Âme Grise pe asediaţi. Veţi da socoteală înaintea Domnului...

— ...cardinal? chicoteşte moş Lapin. Mai bine feriţi

---

[1] Păziţi-vă de câine!(lat.)

din poartă, că acuşi vă stropesc! Pardon! Cu permisiunea doamnelor!

— Berbecul! comandă Michelet.

— Vă rugăm chiar. Sunteţi invitaţii noştri, strigă cineva de sus.

Douăzeci de oşteni apucă trunchiul de lemn, se îndeamnă cu strigăte vesele şi încep să bată în poartă.

— Ssst!... Vă rugăm, dom... domnilor, păstraţi linişte! îi roagă Lapin printre bocănituri. E miezul nop... nopţii, ce dracu! Să nu... să nu treziţi... strigo... ii!

Bim, bam, buf! se încăpăţânează berbecul să bată din coarne. Şi iar: bim, baf, bum!

Dar nu-i mai e dat să bată şi a treia oară. O pată tulbure de lumină coboară încet peste poartă, se desface în două şi glisează înspre canaturi, până întâlneşte cele două ziduri. Şi brusc, în elipsele alb-gălbui îşi fac apariţia vicontele de Chou Aigre şi tînăra lui iubită, sau mai bine zis umbrele lor, sau mai bine zis proiecţiile umbrelor lor, magistral regizate de contesa Mary du Muguet.

La vederea acestei plăcute surprize, cavalerii Berbecului rămân cu gura căscată şi cu însemnul

ordinului în braţe; nici nu ştii dacă sunt mai mult speriaţi decât extaziaţi, ba mai degrabă ai înclina să crezi a doua variantă, pentru că majoritatea acestor bravi se holbează spre zidul stâng, unde-şi face de cap spiritul domnişoarei Pourboire.

Îmbrăcat suspect de sumar pentru o fantomă respectabila, numitul spirit execută, într-o tăcere de moarte – pentru că stafiile adevărate nu vorbesc niciodată – dansul cunoscut îndeobşte sub denumirea de cancan, *french,* cum ţin să-l catalogheze locuitorii Insulei înceţoşate, de parcă ar mai putea fi şi un cancan *english.* În vremea asta, umbra vicontelui pare să înfulece cu poftă dintr-un picior prea lung ca să fie de curcan, dar prea gros ca să fie de gâscă.

Infernale apariţii! Să aduci în faţa unor oşteni imaginea unei femei care nu se sfieşte să-şi arate goliciunile şi a *unui* găman care mănâncă de parcă numai pentru asta ar trăi (căci dintre toţi morţii, s-o recunoaştem, fantomele sunt cele mai pline de viaţă)! Noroc că pe lume mai sunt şi abaţi şi domni Michelet, gata oricând să se sacrifice pentru mântuirea păcătoşilor.

— Înapoi! *Vade retro, Satana! Potius mori quam foedari!*[1] strigă de Millescroix, îngrozit.

— Sfinte Augustin! îi ţine Michelet isonul. Strigoi în carne şi oase! Fugiţi ! *Sauve qui peut!*[2].

Dacă cineva ar fi mai atent, ar auzi podelele din camera turnului scârţâind sub paşii de dans ai lui Mary Wilde, ca şi mormăitul de satisfacţie al mâncăciosului Darn Down. Singuri în încăpere, cei doi soţi se străduiesc să le ofere asediatorilor un spectacol cât mai plăcut şi variat, dar, urmând porunca expresă a

[1] Înapoi, Satana! Mai curând moartea decât dezonoarea(lat.)

[2] Scapa cine poate!(fr.)

şefului, soldaţii pun în aplicare îndemnurile acestuia şi o rup la fugă, cu mult zel, lăsând berbecul sprijinit de poartă şi întorcând capul, cu jind, spre silueta ispititoarei Pourboire. Iar în urma lor răsună hohote sarcastice – demonii iadului, care se amuză de farsa făcută bieţilor muritori.

20

Caii bat nervoşi din copite, gata s-o pornească la drum, muşchetarii îşi aşază cu graţie teribilele lor pălării, Nigaud se saltă în şa, blestemându-şi bătăturile, moş Lapin trage de dârlogi o mârţoagă, bine încărcată cu de-ale gurii, contesa şi baroana admiră răsăritul soarelui, nu fără a zvârli, cu perseverenţă, câte-o ocheadă bravilor gentilomi – şi toţi aşteaptă indicaţiile lui Genar.

— Aşadar, domnule Perroquet, care e drumul spre comoară? repetă d’Artagnan întrebarea.

— Drumul spre comoară e drumul spre munte, răspunde sofistic Perroquet.

— Şi crezi că... începe Nigaud o contrazicere.

— Nu voi avea linişte până nu aflu ce-i cu Umbrela, îl întrerupe Genar în şoaptă. Tot complexul de fenomene se ascunde acolo, în lanţul muntos. *Ergo*[1] , cum ar zice Aramis, acolo mergem.

— În regulă, dar comoara? Ăştia ne fac praf dacă nu-i ducem la comoară.

— Bah! Comoara au furat-o oamenii monseniorului Pauvrelieu. Noi nu mai avem nicio putere.

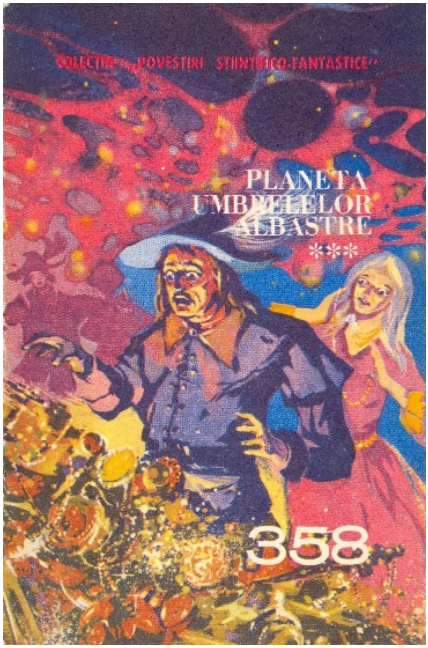
— Hm! Ai curaj, dragul meu, ai curaj, îşi freacă Darn umerii, unde păstrează încă vie amintirea unor lovituri

[1] Aşadar(lat.)

de bici.

— *En route, les amis!*[1] îi îndeamnă pe toţi d'Artagnan.

— *Adieu,* „Point du Jour"! îşi flutură Porthos panaşul. Adio, vinuri spumoase şi slujnicuţe picante! Facă cerul să ne întâlnim sub o zodie mai bună!

— *Amen!* se grăbeşte Aramis cu o binecuvântare ad-hoc.

Şi calvarul lui Darn reîncepe. Dar acum chinurilor lui trupeşti li se mai adaugă şi altele, morale. De ieri, purtarea blândei Mary îl intrigă şi-l nelinişteşte.

— Vel, dragul meu! încearcă el o consolare la prieten, rămânând cu acesta în urma convoiului. Spune drept, erai lângă ea la masă. Aseară. Mary... cu englezul acela... Dar să nu minţi!

— Eu n-am văzut nimica, îţi jur! Athos mi-a spus că englezul a vrut să-l provoace pe Aramis, sau invers! Nu te mai gândi la prostii.

— Mary, care mă iubea aşa de mult! Mă urmăreşte râsul ei. Ştii, râdea mereu, în hohote. Vel, te... te pomeneşti că i-a plăcut.

— Pentru aceste îndoieli ai merita câteva vârfuri de spadă. Ca să te-nveţi minte. O jigneşti pe nedrept pe Mary.

— Planetă blestemată! Clit afurisit! Iartă-mă, Genar! Mi se pare că sunt gelos. Ştiu, e umilitor. Am ajuns la instincte. N-am crezut... că mă vor domina... Nu, nu, e

[1] La drum, prieteni!(fr.)

oribil. Nu pot crede. Să ştii însă..., dacă zevzecul ăsta de Aramis încearcă măcar o aluzie, necum să se atingă de Mary, îi rup oasele că unui pui, ţi-o jur!

— Mai bine stai de vorbă cu ea, Darn.

— Am încercat. Râde mereu şi nu spune nimic. Poftim de-o mai înţelege. Ascultă, pune-o pe Ada s-o descoasă! Te rog. Altfel, zău, povestea asta o să se termine urât pentru câţiva dintre noi.

Şi Nigaud aruncă o privire foarte expresivă către muşchetarul cu vocaţie de preot.

— Doamnă ducesă, se apropie Lapin, smerit, de Mary. Sfântul Nicolas să vă aibă-n pază, că de mare ajutor ne-aţi fost! Domnul Hilfe şi garda lui de şviţeri stau cu botul pe labe, ticălosul de Pillard şi argaţii săi s-au îmblânzit ca mieluşeii, arcaşii şobolanului de domn Michelet fug şi-acum de rup pământul, şi toate astea mulţumită cui? Dumneavoastră! Toţi ne pierduserăm nădejdea să mai scăpăm cu pielea întreagă – deşi eu şi cu domnul Nigaud o aveam niţel zdrenţuită, chm! – şi tocmai dumneavoastră să ne salvaţi, ce minune!

— Nu ştiu ce-o să spună Tuning Clit despre trucul ăsta, intervine Ada. Doar am promis că nu ne vom servi de niciun aparat, niciodată.

— La naiba cu prejudecăţile! se strâmbă Mary, veselă. Am fabricat noi vreo maşină? Întâmplător, în odaia aceea erau nişte lumânări şi nişte oglinzi aşezate sub anumite unghiuri... Nu ştim nimic, n-am înţeles nimic, n-am făcut nimic. *Ex nihilo nihil*[1] *,* maestre Clit!

— Dar cancanul?

— Gimnastica mea de dimineaţă, pe cuvânt de onoare! Negăsind un timp matinal prielnic..., am făcut-

[1] Din nimic, nimic(lat.)

o şi eu după miezul nopţii. Ce, n-am voie? Când eram acasă...

— Nu-mi mai aduce aminte! oftează Ada. Aş da nu ştiu cât să pot face undeva o baie. O baie adevărată.

— Şi cu un automat zdravăn care să te maseze... Avem noi unul, comandat special pentru Darn. O minunăţie!

— Ne-am prostit. Nu crezi? Am început să discutăm despre maşini...

— Doamnă ducesă, iertaţi-mă! le întrerupe Lapin cu sfiala. Dacă tot umblaţi dumneavoastră cu... n-aţi putea să mi-l împrumutaţi şi mie pe...? Ştiţi, ca să... Numai din când în când, la un an o dată, să zicem! Să am şi eu un sprijin la bătrâneţe, de!

— Pe cine, moşule?

— Ei, ei! Pe Aghiuţă! şopteşte moşul conspirativ şi destul de speriat. Nu-i greu de ghicit! Cu câţiva strigoi îmi fac treaba, nu glumă! Ce spuneţi?

— Bine, *père* Lapin. Îţi promit!

— Domnule Aramis, strigă bătrânul spre muşchetarul ce se află în fruntea grupului, fiţi bun şi rostiţi o rugăciune pentru îndepărtarea lui Ducă-se-pe-pustii şi mântuirea sufletelor noastre!

— Hei, hei! strigă şi Darn, din coada convoiului. Muşchetari!

— Domnule marchiz? se întoarce Athos.

— Mutra lui Mic-helet... I-am văzut-o printre tufişuri.

— Priviţi-o bine, domnule, se-nfurie d’Artagnan, că n-o s-o mai vedeţi de prea multe ori. Punem noi mâna pe iscoadele astea ale monseniorului, nicio grijă!

21

Focul se stinge în spuză, iar feţele celor nouă oameni abia se mai văd, ca nişte pete palide în bezna nopţii. Caii răsuflă greu, obosiţi de drum şi dorm agitat, zvâcnind mereu din copite.

— Ce noapte grozavă! exclamă Marv. Priviţi cum se văd stelele prin pânza de apă de deasupra noastră!

— Oare cât să mai fie până la comoară, domnule marchiz? întreabă d'Artagnan.

— După socotelile mele, viteze gentilom, mâine în zori ar trebui să ajungem. Pe-aici pe undeva îşi are Umbrela obârşia.

— Observaţi? Lumina stelelor trece spre noi numai pe la marginile Umbrelei, unde, probabil, grosimea acesteia este foarte mică, remarcă Ada. Curios, mă aşteptam să fie invers.

— În orice caz, doamnelor şi domnilor, îi previne Lapin, mâine să fim gata să respingem atacul mişelului de Michelet. S-a ţinut de urmele noastre până aici; dimineaţa, în revărsat de zi, va da năvală.

— Şi tot nu-mi explic fenomenul, o ia de la capăt Genar. Apa trebuie să mai conţină o substanţă, sau mai multe, cu proprietăţi antigravifice.

— I-ai văzut dumneata? stă la îndoială Athos.

— Ehei, muşchetare! Poţi să fii sigur! Moş Lapin nu se poate înşela. I-am simţit mereu în preajmă.

— Interesantă ipoteză, Vel! îi aprobă Mary. Dar atunci cum explici forma lenticulară a Umbrelei? Adică grosimea ei maximă la centru?

— Şi prezenţa barierei de minereu magnetic prin care abia am găsit trecătoarea aceea? adaugă Ada.

— Nu-mi mai aduceţi aminte! strigă Darn. Mi-am rupt spatele cu bucăţile voastre de roci. Şi eu, şi bieţii

căluţi. Ce naiba v-a apucat să luaţi atâtea probe geologice? Deschideţi vreun muzeu la hanul lui papa Pillard?

— Pentru analize, iubitule! îl mângâie Mary. O să luăm şi probe de apă în burdufuri. Dacă dumnealor – gest spre actori – n-au nici măcar curiozitatea efectuării unei analize, s-o facem noi când ne vom întoarce pe Pământ.

— Eroare! *Dacă* ne vom întoarce pe Pământ!

— Apă! se strâmbă Porthos. Puah, doamnă ducesă, mă dezamăgiţi, zău aşa. De-ar fi fost vorba de vin...

— Căci numai *vinum et musica laetificant*[1]*,* sau aproape numai ele, exclamă şi Aramis.

— Să lăsăm pălăvrăgeala! spune Athos. Ce vom face cu Michelet?

— Să lăsăm divagaţiile! spune şi Genar. Ce-i cu Umbrela?

— Eu cred că-i bine să ne aşezăm undeva, la o cotitură, propune Lapin. Să-i luăm câte unul.

— Eu cred că apa este atrasă în sus, până la limitele zonei unde se manifestă levitaţia, zice Mary. Complexitatea fenomenului...

— Uaaa! cască Darn de-i pârâie fălcile. Excelent somnifer, draga mea, zi-i înainte!

— Dar ploaia zilnică de la prânz? întreabă Ada.

— Ar fi apa râurilor şi pâraielor, care se reîntoarce astfel în sol, menţinând Umbrela într-un echilibru dinamic, urmează liniştită Mary.

— Ah! nu e rău! se bucură Genar. Pare o explicaţie plauzibilă.

— Pare, dar nu e, ne lipsesc probele, îl domoleşte Ada.

[1] Vinul şi muzica uşurează spiritul(lat.)

— Ne lipsesc, recunoaşte şi Mary. Hai, mai bine, să ne culcăm!

— Doamnă ducesă, e tocmai propunerea pe care mă pregăteam să v-o fac, intervine curtenitorul Aramis. Vă cer îngăduinţa, nobile doamne, să-i permiteţi slujitorului Domnului de a se culca în imediata dumneavoastră apropiere. Ştiţi, în caz de pericol... *Vae soli!*[1]

— O, desigur! aprobă Mary, amuzată fără veste. Chiar te rog, cavalere!

— Vel, îngână Darn, strângând braţul prietenului, eu îi sfărâm ţeasta.

— Prieteni, se grăbeşte Aramis să le explice. Eu sunt numai păstorul umil care veghează turma Domnului. Nu vă fie teamă, fiicelor, veţi fi mai la adăpost lângă spada mea decât în casa părintească.

— Linişteşte-te, Darn! îl roagă Genar. Cu Ada e la adăpost de primejdie. Şi nu uita că muşchetarii nu ştiu nimic de legăturile dintre noi şi frumoasele doamne ale reginei.

— Nu-nţeleg, Vel, de ce caută Mary tovărăşia acestui... motan încălţat? Ce-i place la el?

— Ce-ţi place la el, Mary? tocmai întreabă, în şoaptă, şi Ada.

— Totul, draga mea, totul, răspunde Mary, Tare-aş vrea să-i cunosc părinţii.

— Mary! Ştiam că inginerii, mai ales ciberneticienii, nu-şi pierd niciodată capul! Ce-i cu tine? N-ai observat nimic la Darn?

— Dă-l încolo pe Darn, Ada! Tu ştii cine-i Aramis?

— Cine?

Mary îşi lipeşte buzele de urechea Adei, vorbindu-i

---

[1] Vai de cei singuri(lat.)

îndelung.

— Înţelegi?

— De necrezut!

— Pe cuvânt de onoare!

— Formidabil! Şi Darn nu ştie?

— Numai ţie ţi-am spus. Dar, vezi, nu sufla o vorbă!

— Bietul bărbatu-tău! Ai de gând să-i înşeli buna-credinţă?

— Parcă tu? Nu-i faci la fel lui Genar?

— Atunci, chiar sub nasul lui Darn, ai să te-ntâlneşti cu Aramis?

— Trebuie! Ca să verific. Iar dacă gelosul meu de soţ are să turbeze, cu atât mai bine...

— Le auzi cum se-amuză? se chinuie Darn. Hei, ia terminaţi cu râsul! De distracţie ne arde acum? Trebuie să ne odihnim.

— Lapin, rezişti să faci primul de gardă? întreabă Athos.

— Mai încape vorbă, cavalere!? Noaptea mi-e prietenă.

— Încearcă să dormi! mormăie Genar, aproape aţipit.

— Ziceam că, după ce-am dus în spate un munte de pietroaie, ca un măgar ce sunt, o să am parte măcar cu nevasta să dorm. (Genar a zâmbit în întuneric) Şi, poftim, apare domnul Aramis... Nu-mi vine şi mie rândul? Vedem noi atunci...

— Hei, bătrâne! îi strigă încetişor d'Artagnan pe moş Lapin. Dacă vezi sau auzi ceva, dai alarma. Ai înţeles?... Ei drăcie! exclamă muşchetarul, neprimind niciun răspuns de la strajă. Şi, fiind foarte disciplinat, gasconul se ridică de la locul său şi se duce la sentinela care doarme buştean. Ce faci, dormi? mârâie el, lovindu-l cu vârful cizmei pe moşneag.

— Se poate, domn' Michelet? De când vă aşteptam! bolboroseşte Lapin, înotând încă prin apele somnului. Noi doi avem o vorbuliţă! şi sare ca o zvârlugă drept în gâtul muşchetarului, trântindu-l la pământ.

— Pe toţi dracii din infern! gâfâie d'Artagnan, chinuindu-se să scape de Lapin. Ai înnebunit? Priveşte-mă bine, altfel îţi găuresc scăfârlia, netrebnicule! şi-l aruncă pe bătrân cât colo.

— Măreţe cavaler... înălţimea voastră... Brav luptător al dreptăţii! se bâlbâie Lapin, holbând ochii. Zău, sunt o javră bătrână şi am tot felul de năzăreli. Mi s-a părut... Pe sfânta Maria Magdalena! Vă jur! Dorm cu ochii deschişi. Aud şoarecele când umblă. Liliac să ajungă domn' Michelet şi tot îl simt. Vă cer iertare, nobile muşchetar, şi... şi vă rog, fiţi discret, altfel îmi pierd prestigiul. Mai mare ruşinea! Dacă află doamna Mary, nu mi-l mai dă pe... Mă nenorocesc! Ce mă fac fără...

— Bine, bine! şopteşte d'Artagnan, înduioşat. Nu te mai culca însă. Nu de alta, dar mâine dimineaţă ne putem trezi într-o altă lume, cu găuri în cap şi cu maţele afară! şi muşchetarul se întoarce la locul său.

— Eh, dacă-l aveam cu mine, ce ne mai distram! mormăie Lapin, culcându-se liniştit, chiar acolo unde căzuse.

Nu după multă vreme, toţi au adormit. Genar se

trezeşte scuturat de o mână.

— Hm? Ce?

— Auzi, Vel? şi Genar recunoaşte vocea lui Dara. Popa ăsta de muşchetar n-o să mai încerce precis figura de la han!

— Da? De ce?

— Păi nu-ţi dai seama? Aici Mary nu mai stă pe scaun...

22

Fără îndoială, privit de aici, răsăritul soarelui e şi mai încântător. Trezite înaintea tuturora, femeile îi contemplă în tăcere pe actorii care dorm alături de cai, îşi spun apoi una alteia o sumedenie de lucruri interesante şi dau semnalul deşteptării.

— Admiraţi şi voi răsăritul! le recomandă ele soţilor şi se duc să se spele în apa unui izvor, nu mai gros decât o frânghie şi care se repede drept în sus, ca un joc de apă.

— Crezi că dacă am bea zece litri din pârâul ăsta, ne-am ridica şi noi ca nişte balonaşe? întreabă Genar, cu ochii cârpiţi de somn.

Însă Darn s-a sculat de pe culcuşul tare, căptuşit cu fânul pentru cai, şi-i dă ocol lui Aramis, studiindu-l atent.

— *Memento quia pulvis es!*[1] îl salută muşchetarul cu blândeţe, tocmai deschizând ochii, iar sfatul acesta blajin are asupra lui Darn efectul unei înjurături. Mormăie ceva, în timp ce Aramis rămâne surd şi orb la această ofensă adusă bunelor maniere.

— Eu am plecat după ouă de păsări, îi înştiinţează

[1] Adu-ţi aminte ca eşti ţărână(lat.)

Lapin. Braconajul e o meserie de aur, te-ajută să te descurci pretutindeni.

— Vin şi eu, se ridică Genar. Şă vedem dacă marginile Umbrelei ating sau nu vârful muntelui. Bănuiesc că acolo e un câmp de forţe.

— Mai bine stai să-ntâmpinăm câmpul de forţe al domnului Michelet, îl povăţuieşte Ada. Ce te omori atâta cu Umbrela asta? Parcă tu ai spus primul că nu mai ai nevoie de maşini şi de ştiinţă. Acum ce, te-ai răzgândit?

— Dar, Ada, înţelege, nu pot rămâne insensibil la minunea asta!

— Toate minunile sunt uluitoare, dragul meu. E condiţia lor esenţială. Dacă nu mă-nşel, cineva, la venirea noastră, îşi manifesta indiferenţa faţă de râurile care curg în sus. Nu cumva Perroquet?

— Bravo! Credeam că dau peste nişte oameni de-nţeles, care-or să-mi explice fenomenul. De unde să ştiu...

— Dacă tu vrei să ne convingi că trăim ca în veacul al XVII-lea, te înşeli, te înşeli cumplit. Vel Genar.

— Dar nici n-am pretins vreodată, dragă, se scutură pilotul cosmic. Ai vrea să mă vezi ca pe nătărăii voştri de muşchetari? adăugă în şoaptă. Să nu ştiu decât să-nvârt frigarea de la şold?

— Domnule, nu veniţi? Eu vă las în plata Domnului şi plec, se impacientează Lapin. Doar nu mergem după floricele.

— Numai vezi că muşchetarii ăştia pot să şi placă, replică Ada.

— Lui Mary?

— De ce nu şi mie? Sunt politeţea şi curtenia întruchipate. N-am mai primit un compliment de la tine

de trei ani şi 28 de zile numărate.

— Ada!

— Să nu vă treziţi mâine poimâine cu un glonte de la moş Lapin, care-o să vă confunde în pădure cu nişte cerbi. Atâta-ţi spun!

23

Laboratorul lui Clit. Pe ecrane, imaginea grupului expediţionar de pe Planeta Umbrelelor Albastre. Moşneagul chiţcăie încântat. O voce în difuzor:

— Stimate maestre, tensiunea nervoasă a celor două familii e în creştere. Acum opt minute atingea nivelul mediu de 310 *cliţi.*

CLIT — Perfect, draga mea! Pasiuni dezlănţuite, asta am şi urmărit. Să mai iasă din amorţeală.

— Mi-e teamă să nu devină periculos! Nu uitaţi, maestre, că ei sunt neştiutori!

CLIT — Ba pardon! Dar muşchetarii ce păzesc? Poftim?

— Ştiţi bine că oamenii nu pot fi păziţi acolo de propriile lor greşeli. Şi-acum, ultima ştire: Falanga Dogmaticilor prepară un studiu amănunţit asupra experienţei dumneavoastră. Vor să-l înainteze Academiei Interplanetare, maestre! Vă pândesc ca să vă descopere erorile.

CLIT — Din ce în ce mai bine! Am să-i iau cu mine pentru scena finală, o merită din plin. Ia zi, v-aţi pregătit aparatele? Urmează etapa a cincea.

— Suntem gata, maestre!

CLIT — Straşnic! Fabricaţi comoara! Să-i vedem ce vor face între ispita aurului şi ameninţarea lui Michelet.

24

— Doamnelor şi domnilor! strigă Perroquet de pe stânci.

— Domnule Perroquet! strigă domnii şi doamnele, într-un septet bine armonizat.

— Am găsit comoara! anunţă Lapin.

— Suntem atacaţi de Michelet! răspunde Darn.

— Pe puţin zece tone de aur şi o sută de mii de pietre scumpe!

— Pe puţin o sută de cavaleri cu paveze şi cincizeci de pedestraşi cu arme de foc! replică amabilul Aramis.

— Urcaţi s-o vedeţi! îndeamnă cei de sus.

— Coborâţi! Să ne ascundem! cer cei de jos. Hai! Veniţi repede, domnule! Moş Lapin, las-o naibii de comoară!

— Fuga jos, domnule! ordonă Lapin. Ce auziţi şuierând acuma nu mai sunt curelele biciului, ci gloanţe adevărate.

Adevărul e că soldaţii nu poartă niciun fel de însemne după care să poată fi identificaţi, dar cele două aprige mutre – Michelet şi Millescroix – le servesc bine drept semn de recunoaştere. Urmaşii marchizului Fil de Toile, cele două doamne ale reginei, cei patru apărători ai lor şi cu braconierul s-au strâns la adăpostul unei stânci de lângă tabără şi caută o soluţie pentru ieşirea din impas.

— Cucu! Ştrengarilor! strigă vesel Michelet. Predaţi-vă cu frumosul!

— Salutare, domnule! se înclină Lapin. Bine-aţi venit! Ce se mai aude pe la Curte? Cum a ieşit vânătoarea în sezonul ăsta? Pe aici se spune că mistreţii încep să dispară; cică intră în slujba monseniorului de Pauvrelieu, ca simpli porci.

Comandantul corpului de represalii, un căpitan bătrân şi fioros, cu mustăţile ca două cuiere, porunceşte începerea luptei.

Ostaşii sunt cu vreo trei sute de metri mai jos decât viitoarele lor victime. Panta e foarte abruptă şi presărată cu bolovani.

— Prieteni, clipa e grea, începe Aramis o mică predică. Să ne pregătim sufletele pentru marea călătorie! Nu, n-am să vă spovedesc, propriile mele păcate mă apasă şi-aşa destul de mult.

Mary îi smulge pumnalul de la cingătoare, îl aşază pe o piatră netedă şi-l priveşte cu atenţie cum se-nvârte, oscilează nehotărât, iar apoi rămâne cu vârful îndreptat spre agresori.

— Din ce material e confecţionată această minunată armă, viteze gentilom? întreabă ea.

— Din oţel de Toledo, frumoasă ducesă, răspunde muşchetarul. O, *beati pauperes spiritu!*[1] N-aţi ales momentul cel mai fericit pentru scamatoriile dumneavoastră, doamnă.

— Atenţie, atenţie! anunţă cantabil Lapin. Micuţa doamnă umblă iarăşi cu... dumnealui. Slavă ţie, Doamne! Vom fi salvaţi!

— Foc! ordonă căpitanul cu figură de căprar.

Un lanţ de pârâituri şi o melodie veselă, fluierată de cincizeci de gloanţe îi obligă pe toţi să-şi tragă capetele la adăpost.

— Ia uite, poveste! se minunează Genar. Asta zic şi eu repetiţie cu actori. Dacă pun în scenă un episod de război, ăştia sunt în stare să ucidă şi publicul.

— Ei, vă predaţi? intervine sec abatele. Să nu mai facem drumul până la voi. Mai avem şi alte treburi.

---

[1] Fericiţi cei săraci cu duhul(lat.)

— Urcaţi, urcaţi, sfinţia-voastră! Să vă mai scadă niţel din pântece! face Lapin pe binevoitorul.

— Asta înseamnă că valea e străbătută de un flux magnetic, trage concluzia Mary. Cu direcţia est-vest, aşa arată busola noastră de Toledo. Exact cum bănuisem.

— Perfect, domnilor! se agită fioroasa sutană. Deci fără vorbe inutile. *Abyssus abyssum invocat!*[1]

— Darn, dragul meu, adu tu probele geologice pe care le-ai cărat până aici. Toate! Ne vom distra puţin. Ah! Cum de n-am observat... Un depozit întreg de pietre asemănătoare, chiar lângă noi!

— Mary, nu cumva... ghiceşte Ada.

— Ba da! confirmă Mary. Va fi o adevărată surpriză pentru bunii noştri prieteni de jos. Şi cum au venit cu armuri, va fi cu atât mai interesant. Bravi muşchetari, lăsaţi-vă, vă rog, toate armele aici, după stâncă.

— Luptăm fără spade, stimată doamnă? întreabă Athos neliniştit, deoarece pregătirile femeii nu l-au convins. Se pare că şi ceilalţi muşchetari au îndoieli, ezitând să rămână dezarmaţi.

— Iubiţi prieteni, aveţi puţină încredere în noi! Vom lupta cu ajutorul pietrelor. Repede, cât mai multe pietre, din acelea roşii, de acolo!

Şi muşchetarii, Lapin şi Genar se supun ordinului, după ce, în prealabil, şi-au ascuns armele. *Hallo,* drăguţilor, strigă apoi Mary, cu mâinile pâlnie, retrageţi-vă cât vă mai dăm timp! Altfel veţi avea neplăceri!

Fiorosul căpitan se opreşte o clipă, după care îşi reia, perseverent, urcuşul. Armura uşoară, dar rezistentă ce-l acoperă în întregime zdrăngăne mereu, ca un

[1] Abisul cheamă abis(lat.)

cărucior cu fiare vechi.

— Noi vrem comoara! precizează Michelet, cu cinismul său caracteristic. Daţi-ne comoara şi duceţi-vă la toţi...

— Colega, îl întrerupe de l'Âme Grise, să fim cuviincioşi!

— Gata pietrele! anunţă Darn. La ce sunt bune? Ce faci cu...

— Aruncă-le spre inamici! Câte una şi nu prea tare! comandă nevasta.

— Dacă tu crezi c-o să-i sperii...

Totuşi începe să le-arunce. Pietrele plutesc lin, ca nişte baloane de săpun, purtate de câmpul magnetic rectiliniu şi uniform al văii, dar în timp ce străbat acest câmp se magnetizeaza puternic, mărindu-şi viteza. La sfârşit, în chip normal, încep să se lipească zdravăn de metalele întâlnite. Şi, ce să mai vorbim, întâlnesc metale cu nemiluita, spre stupefacţia războinicilor aflaţi în marş... alpin.

Văzând rezultatul excelent al acestui tir iniţiat de Darn, ceilalţi îi urmează pilda cu entuziasm şi voioşie. Victimele se preschimbă astfel în atacatori. Pietrele

aruncate, mari şi mici, se transformă în ghiulelele de bombarde, iar efectul lor e năstruşnic. E o adevărată desfătare să auzi veselul tam-tam bătut pe platoşe şi pe spade şi să vezi pedestraşii şi călăreţii scoţând strigăte uluite când pe arme li se prind kilograme de pietroaie sau când se simt loviţi în moalele capului... căci oştenii adevăraţi poartă, spre nenorocul lor, şi coifuri.

— Înapoi! urlă Michelet ca scos din minţi, pentru că, deşi fără armură, a interceptat traiectoria unui proiectil şi s-a ales cu un cucui cât o gutuie.

— *Vadete în pace*[1] ! îi binecuvântează Aramis.

— Ne mai întâlnim noi, domnilor, le promite, mărinimos, abatele.

— E şi dorinţa noastră cea mai fierbinte, sfinţia-voastră, răspunde Lapin cu amabilitate.

După acest amical rămas-bun. Millescroix începe să coboare cât mai demn, urmat de cucuiul lui Michelet şi, imediat în urma acestuia, de Michelet însuşi. Călăreţii le-au luat-o înainte şi acum le fac o primire triumfală, desfăşurându-se în faţa lor ca la paradă – cei doi animatori rămân însă surprinzător de indiferenţi la aceste demonstraţii de tehnică militară.

— Retragerea! comandă şi furiosul căpitan, înghiţind în sec.

Uşor de zis! Cum procedezi, totuşi, când fiecare duce o sarcină suplimentară între 65 şi 88 de kilograme? Spadele şi muschetele fură aruncate cu cea mai ostăşească grabă, păgubind astfel vistieria ţării cu 1050 de dubloni de aur. Dar ce te faci cu platoşele? Bieţii oşteni seamănă fiecare cu un Lagardere travestit, iar cocoaşele de piatră se ţin aşa de bine încât toate

[1] Mergeţi în pace (formulă întrebuinţată de preoţii catolici după darea absoluţiunii – în limba latină).

strădaniile oamenilor de a şi le da jos rămân fără succes. Şi iată că soldaţii încep să-şi scoată pieptarele de oţel – act plin de dramatism, căci nu poţi rezista mult timp privirilor ironice ale adversarului.

— *Gloria victis*![1] îi laudă pişicherul de Aramis. Domnule căpitan, aţi luptat eroic.

— *Dominus nobiscum!*[2] se cruceşte Lapin. Vrăjitorie! şi cercetează pietrele cu atenţie, sperând, speriat, să-l vadă pe...

Totuşi cel mai mare eroism trebuie să-l probeze căpitanul, ieşind din armură sub ochii acestor doamne, la care – *o, fortuna labilis!*[3] – până acum cinci minute râvnise şi era sigur că le va iubi.

Părăsit de toţi, ca un comandant de vas ce se scufundă, el face mai multe mişcări energice şi ţâşneşte dintre plăcile de oţel ca un prunc din pântecele mamei – literalmente, adică şi în costumul noilor-născuţi.

Se ridică uşurat, îşi înalţă braţele şi răsuflă adânc, neştiutor asupra înfăţişării sale de la sud de ecuator, dar nişte râsete zglobii de doamne îi dau de bănuit. Neavând curajul să privească în jos, îşi aruncă ochii spre armură şi vede acolo –

[1] Glorie celor invinşi(lat.)
[2] Domnul fie cu noi(lat.)
[3] O, soartă schimbătoare(lat.)

horresco refereus![1] – brăcinarul pantalonilor de uniformă. Cu binecunoscutul gest instinctiv îşi duce mâinile în faţă şi fioroasa lui înfăţişate capătă un aer grotesc, de un comic irezistibil. La care foştii săi adversari răspund printr-un râs fără margini.

— *Nein!* Vă... vă cer scuze... anta... onii... mas... nuntru... *Bon sang!*[2] Permiteţi să mă retrag?

— O meriţi din plin, domnule căpitan, răspunde Mary, înecându-se.

Căpitanul înclină ţeapăn din cap, vrea să se-ntoarcă cu spatele, îşi dă seama că ar oferi doamnelor o privelişte şi mai puţin nobilă şi atunci recurge la un compromis: începe să coboare panta menţinându-se în profil.

25

Pe Pământ.

— ...de asemenea remarcabil, maestre, deoarece n-au construit nicio maşină. Folosesc doar principiile fizicii...

— Sunt destul de şireţi, draga mea colaboratoare! În fond, experienţa noastră nu şi-a propus să-i dezveţe pe oameni de a face din automate elementul *sine qua non*[3] al vieţii lor?

— Opinia publică se interesează tot mai mult de această experienţă. Falanga Dogmaticilor i-a făcut o reclamă deosebită. Un milion de scrisori şi telegrame au sosit în ultimele două zile...

— Invită-i, te rog, pe reprezentanţii presei şi ai radioleleviziunii la o conferinţă pentru astăzi după-

---

[1] Îmi e groază sa povestesc(lat.)

[2] Exclamaţii franţuzesti făra coresp. în română.

[3] Indispensabil(lat.)

amiază. Mâine noapte plecăm spre Planeta Umbrelelor Albastre, însoţiţi de Dogmatici. Pot veni şi curioşii cu noi pentru scena finală.

— Am înţeles, maestre.

26

— Ia spune-mi, dragul, meu, prezenţa acestei comori nu ţi se pare suspectă? Cum se face că am dat peste ea tocmai aici, unde tu ne-ai adus întâmplător?

Soţii Genar stau fiecare pe câte un sac cu bani, din care monedele, prea multe, s-au revărsat pe jos. Un morman de bijuterii – o movilă înaltă de circa trei metri – se află în spatele lor, iar pe cele două laturi ale peşterii sunt înşirate obiecte mari, din aur masiv – policandre, sfeşnice, cutii pentru cosmetice, gratii, uşi, icoane, pumnale sau numai simple lingouri. Pe jos, un strat de pietre preţioase, gros cam de vreo palmă – nestemate de toate culorile, amestecându-se de-a valma; ici-colo scânteiază rubine, safire şi smaragde uriaşe. Femeile s-au gătit cu lanţuri şi coliere, cu agrafe, brăţări şi alte podoabe pentru degete, urechi, păr, gât, piept, mijloc, glezne şi pantofi, prinzându-şi-le de sus până jos, de parcă ar fi nişte paparude. Muşchetarii trag cu urechea la orice zgomot şi ţin bine mâinile pe spade. Moş Lapin se chinuie să-şi vâre în sân şi în nădragi cât mai multe pietre preţioase, umflându-se, din clipă în clipă, ca într-o criză subită de elefantiazis.

— Ba mă surprinde şi pe mine, Ada. Sunt obligat să trag o concluzie: bătrânul Clit ne urmăreşte pretutindeni. Tu, Mary, ce părere ai?

Apropiindu-se, Mary zornăie din lanţuri ca o fantomă.

— E la mintea oricui. Ştiţi foarte bine că în spatele acestor războinici de operetă se ascund o mulţime de oameni de ştiinţă, medici şi ingineri. Ei îi reanimă pe morţi şi tot ei trebuie să fi ridicat, oraşele, hanurile, ei cresc şi întreţin caii, ei aduc hrană şi prepară vinurile care v-au plăcut atâta. Da, sunt nişte oameni minunaţi.

— În consecinţă, cunosc şi secretul Umbrelei, nu?

— De bună seamă. Când v-am pus să căraţi probele geologice, ştiind că soldaţii domnului Michelet ne vor ataca din nou, am folosit, aproape empiric, resursele naturale ale acestei frumoase planete. Vă imaginaţi însă ce-au putut să creeze inginerii de-aici, ce minuni tehnice au pus la punct, slujindu-se de câmpurile magnetice, de apele care ţâşnesc din sol ca nişte arteziene, de ploile cotidiene...

— Ai început să vorbeşti în rime, romantico, remarcă Ada.

— Trebuie să dau peste un inginer de ăsta, să-mi explice mecanismul de sustentaţie al Umbrelei. Chiar aşa!

— Domnule Aramis, ciripeşte Mary, îndreptându-se spre muşchetar. Cum mă prind aceste bijuterii?

— Sunteţi de-a dreptul fermecătoare, nobilă doamnă, se apropie Aramis călcând pe vârful picioarelor, ca un demn filfizon, scrâşnind prin pietrişul de nestemate şi ciupindu-şi insistent urechile. Încântarea m-a amuţit, doamnă! Voi fi obligat să vă vorbesc prin gesturi.

— Oh, gesturile dumneavoastră, brav gentilom! Surâde, plină de graţii, Mary, privind pe furiş la Darn. Gesturile tale, de când le aştept!

Darn strânge pumnii. Genar a înţeles şi el şi pentru prima oară se înduioşează gândindu-se la chinurile prin care trece bunul său prieten. Pe de altă parte, îşi dă

seama cât de caraghios este acesta, în costumul său de negustor, cu mustaţa ca o perie de ghete şi fără nicio armă ca să-l poată pune la punct pe trufaşul actor; ochii i-au căzut în fundal capului şi obrazul i s-a ascuţit de când o pândeşte pe Mary cu priviri mereu neliniştite, simţindu-se, evident, inferior acestui fanfaron plin de siguranţă.

O clipă, numai o clipă, pe Genar îl bate gândul că şi Ada ar putea să cadă în ispită. Nu se întreabă de ce, pentru că, oricum, nici bărbaţii care şi-au pus întrebarea n-au reuşit să răspundă. Sau poate că din instinct adaptarea la mediu e mai rapidă în cazul femeilor? Complicată problemă pusă bărbaţilor din toate timpurile...

— Bravi şi cinstiţi marchizi! ia cuvântul Athos, zâmbind graţios şi fin, pentru că-i urmărise cu toată atenţia pe amândoi. Sunt, cred, în asentimentul doamnelor să vă mulţumesc pentru strădaniile depuse cu atâta abnegaţie în slujba strălucitei noastre suverane, maiestatea-sa re...

— Ba pe dracu’ nene Athos! îl întrerupe Darn, cu o voce total lipsită de chef. Eu m-am cam săturat şi m-aş întoarce acasă.

— Să fim la înălţimea misiunii, domnule Nigaud! intervine Vel.

— Parcă-i mai bine printre maşini, *monsieur* Perroquet, şopteşte uriaşul. Pentru că ele nu-ţi oferă surprize.

— Dar acasă şi mergem, domnilor, la Paris! În câteva zile vom fi acolo. Nu uitaţi că ni se cuvine o răsplată împărătească. Maiestatea-sa ne aşteaptă pentru a ne mulţumi, şi regii nu trebuie lăsaţi să aştepte.

— Jocul începe să devină obositor, domnule Athos.

— Obositor? Cum aşa? Este foarte interesant, intră în discuţie Mary. Cred că sunteţi de acord, domnule Aramis?!

— N-am nicio îndoială, doamna mea!

— Eu n-aş vrea să se mai termine, continuă Mary.

— Ha, ha, ha! Aşteptaţi răsplată de la regi? sparge atmosfera Lapin. Când vă bălăciţi în nestemate, la ce nădejdea unei pungi cu pistoli?

— *Vanitos vanitatum et omnia vanitas*,[1] prietene! Nu vezi că totul e amăgire? murmură Athos cu zâmbetul lui înţelept.

Ne jucăm de-a regii şi de-a muşchetarii, de-a dragostea şi de-a vitejia numai aşa, în spatele cortinei, unde publicul n-are acces niciodată. De ce să le pui pe toate la inimă, de parcă n-ar mai fi sub soare atâtea lucruri vrednice de luare-aminte?

— Hei, domnilor, strigă Porthos din fundul grotei, vă arde de discursuri şi timpul trece. Eu zic să ne cărăbănim de prin locurile-astea afurisite, să ne lăsăm spre câmpie, unde găsim de-ale gurii şi de-ale... sufletului. Mintea poate să mai aştepte.

— Da…, surâde iar Athos, trist. Mintea!… Ce se poate face cu mintea?

— Eu propun, Athos, să prăvălim mai întâi o stâncă la intrarea peşterii, intervine, plin de înţelegere, d’Artagnan. Mi-i teamă de iscoadele monseniorului.

— Iată o judecată bună, pe cinstea mea! se declară de acord nobilul Athos. S-o şi punem în aplicare, neîntârziat. Pe urmă, d’Artagnan, trebuie să vorbim amândoi. Între patru ochi. Despre nişte lecţii de scrimă…

---

[1] Deşertăciunea, deşertăciunilor şi toate sunt deşertăciune(lat.)

27

— Păcatele mele, domnilor! se apără Pillard ca de foc. Eu? Nu mă cunoaşteţi. Omul maiestăţilor lor până la moarte!

— Ce spui? se miră moş Lapin. Asta nu-mi miroase a bine, pe legea mea. Teamă mi-e că monseniorul de Pauvrelieu ne pregăteşte un renghi afurisit.

— Domnilor, înţelegeţi-mă şi pe mine! Hanul e la răscruce de drumuri, trec tot felul de oameni pe-aici şi trebuie să-i mulţumeşti pe toţi, nu?

— Dă-ne atunci odăile mari! porunceşte Aramis. Şi adu de-ale gurii! Doamnele au flămânzit şi au nevoie să prindă putere.

— Aţi fost în gândul meu, confirmă Mary, în timp ce pe chipul lui Darn trec umbre de furie şi neputinţă. Cine ştie ce încercări ne mai aşteaptă în noaptea asta!

— Da, cine ştie!? îngaimă şi Aramis.

Marea sală a hanului e aproape pustie. Doi gentilomi aflaţi la o masă din fund se ridică şi fac o reverenţă adâncă spre noii-veniţi, la care muşchetarii răspund cu o reverenţă la fel de adâncă. Se cunosc, desigur, căci sunt cavalerii englezi ce s-au bătut ca leii săptămâna trecută; deşi fuseseră ciuruiţi cu spadele, acum s-au înzdrăvenit ca prin minune.

— În sănătatea bunului nostru rege, domnilor! se grăbeşte Pillard să le dea un rând de băutură tuturora. Dumnezeu să-i dăruiască zile multe şi fericite lui şi supuşilor lui. Mai deunăzi au trecut spre Paris, fără să poposească, domnii Millescroix şi Michelet cu suitele. Păreau foarte trişti, nu ştiu de ce. Mai ales căpitanul, care-şi ţinea mâinile grijuliu în dreptul locului acoperit la unele statui cu o frunză...

— Prieteni, îl aveţi în faţă pe cel mai deşucheat

mincinos al regatului! spune Lapin. Straşnic le mai croieşti, ticălosule! Mutra de şoarece murat nu se învârte prin pădurea de lângă han, ai? Am văzut-o, şmechere! Porcul ăsta de Michelet are noroc. De mult trebuia să-i fi trimis sufletul în iad.

— Pe cinstea mea că habar n-am! Vă jur pe odihna...

— Las-o! Să bem, prieteni, pentru despărţirea noastră!

— Ce? Pleci? Te desparţi de noi? Aşa, pe negândite, *père* Lapin?

— Nu plec nicăieri, dragii mei, dimpotrivă, m-am întors! De-aici m-aţi luat, lăsaţi-mă aici. Am ţinut să văd şi eu munţii, să iau puţin aer curat şi, credeţi-mă, am luat şi-am tot luat, pentru toată viaţa! rosteşte moşul, lovind de masă o pungă respectabilă.

— Asta aşa-i, bătrâne! îl ameninţă cu degetul Porthos. Numai, vezi, ai grijă de pietrele, din nădragi şi din sân! Să nu rămâi cumva fără piele, pe legea mea. Michelet atâta aşteaptă!

— Ssst!, că aici şi masa are urechi... He, he! Cu bogăţiile astea trebuie să-mi răscumpăr sufletul de la... ca să nu nimeresc într-un cazan cu smoală. Distinsă doamnă Mary, poate până mâine dimineaţa puneţi o vorbă bună pe lângă... Sunt om de treabă, zău! O să ne înţelegem de minune. N-o să-i pară rău! şi zornăiii punga.

— Nu, nu, fără bani! ripostează hotărâtă Mary. Al meu e un tip modern, nu se-ncurcă cu aşa ceva, ca să n-o păţească.

— Cum vreţi, doamnă ducesă, numai să nu mă uitaţi înainte de despărţire, o ţine morţiş braconierul. Mi-aţi promis!

— Îl vei avea, père Lapin. Mâine în zori. Dar trebuie

să-mi dai o mână de ajutor.

— Fac orice, slăvită doamnă. Iscălesc şi un pact cu sângele meu. Ştiu că aşa se obişnuieşte. Aveţi cumva un formular la îndemână?

— Nu-i nevoie. Ăsta-i un procedeu depăşit. Eu am să mă retrag acum în camera mea cu domnul Aramis pentru o convorbire particulară. Fii dumneata bun şi păzeşte-ne uşa!

— Hi, hi! face moşul cu ochiul. Lăsaţi pe mine, doamnă!

— Perfect. Dar bagă de seamă: nu intră nimeni. Nici majestatea-sa regele! Să mergem! Domnilor, ne veţi scuza pentru o oră.

— Mary, abia mai suflă Darn. Mary, n-ai să faci asta, nu?

— Ba da, domnule! Simt nevoia să mă spovedesc, îl voi plictisi pe domnul Aramis cu o confesiune îndelungată.

— Nobilă doamnă, mă supun. Nu uitaţi, prieteni, că în tinereţe trebuia să fiu hirotonisit preot, aşa că am căderea să ascult confesiuni şi să dau păcătoşilor penitenţe. Vă urmez cu respect, stimată doamnă, se înclină Aramis, zâmbind imperceptibil.

Cei trei pornesc în sus, pe scara împodobită cu stema regală şi cu portretele regelui şi reginei, desenate în mod ciudat anacronic, cu naivitatea cuceritoare a „Vameşului” lui Rousseau: regele are figura unui copil monstruos, cu un ochi cât o ceapă şi celălalt cât un căţel de usturoi, în vreme ce regina a arborat un aer indecent şi provocator, îndemnându-i pe supuşi la comentarii lipsite de respect.

— Ce-i asta? se ridică buimac Nigaud. Voi aţi înţeles?

— Ho, ho! râde din toată inima Porthos. Pe legea mea, a naibii confesiune...

— Ţine-ţi gura, pentru Dumnezeu! îşi iese din fire d'Artagnan. N-ai priceput că domnul Nigaud este soţul doamnei ducese?

— Domnul... soţul... şi doamna... cu Aramis? se dezmeticeşte Porthos. *Milles tonnerres!*[1] Iertaţi-mă, domnule marchiz, sunt un măgar.

— Şi tu, Ada, ce tot râzi acolo? îşi admonestează Genar soţia. V-aţi pus în gând să ne scoateţi din minţi?

— Aşa e! se agaţă Darn de replică precum înecatul de pai.

— Domnilor, pân' aici! bate din picior Ada. Uitaţi, pesemne, în ce secol trăim. Încornoraţii sunt la modă, dragii mei. N-ai decât, *Maître* Nigaud, să-ţi găseşti şi tu o iubită şi să te răzbuni. Deşi m-aş mira să se afle vreuna dispusă să-ţi ofere farmecele.

— Da? Şi de ce, mă rog?

— Pentru că sunteţi imposibili amândoi, şi tu, şi Genar. Vă bate gândul că Mary a căzut victima muşchetarului? Eroare! Ea s-a adaptat cel mai bine acestei epoci de galanterie.

— Bine zis, galanterie! se posomorăşte Perroquet. Asta vine de la galantar?

— Mai eşti şi grosolan pe deasupra! Imaginaţi-vă, ca nişte proşti, că nevestele vă aparţin prin lege, confundaţi-le cu mobila din apartament, cu animalele de pe lângă casa omului! Sfătuieşte-l pe prietenul dumitale să brutalizeze mereu pe toată lumea ca un erou de circ!

— *Au diable!* suduie Vel cu năduf. Şi asta face parte din programul de repetiţie al actorilor? Când mă

[1] Mii de tunete(fr.)

gândesc că abia v-am convins să veniţi cu noi. Mai bine vă lăsam încuiate în casă.

— Vreau să-nţeleg pentru ce nu mă mai iubeşte, intervine Darn, cu voce tremurătoare. N-am nicio vină că arăt aşa.

— Trebuie să întreprindem ceva, domnilor! tună Porthos, în culmea indignării. Eu dau buzna peste ei, şi lasă că-i frec urechile părintelui de i le fac zdrenţe.

— M-am gândit şi eu la asta, mormăie d'Artagnan, dar nu merge.

— Pe copitele diavolului! Şi de ce?

— Pentru că suntem gentilomi. Şi cine ne-a poruncit să stăm liniştiţi? Doamna ducesă. N-o să ne ridicăm niciodată împotriva unei femei, îl lămureşte, răbdător, Athos.

— Dacă-i aşa, atunci mă ridic eu, face Darn. Îmi închipui că mai am dreptul ăsta. Măcar dreptul ăsta...

— L-aţi uitat pe nătărăul de Lapin, domnule. Vă pune jos cât ai bate din palme. La urma urmei, de ce să-i arătaţi doamnei atâta atenţie? se împotriveşte d'Artagnan.

— Ia te uită, ce secol al galanteriei! ironizează Genar, pe jumătate răcorit.

— Atunci îi lăsăm de capul lor? e gata să plângă Darn.

— Nici gând... *Si vis pacem, para bellum*[1]*!* Ăsta era dictonul iezuitului de Aramis. Haideţi să i-l scoatem pe nas! hotărăşte Athos.

— Cum?

— D'Artagnan, cum stă domnul Nigaud cu lecţiile de scrimă?

— Excelent. L-am instruit în ascuns, zilnic, după

[1] Dacă vrei pace, pregăteşte-te de război (în limba latină)

sfatul dumitale, dat în ziua în care am găsit comoara.

— Rezultatul?

— *Maître* Nigaud a dovedit calităţi excepţionale. Poate ţine piept, cu succes, chiar spadei mele.

— Aşadar, domnule Athos, dumneata ai prevăzut încă de atunci ce are să urmeze? se minunează Perroquet.

— Îmi cunosc bine prietenul. La ieşirea din camera doamnei du Muguet, Aramis trebuie provocat la duel. Aşa, cel puţin, domnul Nigaud îşi va spăla onoarea.

— Un duel! chicoteşte Ada, foarte veselă. Ce nostim!

— Da! se-nflăcărează Darn. Să vadă dumneaei. Să-mi ceară iertare în genunchi, iar eu n-o voi ierta niciodată. Adică... chiar să-l omor?

— Mai ales! Veniţi în curte, domnule, să vă arătăm care sunt loviturile preferate ale lui Aramis. Să vă feriţi de ele.

— Merg şi eu, se ridică Ada.

— Ba dumneata, doamnă, rămâi aici, cu mine, trânteşte Genar un pumn în masă. Că pe urmă întoarcem foaia, ai înţeles?

28

— Maestre Clit! Scuzaţi...

— Ei, ce mai e? îmi fac bagajele, nu ştii că diseară plecăm?

— Şi eu mi le fac, maestre, dar *acolo* s-a întâmplat ceva. Mary Wilde, din oraşul nostru, s-a închis într-o odaie a hanului cu Aramis.

— Măi, fir’ar să fie! Şi crezi c-o să afle cine stie ce de la el?

— Femeile...

— Nu, nu, băiatul ăsta o să-şi ţină gura!
— Să nu dea toată experienţa peste cap.
— N-are cum, fetiţo. Ia zi, ce scriu ziarele?
— Dacă-mi permiteţi o expresie neacademică, Falanga e pe ducă, maestre. Toată planeta se interesează de dumneavoastră. Aşteaptă cu nerăbdare rezultatele.
— Vor fi mulţumiţi, te asigur. Şi ştii ce? Doamna ducesă n-are decât să-şi pună la bătaie toate meritele personale pentru aflarea secretului. Scena finală de poimâine tot se va juca după cum vrem noi. Cu atât mai rău pentru Genar! Să vedem, are să poată împiedica deznodământul?
— Nu, maestre!
— Ei, vezi! Şi-acum dă fuga la bagaje!

29

S-a înnoptat. Muşteriii din sala hanului sunt veseli ca niciodată. Pillard îi îndoapă cu mâncăruri şi băuturi de parcă mâine ar veni sfârşitul lumii. Iar ei beau şi mănâncă, inconştienţi de această sumbră prezicere, până cad pe sub mese şi abia mai răsuflă.
Dar în curtea pustie, cufundată în întuneric, Darn Down, cu ochii aţintiţi la fereastra necredincioasei, unde abia pâlpâie o lumânare, îşi muşcă mâinile de ciudă şi amărăciune, aşteptând clipa răzbunării. Şi ea nu întârzie să vină. Pe uşa hanului iese *père* Lapin şi se îndreaptă spre şirele de paie. Nigaud sare la el şi-i vâră spada în mustăţi.
— Stai!
— Stau, dom' Nigaud, păcatele mele!
— Doamna a... a terminat? Unde-i domnul Aramis?

— Terminat de mult, domnule! Acum beau aldămaşul amândoi cu prietenii dumneavoastră. Aşa se-ntâmplă, nu ştiţi? Dar au făcut un tărăboi, domnule, de să-nvie şi morţii! Ca să vezi! Pirpiriu cum e domn' Aramis, nici nu l-aş fi crezut atât de năbădăios...

— Hmmm! geme Darn. Moşule, fugi înăuntru şi cheamă-i pe-ai noştri aici. Mai ales pe domnul Aramis şi pe... ducesă.

Ai înţeles? Că de nu, te spăl pe dinţi cu sabia asta.

— Ferească Dumnezeu! Tocmai acum când m-am îmbogăţit?

Muşchetarii, Genar şi cele două femei vin în curte ca şi cum nici n-ar şti ce are să urmeze, dar Nigaud îi pune la curent pe toţi, cu cea mai mare iuţeală.

— Domnule, e prea târziu! îl anunţă rece Aramis. Trebuia să mă anunţaţi mai din timp despre legăturile dumneavoastră cu doamna, deşi nu ştiu dacă şi aşa n-aş fi cedat rugăminţilor atât de fierbinţi ale domniei-sale.

— Uite ce e, prietene, spumegă Darn, voi fi nevoit să te ucid în duel. Pe dumneaei las-o. A terminat cu mine pentru totdeauna. Stimată doamnă, mâine puteţi lua prima rachetă spre Pământ. Povestiţi-i lui moş Clit ce bine v-aţi simţit aici...

Mary râde, dar se vede de departe că este impresionată – şi încă în mod ciudat de plăcut – de furia lui Darn.

— Pardon, domnule! Cum să mă omori?

— În duel, domnule!

— Zău? Dumneata ? Am să-ţi găuresc surtucul, cât eşti de marchiz.

— Ajunge! În gardă!

Spadele scapără scântei în bezna dintre şirele de

paie.

— Pariez toată solda că la a douăsprezecea figură Aramis e dezarmat, propune Porthos.

— Pe zece căni de Médoc[1] , prietene, dar n-o apucă nici pe a zecea.

— Ei, drăcie! se miră singur Aramis. Sunt moleşit ca un boboc!

— Cred şi eu, se-nfurie Darn şi mai tare. Păzea!

O fentă, o cvartă, şi spada muşchetarului zboară pe la nasul lui Mary, ca o mustrare, şi se opreşte în paie.

— Domnule, pe cinstea mea...

— Dă-i spada, domnule Athos! În gardă, onorabile!

— Aţi pierdut amândoi, constată Genar, adresându-se muşchetarilor. Nu ajunsele nici la figura a opta! Aşa sunt sportivii ăştia, doamnă Mary. Învaţă scrima peste noapte şi te trezeşti că vor să-ţi apere onoarea. Dacă mai au a cui onoare apăra.

— Ha, ha, ha! izbucneşte Mary.

— Hop! Un-doi! strigă Darn, şi sabia iar zboară. Mai vrei o dată. Îngeraş hirotonisit?... Paracliser amorezat!

— Mi se pare că ne cheamă papa Pillard, face d’Artagnan. Te pomeneşti că a dat cep butoiului de Clos-Vougeot!

— Gata, eu am plecat, sare Porthos.

— Venim şi noi, adaugă Athos. Doamnelor, după dumneavoastră! Domnilor, duelaţi-vă, faceţi ce ştiţi, noi nu ne amestecăm!

Şi dispar cu toţii în han, iar peste cele petrecute mai departe între şirele de paie coboară, discret, întunericul. E drept că Mary, cu urechile ciulite spre ferestre, a auzit un fel de cotcodăceli şi o voce mânioasă de bărbat, dar asta însemna, desigur, că

[1] Celebre podgorii în Franţa

vreun chefliu a dat iama în găinile hangiului. Tot astfel, la un anumit moment, moş Lapin a jurat că în curte răsună plânsul piţigăiat al cuiva... Cine ştie ce slujnicuţă certată cu iubitul ei.

Toate astea îi înveselesc la culme pe eroii noştri; ei se uită unii la alţii şi-i pufneşte râsul – cel mai abitir pe fluşturaticele de femei! – şi se grăbesc să închine în sănătatea domnului marchiz Nigaud, una dintre cele mai straşnice spade ale regatului.

După vreo jumătate de ceas, cei doi gentilomi se întorc demni. Atâta că domnul Aramis pare cam tras la faţă, iar marchizului îi strălucesc ochii şi amândoi se clatină pe picioare şi răsuflă repede.

— Şmecherilor! strigă vesel Porthos. Abia aţi aşteptat să plecăm ca să vă cinstiţi amândoi, pe ascuns. Asta nu-i frumos!

— Domnul marchiz, recunoaşte Aramis şi un suspin adânc îi scutură pieptul, domnul marchiz e un om de onoare. Un gentilom desăvârşit! şi se aşază foarte grijuliu pe marginea unui scaun. Mi-a făcut plăcere să golesc cu domnia-sa o cană de Champagne...

— În semn de împăcare, precizează Nigaud ţanţoş, înţepându-se în mustaţa pe care vrea să şi-o răsucească.

— Cineva, aşadar, s-a purtat ca un erou, exclamă Mary, nespus de bucuroasă.

— Pardon, doamnă! A trecut vremea aia, declară categoric Darn. Îmi pare rău pentru dumneavoastră.

— Ei, nu cumva te-ai supărat, se alintă ducesa, cu *o* frivolitate fără cusur. Dragul meu!

— Cred că dumneavoastră vă vorbeşte, domnule, se întoarce Nigaud spre Aramis.

— O nu, nu, domnule marchiz, se sperie

muşchetarul. Nici gând, domnule marchiz! *Noli me tangere*[1] , domnule!

— Moş Lapin, se ridică ducesa, toată numai zâmbete de încântare.

— Doamnă?

— Ţi-am făgăduit că în noaptea asta ţi-l dau pe...

— Cu împrumut, doamnă ducesă... Că nu vreau să intru în belea!

— Desigur! Însă trebuie să mă ajuţi să-l chem.

— Cu dragă inimă, frumoasă doamnă!

— Să părăsim această adunare, unde bărbaţii nu mai ştiu să preţuiască femeile. E un şopron în curte. Mergem acolo să facem o fiertură. Vino!

30

Se luminează de ziuă. Muşchetarii şi protejaţii lor coboară în curte şi se apucă să pună şeile pe cai, grăbindu-se de plecare. În noaptea aceleiaşi zile. conform planului întocmit la plecarea de pe Pământ, ei trebuie să ajungă la Paris, unde maiestăţile lor îi aşteaptă cu o nerăbdare lesne de înţeles.

Cu ochii roşii de fum şi de oboseală, Mary şi moş Lapin ies din şopronul unde au trebăluit toată noaptea. La vederea ducesei, Nigaud întoarce capul cu dispreţ, Aramis îşi pironeşte privirile în pământ, iar ceilalţi se holbează de uimire.

— Draga mea, începe Ada, nu ţi se pare totuşi că te-ai jucat prea mult? Uiţi că până-n seară trebuie să străbatem aproape o sută de mile...

— Linişte! le cere ducesa, cu un zâmbet de satisfacţie. I-am pregătit o surpriză prietenului nostru,

[1] Nu mă atinge(lat)

psihiatrul.

— Clit, prietenul meu? se scutură Darn, uitând de măreţia pe care şi-o impusese. Nici mort! După ce ne-a mâncat fripţi pe toţi?

— *Père* Lapin, fii dumneata bun şi ţine-mi calul! îl roagă Mary. Nu-mi închipuiam c-o să rămân văduvă pe această frumoasă planetă.

Aramis tuşeşte foarte încurcat. Moşul o ajută pe doamnă să încalece, apoi îngenunchează smerit şi rosteşte o scurtă rugăciune, în latină, ca un bun catolic ce se află.

— Ce-i asta, moşule? se miră d'Artagnan. Ne dai binecuvântarea dumitale?

— Ba nu, domnule cavaler, să mă iertaţi Dar vreau să vi-l arăt pe Aghiuţă, Domnul fie lăudat!

— *Mulţi sunt vocati, pauci vero electi!*[1] îşi ridică Aramis mâinile a neputinţă.

— Şi ială-l! face bătrânul un număr de prestidigitaţie, scoţând dintr-un crac al nădragilor un şip mititel din pământ şi afumat foarte. Aici e închis. Ucigă-te-toaca!

— Vorbeşti serios? se aude, de la cerdacul larg ce mărgineşte etajul, vocea lui Pillard.

— Ho, ho! ridică Lapin capul. Ai vrea să pui mâna şi pe ăsta, hangiu afurisit? Atunci îţi dau reţeta: pui într-o oală spânz, mătrăgună, coada-calului, siminichie, limba-soacrei, guşteriţă, barba-caprei, ciocu-berzei şi traista-ciobanului; îţi dau eu dintr-ale mele, că toată noaptea am alergat pe câmp şi prin pădure să le-adun; adaugi iarba-fiarelor, dac-o ai la-ndemână, şi puţină, dar foarte puţină unghie de copil neînţărcat, pe urmă trei fire de păr din capul unuia mort de curând... fiindcă veni vorba, ia vezi ce-ţi face Augustin, argatul, că l-am

[1] Mulţi chemaţi, puţini aleşi(lat)

auzit văitându-se că i-ar fi rău..

— Mary, omul e mort? întreabă Genar.

— Eu nu l-am văzut, se spală ea pe mâini.

— Şi fierbi toate astea până cântă cocoşul, pe urmă arunci fiertura la gunoi, iei tăciunii din vatră, îi stingi în apă ne-ncepută şi-i pui într-un şip ca ăsta. Bun! Cum ai nevoie de ceva, tragi niţeluş dopul şi spui ruga la gura şipului.

— Minune! cască gura hangiul.

— Cea mai bună dovadă că ajungi să te tâmpeşti dacă stai mult cu ăştia! murmură Perroquet la urechea baroanei de la Rose. Nici cel mai desăvârşit actor, în condiţiile de pe Pământ, nu şi-ar putea impune să creadă, cu atâta convingere, în balivernele astea.

— Cine ştie, cine ştie! face pe misterioasa Ada.

— Acum îmi explic insuccesul, vorbeşte Aramis de unul singur. Femeia-asta îl stăpâneşte pe diavol. Ptiu! De-aia m-a bătut atât straşnic nătărăul de bărbatu-său! Blestemat fie el *in saecula saeculorum!*[1]

— Ei, bătrâne, să-ţi ajute cerul să foloseşti din plin licoarea asta! îi urează d'Artagnan. Şi rămâi sănătos, că noi ne ducem!

— Hangiule, ia-ţi plata! aruncă Porthos, în uşa hanului, cu un gest de rege, o pungă durdulie. Ţi-am rămas datori şi de data trecută. Vezi, suntem oameni de treabă.

— Dumnezeu să vă apere, domnilor! Dar găzduirea luminăţiilor-voastre şi a nobilelor doamne a fost plătită.

— Drace! Ghicesc de cine, se întunecă Athos.

— Chiar de sfinţia sa de l'Âme Grise. Şi de domnul Michelet, nu mai demult decât ieri, când au poposit aici pentru prânz.

---

[1] În vecii vecilor(lat)

— Poate o să ne revedem mai curând decât bănuiţi, domnilor! proroceşte moş Lapin la auzul acestor veşti neliniştitoare.

Monseniorul de Pauvrelieu are mâinile lungi şi poartă mânuşi de tot felul. Păziţi-vă!

— Mulţumim pentru sfat! răspunde Atlios. Cred că nu ne-ar strica o mică vacanţă la ţară. După ce vorbim cu maiestăţile lor, bineînţeles! Rămâneţi cu bine!

— Viaţă lungă şi sănătate, doamnă ducesa! urează braconierul. Dea Domnul să ne mai întâlnim pe lumea asta!

31

O răscruce de drumuri, în câmp, mărginită de tufişuri şi de un crâng de salcâmi subţirei, cu trunchiuri înalte. Două izvoare se ridică spre cer; în calea lor, localnicii au montat pe stâlpi nişte jgheaburi de lemn, asemenea unor linguri uriaşe, cu găvanul întors, pentru ca drumeţii şi caii lor să poată bea apă. Mai multe rămăşiţe de oase dovedesc că locul a fost ales pentru popas şi aici s-au mâncat orătănii domestice jertfite şi sălbăticiuni vânate, dar câteva cranii, grozav de asemănătoare cu cele omeneşti, mai stau mărturie şi unor atacuri şi te îndeamnă la precauţie. Soarele apune în mijlocul şirurilor de curcubee specifice planetei şi aerul se răcoreşte în aşteptarea nopţii. Pe lungul drum către Paris îşi face apariţia grupul actorilor-muşehetari şi al pământenilor care au vrut să scape de maşini. În frunte călăresc alături Porthos şi Aramis, apoi vine Nigaud singur, după el cele două slujitoare ale reginei, Perroquet, singur şi el, şi în sfârşit Athos şi d’Artagnan. Au păstrat formaţia asta în

tot timpul drumului, dovedind un salutar simţ de prevedere; de altfel – destul de ciudat – n-au fost atacaţi şi n-au întâlnit nici măcar un ţăran.

— Să ne oprim puţin, domnilor! cere Aramis. Doamnele... adică domnii marchizi trebuie să fi obosit.

— De acord! răspunde de la coadă d'Artagnan. Să adăpăm şi caii.

Desalecă şi lasă animalele să se odihnească, iar ei se strâng roată la marginea drumului, în jurul desagilor pe care Porthos îi deschide cu gesturi solemne.

— Ochii-n patru, domnilor, ochii-n patru! îi sfătuieşte prietenos d'Artagnan. Văd aici nişte hârci şi nu se ştie niciodată cui îi vine rândul la o răspântie ca asta.

— Aş*!* face Portlios, bătâind amical peste pântece un butoiaş din lemn de dud. Acuma, când suntem buni prieteni cu monseniorul...

— Va să zică, nu mi s-a părut, răsună un glas dincolo de tufişuri. Chiar dumneavoastră eraţi!

— Pardon? răspund drumeţii în cor.

— Omagiile noastre, doamnelor! Bun găsit, viteji gentilomi!

Cei apăruţi ca din senin sunt sfinţia-sa abatele de l'Âme Grise şi domnul Michelet, în carne şi oase. Respingător de zâmbitori şi amabili.

— O cursă! murmură Athos, ducându-şi mâna la şold.

— Ce plăcere să putem face drumul la Paris într-o companie atât de distinsă! le întinde Michelet mâna, cu un gest cât se poate de curtenitor.

— Căci avem acelaşi drum, fără îndoială! sticlesc ochii verzi ai abatelui, de sub gluga ce-i acoperă capul.

— Domnilor, dovedeşte gasconul o remarcabilă prezenţă de spirit, daţi-ne voie întâi să vă mulţumim pentru amabilitate.

Aţi plătit dinainte, ni s-a spus, lui papa Pillard, să ne găzduiască în hanul său onorabil.

— O, domnule, îşi pleacă abatele ochii, e un lucru atât de neînsemnat! Oricine ştie că în cuferele muşchetarilor nu se prea înghesuie pistolii; ne-am împlinit o datorie creştinească. Şi pe urmă, *est modus in rebus*[1] , prea sunteţi nişte oameni de ispravă! Să uităm micile noastre neînţelegeri. Monseniorul de Pauvrelieu căruia i-am istorisit faptele dumneavoastră de arme, vă apreciază în cel mai înalt grad loialitatea şi vitejia şi speră ca într-o zi să vă cunoască personal.

— ...dea cerul să n-apucăm ziua asta niciodată! murmură Athos în frumoasa lui barbă.

— Dar ce văd, tocmai vă pregăteaţi pentru o gustare! urmează abatele.

— Sunteţi invitaţii noştri, se grăbeşte Genar, găsind destul de nostimă această farsă actoricească.

— Primim cu bucurie, fiul meu, se aşază de l’Âme Grise, urmat de Michelet. Ne era o foame...

— ...şi o sete! completează mutra de şoarece înecat.

— Eu stau de strajă, murmură d’Artagnan. Mă duc să adăp caii, spune el apoi cu glas tare.

— În sănătatea monseniorului! le toarnă Porthos din butoiaşul cu rachiu.

....

— În sănătatea monseniorului! le toarnă Porthos din butoiaşul cu rachiu.

— Dă-l în... colo de monsenior! sughiţă abatele. În sănătatea maiestăţ... ii-sale regele.

— Ura, ura! mormăie Michelet, cu ochii peste cap, ca un bolnav de ducă-se pe pustii. Trăiască muşchetarii! Trăiască marchii... archizii şi... doamne...

---

[1] Este o măsură în toate lucrurile(lat)

— Doamne, iartă greşalele noastre! îşi împreunează mâinile de Millescroix. V-am greşit, bravi gentilomi! V-am înşelat, v-am tras în cap...

— Ei, ei! îl mângâie Porthos. Cui nu i se-ntâmplă?

— ...în capcane. Suntem doi măgari! mărturiseşte abatele, dând din cap ca şi animalul cu pricina.

— Trăiască ma... chizii şi doamne... zbiară Michelet.

— Doamne, ocroteşte-l pe rege! toarnă iar Porthos din butoi.

— ...şi doamnele! Şi doamnele! orăcăie Michelet.

— Vino să te pup, fiule! îmbrăţişează abatele spinarea lui Porthos, într-o poziţie nespus de complicată şi-l sărută zgomotos pe cotul stâng. Iartă-mă!

— Şi pe mine, şi pe mine! dă Michelet din picioare şi izbucneşte în plâns. Să mă ierte şi pe mine!

— Domnule abate! ia cuvântul Genar, care picoteşte, cu ochii închişi, ca o găină adormită. Acuma, că suntem între noi..., ia spune, dumneata..., unde sunt tehnicienii şi doctorii voştri? Ai? Ia spune! Unde? Ai?

— Trăiască fenicienii! strigă Michelet, oprindu-se din plâns. Trăiască doctorii!

— Dar Umbrela? nu se lasă Genar.

— Dar comoara? Dar pietrele voastre? Dar strigoii? Şmecherilor! face abatele, încercând să se descotorosească de Porthos ca să ajungă la gura butoiaşului.

— Domnilor, feriţi-vă de cardinal? se ridică Michelet în genunchi. Vi se joacă un ren… ghi. Pe barba mea că vă aşteaptă zile negre!

— Ţapul bătrân de monsenior vă pândeşte… Să trăiască!

— Oameni buni! Lăsaţi-vă niţel de actorie! îi imploră

Genar. Pe onoarea mea că nu vă spun! Ce piesă pregătiţi? Unde sunt inginerii?

— Unde sunt îngerii! ridică Michelet din umeri. Nu mai sunt îngeri, domnilor! În ziua de azi. Îngerii… gata!

— Gata! Pe cai! porunceşte Athos, care, împreună cu doamnele şi cu d'Artagnan abia s-au atins de băutură.

— Pe cai! Daţi-mi un cal! se scoală Michelet vitejeşte.

— Nigaud! Trezeşte-te! îl zgâlţâie Genar.

— Degeaba, doamnă! suspină Darn. Cu dumneata am terminat! Eu plec. Adio*!*

— Pleacă, se învoieşte Genar.

— Da… Calul meu! se ridică Darn, cu ochii mereu închişi. Unde eşti, calul meu? Domnilor, pe mine şi după rai!

Încalecă surprinzător de sprinten şi se culcă pe gâtul animalului. Mai încearcă să spună un „adio”, şi adoarme iar.

— Ochii-n patru! le recomandă din nou d'Artagnan celor lucizi. Şi la drum!

Trupa celor opt se pune în marş, în vreme ce abatele, în patru labe, suge ultimele picături de rachiu, iar Michelet, care a încălecat pe spatele sfinţiei-sale, îl bate de zor cu pintenii.

32

Intrarea în oraş se face pe o ploaie torenţială şi într-o beznă care uşurează mult vârârea degetelor în ochi. Caii îşi afundă copitele în noroi, prin

străduţe înguste şi rău mirositoare, de periferie – un labirint fără ieşire, în centrul căruia se află Luvrul. E trecut mult de miezul nopţii şi numai foarte rar, ici şi colo, la câte o ferestruică de mansardă mai pâlpâie vreo lumânare. Lipsit de lumini, cufundat în tăcere, Parisul pare mort.

Ba nu! De undeva se aud bocănituri de ciocane şi zgomot de ferăstraie mânuite cu râvnă.

— Ce-i asta? întreabă Genar, pe care trezirea din beţie l-a făcut mahmur şi i-a răpit orice poftă de viaţă.

— Tâmplarii oraşului, domnule marchiz, răspunde Athos, detaşat, nobil şi fermecător. Înalţă un eşafod, înseamnă că mâine va avea loc o execuţie.

— O execuţie? Neplăcută afacere! se cutremură Darn, poate numai de frig.

— Cel puţin condamnatul stă la adăpost, replică Porthos. Nu umblă ca alţii, prin ploaie şi cu frica în spate.

— Oare asta, chestia de mâine, o să fie tot o înscenare, dragă Vel? întreabă Darn. O să-l spânzure în glumă pe actorul travestit în hoţ?

— Trebuie neapărat să asistăm şi noi. Să vedem unde-or sa transporte cadavrul şi aşa ajungem la medicii care-i reanimă pe interpreţi.

— După loviturile cărora spinarea mea le e şi acum martoră, mă îndoiesc că tipii ăştia mai ţin minte că trebuie doar să simuleze. Eu aş vrea să ajung acasă. Am să-i transmit un mesaj psihiatrului vostru psihopat, să-mi trimită o astronavă.

— Gândeşte-te bine, dragul meu! intervine Mary. Tocmai acum, când regina ne va dărui câte-un castel şi vă va face pairi pe amândoi?

— Pardon, doamnă, eu cu dumneata nu discut.

Rămâi cu muşchetarii dumitale, eu unul îţi las toată libertatea.

— La dracu' domnilor, pe mine tâmplarii ăştia mă cam scot din sărite. Se agită prea mult pentru un singur condamnat, remarcă Aramis.

— Poate n-o fi doar un singur condamnat, răspunde pe gânduri d'Artagnan. Amintiţi-vă de avertismentele lui moş Lapin şi ale lui Michelet. Monseniorul de Pauvrelieu nu iartă niciodată, prieteni!

— Pe legea mea, onorabili cetăţeni, tună Porthos, am uitat cu cine avem de-a face! Regina, la naiba, nu-i o femeiuşcă oarecare. Am să vă chem să petreceţi sezonul de vânătoare din toamna asta la castelul meu. Veţi râde de temerile voastre.

— Cred că Porthos are dreptate, aprobă Athos. Un nobil – şi maiestăţile lor sunt floarea nobleţii franceze! –, un nobil e mai presus de toate intrigile ţesute în jurul lui.

— Parc-am ajuns! observă Aramis. Ce noapte stranie! Să juri că vine sfârşitul lumii! Nici măcar un câine pe străzi!

Pătrund, în urma preotului muşchetar, prin pavilionul de la intrarea palatului. Porţile splendide, din fier forjat, sunt deschise şi nepăzite. Descalecâ în curte, lăsând caii în grija unui slujitor în livrea, apărut în ultimul moment. O faclă arde lângă uşă – o uşă dosnică, puţin arătoasă –, iar nu departe se află o caleaşcă cu patru cai şi cu ferestrele zăbrelite.

— Pe aici! le arată uşa Aramis, ca unul care frecventează des intrările acestea neoficiale.

— Drace! exclamă d'Arlagnan. Porţile au fost închise!

— Pentru apărarea noastră, explică Porthos liniştit. Eu am să cer un castel în Champagne, ştiţi, e o regiune

pitorească...

În anticamera reginei, o gardă înarmată se aliniază şi dă onorul. Ducesa, baroana, marchizii, cei trei muşchetari şi ostaşul din garda domnului des Essarts sunt introduşi în apartamentul regal.

Ciudat, ciudat! În încăperi domneşte o sărăcie lucie, ca în casa unor hidalgos scăpătaţi. Din fastul de odinioară au rămas doar jalnice relicve. Căptuşeala şi paiele scaunelor ies în smocuri prin brocartul tocit şi putred. Aplicele de bronz aurit sunt ruginite şi strâmbe. Goblenurile roase de vreme atârnă anapoda în cuie, şi nobilele doamne îşi rânjesc dinţii, prin ţesătura destrămată, la nişte cavaleri cu hainele în zdrenţe. Grelele covoare de Persia sunt găurite în zeci de locuri, iar draperiile se clatină amarnic, bătute de vântul ce se strecoară prin ferestrele stricate, şi praful cade de pe ele în valuri.

Maiestăţile lor şed pe câte un taburet – al regelui are un picior rupt –, îşi poartă coroanele – de pe care smalţul de aur se cojeşte, iar nestematele, privite de aproape, se dovedesc a fi din sticlă – şi le fac noilor veniţi o primire călduroasă, în limitele protocolului de la curte. Athos, obişnuit poate să trăiască printre vestigiile fostelor splendori, ceva mai stâpân pe sine, îi prezintă regelui raportul asupra fabuloasei comori. Ceilalţi cască gura la apartamentul regal şi nu le vine să-şi creadă ochilor.

— În sfârşit! se bucură regele. Am pus mâna pe această faimoasă peşteră a lui Ali-Baba! Domnilor, meritaţi o recompensă cu adevărat regală!

— Sire... se înclină muşchetarii până la pământ.

— Am fi mulţumiţi, maiestate, să vă ţinem mai departe la dispoziţie spadele şi inimile noastre,

rosteşte demn d'Artagnan.

— A, nu, bravi gentilomi! Nu aşa se pleacă de la un rege, mai ales după ce i-aţi adus asemenea servicii. E neapărat nevoie sa vă dau o răsplata care să servească drept pildă tuturor supuşilor noştri.

— Din păcate însă, ia cuvântul şi regina, din păcate suntem foarte săraci, domnilor. Toţi banii noştri se risipesc în lupta dusă contra monseniorului de Pauvrelieu, care, cum bine ştiţi, urmăreşte alungarea noastră de pe tronul regatului.

— Chiar comoara pusă la dispoziţie de neuitatul nostru slujitor, pehlivanul marchiz Fil de Toile, va fi cheltuită pentru întărirea gărzii şi pentru alte nevoi. Aşa încât, dragii mei, mă văd pus în imposibilitate de a vă răsplăti.

— O, sire! se împotriveşte d'Artagnan. Ce răsplată mai bună se poale găsi pentru noi decât aceea de a vă dărui comoara venerabilului marchiz, domnul Fil de Toile? Lâsaţi-ne să vă slujim mai departe, cu aceeaşi bărbăţie şi credinţă, asta e tot ce vă cerem.

— Ba nu, nu! Regele sau dăruieşte castele, sau porunceşte execuţii publice. Sunt cuvintele rostite de monseniorul cardinal de Pauvrelieu când i-am cerul sfatul cu privire la dumneavoastră. Şi, din nefericire, sunt nevoit să recurg la cea de-a doua alternativă, cum de altfel m-a rugat călduros şi domnul cardinal. Domnilor! Fac un apel solemn la înţelegerea dumneavoastră. Cum aţi proceda în locul meu?

— Maiestate! se revoltă Darn. După ce-am făcut pe dracu-n patru să vă pricopsim cu nenorocita aia de comoară?!

— Uite ce, prieteni! face Genar un pas înainte. Înţeleg că dumneavoastră vă antrenaţi aici pentru nu

ştiu ce piese istorice. Dar ce aveţi cu noi? Nu suntem actori, nici măcar maşinişti. Ce vă vine să ne executaţi aşa, pe nepusă masă?

— Dacă n-am nicio para să vă răsplătesc! se tânguie regele. Domnule Athos, domnule Aramis! Explicaţi-le prietenilor dumneavoastră că altfel nu se poate!

— Şi nu credeţi că Dumnezeu ne va răzbuna, prea milostive rege? întreabă Mary cu o sclipire de şiretenie în ochi. Doar asta-i o crimă!

— Nu credeţi că sufletele dumneavoastră vor nimeri în iad? sare cu maliţiozitate Ada.

— Prieteni, pocăiţi-vă! Tâmplarii lucrează de zor. Poporul a fost anunţat şi va veni cu căţel, cu purcel să vă vadă omorâţi. Nu-mi pot retrage cuvântul, n-ar fi frumos din partea mea.

— Şi-o să ne spânzuraţi de-adevărat? chicoteşte Mary.

— Doamnele vor fi ghilotinate ştiţi, e mai rapid şi mai nobil, m-am gândit să le fac acest mic serviciu –, iar dumneavoastră puteţi alege între a fi spânzuraţi, traşi pe roată, arşi pe rug, întinşi la scară, sfârtecaţi de cai şi zdrobiţi cu pietre. Trebuie însă să le oferim oamenilor toate aceste spectacole, aşa că gândiţi-vă şi să-mi spuneţi mâine dimineaţă ce-a ales fiecare.

— Va mulţumim din suflet pentru înţelegere! le surâde regina. Pe mâine, frumoase doamne şi viteji cavaleri! Gardă! Hei, gardă!

Garda înarmată dă buzna din anticamera şi-i înconjură pe condamnaţi.

— Aşa, aşa! aprobă regele. Mă bucură nespus atitudinea dumneavoastră, doamnelor şi domnilor! Vom ţine seama de asta. Îi puteţi duce. A... la staţi! Cine-mi împrumută niţel tabac de prizat?

33

Uşa de fier s-a închis cu un zgomot infernal. Celula, umedă şi rece, e cufundată în beznă. Prizonierii, prea istoviţi ca să mai poată comenta întâmplarea, se aşază pe paiele împrăştiate iei-colo şi filosofează pe tema *fortuna vitrea est.*[1]

— Unde sunteţi voi, maşinuţe binefăcătoare? prinde glas Darn, pe neaşteptate. Voi, staţii de aer condiţionat şi cravate electrice? În noaptea asta voi avea o criză de lumbago, iar mâine au să-mi lege o cravată de cânepă. Dar voi, pantofi electronici, care m-aţi fi ajutat să fug de mi-ar fi sfârâit călcâiele? Şi voi, minunate batiste-robot? Şi voi, bunicuţe automate care-mi spuneaţi poveşti ca s-adorm? V-am lăsat, ca un necredincios; toate căinţele sunt zadarnice!

— Măcar un laser să fi avut! oftează din rărunchi Genar.

— Şi acum, singur...

— Cucu! Mai sunt şi eu pe-aici! se aude o voce foarte cunoscută.

— Moş Lapin!… Braconierul! Dumneata?

— Când vă spuneam c-o s-o păţiţi! Îi cunosc eu pe regi de-a fir a păr, că de şaptezeci de ani ăştia mi-au mâncat urechile. Ehei!...

— Moşule, exclamă Mary. Cum ai intrat aici? Au să te omoare.

— Ba pe moaşă-sa! Am venit să vă iau. Vă urmăresc de la hanul lui papa Pungaşu'. Şi cum banii descuie toate uşile, am fost darnic cu cine trebuia şi gata! A noastră e lumea! Veniţi!

---

[1] Dicton latin care în întregime sună astfel:"Soarta este de sticlă; când străluceşte mai tare atunci se sparge"

Se apropie de uşă şi bate într-un fel anumit, cu vârful degetelor, ca un răpăit de ploaie – ceea ce, în subterana sonoră seamănă cu o furtună în regulă. Îndată se aud paşi pe scări şi doi temniceri, dintre care unul ţine o faclă, descuie şi deschid.

— Ţi-au venit muşteriii, moşule? întreabă primul. Grăbiţi-vă. *nom d'un chien!*[1] Să nu prindă cineva de veste. Doar sinteţi la Bastilia, nu la Versailles!

— Ţine şi taci, şobolanule! îi îndeasă Lapin o pungă în mână.

— Păi... doar atât? se vexează temnicerul. Era vorba de...

— Domnilor, luaţi facla şi cârmiţi-o la dreapta, după colţ, că vin şi eu acuma, porunceşte braconierul. Hai, dă-le-o de bună voie, roşcovane! Să nu ne pierdem timpul!

D'Artagnan înşfacă torţa, pornind în fruntea grupului, cu spada gata de atac. În urma lor se aude o convorbire scurtă, presărată cu exclamaţii de surpriză, zgomotul uşii care e închisă, al zăvoarelor trase şi moşul îşi face apariţia, frecându-şi pumnul – e stângaci.

— ...păcat de punga! mormăie el. Eu vream să fiu cinstit, dar aşa-i, nemulţumitului i se ia darul...

— Cred că nu l-ai..., îşi aminteşte Aramis de sentimentele creştineşti.

— Nuuu! Au să stea liniştiţi vreo trei ceasuri. E metoda mea de vânat căprioare. Ştiţi, dacă le omorî chiar înainte de a le găti, îşi păstrează carnea fragedă.

Grupul iese pe o terasă mărginită de însuşi zidul fortăreţei. Acolo ar trebui să fie atârnată o scară de frânghie, pe care să coboare evadaţii, dacă temnicerii

---

[1] Sudalmă franţuzească fără coresp. în română.

ar fi fost oameni de onoare, dar asta ar fi însemnat să li se ceară prea mult. Aşa că în locul funiei, pe zidul de incintă se află patru gentilomi cu spade lucitoare.

— În gardă, domnilor! lansează ei o invitaţie, atât de politicoşi, încât muşchetarilor le este imposibil să-i refuze.

— O, trădătorii! îşi smulge moş Lapin părul. Ah, canaliile!! Ne-au tras pe sfoară, nemernicii!!!

— Doamnelor şi domnilor, se întoarce d'Artagnan spre protejaţii săi, vom întârzia numai două minute, până-i convingem pe aceşti încăpăţânaţi să ne cedeze trecerea.

— În vremea asta o să tragem *o* duşcă, în sănătatea dumnealor! anunţă moş Lapin.

Spadele încep să se rotească cu o sprinteneală şi o eleganţă desăvârşite. Marchizii şi doamnele iau loc între creneluri şi-şi trec unul altuia o butelie dată la iveală de braconier. Ostentativ, Darn întoarce spatele soţiei sale, care, de altfel, e nespus de liniştită, ca şi Ada.

Răgazul cerut de d'Artagnan se prelungeşte însă tot mai mult. Muşchetarii au dat peste nişte spadasini desăvârşiţi, cărora nu le pasă nici de cele mai teribile figuri de scrimă.

— *Pour l'amour de Dieu*[1]*!* nu se mai poate stăpâni Aramis. Cavalere, dibăcia dumitale mă uimeşte. Tare-aş vrea să ştiu cine te-a învăţat să te baţi atât de magistral!

— Soţul doamnei du Dextrier, domnule! Un profesor excelent, pare-mi-se îl cunoaşteţi!

— Am impresia că faci anumite insinuări, domnul meu! se înfurie smeritul preot. Am fost duhovnicul

[1] Pentru Dumnezeu!(fr)

acelei nobile doamne...

— Care te-a dat cu împrumut şi surorii domniei-sale, contesa de Vinaigre, dacă nu mă-nşală memoria.

— Cu împrumut? Asta-i curată obrăznicie, stimabile!

— Nu-i vorbă, printre picături, dumneata le spovedeai şi pe cele două cameriste ale contesei, uneori... uneori chiar în acelaşi timp, contravenind tuturor dogmelor bisericeşti.

— Cavalere, mă insulţi! strigă Aramis, roşind – sau e numai reflexul torţelor pe faţa sa feciorelnică?

— Ha, ha, ha, doamnă! se întoarce Darn către Mary. I-auzi cine este cotoiul dumitale buclucaş! Nici măcar n-ai satisfacţia să fi găsit un om de treabă. Felicitări!

Însă Mary, cuprinsă de o ciudată admiraţie pentru muşchetari, şopteşte ceva la urechea Adei şi din nou amândouă izbucnesc în ris.

— Eu zic să atacăm şi noi, să se isprăvească mai repede! Ce zici, moşule? se preface Darn că nu le ia în seamă.

— Nu-i voie, domnule! Dacă n-ar fi fost cavaleri, mai treacă-meargă. Dar aşa... muşchetarii nu v-ar ierta niciodată.

— Afurisită mentalitate, pe sufletul meu! ocărâşte uriaşul. Şi parcă spuneai, musiu Perroquel, că în epoca asta o să găsim fericirea pe pământ.

— Prietene! i se adresează d’Artagnan adversarului său. Trebuie să recunosc că te aperi excelent, dar maestrul dumitale a avut o lacună serioasă: nu te-a învăţat să ridici spada destul de sus. Faţa dumitale e la discreţia mea. Te-aş putea ucide, am însă oroare de rănile care desfigurează.

— Pălăvrăgeala dumneavoastră e nostimă. Unde vreţi să ajungeţi?

— Acolo, că te voi rade şi te voi tunde cu vârful spadei; bineînţeles, socotind că am consimţământul dumitale anticipat.

— Deh!... Heu!... Hm! Domnule !...

— Înţelege-mă; altfel m-aş plictisi grozav.

— Am amorţit! se vaită Ada. Mary, hai să ne plimbăm puţin!

— Domnule Aramis! strigă Mary. Mai cu inimă, domnule! Parcă nu te cunoşteam aşa...

— Spovedania dumneavoastră, doamnă, mi-a fost fatală, recunoaşte muşchetarul. De atunci sunt foarte slăbit.

— Nu-i lua în serios! îl sfătuieşte Genar pe Darn. Nu m-aş mira ca atunci să fi înscenat totul. Actorii ăştia...

— Crezi? se agaţă Darn de iluzia mai subţire decât un fir de păr.

— Viteze gentilom, se minunează adversarul lui Athos. Siguranţa pe care o aveţi în mânuirea spadei mă obligă să presupun că am în faţă pe descendentul unei străvechi familii nobiliare.

— Şi nu vă înşelaţi de loc, răspunde cu demnitate Athos.

— Dacă nu comit o indiscreţie, din ce ramură de nobili a regatului vă trageţi?

— O, domnul meu, mă înrudesc îndeaproape cu casele de *Coeur Bleu* şi *à la Coque*, care au numărat, printre fondatorii lor principi şi regi. Arborele meu genealogic porneşte de la marele duce de la Saucisse, al cărui strănepot, dintr-o ramură colaterală, a avut de nevastă o negresă din Zanzibar. Fiul lor, un navigator desăvârşit, a brăzdat Atlanticul pe vremea când spaniolii îşi aduceau aurul din Indii. A fost ucis prin spânzurare în portul Cadix, sub învinuirea de

pirateerie... Era un bărbat şi jumătate. Acest viteaz luptător a avut nouă fii şi fiice, toţi naturali, răspândiţi prin diverse arhipelaguri şi de care soţia lui legitimă nu ştia nimic. Trebuie să vă spun că, de altfel, femeia aceasta era tulburător de frumoasă, mai ales de când o scalpaseră indienii şi purta în fiecare zi o perucă de altă culoare. Pe de altă parte, brutele acelea îi mai retezaseră şi urechile, ceea ce îi dădea un farmec cu totul particular...

— Domnule, mă uimiţi! exclamă, plin de respect, adversarul.

— Aş da nu ştiu cât, cavalere, tocmai spune şi Porthos, să pot trage acum o duşcă de vin bun. M-am încălzit al naibii!

— Şi eu, domnule, şi eu! declară gentilomul său, un uriaş pe măsura muşchetarului. Mă credeţi că am acasă zece sticle trimise de doamna...? mă rog, o cunoştinţă, de la moşia soţului ei. Nu e vin, domnule, e balsam! Elixir!

— Tii! face Porthos cu admiraţie.

— E vechi de numai patruzeci de ani... Dar ce buchet!... Ce gust!

— Îmi lasă gura apă! Trebuie să fi avut o îngrijire specială...

— De bună seamă! Acolo, la moşie, viţele se plantează după un ritual anume. Mai întâi, rădăcinile de viţă sălbatică pe care se fac altoirile se ţin îngropate în nisip umezit, adus tocmai din Africa, din marile deşerturi. Peste nisip se presară suc de lămâie, ca să întărească fibrele. Încăperea unde stau aceste lădiţe are şapte ferestre pe peretele de la nord, ca să pătrundă numai lumina reflectată de tot atâtea oglinzi...

34

Se luminează de ziuă. În ţăcănitul dulce al săbiilor, aidoma celui al unui tren, şi în sporovăiala molcomă a nu mai puţin de opt luptători, cele două familii au adormit pe metereze. Doar ţipetele scurte ale adversarului lui d'Artagnan – căruia muşchetarul îi smulge, fir cu fir, barba, mustăţile şi părul – îi fac din când în când să tresară.

— Ultimul fiu al căpeteniei de tâlhari, povesteşte Athos, încrucişându-şi demn spada cu aceea a adversarului său, şi-a dat seama că nu va moşteni nimic din averea familiei şi a părăsit casa părintească exact în momentul în care soldaţii regelui o aprinseseră şi-i vânau tatăl ca pe un mistreţ. Acest om de treaba este bunicul meu, domnule, un bătrân respectabil, încă în viaţă, merită să-l vedeţi. De câte ori trece o caleaşca prin faţa castelului unde e stăpân, îl năpădesc nostalgiile copilăriei... Soţia sa, vivandieră în armata mareşalului Traîne-Sabre, a dat naştere la doi gemeni mulatri, în vremea campaniei din sud; fără îndoială, soarele acela nemilos a pârjolit pentru totdeauna pielea fragedă a bieţilor micuţi...

— Bravi cavaleri! strigă moş Lapin, trezit de zorii zilei din somnul adânc pe care-l trăsese. *Bon sang de bon sang* , mai lăsaţi palavrele, că acuşi se deşteaptă toată fortăreaţa şi-i păcat de dublonii pe care i-am cheltuit cu dumneavoastră.

— ...vine şi deschide caneaua, iar prima ulcică de vin o dă unui câine, dresat special în acest scop, continuă adversarul lui Porthos. Dacă animalul se ridică pe labele din spate şi latră de opt ori, înseamnă că

buchetul vinului e bun. Dacă se îmbată înainte de a bea toată ulcica, vinul a ieşit o porcărie şi trebuie prelucrat. Pentru asta se lasă... da, se lasă să cadă trei picături...

— Şi în cadă, la doamna Baigneuse? îşi continua rechizitoriul adversarul lui Aramis.

— Domnule, se roagă muşchetarul, puţină discreţie, ce naiba!

— Iar a doua zi, pe drumul spre Liège, la douăzeci de leghe de hanul „Aux Trois Clistires”, cu tânăra păstoriţă... Era a 215-a victimă a credulităţii.

— Uah – ah! cască Darn, întinzându-se de-i pârâie oasele. Cât e ceasul, vă rog?

— 4,44, răspunde Genar, consultându-şi ceasornicul de epocă, legat de picior. Oamenii noştri se luptă de peste cinci ore.

— Moş Lapin, întreabă Mary, îl ai pe... la dumneata?

— Desigur, doamnă, iată-l! arată Lapin clondirul de lut. Din păcate, e prea târziu să-i cerem ajutorul: vine garda.

— Mă miram eu să iasă bine până la urmă! exclamă Ada, cu scepticismul ei caracteristic. În lipsă de altceva, va trebui să ne mulţumim cu ghilotina.

— Păcat, oftează Nigaud filosofic. Preferam să părăsesc lumea acestei planete într-un mod mai puţin neplăcut. Căci, chiar dacă ne reanimă, tot prima impresie contează...

— Domnilor, e ora închiderii, declară căpitanul gărzii, înconjurat de două duzini de ostaşi zdraveni. V-aţi distrat destul. Trebuie să vă şi odihniţi puţin, nu uitaţi că vă aşteaptă o după-amiază grea.

— Protestăm! strigară în cor cei opt spadasini.

Şi înainte ca cineva să schiţeze vreun gest,

adversarii din timpul nopţii fac front comun, atacând garda. Se încinge o bătălie năprasnică, din care nu se ştie cine va scăpa viu...

35

Căruţa cu cei nouă condamnaţi îşi face loc cu greu prin mulţime, iar surugiul înjură ca un birjar adevărat, îndemnându-i pe soldaţi să ţină privitorii la respect. Ca urmare, o ploaie de pătlăgele proaspete şi de ouă – mai puţin proaspete – cade asupra marţafoiului de vizitiu, împroşcându-i în acelaşi timp pe bieţii condamnaţi, care poartă câte o glugă albă trasă pe cap – pesemne tocmai cu rol protector. Glumele şi râsetele se ţin lanţ, aşa cum se şi potriveşte cu vesela breaslă a actorilor, încât Darn, în naivitatea lui cuceritoare, începe să creadă că totuşi nu-i la mijloc decât o glumă şi că un ospăţ de împăcăciune e aşternut în centrul pieţii.

Dar acolo se află un eşafod înalt, unde stau înşirate uneltele ucigătoare, pregătite cu tot dichisul. Condamnaţii sunt împinşi sus, pe treptele de lemn ce miros a răşină şi aliniaţi ca la armată, apoi călăul, asistat de cele două ajutoare, le scoate glugile de pe cap. Se trezesc astfel faţă în faţă cu tribuna care adăposteşte persoanele oficiale – regele le face o sumedenie de semne prieteneşti şi regina le surâde încurajator – şi tot atunci îl văd pentru prima oară pe cardinalul de Pauvrelieu, un omuleţ pântecos şi rumen, cu o mutră blajină şi puţin cam bleagă, moţăind blazat şi indiferent, în fotoliul său. De jur-împrejur, până în marginile pieţei, se vânzoleşte publicul de rând, mereu pus pe şotii, ca şi când execuţia nu l-ar interesa de loc.

În sinea sa, Genar le este recunoscător acestor anonimi veseli, ce dau dovadă de o înţelegere plină de respect, cam gălăgioasă, e drept, ajutându-i însă să se stăpânească. Liniştiţi, demni, muşchetarii privesc spre tribună, unde se mai află şi numeroase doamne, îi salută pe cunoscuţi şi ridică din umeri, ca scuză pentru situaţia în care au ajuns.

Un pristav desface sulul de pergament şi începe să dea citire condamnării la moarte, aducându-le împricinaţilor tot soiul de acuzaţii – un complot împotriva statului, erezie, crimă de *lèse-majesté,* abuz de încredere, imoralitate şi încă alte câteva capitale învinuiri, la care poporenii răspund cu obrăznicii, maimuţărindu-i pe rege şi pe cardinal, calomniind cu curaj pe doamnele din suită, spunând că ele pot da amănunte despre încălcarea moralei. Atmosfera e foarte optimista şi sărbătorească, de parcă cei nouă oameni ar urma să fie decoraţi; chiar tonul cu care se citeşte sentinţa e plin de emfază acu zaţiile sună a laude desăvârşite.

— Pe legea mea, e o plăcere să-ţi dai sufletul pentru rege! pufneşte Darn. Se străduie toţi să-ţi facă impresia că eşti un favorizat de soartă, primind această condamnare a maiestăţii-sale.

— Domnilor, întoarce Athos privirea spre cele două perechi, eu şi prietenii mei am hotărât să alegem arderea pe rug, sfârtecarea, zdrobirea şi tragerea pe roată, lăsându-vă dumneavoastră celelalte moduri de a părăsi această frumoasă lume.

— Ba eu vreau să fiu sfârtecat! se împotriveşte Dani, Ce, nici aici să n-am dreptul unei iniţiative?

— Cu neputinţă, domnule! Trebuie să le lăsam duşmanilor noştri o ultimă imagine a bărbăţiei şi

curajului unor adevăraţi gentilomi.

— Şi aici merge cu protecţie! geme neputincios Darn.

— Condamnaţi! li se adresează pristavul. În nemărginita lui bunătate şi la rugăminţile augustei sale soţii, maiestatea-sa regele vă îngăduie să vă spuneţi ultima dorinţă, pe care se obligă s-o împlinească întocmai. Vorbiţi!

— Eu vreau să fiu spânzurat! se repede moş Lapin după un schimb de priviri cu Mary Wilde.

— Ho, ho, ho! râde îngăduitor mulţimea.

— Şi să-mi mutaţi spânzurătoarea de-aici, ca să pot fi văzut mai bine.

— Unde, nâtărăule? se încruntă călăul.

— Unde, doamnă ducesă? întreabă şi braconierul.

Ducesa Mary du Muguet îşi umezeşte un deget, îl ridică şi arată, pe direcţia de unde bate vântul zidul înalt al Bastiliei.

— Acolo! hotărăşte Lapin. Luaţi-o pe văduva cu picioare de lemn şi cocoţaţi-o pe zid.

— Să i se facă voia! porunceşte regele.

— Dumneavoastră ce dorinţă aveţi, nobilă doamnă? se întoarce pristavul spre Mary.

— Să-l executaţi, înaintea tuturora, pe moşneag!

— Ce-a mai pus la cale? mormăie Darn, neliniştit. Tocmai când în moarte găsisem soluţia pentru conflictele dintre ea şi mine?!

— Asta-mi dă de gândit! i se asociază Genar.

— Onorat public! strigă crainicul. Luăm o pauză de zece minute, din motive independente de voinţa noastră. Puteţi pofti la bufetele bine asortate de lângă estrada oficială. Pentru modesta sumă de doi pistoli...

Restul frazei se pierde în vacarmul general. În ciuda gălăgiei, se aude distinct un zgomot pe sub scândurile

eşafodului, parcă nişte oameni s-ar agita dedesubt.

— *In cauda venenum!*[1] îi avertizează Aramis. Urma alege.

— Eu auzisem că femeile ne duc la pierzanie, exclamă Darn, contrariat. Dar când colo, Mary ţine să răstoarne toate părerile mele despre femei.

Regele vine să schimbe câteva cuvinte cu condamnaţii. Suita se opreşte la capătul de jos al scării şi doamnele îi sorb din ochi pe cei doi capi de familie.

— Mă întreb de ce-au întârziat ele, Ada şi Mary cu muşchetarii, când ne scoteau din temniţă!? îi şopteşte Perroquet lui Nigaud. Mai pregătesc o lovitură de teatru?

— Fi-le-ar teatrul afurisit! blestemă Nigaud cu năduf. În viaţa mea, dac-o s-o mai am, nu mă mai duc la un spectacol.

— Bun găsit, domnilor! salută regele. Sper că v-aţi odihnit bine...

— Sire, felicitări pentru spadasinii maiestăţii-voastre! se înclina Athos. Am susţinut aseară o partidă în compania lor. Câtă plăcere pentru noi să le încercăm măiestria!

— Şi erau foarte bine informaţi asupra noastră, se ciupeşte Aramis de ureche, cu o uşoară nervozitate. Păcat că în lupta cu garda au fost găuriţi ca nişte plase de prins fluturi.

— Apropo, maiestate, îndrăzneşte Genar, nu mi-aţi putea spune acum, când vom duce taina cu noi în mormânt, prin ce mecanism se menţin Umbrelele de apă deasupra acestei planete?

— Domnule, mărturiseşte regele cu francheţă, aceeaşi întrebare am pus-o şi eu, nu o dată,

[1] Veninul e în coadă (în limba latină).

monseniorului de Pauvrelieu. Răspunsul domniei-sale a fost unul singur *crede, quia absurdum!*[1]

— Doamnelor şi domnilor, iubiţi concetăţeni, se agită crainicul, pauza s-a terminat, vă rugăm ocupaţi-vă locurile!

Într-adevăr, spânzurătoarea a fost mutată pe zidul fortăreţei şi moş Lapin, luat pe sus de gardă, e târât într-acolo.

— *Sit tibi terra levis!*[2] murmură Aramis şi se descoperă cu toţii. Era totuşi un om de treabă.

Regele, din simpatie pentru condamnaţi, rămâne în continuare pe eşafod. Braconierul apare pe creasta zidului, înconjurat de călăi. Le spune acestora ceva care-i face să râdă, apoi se apleacă şi dă la iveală, din cracul nădragilor, un binecunoscut clondir de pământ. Îi scoate dopul şi imediat un

fum roşu începe să iasă în valuri şi e adus de vânt deasupra pieţei. E fum mult, ţâşneşte mereu, fără oprire; moşul ţine butelia într-o poză triumfală şi perdelele dese ca o ceaţă, plutesc pe sub nasul nobililor şi al poporenilor, într-o egalitate deplină.

— *Margaritas ante porcos!*[3] strigă Lapin. Nu meritaţi voi atâta sacrificiu, bravi curteni şi prieteni! Fă-ţi datoria, meştere Aghiuţă, *et nunc dimittis servum*

[1] Crede pentru ca e absurd(lat)
[2] Să-ţi fie ţărâna uşoară(lat)
[3] Mărgăritare aruncate porcilor(lat)

tuum, Domine![4]

— Ce mai e şi asta? se minunează Darn. Ia ascultă, Mary, ţi-ai pus în gând să ne otrăveşti?

— Iubitul meu! exclamă Mary plină de afecţiune. De ce-oi fi tu aşa găgăuţă?

Sub eşafod se aude iar tropăitul acela al unor oameni ce aleargă neliniştiţi. Dar în acest timp cei adunaţi în piaţă inhalează fumul roşcat şi iată-l pe rege azvârlindu-şi peruca cu un gest suprem, urcându-se pe buturuga ghilotinei şi luând cuvântul:

— Dragi supuşi! A venit clipa mult aşteptată să vă mărturisesc că sunt nedemn de încrederea voastră. V-am înşelat ani în şir, cu bună ştiinţă. Am făcut pact cu cei mai cruzi duşmani ai ţării, şi nu din înţelepciune, ci din laşitate. Am furat bani din vistierie ca să joc rişca cu domnul cardinal. Am sedus două minore şi nu mai pot dormi de plânsetele lor la ferestrele palatului. Am vânat când sezonul era închis. Nu mi-am plătit datoriile la croitor şi o dată am mâncat de dulce în postul mare. Aceşti bravi gentilomi sunt nevinovaţi. Am pus să-i omoare din zgârcenie şi la îndemnurile unui ticălos de care nici nu mai vreau să aud. Dar a venit ceasul ispăşirii. Vă rog, dacă printre voi se află un om bun, să tragă de sfoara ghilotinei.

Şi regele coboară, îşi pune capul pe butuc şi rămâne în aşteptare. Doamnele din suita reginei dau buzna peste Darn şi Genar, încercând să-i răpească, pentru a-i duce într-o direcţie necunoscută şi cu cine ştie ce scopuri şi mai greu de bănuit. Până la urmă însă, femeile se încaieră între ele, rupându-şi părul şi hainele şi scoţându-şi, cu multă îndemânare, ochii.

Cardinalul o rupe la fugă după regină, o goneşte

[4] Slobozeşte-l Doamne pe robul tău(lat)

împrejurul eşafodului, o ajunge, o strânge în braţe viguros, pătimaş, sărutând-o apoi cu delicateţe pe frunte, pentru ca, în cele din urma, să se îndepărteze, radiind de fericire.

În acest moment, de sub scândurile eşafodului îşi face apariţia... Falanga Dogmaticilor şi începe să străbată, în coloană de marş, mulţimea de spectatori.

— Fraţilor! strigă cineva. *Ăştia sunt de la Inchiziţie!*

— Pe ei! Moarte inchizitorilor! Trăiască libertatea!

Cinci sute de braţe se întind spre fiecare Dogmatic şi două mii cinci sute de degete încep să le dea bobârnace, învineţindu-i la iuţeală.

În toată nebunia dezlănţuită în piaţă, numai muşchetarii, femeile, Genar, Darn şi Lapin au rămas lucizi. Ba încă trei oameni: Tuning Clit, o domnişoară nemaipomenit de frumoasă şi un tinerel, foarte afectat de întâmplare – asistenţii psihiatrului. Ei ies în urma Dogmaticilor şi se suie pe eşafod, lângă condamnaţi.

— Cui trebuie să-i mulţumesc pentru chestia asta cu fumul din clondir? întreabă încruntat bătrânelul, ca şi când n-ar şti.

— Lui Mary, maestre! răspunde Darn, făcând un pas spre el şi si trăgându-şi pumnii pe la spate.

— Felicitări, fato! se luminează brusc Tuning. Să-ţi spun drept, mi-ai făcut o surpriză; eu credeam că bărbaţilor le va veni ideea.

— Oh, maestre, se plânge micuţa eroină, ei sunt atât de înapoiaţi! N-au făcut decât să bea, să ne gelozească şi şi pună întrebări caraghioase despre Umbrelă.

— Hi, hi, hi! se amuză Clit. Aţi văzut, domnilor, cum arată secolul al XVII-lea? Evident, reconstituit de noi pentru necesităţile acestei experienţe. Mai vreţi să trăiţi în trecut?

— Maestre! mormăie Darn, cocoşându-se ca să se vâre sub nasul lui. Nu găsiţi că am mers prea departe? Actorii dumneavoastră habar n-au de buna cuviinţă; de ce ne-aţi dat pe mâna lor fără niciun avertisment? Acest domn Aramis...

— Domnule Nigaud, e o neînţelegere! se tânguie speriat muşchetarul. Eu, atunci la han... nevinovat ca un prunc...

— Vezi, domnişoară? se întoarce mustrător bătrânul către fermecătoarea sa asistentă. Aramis este instruit de dumneata, nu? De ce l-ai lăsat să ajungă într-o situaţie atât de penibilă faţă de domnul Darn?

— Vă cer scuze, maestre, dar în seara aceea, la han, doamna Wilde a avut toată iniţiativa, se apără fata, cu un zâmbet aproape nevinovat. Vă mai amintiţi, desigur, ce se întâmplă în asemenea ocazii: sfânt să fi fost bietul Aramis şi tot cădea în ispită.

— Ajutor, îndurare, oameni buni! Iubite maestre! strigă deznădăjduiţi Dogmaticii. Iertaţi-ne!...

Mulţimea continuă însă să le împartă bobârnace. Lângă tribuna regală, doamnele de la curte se bat cu aceeaşi înverşunare, ignorându-i acum pe Darn şi Genar, cauza şi scopul încăierării lor. La cererea sa, călăul a fost spânzurat cu multă pricepere de către ajutoarele lui, care astfel şi-au trecut în chip strălucit examenul de absolvire, devenind, *ipso facto*[1], călăi titulari. La picioarele spânzuratului, moş Lapin râde cu gura până la urechi, iar în piaţă hoţii cotrobăie în voie prin decolteurile doamnelor.

Ada se amuză cu toată discreţia cuvenită.

Cardinalul, cu veşmintele sfâşiate, a cerut să i se aducă un butoiaş cu cenuşă şi acum şi-o presară pe

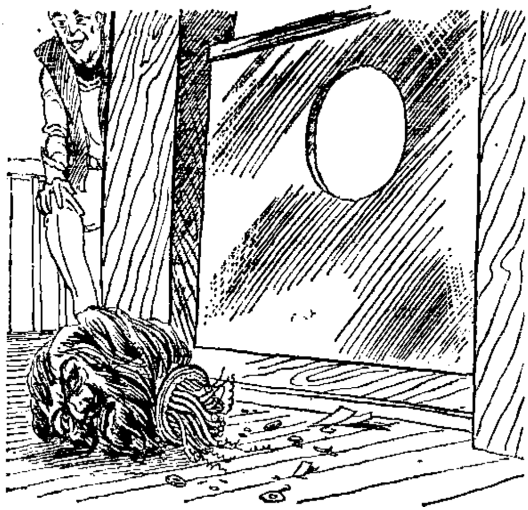
[1] În urma acestui fapt(lat)

cap, în semn de penitenţă.

— Uite măcar nişte oameni care nu se grăbesc să-mi reproşeze nimic! îi arată Tuning pe Dogmatici. Au vrut să se convingă *de visu*[1] ce rezultate are experienţa noastră. Şi se conving.

— Mary, dar dacă fumul preparat, de tine are darul să-i înnebunească pe oameni, de ce noi, cu domnii muşchetari şi cu moş Lapin am scăpat de sub influenţa lui? întreabă Genar, zăpăcit încă de cele petrecute.

— Eşti la epoca întrebărilor fundamentale, dragă prietene! constată Tuning, fără urmă de ironie. Gazul acesta îi înnebuneşte pe oameni, crezi? Nicidecum !

Se apropie de ghilotina unde regele aşteaptă încă să fie executat şi trage de sfoară. Cuţitul cade fulgerător, capul maiestăţii se rostogoleşte şi de pe podele strigă la Clit:

— Mulţumesc frumos, om bun! Acum mă pot duce să-mi refac energia.

Din gâtul regelui ţâşneşte afară un snop de conductori electrici, izolaţi în plastic multicolor şi o cascadă de şuruburi şi piuliţe...

— Când l-am demontat pe Aramis la han, slujidu-mă de un cuţit, pentru că nu aveam şurubelniţă, surâde Mary, i-am sensibilizat fără să vreau nişte legături. De-aia se plângea mereu că simte o slăbiciune la toate

[1] La faţa locului(lat)

încheieturile.

— Drăcie! holbează ochii Genar.

— Mary, va să zică... nu reuşeşte Darn să-şi ducă gândul până la capăt.

— De când ai bănuit că sunt roboţi? întreabă Tuning.

— O să râdeţi. Din seara în care Aramis şi cavalerul englez au ţinut să constate cât de bine e strâns corsetul meu. Capătul unui conductor electric a scăpat afară din mănuşa muşchetarului şi m-a curentat zdravăn.

— Ajutor! Îndurare ţipă bieţii Dogmatici, ca din gură de şarpe.

— Bine, întrerupe contactul, Puiule! se strâmbă Clit. Tânărul lui asistent scoate din buzunar o cutiuţă şi apasă un buton minuscul. Imediat peste piaţă se aşterne o tăcere de moarte. Cu un zgomot înăbuşit, ca un oftat, roboţii, cu excepţia muşchetarilor şi a braconierului, cad, rigizi, la pământ. Singur călăul se mai leagănă în spânzurătoare. Din clondirul lui Lapin ies ultimele şuviţe de fum.

— Dar au mâncat şi au băut cu noi! se revoltă Genar, ca şi când n-ar crede totuşi în realitate. S-a îndrăgostit de Mary!...

— Ce vrei să insinuezi? îl apostrofează Darn.

— Oricum, aţi jucat magistral! îi felicită profesorul. Fără să construiţi nicio maşină...

— În schimb demonstraţia dumneavoastră n-are replică, maestre, îl flatează Ada. Ne-aţi dovedit că maşinile pot atinge desăvârşirea. Şi că-i o neghiobie să le distrugem fără alegere.

— Fără alegere, bine zis! Ce, batistele şi cravatele alea electronice nu sunt nişte orori? Domnişoară, cheamă repede ziariştii până n-apucă Falanga s-o

ştează!

La o comandă, de după zidurile fortăreţei apar patru elicoplere pline cu reporteri care imortalizează imaginea unor Dogmatici în zdrenţe (la propriu şi la figurat), rupând-o la fugă dezorientaţi.

— ...şi uite-aşa, în odăiţa lui *pàpa* Pillard am studiat alcătuirea roboţilor dumneavoastră, explică Mary. Atunci mi-a venia ideea să vă dau planurile peste cap, să-i anihilez. Iertaţi-mi îndrăzneala!

— Lasă. Îmi place foarte mult.

— Nu de alta, dar moş Lapin mă rugase atât de insistent să i-l împrumut pe Aghiuţă! E o substanţă volatilă, rezultatul reacţiei chimice dintre un anumit mineral şi apa din izvoarele locale. Nu degeaba a cărat iubitul meu soţ mostrele acelea geologice. Ei, şi soluţia deregleză procesele din centrala de comandă a roboţilor!

— Mă rog, se amestecă Darn morocănos, dar dacă n-aveai tu ideea asta, aşa-i că acuma eram rupţi în bucăţi? Ce ziceţi, maestre?

— Nici vorbă, domnule campion! îl pune la punct bătrânul, gata iar de ceartă. Trebuia să urmeze o lovitură de teatru...

— Blestemat cuvânt!

— Să oprim execuţia şi să vă dovedim superioritatea maşinilor. Dar am omis în calculele noastre un factor esenţial. Sau poate nu l-am omis, ce zici, Puiule?

— Eu cred că l-aţi prevăzut chiar, maestre! E vorba de reacţia acestor domni... pardon, a acestor doamne, faţă de întâmplările prin care aveau să treacă. La fel ca într-a ecuaţia nedeterminată, unde...

— Etcetera, etcetera! îl întrerupe Clit.

— Staţi, maestre! îl înşfacă Genar de mână. Acum pun şi eu o întrebare: ce-i cu Umbrela asta suspendată în văzduh?

De ce curg râurile în sus? Ce fel de planetă ne adăposteşte?

— Uşor de răspuns! Domnişoară, umbrelele!

Fata se apleacă, deschide un chepeng şi trage afară trei umbrele mari, le deschide şi le fixează, ajutată de Puiu, în locaşuri special amenajate în platforma eşafodului.

— Adăpostiţi-vă, domnilor! îi îndeamnă Clit. Contact!

Un nou buton este apăsat şi toată apa de deasupra coboară, într-o ploaie năvalnică. Soarele luceşte vesel pe cer şi la orizont, pe culmea muntoasă, apare cosmoportul AXB-6. O mare mulţime de oameni coboară versantul muntelui. Zidurile de carton ale clădirilor şi ale fortăreţelor se desfac şi eroii noştri se trezesc în marea piaţă a propriului lor oraş, unde concetăţenii se strâng, aclamându-i.

— Să vezi şi să nu crezi! se miră Darn.

— Ce înseamnă asta, maestre? se minunează şi Genar. Dacă am rămas pe Pământ, la ce bun toată înscenarea cu Umbrela?

— Ei, trebuia să vă trezesc, într-un fel, curiozitatea ştiinţifică! Poate că am exagerat cu atâta decor, dar altfel cum să vă dau impresia că trăiţi într-o altă lume?

— Draga mea, eu sunt gata să te iert, o ia Darn pe Mary de mână. Să-mi promiţi însă că altădată nu se va

mai întâmpla.

— Şi totuşi muşchetarii şi moş Lapin n-au căzut pradă gazului tău diabolic. De ce? n-o slăbeşte Genar pe firava electronistă.

— Pentru că le-am vârât câte un filtru în nas şi-n gură, înainte de-a ieşi din închisoare. Formidabil de încuiaţi pot fi bărbaţii ăştia! răspunde Ada.

— Eu ţin să-l luăm acasă pe prietenul meu Aramis, declară Darn. Mi-a devenit simpatic.

— Şi eu îl vreau pe Porthos i râde Mary. E un gentilom desăvârşit, seamănă grozav cu cineva.

— Eu vi-l cer pe nobilul Athos, maestre, se roagă Ada.

— Iar mie daţi-mi-l pe isteţul d’Artagnan! i se alătură Genar.

— Hm! Atunci mie nu-mi rămâne decât să-l iau pe bătrânul braconier! oftează Clit. Fie! Ne vom spune poveşti, iarna, în faţa...

— ...instalaţiei de aer condiţionat? îl încearcă Mary.

— Ba a unei sobe, ca pe vremuri. Nu vă temeţi, pământenii au învăţat multe din experienţa voastră.

— Lasă, că şi noi am învăţat! După călărie şi bătaie, lecţii de scrimă. Şi întoarcerea la nişte instincte... La naiba, atavisme curate!

— Epoca, dragul meu! ridică din umeri Clit. Trebuia să plătiţi şi voi, într-un fel, pentru frumuseţea acestui contact cu trecutul. Poate că veţi mai fi tentaţi să vă întoarceţi vreodată pe Planeta Umbrelelor Albastre...

— Da, uite, să ne-ntoarcem! îi arată Darn pumnul.

— Nigaud, asta-i obrăznicie! îl plesneşte Mary peste mână.

— Ce vrei, dragă, trebuia să i-o fac o dată şi-o dată afurisitului vostru de maestru! rânjeşte Darn, vorbind

însă pe şoptite.

— Şi să vă daţi jos bărbile! Arătaţi ca nişte monştri. Nu de alta, dar altfel o să preferăm... compania muşchetarilor! râde, copilăreşte şi fericită, Ada.

— Au! strigă Tuning Clit, strâmbându-se! Aoleu! Picioarele!

— Ce e, prietene? se interesează Lapin, apropiindu-se de eşafod.

— Bătrâneţele! Reumatismul! se vaită marele psihiatru. Nimic nu mă mai ajută. Nici strachina cu ionizări, nici măcar „Hippocrat-7007”. Văleu!

— Ce strachină, ce Hippocrat? se indignează braconierul. Scorneli, şarlatanii de-ale doftorilor. Băi cu muştar ai încercat?

— Poftim?

— Da, domnule, muştar! Lasă că te pune moşul pe picioare, de-o să poţi juca menuetul mai abitir ca fandosiţii noştri de curteni. Şi mai dă-i păcatelor de savanţi, cu ştiinţa lor, că ăştia nu se pricep decât să-ţi jupoaie buzunarele!

Bucureşti, septembrie 1966 – august 1969

SĂLCIILE NU PLÂNG DECÂT SEARA

(1989)[1]

de Romulus Bărbulescu

Elicopterul se înclină, viră strâns, legănându-se într-un turbion de aer fierbinte. Abia acum văzu doctorul, pe dreapta, flacăra înaltă care ardea învolburat, consumând cu febrilitate trunchiurile copacilor, ca şi cum în marginea pădurii ar fi fost aruncată o bombă incendiară ce declanşase pălălaia. Un nor spasmodic, plumburiu, se înverşuna să absoarbă din paşnica lumina a zilei. Aşezate în semicerc, albe, nişte uriaşe camioane-cisternă revărsau asupra rugului încins puternice jeturi de spumă. Pompierii, în costume galbene, se mişcau lent printre vehicule.

Între liziera brazilor mistuiţi de flăcări şi marginea autostrăzii, pe iarbă zăcea un morman schimonosit de metal, amintind prin formele vagi de o fostă limuzină. În jurul ei poliţişti în uniformă, tehnicieni, operatori care manevrau – cu siguranţa unor profesionişti aflaţi în plin spectacol – tot felul de aparate. La mică distantă, ambulanţa sanitară, argintie.

Imaginea, văzută din carlingă, nu mai lăsa loc şi pentru ipoteze. Doctorul îşi pipăi cu dezgust cascheta metalică ce-i strângea ţeasta, încă nu se obişnuise cu acest element barbar, sadic, impus prin nu ştiu ce regulament de ordine interioară.

— Supravieţuitori? întrebă el după formula obişnuită.

---

[1] Almanahul Anticipaţia 90

— Glumiţi? răsună în căşti o voce aspră, neutră, în ton cu acel sălbatic tablou al evenimentului petrecut jos şi cu zădărnicia evidentă a oricăror intervenţii. Nu vedeţi? Nicio şansă...

Aterizară puţin mai încolo, într-o poiană cu iarba arsă de gazele miilor de maşini ce se vânturau în coloane lungi pe şosea. Pilotul se răsuci întrebător spre medicul bâtrân de lângă el. Acesta, încruntat, tocmai îşi potrivea boneta albă, profesională, pe cap. Părea absent la tot ce-l înconjoară.

— Nu se mai potolesc! mormăi furios pilotul, ca pentru sine, şi remarca era adresată în egală măsură atât şoferilor excesiv de grăbiţi, cât şi doctorului din cale-afară de conştiincios.

Dar bătrânul nu auzi, ori nu-i dădu atenţie.

— Targa!, ceru şi, cu un gest nervos, împinse portiera.

Coborî sprinten, îşi luă trusa sub braţ şi porni cu paşi egali, liniştiţi, spre locul marcat de coloana de fum şi flăcări. Halatul îi flutura – sub rafalele de vânt ale elicei duble care încă nu se oprise –, iar după câteva secunde boneta albă, smulsă de suflu, i se rostogoli printre roţile bezmetice ale maşinilor ce rulau pe cele şase benzi de beton ale autostrăzii.

Targa era un complex autopropulsat, cu suspensie pe pernă de aer, având o platformă cu masă chirurgicală, instrumentar şi aparatură de prim ajutor şi cu două scaune încorporate, pentru conducător şi pentru supravegherea accidentatului. Doctorul însă n-o mai aşteptă; începu să alerge, pe linia galben-fosforescentă dintre acostament şi scutul convex al şoselei, ţinându-şi cu mâna ochelarii...

Echipa de intervenţie acţionase cu promptitudine, cu

siguranţa dobândită după numeroasele operaţii reale la care participa săptămânal. Când bătrânul ajunse la faţa locului, incendiul fusese aproape stins. Din interiorul fostei limuzine, resturile omeneşti începuseră sa fie culese şi aşezate în containerele mortuare.

— Aţi venit în control? îl întâmpină pe doctor un ofiţer în uniformă albastră, pesemne şeful echipei, corpolent, posac şi bănuitor. Brigada Centrală a cam început să ne poarte sâmbetele...

Bătrânul îi recunoscu vocea. Era a interlocutorului de adineauri, cu care purtase scurtul dialog radiofonic.

— Petersen! se recomandă grăbit. De la Gloria St. John’s Hospital. Treceam întâmplător cu elicopterul. Cred că aş putea să vă fiu de folos... Medicul legist a sosit?

Porni repede în direcţia sinistrelor sertare negre ce se profilau în flancul ambulanţei. Două dintre ele nu fuseseră introduse în lăcaşuri; sub carcasele străvezii, în aerul îmbibat cu fenol, zăcea câte un manechin dezmembrat, năclăit în vopsea roşie – o privelişte de cel mai prost gust. căreia blănurile scumpe, răsucite alandala, îi sporeau grotescul. O brăţară din aur, lată, masivă, atârna de capătul unui os fragil, alb, îndreptat în sus, reproşând parcă ceva cerului albastru, mut şi surd.

— Plecau spre nord! auzi lângă el glasul ofiţerului poliţist. Au gonit cu peste 180 de mile... îi cunoaşteţi?

Cu o intonaţie aparte batrânul se întoarse, scrutător.

— Nu!

— E drept, aşa cum arată nu prea mai seamănă cu pozele din ziare. Familia Norton. Miliardarii şi politicienii. El avea de gând să-şi depună candidatura... Viitor preşedinte...

Ofiţerul se opri scurt, de parcă altcineva, nevăzut, i-ar fi astupat gura cu palma. Se uită chiar împrejur, puţin alarmat.

— Ce se întâmplă?, interveni şi medicul legist al echipei, sosind în fugă, iar sub halatul alb ascunzându-se un lungan arţăgos, tinerel, cu părul roşu ce se prelungea în favoriţii căzuţi până pe mandibulă. Daca nu mă-nşel nu ne-am cunoscut, se adresă arogant celui venit pe neaşteptate. Cine sunteţi?

— Luke Petersen! se prezentă doctorul cu tonul cel mai firesc.

— Ne descurcăm şi singuri în meseria asta! i-o trânti ţâfnos, ignorând cu desăvârşire mâna bătrânului rămasă în aer.

Acesta îşi îngustă pleoapele, cântărind parcă puterea de înţelegere a roşcovanului, apoi rosti răspicat.

— Al treilea pasager... a intrat în comă. Nu ştiţi încă de existenţa lui. Dacă moare, nici Dumnezeu nu vă scoate din rahat!

Se răsuci într-o doară şi privi în direcţia bolidului inform care zdrobise balustrada metalică a şoselei, rostogolindu-se apoi pâna acolo. Doar cineva în stare de un excesiv efort de imaginaţie ar fi putut bănui epava celei mai luxoase, mai puternice şi mai sofisticate limuzine, ultimul model pus în circulaţie de cei mai reputaţi constructori de automobile de pe continent. „De ce n-a luat foc? se întrebă, dar gândul îi dispăru în aceeaşi clipă, în străfulgerările violete ale aparatelor. Profesioniştii se agitau ca nişte marionete caraghioase, de parcă aşa ar mai fi putut smulge câte ceva din secretele dezastrului, ale morţilor.

— Glumiţi! auzi acelaşi glas, cu replica de la început a dialogului lor, ca şi când vocabularul poliţistului se

redusese la câteva cuvinte. Desigur, glumiţ! în fond, sub titulatura modestă a acestui „ofiţer poliţist” se ascundea un individ cu studii superioare, specializat în numeroase discipline ştiinţifice, iar după vârstă mai poseda şi experienţa necesară ingratei lui profesii. Luke Petersen ştia deci că o să aiba de furcă; se convinse mai întâi că ambulanţa autopropulsată e pe aproape şi-l văzu pe pilot cocoţat pe scaunul său, gata să execute orice ordin i-ar fi dat. I se adresă cu glas puternic, în aşa fel încât să fie auzit de toţi cei prezenţi:

— Eşti martor, Jonathan! Fă-mi legătura cu şefii şi lasă aparatul pe recepţie. Mi se pare că în curând o să avem nevoie de asta!... Circuit gradul zero! Eu plătesc!

Cineva scoase un strigăt. Murmurul răpăi subit, alarmant, crescu în intensitate, se revărsă în şuvoi dinspre ceata specialiştilor adunaţi în jurul epavei. Bătrânul tresări. Întoarse spatele celor doi şi alergă într-acolo. Dădu energic la o parte câţiva necunoscuţi. se aplecă mult între rămăşiţele pernelor din limuzină şi apăru purtând pe braţe un copilaş în haine sângerânde. Înainte ca vreun membru al echipei să poată reacţiona, el şi pornise în grabă spre targa autopropulsată.

— Hei! strigă în sfârşit, legistul, revenindu-şi din surpriză. Ce te-a apucat. Petersen? Va trebui să închei expertiza...

Dar celălalt nu-i dădu atenţie. Se mişca tot mai iute. Poalele halatului, stropite de sânge, îi fluturau în jurul picioarelor ca un bizar veşmânt de carnaval.

— Jonathan! reuşi să articuleze cu putere, respirând inegal. Ai prins legătura, Jonathan?...

Legistul pornise pe urmele lui, cu paşi încă lenţi,

vrând mai degrabă să-l sperie decât să-l oprească într-adevâr; operatorii, surprinşi de ritmul evenimentelor şi, poate, în lipsa unui ordin, nici nu încercau să intervină, iar corpolentul şi bănuitorul şef de echipă – din motive bine întemeiate, pesemne, dar pentru doctor obscure – rămăsese el însuşi în aşteptare. Oricum, însă, clipa de acalmie era efemeră; bătrânul începu să fugă de-a binelea, iar asta îl scoase din inerţie pe roşcovan.

— Sustragere de probe de la locul accidentului! strigă, cu ochii la ofiţer, ca şi când acesta uitase regulamentele, legile. Petersen, te obligă la...

Însă doctorul ajunsese, în sfârşit, la targă. Îşi depusese firava povară pe cearşaful steril şi coborâse deasupra copilului calota transparentă de protecţie.

— Mişca! ţipă la pilot, şi difuzorul dublului circuit interfonic îi întoarse glasul răguşit de emoţie şi nerăbdare.

Puştiul, nu mai mare de patru-cinci ani, era într-o stare de plâns, cu fracturi multiple ale bazinului şi membrelor, cu o plagă oribilă întinsă pe toată faţa, care-l făcea pe doctor să bănuiască, sub carnea sfâşiată, şi existenţa altor rupturi, deocamdată imposibil de identificat, cu pulsul şi respiraţia zero (şi Luke spera din tot sufletul că moartea clinică să fi intervenit doar de câteva clipe, fiindcă ştiuse că acolo, în maşină, băiatul încă mai sufla).

— Ce ţi-au făcut, omuleţule, ce ţi-au făcut? se porni să murmure în neştire, pe când mâinile ca însufleţite de o voinţă proprie, îndeplineau actele de mult intrate în reflex; aşezarea măştii de oxigen, pornirea plămânului artificial, injecţia cu adrenalină pentru reactivarea inimii, apăsarea stetoscopului acuma mereu mut, un salt cu braţul rămas liber spre dulapul

cunoscut pe dinafară, metalic, în care fuseseră stivuite flacoanele cu sânge din grupa zero... Pregătirea unui flacon...

— Domnule doctor!... Vor să ne taie calea spre elicopter!

Lanţul mişcărilor se frânse, într-o interminabilă secundă suspendata. Bătrânul ridică privirea. Îl văzu pe şef gonind spre aparat; pe urma lui legistul îşi mişca picioarele prin criblura prăfuita de pe acostament – secunda de suspensie pusese stăpânire şi pe ei. Doctorului i se păru că până şi bolizii ce gâfâiau urlând pe autostradă, decor burlesc al agoniilor ce se consumau dincoace de parapete, în anonimat, până şi aceştia rămăseseră stupizi, cu roţile în aer, clănţănindu-şi în gol pistoanele ori palele turbinelor reactive, în aşteptarea unei oprelişti ori, dimpotrivă, a îndemnului spre o frenezie teribilă, şi mai fără margini, absolută. Poate întreg oraşul (lume închisă în rele ca într-o găoace, unde fusese cu putinţă ca râvnele şi îndatoririle omeneşti cele mai simple să devină delicte împotriva orânduirii) şedea acum aşa, cu un picior în văzduh şi cu mâinile întinse, de-a stânga şi de-a dreapta, a neputinţă, aidoma unui dansator pe sârmă care constată, la jumătatea numărului, că inelul centurii de siguranţă i s-a desprins.

Însă Luke Petersen nu era un judecător pe măsura acestei lumi. De fapt, în adâncul sufletului, aproape nici nu-i mai aparţinea; iar pe deasupra, în clipa aceea ar fi fost gata să o ierte – asta pentru simplul motiv că ea, lumea, îi oferise, cu superba uitare de sine pe care doar o mare doamnă o poate închide în surpriza, în strălucirea şi extravaganţa darurilor sale. Oferise un sens anilor pe care îl mai avea de petrecut pe pământ

Plămânul de oţel susură încet printre ocarinele sincopate ale automatelor de veghe. Zgomote care nu fugeau laolaltă cu timpul repus în marş, ci se împotriveau raţiunii acestuia. Bătrânul se încordase tot, ca şi cum de efortul lui ar fi depins intrarea lucrurilor pe făgaşul cel bun. Dar nu. Era nevoie de ceva exterior actorilor şi scenei pentru ca drama să-şi continue curgerea veşnic nouă, dintotdeauna.

Şi iată că, pentru o dată, zarul căzu nemăsluit, pe numărul aşteptat. Ca să adeverească prin excepţie regula inexistenţei minunilor. Aşa credea, aşa credea într-o secundă imponderabilă.

Sub stetoscopul presat pe coastele moi răsună o dublă bătaie de tobă, prima izbitură mai slabă, a doua mai puternică, întâi cu o prea lunga pauză între ele, pe urmă, la a treia, la a zecea repetare, cu pauza mai strânsă, mai firavă, până bătăile se succedară ritmic, dintr-o bucata, vremea se prăbuşi la vale ca o avalanşă de obiecte, cuvinte şi gesturi.

— Jonathan mai avem legătura cu spitalul?

— Nu domnule doctor, releul intermediar şi staţia sunt pe elicopter şi le-am închis. Trebuia să nu vă ascult şi să stăm locului sau să ne vedem de treabă, la dracu'!...

— Jonathan!... Ştii ce avem de făcut?

Acele îngemănate, subţiri, perforaseră vena, flaconul atârna în cârligul stativului, mica tobă răpăia, la o paradă a piticilor, într-un salt vital peste moarte.

— Nu, domnule doctor, şi nici la ce ne trebuie copilul ăsta.

Sângele îngroşat, rubiniu închis, ca o esenţă de vin, picura vesel în capsula regulatorului de debit, iar de aici în jos, pe tubul flexibil, într-un altfel de brat inert,

dolofan şi palid, acoperit cu echimoze, marcat de o fractură humerală cu o păcătoasă şi vizibilă excrescenţă vânătă.

— Eşti un pilot foarte bun... Câţi ani am lucrat împreună?

— Domnule doctor, vreau să rămân în libertate! Dumneavoastră nu ştiţi, nu aveţi familie, nu aveţi copii. Eu am patru.

— N-am familie?... Atunci să-ţi dau un sfat: porneşti sirena, aprinzi girofarurile şi ne duci cu viteză maximă până la elicopter. Ca într-o urgenţă de gradul zero. *Este* o urgenţă de gradul zero, ai înţeles?...

Pilotului i se tăiase respiraţia.

— Acum, Jonathan! Singurul fel posibil de împotrivire. Să câştigăm puţin timp. Să-l salvezi... *Numai eu pot să-l salvez!*

Sânge, sânge... Din flacon, parcă direct în răni şi de acolo pe cearşaf, pe halat, pe cauciucul mănuşilor. Micul elicopter al poliţiei ajunsese, în fine, deasupra lor. Plasa magnetică începuse să iasă prin trapa cu margini răsfrânte.

Doctorul Luke simţi, în aceeaşi clipă, un şoc emoţional violent, adică o spaimă cumplită. Împreună cu nenumărate dureri în mâini şi picioare, în bazin şi cu o reacţie incontrolabilă a muşchilor feţei. Urmă imediat o înţepătură distinctă în braţul stâng, la încheietura cotului, în timp ce în memorie îi plutiră vag amintirile unei rostogoliri însoţite de ţipete şi scrâşnet de metal răsucit sfărâmat, pe când dinaintea ochilor îi pluteau umbre palide şi străvezii contururi luminoase în continuă mişcare.

Jonathan urla în microfon ceva de neînţeles. Mai tare ca el urla dezlănţuită sirena. Motoarele elicopterului,

un scrâşnet...

— Urmărirea încetează!, răzbătu în interfon, ca de foarte departe, vocea ofiţerului poliţist. Toată lumea la posturi!

— Domnule comandant... încercă să protesteze legistul.

(Toţi membrii echipei aveau laringofoane pentru comunicări pe distanţe mici şi folosind lungimi de undă standard, aceleaşi cu staţiile unităţilor medicale mobile.)

— Lasa-l, îţi spun! Oricum, îşi agravează situaţia. L-a răpit în speranţa că-l va putea salva... Facem pariu că până la spital, puştiul o sa moară?... Atenţie. WKT-11! Aterizezi imediat!...

Luke Petersen zâmbi într-o încordare supremă. Ştia că nu se mai înşeală; trecuse mai mult de un an de când avusese acele mici dovezi, repetate între timp şi pe care acum scurta, dureroasa senzaţie le încununa în chip strălucit. Şi, ca o cheie de control suplimentară, ca o noua probă – pentru el inutilă, dar pentru micul pacient vitală –, urechea îndelung exersată a medicului surprinse un contrapunct în melopeea monocordă a plamânului artificial şi, imediat, tonuri noi şi o schimbare de octavă şi de ritm în scurtele fluierături ale automatelor: băieţelul începea să respire singur. O fluturare din pleoape, o clătinare a capului şi, în rana care-i ţinea loc de chip, se deschiseră două crâmpeie de cer, de o asemenea inocenţă şi limpezime încât bătrânul, cu nervii îndelung oţeliţi, în faţa spectacolului cumplit al multiplelor suferinţe se înecă de emoţie, ca un novice la prima intervenţie chirurgicală.

— Va să zică, aşa arăţi!, şopti pentru sine. Ştii că semănăm nu doar la ochi? În tinereţe aveam şi eu

părul negru, ca al tău..

Injectă în flaconul cu sânge un calmant cu acţiune rapidă şi abia acum, total indiferent la cele ce se petreceau afară, începu să cerceteze în amănunt starea trupului întins pe masă. Găsi foarfecele, tăie hăinuţa şi pantalonii, spală cu un jet antiseptic plăpândul trup inert, legă, sudă câteva vene, cusu, pipăi...

— Rău, fiule!, monologa posomorât. Mâna stângă nu mai are şanse. Pe trei sferturi secţionată de la cot... Articulaţia s-a dus pe copcă. Microchirurgia şi o încheietură metalică la tine nu merg, eşti în creştere şi încă patru, cinci operaţii până la 20 de ani e prea mult. Oasele n-o să-ţi ajungă pentru atâtea implantări de tije. Mai cinstit e cu o proteză, la averea ta n-o să fie greu de găsit una ca lumea, cu toate comenzile neuronale, iar peste două-trei decenii se mai pun la punct tehnicile transplantului... poate vei avea noroc şi de un braţ adevărat. Mda... îţi mai trebuie şi o faţă nouă, adică un chirurg plastician bun, să te reconstituie: dar asta nu-i de primă urgenţă, până una-alta o să te peticească miss Donovan. O să vezi ce mână extraordinară are fata asta...

În sala de operaţii domnea o linişte pe care susurul slab al aparaturii medicale şi trilurile estompate ale subansamblelor electronice mai degrabă o întăreau; solemnă, cum i se părea bătrânului de fiece dată, ca la un tribunal în clipele care preced pronunţarea sentinţei: pacientul X, socotit nevinovat de curtea cu juri, este eliberat de sub acuzaţia bolii: pacientul Y a fost condamnat la doi ani de suferinţa grea; Z a încetat din viaţă în timpul interogatoriului... Linişte în care îţi

poţi aminti şi poţi cugeta.

Şi sub sălciile bătrâne, Cyntia se aşeză pe mal, cu picioarele în apă: două valuri minuscule i se ridică sub glezne, clipocind abia auzit în curgerea fără capăt a râului. O tăcere asemănătoare, plină de înţelesuri atât de grele, plină de vorbe care dureau, dar în clipa aceea nu existau în toate dicţionarele lumii vorbe care să nu doară şi parcă fără înţeles pentru raţiunea inimii.

— Totuşi aţi mai avut un motiv! murmură miss Donovan. Felul în care v-aţi pus în pericol demnitatea… Nimeni nu merge chiar până într-acolo pentru un pacient…

El priveşte printre sălcii zona unde, când se va însera, o să apară pe cer lebăda; de aproape un an a învăţat să găseasca locul acela, i-a urmărit rotirea pe boltă. În jurul Polarei, vreme de o toamnă, o iarnă şi o primăvară, de când Cyntia a primit aprobarea de zbor – aşteptând nu cu speranţă, ci cu răbdare pentru ca oamenii aceia să priceapa, în sfârşit, ca nu au de-a face cu un copil. Ce prostie! De fapt – realizează el, acum, în sfârşit – de fapt făcuse jocul absurd al acuzatului care nădăjduieşte, până la rostirea sentinţei, că mult trâmbiţata lui nevinovăţie are să iasă, în cele din urmă, în evidenţă pentru a fi iertat.

Luke Petersen întoarse capul spre anestezist. Cu ochii la ecrane şi la benzile de hârtie ce lunecau leneş sub pantografe, acesta ridică o mână, cu degetul mare în sus, semn că totul e în regulă, apoi îşi făcu de lucru pe tastatura computerului, cerând date sau introducând comenzi noi după necesităţi.

— Şi un motiv personal, aşa-i?, insistă domnişoara Donovan.

Deasupra măştii, ochii îi străluceau în vibraţia

emoţiei, ca de fiecare dată când opera... Ochi tineri, ai fi crezut că domnişoara abia trece de nouăsprezece ani. Sau asta era vârsta, neschimbată, la care se întorcea îndată ce-şi lega masca şi păşea peste pragul sălii unde operau? Oricum, până azi toate mizele ei fuseseră câştigătoare. Numai ei nu i-a spus că are noroc!

În noaptea asta plec, rosteşte Cyntia verdictul, te-am chemat să ne luăm rămas bun – şi închisoarea pe viaţă devine fapt împlinit, o temniţă uriaşă şi grea care e Pământul, în timp ce libertatea şi pacea şi-au ales sălaşul, în chip paradoxal, în spaţiul meschin al minusculei nave pornite la noapte spre Lebăda. Ai douăzeci de ani şi jumatate, e tot ce găseşte să-i răspundă şi tare-aş vrea să ştiu ce-ţi oferă ruleta asta la care ţi-au mizat viaţa. De fapt, la mijloc e viaţa lui, dar are bunul simt să n-o amintească, şi în tăcerea ei cine ar ghici ce răspuns se ascunde?

— Visam să-mi fie copil! replică bătrânul, răguşit, pentru că minţea de-ngheţau apele; infirmul ciopârţit de pe masă era copilul lui, era fratele, geamănul lui, ultimul născut al unei tainice matrice comune.

— Aşa, dintr-o dată? Şi de ce tocmai el?

Greu să duci de nas o femeie, mai cu seamă când a devenit bănuitoare. Luke se grăbea să termine, din acest motiv, dar şi din cauza oboselii şi temându-se că nu va mai avea forţe să pareze şocul de la trezirea puştiului din narcoză. Un şoc ce se va repercuta identic în el însuşi, de parcă el, doctorul, ar fi suferit amputarea, cusăturile, sudarea epidermei lipite pe întreaga faţă, întinderile de oase dinaintea punerii în ghips a fracturilor şi leziunea aceea la coloană...

Şi tocmai aici ţi-ai găsit să mi-o spui, continua el să

umple timpul, să se războiască inegal cu duşmanul lui, timpul, care l-a şi învins, tocmai aici, sub sălciile astea pletoase, frumos decor, şi mai ales potrivit, ce să zic! Şi ea a rămas o siluetă subţire şi întunecată pe cerul neîmplinit al amurgului, de pe acum un simplu contur, atât de tânâră faţă de el, Luke, de pe acum neverosimil de tânără, ca şi cum nu i-ar despărţi doar cele câteva luni diferenţă, ci deja peste o jumătate de secol. Prostii!, se îndură Cyntia să-i răspundă. Sălciile nu plâng decât seara...

— Gata peste tot? interveni doctorul. Atunci, Robertson, adu ghipsul şi feşele!... Nu uita să-i controlezi temperatura.

Miss Donovan puse pe măsuţă acul subţire, îndoit, de care atârna încă un rest de catgut. Respiră adânc, privind la chipul prins în copci şi cusături al copilului. Bătrânul, căruia o asistenta îi schimba mânuşile pătate cu sânge, îi întâlni ochii sclipitori, adânciţi nefiresc în orbite.

— O să-i rămână semne... zise el.

— Semne? pufni domnişoara. Va trebui să i se ascundă oglinzile din casă. Cel puţin până se opreşte din crescut şi o să-şi poată face o operaţie estetică serioasă. Cu transplant din piele veritabilă şi celelalte... Nu am puterea să-l compătimesc...

— Nu sunt cam multe transplanturi în perspectivă? observă Robertson, aducând cuva cu ghips din care se ridicau aburi.

— Rămâne coloana vertebrală, murmură bătrânul. Aici doar Dumnezeu îl mai ajută. Sau o minune de alt soi...

— Ai să-mi spui până la urmă, nu?

— Dacă voi putea să-l ajut până la sfârşit.

— Adică?

— Ce adică? se răsti pe neaşteptate Luke, obişnuit să reacţioneze aşa ori de câte ori nu lucrau împreună într-o operaţie.

Domnişoara îşi scoase masca antiseptică, arătându-şi cei aproape patruzeci de ani pe care-i purta cu nobleţe, cu demnitate şi înţelepciune; semne caracteristice ale unei femei rafinate care nu pregetă să-şi privească viaţa decât drept între sprâncene: „Cacialmaua asta n-am să ţi-o iert niciodată!” În contrast cu ochii, acum plini de o neascunsă tandreţe – despre devotamentul ei faţă de Petersen, despre mai mult decât devotamentul şi necurmata ei decepţie, întreg personalul spitalului obosise de mult să mai bârfească.

— Nu te trag de limbă!, îl asigură, liniştită, miss Donovan. O să sfârşeşti prin a-mi spune singur, ca şi odinioară. Ca şi toate celelalte lucruri despre care nu-ţi mai aminteşti...

— Te contrazici, domnişoară!, ridică vocea bătrânul.

— Nu! urmă, tot în şoaptă, domnişoara. S-ar putea însă să nu mai am răbdare. Singurătatea e mai trista decât crezi.

Bătrânul o pierdu din atenţie. Simţi dintr-o dată că puştiul incepe să-şi revină; trebuia să dispară de aici imediat, să se rupă din acest moment penibil, al nervilor descătuşaţi după îndelungata concentrare nervoasă, chinuitoare. Se precipită spre cabinetul lui, dar în uşa sălii îi ieşiră în întâmpinare poliţiştii. Zâmbi, adresându-se unui gând fugar.

*

Căpitanul care conducea echipa avea pesemne o funcţie superioară, căci toţi subordonaţii îl cam

înconjurau cu un respect exagerat. Prezenţa lui accentua astfel gravitatea delictului comis de Luke Petersen sau reliefa importanţa pe care o acorda poliţia acestei fapte ieşită din comun.

— Nu avem timp de pierdut cu introduceri, domnule doctor!, rosti anonimul căpitan detectiv, cu acel soi de politeţe rece mai teribilă decât mojicia. De exactitatea răspunsurilor dumneavoastră va depinde anularea mandatului de punere sub urmărire care ne-a fost încredinţat. Înainte de a trece la ancheta propriu-zisă, vă atrag atenţia că puteţi cere prezenţa avocatului personal.

Îl aduseseră într-o cameră mică, mobilată cu un birou îndărătul caruia şedeau câteva uniforme albastre. Pe pereţi, în diferite poziţii, şase ecrane mici, unele rotunde, înlocuiseră vechile reflectoare? Alt scaun, trist şi uzat, fusese pus în fata biroului. Numai ca Luke era cu gândurile în altă parte. Toată fiinţa lui aştepta parcă un tainic semnal din partea puştiului operat.

— N-am avocat. Nu cred că e cazul sa am vreunul! declară într-un târziu, când tăcerea apăsătoare, ce urmase declaraţiei căpitanului, îl adusese întrucâtva la realitate. Vreau să terminăm însă cât se poate mai repede. Am treabă.

— Foarte bine! ripostă anchetatorul. Citiţi!

O uniformă albastră îi întinse ediţia specială a ziarului „Evening.” Titlul, cât toată pagina întâi, atrăgea atenţia cititorilor: „ACCIDENT DE MARI PROPORŢII PE AUTOSTRADA 105. MILIARDARUL VANCE NORTON ŞI SOŢIA LUI, CAROLINE, VICTIMELE UNUI ATENTAT. PRINCIPALUL SUSPECT, DOCTORUL LUKE

PETERSEN. ŞANTAJ ASUPRA POLIŢIEI!”

— Atentat?, rosti bătrânul, mult mai puţin zguduit decât pesemne scontaseră poliţiştii. Cine a constatat-o?

— Mac Steven şi băieţii lui. Mecanismul de direcţie al automobilului a fost dereglat. Nu în timpul accidentului, ci înainte.

— Şi îmi închipui că aţi găsit acolo amprentele mele! Altfel (doctorul îşi înfipse arătătorul în pagina gazetei), altfel n-ar fi atât de categorici... Nu vi se pare absurd?

— După ce aţi luat copilul accidentat din maşină, v-aţi supus sau nu somaţiilor oficiale?

— Nu.

— Deci aţi fugit cu puştiul în braţe...

— Numai eu puteam să-l salvez!

— Ei, vedeţi? Tocmai aici se ascunde şantajul!

— Cum!?

Degetele stenografului jucau pe tastatura maşinii electronice un dans care începuse să semene cu „Dansul săbiilor.”

— Astea au devenit amprentele lăsate de dumneavoastră la locul faptei. Lucruri inexplicabile pe care le-aţi comis în serie şi, folosindu-se de ele, „Evening” a avut grijă să vă pună bine de tot la stâlpul infamiei. Aşa încât eu unul nu vă văd salvat nici cu cele mai credibile şi mai bine justificate explicaţii. Dar, în fine, îmi fac datoria să vă dau o asemenea posibilitate.

— Vă rog!, îl invită bătrânul, cu un zâmbet trist şi puse ziarul pe birou, ca pentru a sublinia că nu are întru nimic de-a face cu ce scrie acolo, dar cine era atent la subtilităţi?

— Uzitând de o relaţie personală, aţi cerut un elicopter al spitalului unde lucraţi pentru a vă deplasa,

premeditat şi nu întâmplător, la locul producerii unui accident despre care, în mod normal, nu trebuia să aveţi cunoştinţă. O dată ajuns acolo, în timp ce echipa de intervenţie acţiona din plin la cercetarea resturilor maşinii, aţi intervenit direct, vorbind despre existenţa unui al treilea pasager, în momentul acela încă nedescoperit, pasager despre care, tot în mod logic, trebuia, de asemenea, să nu aveţi cunoştinţă, în sfârşit, provocând o anume derută în rândurile echipei, aţi sustras autorităţii acesteia trupul micuţului Eduard Norton. Nu puteţi invoca pentru aceasta necesitatea acordării primului ajutor, întrucât cunoaşteţi foarte bine că echipa are în componenţa sa un medic profesionist, care vi s-a şi recomandat ca atare, dispunând şi de tehnica necesară din ambulanţă, de medicamente etc.

— Este ceea ce declară echipa?

— Avem declaraţiile tuturor membrilor ei. Unanimitate...

Era limpede că nu mai putea para mult timp asaltul „Săbiilor”.

— Domnii atât de bine informaţi de la „Evening” ştiu cumva şi de ce am făcut-o?

— Pentru ca micul Eduard Norton să dispară.

— Vă puteţi convinge că trăieşte.

— N-aţi înţeles. Să dispară ca persoană civilă. Asta nu înseamnă neapărat o... să zicem, încetare din viaţă...

— Atunci? Cu excepţia infractorilor, doar alienaţii mintal sunt lipsiţi de drepturi civile.

— Cunoştinţele dumneavoastră în materie de drept sunt, după cum observ, remarcabile. Şi într-un caz şi în altul singurul supravieţuitor al familiei n-ar mai putea

dispune de averea Nortonilor. E de-ajuns o mică intervenţie chirurgicală, câteva leziuni ale scoarţei, uşor de pus pe seama traumelor provocate în accident.

Luke Petersen, uluit, se ridică pe jumătate de pe scaun.

— O acuzaţie oficială, domnule căpitan?

— Deocamdată, un rezumat al articolelor din gazetă.

— Scrie gazeta şi ce mobil aş fi avut?...

— Scrie, domnule doctor. O dezvăluire, drept să vă spun, senzaţională, sau mai degrabă o intuiţie, fiindcă altfel, computerele care ne înregistrează datele personale au confirmat această intuiţie simplă: chirurgul Luke Petersen este unit printr-o rudenie de sânge cu răposatul Vance Norton.

Alb ca varul, bătrânul îşi duse mâinile la faţă şi se prăbuşi înapoi pe scaun.

— Va să zică, şopti el, asta era!

— Aţi avut un strămoş comun, în urmă cu trei generaţii!, preciză căpitanul, făcând semn stenografului să fie din nou gata de înregistrare. Dar ce nu ştiaţi dumneavoastră, afirmă ziariştii, este existenţa şi a unor alte rude, de dată recentă, ale răposatului... Vă las să vă mai gândiţi. Dar gândiţi-vă bine!

*

— Cum de-aţi putut face una ca asta?

De indignare, miss Donovan abia îşi mai trăgea sufletul. Luke Petersen clătină, neajutorat, din cap:

— Cine m-ar fi crezut dacă spuneam adevărul?

— Trebuia să încercaţi, cel puţin! Poate nu vă scoteau de la clinică şi nu vă anulau licenţa... ce mizerie de neînchipuit!, se montă şi mai tare domnişoara. Unul dintre cei mai redutabili chirurgi ai ţării, ba poate cel mai bun, să ajungă peste noapte

printre şomeri... E de necrezut!

— Bine că nu printre deţinuţii, filosofă amar bătrânul.

— Asta ar mai fi lipsit! Intenţia lor, a rudelor lui Vance, a fost să vă înfunde. N-au avut însă probe suficiente. Şi dacă nu tăceaţi atunci la politie şi săptămâna trecută la consiliul medical al policlinicii...

— Nimeni n-ar fi crezut!, repetă doctorul. Şi oricum. soarta mi-era pecetluită. Guvernul luase măsura de mult să le dea măcar satisfacţia asta şacalilor de la „Evening”.

— Şi, de fapt, întrebă în şoaptă miss Donovan, care e adevărul ăsta? Imaginaţia mea refuză să-l descopere.

Bătrânul clătină iar din cap, de data asta aprobator.

— Dumitale trebuie să ţi-l spun! zise apoi, pentru că o dată, să i-l poţi dezvălui copilului... Şi sanatoriul acela e bine păzit, nu?

— Fiţi încredinţat! confirmă domnişoara. Ca orice loc al alienaţilor şi arieraţilor mintali.

— Ticăloşii! aruncă bătrânul. În al cărui glas nu se putea desluşi decât neputinţă. Toate astea numai fiindcă nişte incapabili din echipa de intervenţie n-au fost în stare să-l descopere pe băiat... Cum a fost posibil să nu-l descopere?

— Vă rog să mă iertaţi! Inocenta dumneavoastră aduce a... prostie. Chiar vă închipuiţi că nişte profesionişti ca aceia din echipa de intervenţie au putut ignora prezenta copilului în maşina accidentata? Să fim serioşi! La început, eu crezusem că accidentul a fost pus la cale din motive politice; Norton şi consoarta lui erau prea puternici ca să nu-şi fi făcut duşmani. Dar, după cum s-a văzut, interesele au fost altele. Şi tocmai când lucrurile mergeau mai bine, când poliţiştii veniţi la faţa locului asigurau cu mai mult spor moartea

liniştită a băiatului, iată că veniţi dumneavoastră să le puneţi beţe în roate tuturor. Ce erau să facă? Au fost nevoiţi să vă scoată ţap ispăşitor şi trebuie să recunoaşteţi că, dincolo de coincidenţa cu înrudirea, au scos-o la capăt în mod genial.

— Iar o comisie de aşa-zişi psihiatri a avut inima sa-l declare pe copil bolnav şi să-l inchidă pe toată viaţa...

— Ce vreţi, replică ironic ea, guvernul era dator să le dea măcar satisfacţia asta şacalilor de la „Evening”. Nu uitaţi că din mia de milioane a moştenirii Norton măcar câteva zeci tot vor intra, la timpul potrivit, în conturile ziarului... Şi ale comisiei de psihiatri şi ale judecătorilor şi poliţiştilor care au dat curs... Zău aşa, căpitanul a avut dreptate până la urmă. Ia gândiţi-vă! Le-aţi făcut jocul tuturora de parca anume aţi fost şi dumneavoastră plătit!

— N-am să abandonez!... murmură Petersen. Oricum am să ţin legătura cu el. Şi nu numai atât! Vino să vezi. domnişoară!

În spatele vilei fusese construită o seră spaţioasă, supraîncărcată cu plante din cele mai variate specii, de la palmieri la alge şi de la cactuşi la florile de grădină. Un păienjeniş de fire electrice multicolore uneau toţi indivizii acestei comunităţi vegetale cu monitorul unui computer de mare putere. Nenumăraţi senzori aşezaţi pe rădăcini, pe ramuri şi frunze îşi trimiteau impulsurile energetice în zeci de pantografe ale căror imprimante tresăriră puternic la intrarea celor doi, desenând ample zigzaguri sau curbe pe benzile de hârtie specială.

— Tot câştigul meu din munca profesională se află aici! şopti Petersen. Şi douăzeci de ani de cercetări. Iar în final s-au soldat cu asta. Te rog urmeaza-mă!

Într-un colţ cu pereţii zidiţi din piatră, după două

draperii – pe care bâtrânul le trase cu băgare de seamă – se ascundea o instalaţie dacă nu stranie cel puţin neînţeleasă.

Prins în chingi şi cârlige de un stativ special, acoperit cu porţelan şi sticlă şi fixat într-un postament pus el însuşi pe izolatori, atârna un soi de costum de scafandru cu o cască mică şi flexibilă; şiruri de ţepi lungi şi deşi înfăşurau capul, faţa, trunchiul şi membrele ciudatului combinezon, iar pe un suport de alaturi, legate şi ele la consola computerului, erau agăţate câteva zeci de ştechere miniaturale ce se puteau conecta la prize de aceeaşi dimensiune şi aflate în diverse locuri de pe costum. Lumina plăpândă accentua parcă enigma instalaţiei.

— Ghiceşti despre ce-i vorba? întrebă Petersen, cu neascunsă mândrie, abia aşteptând pesemne reacţia femeii de lângă el.

Miss Donovan şi-l imagină o clipa în „salopeta” aceea croită pe măsura lui şi, ceea ce unui profan i s-ar fi părut o simplă replică burlesca la monştrii – eroi ai filmelor horror –, medicului din viaţa de toate zilele îi înlesni revelaţia adevărului.

— Un aparat pentru cercetarea bioplasmei.

— Felicitări! surâse bătrânul. Dar nu numai atât... Vezi, dacă mă găseşti astăzi puţin caraghios, te rog să treci peste asta. În anumite privinţe sunt un ignorant. Câteva explicaţii va trebui, totuşi, sa-ţi ofer, cu toate că risc să alunec în pedanterie.

Aşadar, bioplasma! O emanaţie energetică luminoasă. invizibila pentru simţurile omeneşti. Aparţine tuturor organismelor vii sau, poate, matricea unde se toarnă substanţa organică din care suntem alcătuiţi, pe măsură ce creştem şi ne dezvoltăm din

sămânţă, din oul primordial, fecundat, ce ne dă naştere fiecăruia. Pentru tine astea sunt banalităţi... îţi aminteşti, desigur, că structura fizică a bioplasmei a rămas pentru noi încă o enigmă. Deşi însoţeşte toate formele vieţii de pe Terra, deşi seamănă cu lumina obişnuită, bioplasma este, totuşi, altceva, o manifestare proprie materiei biologice, amândouă fiind inseparabile, influenţându-se reciproc pe baza unor legi nedescifrate până acum.

Experienţele ştiinţifice au relevat astfel că bioplasma învăluie în continuă mişcare orice structură vie din flora şi fauna planetei. Ceea ce a surprins însă a fost altceva.

— Celebrele experienţe cu frunzele tăiate parţial?

— Îmi citeşti gândurile, domnişoară!... Filmele executate în înaltă frecvenţă ne-au obiectivat fenomene tulburătoare. Deşi anumite părţi din aceste frunze fuseseră îndepărtate, bioplasma a continuat să existe, păstrând integral forma porţiunilor lipsă! Şocantă descoperire! Cum era şi firesc, experienţele s-au efectuat şi asupra oamenilor. Şi aşa am pătruns într-un univers fantastic, la graniţa unde raţiunea omenească trebuia să descifreze încă o taină a devenirii noastre biologice.

— M-aţi făcut curioasă!

— Curioasă?... Cum să ne explicam atunci senzaţiile celor ce au picioarele sau mâinile amputate şi care-şi mai simt încă membrele lipsa? Sau acele fenomene de prurit epidermic, sau crizele reumatice dureroase. Şi toate astea pe nişte membre lipsă!

— Există vreo ipoteză?

— Din fericire, există... Deci bioplasma a continuat să păstreze forma membrelor amputate înseamnă deci că

întreg organismul omenesc are bioplasmă, iar aceasta este o copie, o dublură a corpului omenesc, există independent de el sau trăiesc în acelaşi timp.. Dar... După toate investigaţiile ştiinţifice...

Miss Donovan tresări.

— Un organism bioplasmatic?!

— Ar fi foarte dificil să-ţi răspund. N-am fost niciodată adeptul speculaţiilor ieftine. Aş fi însă tentat să cred că bioplasma reprezintă mulajul în care se dezvoltă substanţa biologică a organismului pe căi încă nebănuite. Pentru că altfel cum să ne explicăm de ce – golită de substanţa vie din interior – bioplasma continuă sa păstreze formele organismului?...

Se aşternu o lungă tăcere.

— Şi experienţele dumneavoastră?, îşi reveni miss Donovan

— Fascinant domeniu pentru analize. Am urmărit aceleaşi piste. Plantele comunică între ele printr-un alfabet şi pe căi ce ne rămân încă indescifrabile; îşi transmit una alteia durerea, agonia şi teama; ştiu să recunoască, doar la simpla apropiere, persoane care în alte împrejurări le-a pricinuit o suferinţă, lor sau unor semene ale lor aflate câteodată la mari distanţe, în toate astea e amestecată, fără îndoială, bioplasma şi poate, emanaţii încă şi mai subtile, cu şi mai teribilă putere de penetraţie şi cu încărcături informaţionale nesfârşit mai mari şi mai cuprinzătoare, încă necunoscute nouă. Dar la finele veacului trecut s-a constatat un fenomen uluitor, anume că, în anumite condiţii, bioplasma sau cum i se mai zice, organismul bioplasmatic al unei plante ucise s-a mutat, încorporându-se în bioplasma unei semene din vecinătate. Experienţele au dovedit aceleaşi

fenomene...

Miss Donovan făcu un pas înapoi.

— Vreţi să spuneţi...

— Ei, da, ne-am învăţat să mitizăm secolul douăzeci sau să-l tratăm cu dispreţ pentru convulsiile lui militare şi pentru barbaria poluării, de pe urma cărora suferim atât. De aceea ne cam copleşesc prejudecăţile. Cine dintre noi a avut răbdare să-i despoaie cum se cuvine bibliotecile şi arhivele şi să treacă dincolo de cunoştinţele generale despre el, devenite de-acum nişte locuri comune?.. Cine, domnişoară?

— Şi, îi stăvili miss Donovan beţia speculaţiilor, şi de fapt ce v-aţi propus să cercetaţi?

— Nu-i o cercetare, n-am nici aparatura potrivită, nici cunoştinţele, nici echipa de studii pluridisciplinare... Nu, să zicem, mai degrabă un antrenament. Prin calculator, mă interconectez cu vegetaţia de aici, din seră; prin calculator şi prin antenele de acolo, de pe costum – plantate de-a lungul meridianelor energetice ale corpului meu şi în nodurile de interferenţă de care se slujesc şi acupunctorii – realizez căi de comunicaţie între organismul biologic, respectiv creier şi cel bioplasmatic.

— Aţi reuşit să... vorbiţi cu plantele?

— Mi-am spus, pur şi simplu, că tot ceea ce reuşesc ele la nivelul bioplasmei ne poate fi accesibil, cu atât mai mult nouă, care dispunem de o fiziologie mult superioară şi, mai cu seamă, de un instrument investigativ.

— Şi aţi stat de vorbă? insistă domnişoara.

— Hm! zâmbi iarăşi bătrânul. Dacă asta se poate numi dialog, am constatat ceea ce oricum ştiam dinainte, ca nu avem un limbaj comun. Dar ştii, am

reuşit să ne transmitem unele stări elementare, la nivelul cel mai de jos al scării senzaţiilor şi al impulsurilor primitive: foame şi sete. Din milioanele de impulsuri haotice, ale plantelor şi ale mele, computerul le-a selectat pe cele mai reprezentative şi astfel am învăţat să emit şi să recepţionez. Nu ştiu să explic cum fac asta, la fel cum nu-mi pot controla, de pildă, mişcările peristaltice ale aparatului digestiv ori secreţia endocrină; mi-am format ceva asemenea unui soi de reflex condiţionat al sistemului nervos vegetativ – dacă poţi admite o atare comparaţie. Nu ţi-o pot demonstra, efectele la plante se măsoară în intervale de timp foarte lungi, iar la mine nu aş reuşi să ţi le descriu. Am izbutit însă câteva lucruri spectaculoase, am nişte favoriţi mai receptivi la comenzile mele.

Luke prinse cu delicateţe braţul domnişoarei şi o conduse pe aleea circulară de unde avea acces la întreaga seră. Îi arătă, plin de orgoliu, un arbust cu o sumedenie de rădăcini crescute, din pământ, cam la un metru, pe verticală, în aer; în altă parte, miss Donovan văzu ghivecele unor flori ale căror corole şi frunze fugeau de lumina vie a unor reflectoare, ascunzându-se în întunericul din interiorul câtorva cutii vopsite în negru.

— Le-am păcălit, indicându-le surse false de hrană, explică Petersen, dar ca să mă creadă trebuie sa le administrez, printr-un fel de perfuzie, substanţele nutritive de care au nevoie.

Domnişoara îşi încrucişa braţele pe piept.

— Şi cu băiatul cum a lost?

Bătrânul tăcu o mişcare stânjenită, ca şi când nu i-ar fi făcut plăcere să vorbească. Pe urma oftă şi-şi conduse vizitatoarea înapoi, în casă. Părea mult mai

relaxat.

— Îmi făcusem socoteala, începu să povestească după ce se aşezară la loc pe fotolii, îmi făcusem socoteala că, pe măsura ce antrenamentele vor progresa, o să ajung să intru de la sine în legătura şi cu vreunul dintre semenii mei. Şi nu greşeam.

— Ai folosit vreun... stimulent? întrebă ea încet.

Doctorul coborî privirile.

— Stupefiante? continuă dânsa.

— Ei, asta-i! se împotrivi el, mirat de presupunere. Drept cine mă crezi? Şi, oricum, îÎţi închipui că aşa, întunecându-mi mintea, mi-ar fi fost de vreun folos? Nu, am aplicat ceva mai puternic şi totodată nedăunător: electropunctura. Tot computerul mi-a fost cel care mi-a favorizat experienţele. Ajungeam la veritabile crize paroxistice...

— Şi acum?

— Nu mai am nevoie, îmi pot provoca de unul singur starea aceea specială, ca într-un fel de autohipnoză, deşi nu e asta. Pe scurt, am intrat în contact cu puştiul fără să am habar; îţi dai seama care era identitatea lui, dar relaţia nu-i întâmplătoare; intuise că trebuie să avem o înrudire, măcar îndepărtată... Căpitanul de poliţie mi-a confirmat-o.

— Telepatie?

— Nu numai. Sunt convins că toate manifestările parapsihice au un aport al bioplasmei, dar la noi predomină, mai degrabă, cum să-ţi spun... gradul de participare. De aceea e altceva, mai legat, mai bogat, mai complex... Am reuşit, de exemplu, nu numai să aflu de accident, dar să-l şi localizez imediat. Înţelegi, ca o antenă de radar.... Şi să ştiu că băiatul e în comă şi că n-a fost descoperit acolo, după accident..

— Deci asta era...

— Ia gândeşte-te cum le-ar fi sunat poliţiştilor sau colegilor noştri o asemenea bazaconie, alături de acuzaţiile precise ale ziarului şi de manevrele moştenitorilor lui Norton. Şi ce şanse aş mai fi avut să-i fiu băiatului de ajutor...

— De ajutor?

— Pentru că am un plan, domnişoară. Să nu-l las pe Edy singur în singurătatea lui. Acţiunea mea nu va fi lipsită de riscuri.

*

În fiecare dimineaţă la ora opt se afla în faţa porţii din spatele sanatoriului „Thorensen”, intrare rezervata numai persoanelor angajate în funcţii modeste. Placa metalică, pesemne din oţel inoxidabil, se încadra perfect între zidurile masive, de piatră; ar fi făcut faţă chiar şi unei închisori pentru cei condamnaţi pe viaţă. La această poartă nu ajungeai decât pe jos, parcarea maşinilor fiind strict interzisă, iar aleea largă, asfaltată, care făcea legătura cu bulevardul, era sub control permanent prin sistemele televiziunii cu circuit închis.

Paşii domnişoarei Donovan se obişnuiseră să şovăie cu mult înainte de a aiunge la ea, ca şi cum dincolo, peste pragul scund, turnat tot din oţel, s-ar fi ascuns o lume primejdioasa pentru nealterata ei moralitate, pentru demnitatea cu care înfruntase alături de Luke toate necazurile ce se abătuseră asupra lor.

Miss Donovan obişnuia să fie punctuală. Apăsă pe clanţa care declanşa mecanismul automat cu aceeaşi reţinere ce apăruse încă din prima zi de când se prezentase la post. Placa metalică alunecă singură într-o parte, foşni abia auzit, de parcă printre ziduri trecuse în goană o pală de aer străin. Întotdeauna se grăbea să

ajungă în parcul uriaş, acolo unde, printre copacii bătrâni, liniştea se furişa neauzită, prietenoasă, o învăluia tandră, domolindu-i teama chinuitoare. Dar acum, contrar obiceiului, se opri după numai câţiva paşi, se răsuci pe loc şi privi în urmă. Nimeni. Cortina căzuse. Avu dintr-o dată ciudata senzaţie că viaţa i-a rămas ascunsă undeva în spatele cortinei, pe scena unui tărâm necunoscut, iar în spectacolul desuet, încheiat de mult, nu jucase decât un rol anonim... La ce să mai caute printre amintiri? Neuitat era doar anotimpul acela înduioşător învăluit în mireasma caişilor în floare. Singura iubire, dragostea dintâi se risipise în iarba strivită, pe sub Luna ce turna peste lume iluzii şi minciuni. Prostii! Banală criza afectivă... de femeie bătrână!” îşi spuse ea, descumpănită. Apoi i se păru că prin cortina metalică apăruse o imagine, tulbure la început, din ce în ce mai clară după aceea. Copilul infirm sta prăbuşit în căruciorul lui sofisticat ca o păpuşă dezarticulată, fără o mânâ, cu faţa strâmbă.... Se infioră...

— Bună dimineaţa, miss Donovan!

Tresări. Portarul îi zâmbea cu îngăduinţă, în vreme ce ochii, tăioşi ca două lentile fumurii, o scrutau insistent, profesional.

— Bună dimineaţa, domnule Field!

Porni grăbită. Copacii bătrâni îşi clătinau umbrele tăcute, şopotind rugăciuni neînţelese O boare şăgalnică, racoroasă, o îmbrâţişă fără ruşine. I se prelinse prin părul cărunt. „Spune-mi, Luke, de ce-am rămas lângă tine?” Încăpăţânat gând, obsesiv... Seara o va aştepta aţipit în fotoliu „Te-ai întors? Asta dupa câteva ceasuri. Te-am aşteptat să-mi povesteşti cum

se agaţă Edy de viaţă!’’. „Nu vrei să te culci? E târziu, o să-ţi spun altă dată.” „Ştii, iar m-au durut picioarele... Mâna stângă mi-a amorţit cam şase minute.” „Bine, bine! O să-ţi fac o baie fierbinte, masaje...” „Fleacuri, fetiţo! Nu mai ajută la nimic!” „Ce-mi ascunzi, Luke? Ce-mi ascunzi?”

Lumina soarelui, răsfrântă în pereţii de cristal ai somptuosului bloc central, cu zece etaje, o lovi drept în ochi. Clipi nedumerită. Sus, la nivelul opt, fereastra de la camera lui Edy era deschisă, inima îi zvâcni năvalnic în piept. Totdeauna păţea aşa. Întotdeauna Edy o aştepta să se întoarca, iar nefericirea lui îi făcea fericiţi pe amândoi. Se trezi că aleargă.

În lift nu mai avu curajul să se întoarcă la realitate. Parcă aţipise cu ochii deschişi. Umbrele şi luminile se amestecau în chip ciudat, refăcând în fracţiuni de secundă chipuri de oameni care dispăreau în acelaşi timp. În filmul derulat cu repeziciune, imaginile îşi pierdeau astfel mereu din înţeles, până când câte un stop-cadru relevant, îi stimula memoria, obligând-o să-şi aminteasca. Şi cât de brutal putea fi uneori trecutul!

— Miss Donovan?

Capul pleşuv se ridicase puţin pe deasupra biroului elegant şi peste ochelarii căzuţi până la vârful nasului o priveau nişte ochi apoşi, fâră culoare. Sub ei două pungi albicioase. Mai jos, epiderma întinsă pe oasele feţei, pometţii răzvrătiţi în afară, bărbia înfiptă provocator înainte. În contrast cu buzele subţiri.

— M-am prezentat pentru...

— Luaţi loc!

— Mulţumesc!

În fotoliu era mult mai bine. Directorul sanatoriului nu-i putea observa tremurul mâinilor. Dumnezeule, şi

ce voce blândă!...

— Am primit memoriul... Aşadar, în urmă cu... mă rog, timpul biologic are pentru dumneavoastră alte dimensiuni, aţi fost concediată de la spitalul unde lucraţi... în calitate de colaboratoare a doctorului Luke Petersen, lucraţi şi aţi fost concediată. După cum am înţeles l-aţi operat pe Eduard Norton.

— Am făcut tot posibilul...

— Chirurg estetician... Intervenţia chirurgicală a fost făcută cu talent şi cu o incontestabilă competenţă profesională. Vă felicit!... Licenţa v-a fost retrasă şi dumneavoastră.

— Solicit doar postul de infirmiera.

— Tocmai aici?

— Nu e pentru mine.

— Edy nu va mai ieşi niciodată. Probabil.

— Ştiu!

Privise în ochii directorului. Fără speranţă.

— Fără!, confirmase acesta. Diagnosticul este definitiv.

— Sint motivele pentru care am şi venit Tocmai aici. Eduard n-a avut nicio vină. Sau nu sinteţi convins încă?

Directorul clipise obosit, împingindu-şi ochelarii în sus, pe nas. Gest aparent nesemnificativ, dar elocvent.

— Simţiţi nevoia unei ispăşiri?!

— Întocmai, domnule director.

— Voi încerca să vă înţeleg. Vă voi comunica telefonic ce hotărâre am luat... în orice caz, voi evita să mă consult cu cineva!

Se ridicase din fotoliu la fel de emoţionată. Politicos, directorul ieşise de după birou. A condus-o până la uşă. Înainte de a-l părăsi îi şoptise aproape confidenţial:

— Cândva l-am cunoscut pe Luke Petersen. Un exaltat, domnişoară! i-am combătut multă vreme, în revistele medicale, articolele nebuneşti. Ideile lui aparţineau viitorului...

În acea clipă avusese certitudinea că va fi angajată!

*

O privea tăcut serios. Ochii lui aveau candoarea cerului primăvăratic. Gura îi rămăsese întreagă. Urmele intervenţiilor chirurgicale i se reliefau cu limpezime pe chipul recompus. Riduri prelungi, adâncite, împletite anapoda. Nu era urât, respingător, însă noua modelare a feţei îl îmbătrânise parcă, dacă la vârsta lui maturitatea privirilor putea fi interpretată în acest sens! Parea să fie conştient că poartă o mască străină.

Haina vişinie, păroasă, îi atârna pe umerii înguşti. Pe deasupra gulerului i se revărsa părul lung, negru, strălucitor, ca de fată. Braţul salvat, cu mâna strânsă ghem, zăcea neputincios pe cotiera fotoliului. Un pled subţire, de lână îi acoperea picioarele paralizate ascunse sub scaun. În căruciorul-vehicul, acţionat prin comenzi verbale, Edy părea un omuleţ care doreşte să se odihnească dupa o zi teribil de agitată.

Camera spaţioasă, mobilierul ales după cel mai rafinat gust, demonstrau posibilităţile financiare ale celor care-l trimiseseră aici, ca şi faima celui mai scump sanatoriu din ţară. Prin fereastra larg deschisă, lumina amurgului turna spuze trandafirii de-a lungul pereţilor imaculaţi. Pe noptiera din colţ, tastatura unui interfon sclipea ca sideful scoicilor tropicale. Alte aparate nu existau. Iar miss Donovan căuta să-şi puna în frâu emoţia copleşitoare care-i paralizase orice iniţiativă. Comportamentul acela firesc şi demn în

acelaşi timp l-ar fi pus în derută chiar şi pe cel mai ilustru pediatru.

— Deci aşa arătaţi, miss Donovan!, sunară, în sfârşit, pe limba lor nişte clopoţei, ca într-o sărbătoare a copilăriei. Mi-am închipuit eu! Sunteţi blândă şi răbdătoare. Aici toate femeile cred că sunt o jucărie stricată. N-au timp să-mi asculte sufletul… Ştiţi, halatul acesta alb va stă admirabil!

Sigur, stupefacţia ar fi fost în stare s-o paralizeze şi într-o poziţie mult mai ridicolă! Acum nu scăpă decât poşeta din mână. Se aplecă repede şi când se ridică observă cum băieţelul îi urmărea neliniştit mişcările. „Asta n-am să ţi-o iert, Luke!”, gândi.

— Sunteţi foarte drăguţ, domnule Norton! rosti în cele din urmă. Aţi fost informat despre angajarea mea?

— Iertaţi-mă! Mi se pare să am făcut o gafă! Cum aţi spus?… Norton? Eduard Norton nu mai există, domnişoară! V-aş ruga să-mi spuneţi de-acum înainte Edy. Mi-ar face mare plăcere. Dacă am fost informat? Nu. Oficialii nu au asemenea intenţii. Mi-am închipuit, pur şi simpiu mi-am închipuit. Îmi daţi voie să vă sărut mâna?

Miss Donovan se repezi către el şi i-o întinse. Puştiul se aplecă şi buzele lui îi atinseră cu delicateţe degetele prelungi, nervoase. Apoi îi surâse, privind-o încântat.

— Edy, parcă ai fi un cavaler medieval!

„Dumnezeule, ce surpriză! Este fermecător!”, îşi spuse.

— Care-i prenumele dumneavoastră?, o întrebă în şoaptă.

— Ogigia. Sună cam pretenţios… N-am avut încotro!

— Nu-i aşa ca o să ne împrietenim, Ogigia?

Mânuţa lui fierbinte se ghemui în palma ei. I-o

strânse uşor.

— Vom fi prieteni pentru totdeauna! Ţi-o promit!

— Am ştiut asta, Ogigia. Nu vrei să mergem la fereastră?

Ansamblul vehiculului fusese montat pe şase rotile. Pe covorul verde căruciorul se mişcă lent şi se opri în faţa ferestrei. Priviră în tăcere depărtările. Sub ei, crângul foşnea imperceptibil. Lumina soarelui în amurg agăţa pânze aurii printre copaci...

— În parc nu am voie să cobor decât de doua ori pe săptămână, i se destănui el abia auzit. Şi atunci păzit... Mi-a fost foarte greu să mă obişnuiesc. Au trecut unsprezece luni de când am coborât de pe ultima masă de operaţie. Nu-i aşa că e mult?

— Nu ştiu. Nu am trecut prin experienţa ta.

— Viaţa noastră poate să se reducă la câteva zile. Sau câteva nopţi. Cum să-ţi explic? În nopţile cu lună nu dorm. Cutreier parcul, în parc sunt doi câini lupi. Pe lupoaică o cheamă Zora. Celălalt e băiat. Am aflat că-i spune Garant. Ne-am împrietenit. Nu alerg în parc decât ca să ne jucăm împreună.... într-o noapte i-am plimbat cu barca pe lac. Au fost tare cuminţi. Toată viaţa mea a rămas în aceste câteva nopţi... O data am vrut să sar peste gard! Mi-a fost teamă. Lumea cealaltă e la fel ca noi, Ogigia?

Miss Donovan tresări involuntar îl privi speriată.

— Cummm... cum ai ajuns în parc?

— Prostii! Evadez de aici cu ajutorul imaginaţiei. M-am cunoscut şi cu un om din lumea voastră. Nu ştiu cum arată. Cred că e bătrân, îmi place sa discut cu el şi abia aştept să mă cheme. M-a învăţat să citesc şi să scriu.. Acum învăţ limba franceză!

— Edy, promite-mi ceva!

— Sunt gata să-ţi promit orice.

— Te rog să nu mai spui nimănui ce mi-ai mărturisit... Da?

— Nu trebuia să-mi atragi atenţia. Ştiam. Pe aici trec tot felul de bărbaţi şi femei elegante. M-au întors pe dos cu întrebările lor. Am tăcut cu încăpăţânare sau le-am răspuns aiurea... Ogigia, cine m-a trimis în închisoarea asta? Şi pentru ce?

*

Bătrânul se zgribuli deodată, ca şi când ar fi fost aruncat într-o cadă cu apă rece, în timp ce gândurile care-l năpădiseră o luară razna din loc, speriate. Îşi strânse halatul hărtănit în jurul corpului, gest devenit în ultima vreme aproape mecanic, şi se uită posac spre fotoliul de catifea uzată, pus în faţa unei oglinzi ce atârna direct pe perete. „Oboseala fără leac a bătrâneţii! reflectă, arcuindu-şi spatele, ca şi cum povara ce o purta pe umeri i-ar fi depăşit puterile. Mă aruncă pe unde nimereşte!”...

Încă stătea în picioare, aşteptând declanşarea crizei. Se clătină şi apoi se grăbi să ajungă la fotoliu. Se prăbuşi în el cu ochii închişi, cu fata crispată, de parcă furtuna durerilor lăuntrice i-ar fi secat orice împotrivire.

Când îşi reveni, oglinda îi dezvălui chipul descompus, brăzdat de riduri fine, parcă fără noimă, ochii adânciţi în orbite, halucinanţi şi transpiraţia care-i aluneca pe frunte în broboane minuscule, părul alb, rar şi subţire, puţin răvăşit. Se aplecă uşor înainte. „Luke, nu te văita! monologă în surdină. Greul abia începe.”

Se lăsă brusc pe spate. Cu amândouă mâinile îşi pipăi picioarele până la genunchi. Oftă. Capul îi căzu într-o parte. Aţipi pe loc, în timp ce braţele îi alunecau încet, încet în jos.

Miss Donovan deschise uşa grăbită, îl privi câteva clipe în tăcere. Trânti uşa în urma ei, aruncă poşeta pe dormeza aflată în neorânduială şi trecu lângă el, punându-i mâna pe umăr.

— Luke, trezeşte-te! S-a înserat... Ai mâncat ceva astăzi?

— Cum?!... A, te-ai întors! Bună, Ogigia!... În ce lună suntem?... Nu e mai? Frumosul mai din anul...

— Nu. dragul meu! Suntem în cea mai frumoasă zi din luna septembrie. Nu vrei să-ţi fac nişte şniţele?

— Septembrie?... Scleroza!.. Ai dreptate în mai te-au angajat... Edy progresează? Cred că ţi-a scos peri albi...

— Nici nu ştiu cum trece timpul... da, normal, normal.

— Trece prin noi! se răsti pe neaşteptate Luke, fără să-i vadă deznădejdea din priviri. Lasă urme! Iar noi am uitat să ne plimbăm cu barca pe lac... Cei doi câini s-au împrietenit cu Edy?

Domnişoara nu-i răspunse. Trecu repede în bucătărie Aprinse aragazul. Primul ochi, al doilea.

— Picioarele mi-au amorţit astăzi mai mult ca de obicei! răsună glasul bătrânului. Mâna stângă, şase minute....

Ceva căzu între flăcări, pe discul rotund, încins. Sfârâi acolo încetişor până pieri. Miss Donovan nu mai îndrăznea să se mişte. Aştepta încordată să se petreacă ceva, ceva imposibil.

— Trebuie să-ţi spun, trebuie, iubito! Nu mai am timp.. Nu mai am. Ţi-am văzut ochii care nu mai îndrăznesc să ne mintă. Numai cealaltă iubire, himera, născută din sidef şi lumini mai avea ochii tăi. Mi-a plăcut să-i spun Cyntia... A plecat într-un zbor către

Lebăda. Acum e la fel cu minciuna care mi-a chinuit nopţile.. Dacă vreodată vei trece pe malul râului printre sălcii, adu-ţi aminte că singură tu, pământean, ai avut dragostea mea...

*

— Nu coborâţi, miss Donovan?

Bărbatul din uşa liftului, în halat alb, o privea plictisit.

— La ce etaj suntem?

— La zece!

— Trebuia să ajung la opt. Scuzati-mă!

Trecu pe lângă el, pe coridor.

Palmierii pitici, crescuţi în uriaşele vaze emailate, aruncau umbre nedefinite pe mocheta lucioasă, vişinie.. Dansul graţios al imaginilor din trecut era în toi în sala mare a Amintirilor fugare. Miss Donovan se strecură anonimă printre invitaţi. Deschise o uşă, alta, la întâmplare, dacă nu cumva era aceeaşi, mereu aceeaşi, la care se întorsese pe căi ocolite.

Spaţiul se contractă subit, deveni strâmt, incomod. Uf... şi plantele astea exotice care se înşirau de-a lungul pereţilor, pe sub ferestre, după scheme estetice imaginare!... pesemne ca greşise. Prin uşa data în lături nu se ajunsese decât pe acest coridor străin. Străin şi pe care fiinţa ei îl respingea din instinct.

Scara monumentală cobora ca de obicei în acelaşi univers iluzoriu, drapat în umbre şi lumini la fel de înşelătoare, iar lângă ea, sărind din treaptă în treaptă, se rostogolea un cărucior pe şase rotile. „Edy, ce-i cu tine?”, strigă un gând speriat. „Te-aştept pe malul lacului!”... Căruciorul dispăruse.

Şoapta se pierdu aiurea în locul ei picurară nişte sunete, iar sunetele se transformară în cuvinte, cuvinte fără şir rostite de Edy, mereu altfel, mereu şi mereu...

Miss Donovan făcu un efort să-şi amintească, să le-asculte, să le-nţeleagâ.

Când a fost asta? În secunda unei dimineţi suspendată până seara? Într-o zi din anii pierduţi printre calendarele uitate? „Cântă zeiţă mânia ce-aprinse pe-Aheu peleianul”. „Ai citit ziarul? Uite, iar au crescut acţiunile Miller. În câteva luni toţi acţionarii vor fi milionari” Ogigia, ai aflat că s-a descoperit un nou combustibil pentru rachetele interplanetare?” „Sunt trist, domnişoară! Zora a murit. Prietenul ei Garant suferă îngrozitor. Nu mai vrea să mănânce. După zece zile va muri şi el”. „În noaptea asta m-am rătăcit printr-o pădure tropicală. Dimineaţa m-am trezit într-un lan de levănţică înflorită.” „Nu vrei să mă laşi singur? Din când în când am dureri în picioare, în braţul amputat. Nu pot suporta să mă vezi plângând!” „Subiecţii reacţionează diferit la aceleaşi imagini sau idei. Explicaţia variabilităţii subiective a proceselor afective nu ţine deci de organizarea cognitivă a subiecţilor, ci de organizarea lor motivaţională”. Nu vrei să-ţi recit ceva în limba franceză? Mi se pare că data trecută sonetele lui Shakespeare nu ţi-au plăcut!”… „Bătrâne, pion H8!.. Regină! Ştii ce urmează? Mat în patru mutări” „Spune-mi, te rog, anecdota cu papagalul verde. Râd de câte ori îmi aduc aminte!” „Ce e cu acest buchet de trandafiri?… Ţi-l dăruiesc! Azi împlinesc 11 ani!”…

Dar cea mai mare surpriză i-o făcuse într-o dimineaţă călduroasă când Edy s-a oferit s-o servească neapărat cu un pahar cu apă. Acceptase, galanteriile lui fiind tot mai des repetate. Când s-a întors ţinea paharul în mâna invizibilă a braţului care-i fusese amputat! „Niels Bohr pare de neînţeles! Cum a putut să spună aşa

ceva? Ascultă: „Suntem toţi de acord, domnule Pauli, că teoria dumitale este într-o anume măsură... nebună! Problema care ne frământă constă în aceea de a şti dacă este suficient de nebună pentru a avea şanse de a fi corectă!” „Nu, astăzi nu am chef de nimic. Aş vrea să scriu ceva” „Ai mai reuşit până acum să-ţi aşterni gândurile pe hârtie?” „Da... Cum să-ţi spun? Am primit vizita unei fete de liceu, o rudă îndepărtată, după cum mi-a zis. Era cu o prietenă tare frumoasă. M-a... tulburat... fata asta. Ei i-am scris. Nu mi-e ruşine cu ce-am gândit. Ascultă: „Sânii ei sunt cea mai elevată expresie a purităţii, sunt ecourile unei stele duble sau ale cometelor, sunt rafinate curcubee plastice, sunet şi ritm, formă şi culoare, parfum şi prospeţime. Trupul ei mă duce cu gândul la o sonatină. Are picioare de căprioară, genunchi visători şi glezne metaforice... Este ea însăşi şi nu este ea... Este un capriciu al creaţiei!”

N-am dormit toata noaptea. L-am citit pe Faust al lui Göethe...

„Întregul glob l-am cunoscut de-ajuns.
Ce-i dincolo râmâne nepătruns;
Smintit – cel ce-şi mijeşte-n nori privirea.
Urzind semeni de-ai săi cu-nchipuirea!
Aici să stea, privind în jur; nu-i mut
Pământul, pentru omul priceput.
La ce s-o ia hoinar prin veşnicie?
Nu stăpâneşte ferm decât ce ştie.

„As vrea să învăţ să cânt la pian”... „Au început să mă intereseze cercetările efectuate asupra universului profund al materiei. În corespondenţa primită de la

bătrânul meu prieten n-am găsit decât o relatare în termeni literari. Nu vrei s-o auzi? O lume guvernată, ca într-o nuvelă de Kafka, de o logică stranie pe cât de neaşteptată, pe atât de implacabilă, ca o admirabilă orchestraţie polifonică a legităţilor sale şi un uriaş registru de sunete care nu se aud. O imensă paletă de culori care nu se văd." „Pleacă! Pleacă!... Picioarele şi mâna"...

Miss Donovan păşi pe alt culoar, grăbindu-se. Uşa de la garsoniera lui Edy era închisă. Se apropie şi ciocăni uşor.

— Intră! strigă el. Te-am văzut de la fereastră.

— Bună dimineaţa! Cum ai dormit?

— Ce s-a întâmplat? Eşti aproape descompusă.

— Am îmbătrânit, Edy! Obosesc repede.

— Prostii! Pentru mine nu vei îmbătrâni niciodată!

— Astăzi sunt cam năucă!... Nu-mi mai amintesc, Edy... Câţi ani ai împlinit? Când te văd nici nu-mi vine să cred.

Stătea nemişcată, cu poşeta în mână, privindu-l cu neliniştea unei femei care cu greu îşi poate controla sentimentele. Tânărul din cărucior avea acum umerii puternici. Tuleiele negricioase de la buza superioară erau în total contrast cu chipul său peticit, strâmb, pe care pielea fină şi albă îi completa candoarea. Glasul lui rostea cuvintele molcom, rotund, cu inflexiuni joase, clare.

Cum? tresări el. Şaptesprezece, adăugă repede, lăsând să-i cadă din mână revista pe care o frunzărise. N-ai realizat, nu?

— Da, şaptesprezece!.. Sau optsprezece, spuse în şoaptă.

— Dacă ţi-ai mai revenit, aş vrea să te întreb ceva.

— Ce mai aştepţi? Spune-mi!

— Ai cunoscut-o pe Cyntia?

— Ce ţi-a venit? tresări domnişoara.

— Mi-am imaginat... Nu, am visat. Trebuie să fi fost o femeie tare frumoasă şi bună şi înţelegătoare. După cum ştiu, a plecat într-un zbor astral către „Lebăda”... Vezi, Ogigia, am şi eu secretele mele. Aş fi vrut s-o cunosc. Uneori am aşteptat-o pe malul lacului, între sălcii... De ce taci?

Miss Donovan deschise poşeta şi căută ceva printre mărunţişurile amestecate, ceva inexistent, ca şi himera lui Luke!

*

Pe Luke l-a găsit în faţa oglinzii. Privea cu ochii larg deschişi la imaginea propriului său chip, schimonosit, identic aproape cu cel al copilului găsit cândva într-o maşină accidentată pe autostrada 105. Miss Donovan trecu în cealaltă cameră. Se întoarse cu o lumânare în mână. O aprinse şi rămase aşa, nemişcată, uitându-se lung, secată de puteri, la chipul descompus din oglindă. Transformarea lui implacabilă n-o mai chinuia acum ca altădată.

Îşi reveni însă, auzind o şoaptă ironică:

— Te-ai cam grăbit, draga mea! Nu mă ajuţi să trec în pat?

Lumânarea îi căzu din mână şi se stinse. Cu gesturi de mult intrate în obişnuinţă, îl cuprinse pe bătrân pe după mijloc şi-i susţinu mersul tremurător. Luke Petersen nu i se păruse niciodată tânăr, nici chiar atunci, la început, când îl asistase la prima ei intervenţie chirurgicală din clinica unde el ajunsese o autoritate. Iar acum, după aproape 25 de ani, îl asista din nou.... îşi alungă presimţirea, sau mai degrabă

caută sa se înşele, cu aceeaşi resemnare dintotdeauna, obosită, ce excludea orice împotrivire. De aceea, gestul de adineauri, cu lumânarea, atât de deplasat în alte împrejurări, devenise pentru ea firesc şi spontan. Şi, mai departe, ce are să se întâmple cu viaţa lui Edy? Dar cu a ei?

— Acum, pleacă! porunci aspru bătrânul. Nu cred că am nevoie de martori pentru ceea ce va trebui să îndeplinesc.

Un zâmbet strâmb îi întinse buzele subţiri.

— Domnule doctor...

— Pleacă odată, domnişoară! Vezi bine că n-am timp. Du-te la Edy. Grăbeşte-te!... Hai, du-te!

Miss Donovan, bătrâna domnişoară, rămase derutată. În picioare Luke îi aruncă o privire tulbure, în care după cum i se păru ei, primele umbre ale sfârşitului luptau cu o nelinişte stranie.

— Dacă nu ajungi... la vreme... s-ar putea să nu-l mai vezi... să nu-l mai vezi niciodată.

Un geamăt reţinut întrerupse vorbele bătrânului, ca o reacţie spontană la durerile ce-l încercau, şi se miră că nu luase nici cel mai inofensiv calmant. Îşi găsi poşeta, mişcându-se lent, ca într-un vis. Se pomeni, fără să fi ştiut cum, dincolo de uşă. Se opri pe culoar, în faţa uşii închise, pradă celei mai stridente crize morale „Tocmai acum?... Să-l abandonez tocmai acum?”

— Stai! auzi deodată un strigăt subţire, de nerecunoscut

Se întoarse, Luke se zbătea în patul lui, zvâcnind dezordonat, cuprins de spasme rare, violente, care-l făceau să se încovoaie într-o parte şi-n alta.

— Acolo! murmură el şi întinse o mână nesigură,

spre dulap. Valiza... Trebuie s-o duci altfel... altfel... Tăcu brusc.

În şifonierul cu lucrurile lui se găsea, într-adevăr, un geamantan de mici dimensiuni, comandat pesemne anume ca să nu atragă atenţia, fiindcă aducea foarte bine cu o geantă femeiască dintre cele la modă în noul sezon. Domnişoara vru să-l deschidă, însă bătrânul, ridicat ca printr-o minune în capul oaselor, îi strigă iar, cu aceeaşi voce poruncitoare:

— Aleargă!

Şi miss Donovan, trântind uşa în urmă, se precipită năvalnic pe scări.

După ciudatul avertisment al doctorului, mai mult intuit, miss Donovan se aştepta la o surpriză. Ar fi fost cu neputinţă să nu fie aşa. Îl găsi pe Edy tot în căruciorul lui pe şase roţi. Căruciorul se afla în cel mai întunecos colţ al camerei. Băiatul îşi sprijinise fruntea şi brusc şi-o retrase, de parcă s-ar fi apărat de nişte lovituri invizibile. Şopti ceva, vehiculul se dădu înapoi, se răsuci şi rămase pe loc. Bluza pijamalei îi atârna în dezordine pe umărul drept, ca şi când şi-ar fi scos pe neaşteptate celălalt braţ, amputat de la cot în jos, sub imperiul unei neînţelese necesităţi. Ceea ce îi rămăsese din braţ se mişca lin prin aer, într-o parte şi alta, ca un fel de aripă fragilă sau ca bagheta unui dirijor care comandă orchestrei un pianissimo. Miss Donovan puse valiza pe patul răvăşit, aruncând spre băiat o privire curioasă, căci înregistrase anomalia: Edy avea întotdeauna grija pedantă de-a o primi în odaia ordonată impecabil. Îmbrăcat decent, nu în pijama. Ce se întâmplase?

— Ce faci acolo? îl întrebă cu o voce cât mai firească.

— Mi-e tare teamă că n-am să pot! răspunse el, cu

glas înăbuşit, parcă adresându-se altei persoane. Bătrâneţea şi toţi anii cât am fost departe de tine.

Miss Donovan prinse cu băgare de seamă bara de pe spătar şi împinse încetişor. Scaunul rulant opuse o rezistenţă înverşunată, de parcă roţile i-ar fi fost frânate sau ceva, ca un prag invizibil, ca o cuşcă rigidă îl ţintuia pe Edy în locul acela de penitenţă. Băiatul, adolescentul, tânărul – străbătuse, el ştia cu ce preţ, crizele trecerii prin pubertate, la fel ca şi anii dublei întemniţări, în dosul zidurilor de la sanatoriu şi înapoia chipului respingător al paraliziei şi amputării – lăsă capul pe spate, oferind privirilor acestei admirabile femei, infirmieră de ocazie, imaginea cusăturilor făcute de ea însăşi, odinioară, şi care, asemeni crestăturilor pe scoarţa unul puiet de copac, se umflaseră brusc, se întinseseră, se urâţiseră.

— Ogigia!... suflă timid, şi lacrimi mari îi umplură ochii.

— Edy, dragul meu! răspunse domnişoara, înduioşată, încercând în acelaşi timp să se convingă de adevărul teribilei bănuieli ce o stăpânea. Cu ce te pot ajuta? Ce-ai păţit?

— Aş vrea aşa de mult... continuă el, dar nu mai izbuti să-şi termine gândul care se stinse pe neaşteptate.

Un şir de spasme rare, dar violente începu să-l scuture, făcându-l să se încovoaie într-o parte şi alta.

— Ai să poţi! mormăi, scrâşnindu-şi dinţii. Ai să poţi, trebuie să ştii asta!..

Ochii îi ieşiseră din orbite, ca şi când sufletul ar fi fost gata să-l părăsească, şi atunci o voce străină, ascuţită, ca un ţipăt de pasăre, umplu încăperea:

— Ajută-mă, Edy, fiule... fiule, frate...

Sub ochii îngroziţi ai domnişoarei, picioarele inerte, atrofiate ale infirmului zvâcniră sălbatic, aruncându-l din scaun, de parcă sub el s-ar fi declanşat un resort. Chircit pe covorul camerei, Edy Norton se tăvălea, cuprins de dureri inimaginabile: pijamaua îi alunecă într-o parte, cu nasturii smulşi, bolboroseli fără noimă i se îngrămădiră haotic pe buze. Zbaterea lui se amplifică de la o clipă la alta, atingând, depăşind culmi ale paroxismului, într-o acceleraţie fără margini, timpul însuşi păru că se învolbură nestăpânit, alergând împrejurul său. Apoi, la fel de repede şi de neaşteptat, sărmanul băieţandru se răsturnă cu faţa în sus, cu mâinile desfăcute ca într-un abandon, cu picioarele îndoite din genunchi.

Şi miracolul – al câtelea în viaţa lui, atât de plină de neprevăzut şi salvări neaşteptate, în ultimul moment? – se produse din nou, apoteotic, punct final şi încununare a necontenitului său drept la viaţă. Un abur uşor, o ceaţă străvezie se răspândi peste el, ieşind din trupul lui, ori adunându-i-se deasupra, culeasă din aer, şovăi puţin în fuioare întortocheate, ca şi când n-ar fi ştiut încotro să se aşeze, după care, scoţând din vălătucii ei zeci de rădăcini lungi şi flexibile, zeci de tentacule, zeci de cili, zeci de picioare şi degete şi antene pipăi încet şi cu grijă trupul ce părea lipsit de viaţă, până îi găsi punctele energetice, locurile folosite de acupunctori, porţile prin care organismul bioplasmatic comunică cu cel biologic, cum îi explicase odată doctorul Luke domnişoarei Donovan. Se fixă în locurile acelea, deveni mai densă, ca o siluetă de fum, cu ambele braţe şi cu picioarele întregi, licărind alburie peste contururile chinuite ale infirmului. Şi iată că, pe dedesubtul ei, braţul amputat începu să crească,

pereche bună a celui rămas întreg, iată că faţa pocită a băiatului începu să-şi piardă cusăturile, rictusurile, şanţurile adânci şi dizgraţioase de piele vânătă, iată că picioarele moi şi subţiri, de copilandru nevolnic, se lungiră şi se îngroşară, profilând muşchi sculpturali sub pantalonii deveniţi prea strâmţi şi prea mici. Şi la sfârşitul metamorfozei, pe covorul de iută miss Donovan descoperi un tânâr doctor Luke, sau mai degrabă un doctor aşa cum trebuia să fi fost în tinereţe.

Fiinţa cea nouă clipi de câteva ori, se întinse leneşă şi o fixă, zâmbind, pe domnişoara Donovan încremenită fără grai în mijlocul încăperii, uitându-se la apariţia lipsită de puteri.

— Cum ţi-a plăcut?, întrebă, cu glasul de pe vremuri al doctorului Luke. Spectaculoasă lovitură, aşa-i?

— Cine... De fapt, cine eşti? făcu domnişoara, recăpătându-şi cu greu glasul pierdut.

— Cine suntem, adică! răspunse tânărul, cu accentul lui Edy. Ogigia, chiar pe mine nu mă recunoşti?

Suntem, amândoi, eu şi doctorul, în acelaşi înveliş nevăzut. (Apoi cu glasul celuilalt:) Ai ghicit, ai ghicit că aşa are să se întâmple, nu te preface că nu ştii! Bătrânul nu ţi-a spus niciodată nimic?

Sărmana domnişoară îşi cuprinse faţa în palme, încă neputându-şi crede ochilor.

— Aţi păcălit timpul, domnule doctor! Şi tu, băiatule. conformitatea. Dar spuneţi-mi, în timpul…

— Şşşt! se împotrivi tânârul. Deocamdată, fără întrebări. N-avem timp. Mai bine ajută-mă să mă ridic. În condiţii normale, un doctor serios m-ar fi ţinut la pat cel puţin jumătate de an, să mă păzească şi să mă cerceteze. Dar unde găsim noi condiţii normale şi un

medic foarte serios?

Rostind acest mic discurs liniştitor, tânărul se ridica, deschidea valiza adusă de miss Donovan. Scotea dinăuntru un costum de cea mai bună stofă şi croială, cu lenjerie şi pantofi şi, întorcându-se decent, cu spatele, se îmbrăca mişcându-se încă greu, şovăitor. Apoi, din buzunarul interior al hainei, dădea la iveală o legitimaţie în etui de piele şi o arătă domnişoarei încă şi mai uluită de evenimente:

— Ultimele economii, domnişoară! A meritat osteneala. fiindcă e absolut autentic. Iar la colţul străzilor a 20-a şi a 84-a ne aşteaptă un „Wildewind” ultramarin. Dumneata ieşi prima. Te rog!

Miss Donovan aprobă printr-o inclinare mecanică a capului. Dar în cadrul uşii pe care o deschise se ciocni piept în piept cu directorul sanatoriului.

— Dumneata ieşi prima! Da, prima, domnişoară doctor! repetă sever, însă domnul merge cu mine.

Tânărul rămase niţel în cumpănă, cântărindu-şi şansele. Era prea slăbit pentru a încerca o ripostă în forţă. Şi oricum ar fi fost inutil. Ignorase microfoanele. Directorul îl strânse bine de braţ şi aşteptă.

— Unde, Blacksmith? întrebă tânârul, cu o cerbicie vizibilă.

Directorul îl conduse de-a lungul balconului lung ce trecea pe sub ferestrele zăbrelite ale tuturor camerelor. Îl ţinea în continuare de braţ şi mergea domol, ca şi cum şi-ar fi condus un oaspete. Coborâră cu liftul rezervat conducerii şi străbătură, cu acelaşi pas egal, holul elegant, menit să ia ochii vizitatorilor. O maşină superluxoasă aştepta la scară. Directorul deschise portiera, îl împinse discret înăuntru pe însoţitorul său, apoi ocoli maşina şi urcă la volan.

— Luke, nătârăule! scrâşni, în sfârşit. Crezi că ai vreo şansă să ieşi de aici singur? Toţi vizitatorii sunt fotografiaţi la intrare. Şi automatul nu greşeşte. La părăsirea sanatoriului sunt controlaţi. Asta ca să excludem orice dorinţă a pensionarilor de a evada în travesti!

Într-o seară, pe malul râului, printre sălcii, îşi făcură apariţia doi oameni. Bătrâna îl ţinea de braţ pe tânărul înalt şi tăcut. Cerul era atât de senin, încât picura cu albastru. Şi sălciile deveniseră albastre, şi apa întinsă ca o oglindă.

— În zona aceea se află „Lebăda”! şopti miss Donovan, mijindu-şi ochii către bolta albastră, dantelată la orizont cu purpura amurgului blând, ca un miel primăvara.

— Crezi că Cyntia se va întoarce? întrebă Luke visător.

— Se va întoarce, băiete! Cyntia e rodul eternelor iubiri pământene!... Stai să-mi scot ochelarii. Să văd măcar Polara!

PRISĂCARUL

(1989)[1]

de George Anania

Câinele se scutură din ce în ce mai tare, făcând să zornăie lanţul greu, cu zale nefiresc de mari şi de zdravene ce-i atârnă de gât. Şi deodată, cuprins parcă de un delir, se înălţă pe labele dinapoi, într-o atitudine stranie, aproape omenească, ridică botul drept în sus, rămase aşa preţ de câteva clipe, într-o încordare supremă, ascultând ceva numai lui desluşit, după care hămăi o singură dată, cu voce profundă şi plină, ca sunetul unui tub de orgă. Nota gravă se reverberă în aerul geros al după-amiezii târzii de noiembrie, ca şi când şirurile de stupi aliniate cu rigoare geometrică ar fi fost pilaştri, iar împrejmuirea de beton – zidurile, încheiate în bolţi ogivale, dintr-o catedrală nesfârşită. Şi-ai fi aşteptat, după acest prim semn, revărsarea în cascadă a unei fraze muzicale de început de mesă. Dar se întâmplă un alt miracol, cel puţin la fel de neliniştitor: prin urdinişurile până atunci pustii îşi făcură apariţia zeci de albine, învârtindu-se, parcă buimace, pe scândurelele de zbor, înainte să pornească în şiruri grăbite spre discul de sânge al soarelui dus spre asfinţit pe cerul străveziu ca de sticlă.

Era un câine ciudat, care nu lătrase deloc, sau cel puţin prisăcarul nu-l auzise lătrând în răstimpul de un an scurs din dimineaţa aceea de sfârşit de toamnă,

[1] Almanahul Anticipaţia 90

când se pomenise cu el în mijlocul stupinei, apărut parcă de nicăieri, după ce trecuse, el ştia cum, dincoace de gardul de beton – aşa de înalt, încât nu se putea ajunge la vârful lui decât cu o scară – şi peste cele trei rânduri de sârmă ghimpată, întinse pe suporţi solizi, cum impun regulile împrejmuirilor menite să apere avuţii mari. Un dog german negru, de rasa cea mai pură, cu toate caracteristicile care l-ar fi situat în fruntea unui catalog chinologic foarte pretenţios (în primul rând, desigur, un pedigri dintre cele mai stricte şi mai alese) şi pe care era o adevărată crimă de les-majestate să-l ţii în lanţ – totuşi stuparul îl legase fără multă vorbă, temându-se, poate, atunci la început, să nu rămânâ fără el tot atât de brusc şi misterios cum îl căpătase, ori pur şi simplu ca să arate cine e stăpânul prisăcii; fiindcă, îngrijindu-l cu toată atenţia şi priceperea de care era în stare, îndestulându-l, mai ales, cu mâncare proaspătă şi consistentă (mierea oferită direct la schimb şi banii scoşi din vânzarea ei îl ajutau cu prisosinţă să ducă o viaţă peste nevoile lui reale), nu-l iubea peste măsură, iar câinele îi răspundea, dacă se poate spune astfel, cu aceeaşi lipsă de afecţiune.

În primele zile, omul aşteptase mereu să reclame cineva superbul animal; pe atunci încă nu-l legase – îl urmărea plimbându-se printre stupi, adulmecând urdinişurile, petrecându-şi ceasuri întregi în mijlocul prisăcii, aşezat pe labele din spate, cu un aer gânditor, după ce lipăise îndelung cu limba enormă, roşie ca o rană abia deschisă, prin şuviţele de apă de pe adăpătorul albinelor, iar la un moment dat, după ce se termină ceea ce părea doar joaca lui de-a băutul, adăpătorul se umplu peste măsură de mulţimea micilor

zburătoare, cuprinse de o sete cum prisăcarul nu băgase de seamă să aibă nici în primele zile ale primăverii, când trebuie adăpat puietul dintâi, iar florile cu nectarul lor încă nu s-au ivit şi când lipsa de apă e atât de acută, încât sute şi sute de albine pier din pricina frigului, pe marginea pâraielor sau a băltoacelor pe jumătate încă îngheţate, iar stupul le trimite la moarte, în speranţa că măcar câteva se vor întoarce cu preţiosul lichid.

Fusese al doilea semn, şi atunci prisăcarul realiză că nimeni n-are să mai ceară câinele, cel puţin până acesta nu-şi va fi încheiat menirea pentru care venise, ori, dacă în acest răstimp vreun individ se va încumeta să ridice pretenţii, înseamnă că acela nu e nici stăpânul, nici emisarul lui adevărat şi va pleca la fel cum a venit. Aşa că aduse anume de la oraş un lanţ ca de vapor; comandă unui marochiner ceea ce îşi închipuise că ar fi o „zgardă de forţă”, dar de un model fantezist, fiindcă habar nu avea de chinologie – adică o zgardă de toval, prin mijlocul căreia, prinsă în ţinte lucioase, ca de argint, îl pusese pe meşter să vâre o bandă elastică, dar rezistentă, de oţel, iar capetele i le petrecuse printr-un inel, care îi îngăduia curelei să se strângâ, asemenea unui laţ, dacă animalul ar fi încercat să o rupă; mai făcu rost, tot de la numeroasele lui relaţii, de o sârmă groasă ca un deget şi lungă de vreo sută de metri, cât ţinea curtea dintr-un capăt în celălalt. Apoi îl priponi pe vlăstarul ilustrului neam de dogi (nu mai puţin nobili, – îşi zise, fără să guste calamburul – decât aceia, vestiţi, ai Veneţiei), cu sentimentul vag, dar nu mai puţin bizar, că acesta a înţeles de la început ce i se pregăteşte şi că şi-a asumat cu deplină răspundere noul destin. De

altfel, obiceiurile nu i se schimbaseră cu nimic după umilitoarea operaţie a punerii în zgardă – continua să se plimbe de-a lungul prisăcii, făcând să zuruie lanţ şi belciuge, intra ici şi colo printre stupi, pe dreapta şi pe stânga, şi lanţul îi îngăduia să ajungă din gard în gard; nu s-a încurcat niciodată pe după piciorul vreunui stup, tot aşa cum nu s-a plâns că a fost înţepat. Avea orele lui de plimbare: dimineaţa, cu puţin înainte de ieşirea albinelor, o dată sau de două ori peste zi şi neapărat seara, înainte ca stupina să se pregătească pentru somn. Şi urma anumite trasee, a căror regularitate, deşi greu de bănuit, nu scăpă prisăcarului, deprins să observe de toate şi să-şi sintetizeze concluziile în timp; aşa că, după o vreme, graţie prieteniei mai mult sau mai puţin dezinteresate cu unul dintre numeroşii operatori ai unui centru de calcul, descoperi formula (o ecuaţie deloc simplă), care traducea în limbaj numeric curbele acestor mişcări înscrise în sistemul grafic cartezian.

Fusese al treilea semn şi cel mai ascuns, dar cel mai desluşit şi cu neputinţă de justificat ca rod al întâmplării.

Toate acestea se petrecuseră pe la mijlocul lui octombrie şi, fără veste, contrar tuturor pronosticurilor meteorologice, iarna se instală peste noapte, cu lapoviţe şi îngheţuri de-a valma, ba întărind, ba făcând impracticabile drumurile ce legau satul cu şoseaua naţională; aşa încât, plecând de-acasă într-o dimineaţă cu minus cinci grade, stuparul nu avea deloc siguranţa că, în intervalul de o oră necesar parcurgerii celor vreo cincizeci de kilometri ce-l despărţeau de comuna aflată de cealaltă parte a marelui oraş, nu va fi surprins de o ploaie sau de un vânt ceva mai cald, care să-l silească

să abandoneze maşina în şosea şi să ajungă la prisacă pe jos, cale de alţi câţiva kilometri buni, prin noroaiele până dincolo de glezne. Şi tot atunci, parcă îndemnată de vremea aspră, boala – din pricina căreia părăsise prieteni şi rude, cu o îngăduinţă de necrezut, îi acordase un lung răgaz, ascunzându-se parcă, după o îngrozitoare perioadă de început – hotărâse că a sosit timpul să-l ia pe deplin în posesie. Şi o făcu, fără niciun alt semn prevestitor, într-o după-amiază, printr-un şir întreg de crize inconfundabile, un fel de timid preludiu al sfârşitului, pe care – avertizat de un doctor pe cât de bun profesionist pe atât de lucid şi ca urmare necruţător – prisăcarul aproape că-l zări la capătul a nu foarte multe săptămâni.

Atunci îl cuprinse panica. Nu spaima de moarte, acesteia nu-i sosise încă rândul, ci teama copleşitoare că va rata, dintr-o neconcordanţă stupidă, clipa şi aşa îndoielnică a marii, a preaîndelung aşteptatei revelaţii. Şi hotărî să se instaleze chiar din acel moment la stupină, în cabana ridicată într-un colţ al curţii, tocmai în fund – de fapt o casă în toată regula şi care atât îl şi costase, dar numită astfel fiindcă o construise fără nicio autorizaţie – şi unde, pe verandă, într-o cuşcă destinată anume, cu pereţi dubli, căptuşiţi cu polistiren îşi avea culcuşul şi câinele; pentru câine se muta aici în primul rând (şi nu ca să îi dea de mâncare şi apă, asta aranjase cu o bătrânicâ din vecini, căreia îi trimitea de toate, prin şoferul cursei locale de autobuz, o rudă a ei mai de departe). Albinele nu aveau nevoie de prezenţa lui, era deajuns în acest anotimp doar să le inspecteze, cam o dată pe lună, să vadă dacă nu le trebuie vreo porţie suplimentară de sirop de zahăr.

Aşadar, pentru câine – sau mai exact pentru individul

sau indivizii care, o dată şi o dată (doar de n-ar fi fost prea târziu) aveau să apară în legătură cu acesta, sau pentru semnul, un al patrulea semn care să-i dea o nouă dovadă că nu s-a înşelat în raţionamentele, în ideile lui nebuneşti ori poate, cine ştie, însăşi cheia dezlegării enigmei.

Şi nu i-a fost deloc greu să se descurce cu noul mod de trai, mai cu seamă că din familie nu-i mai rămăsese nimeni apropiat; soţia (plictisită de veşnica posomoreală şi de interminabilele lui izolări) îl părăsi, fără măcar să fi încercat o ultimă conciliere, deşi oricum el nu i-ar fi spus despre boală, dar totodată, surprinzător, fără a divorţa – dintr-un rest de orgoliu pentru el de neînţeles, ca şi cum reluarea numelui de fată ar fi însemnat o pecete dezonorantă sau i-ar fi periclitat cine ştie ce ascensiune în slujbă. Nu aflase dacă „şi-a refăcut viaţa”, într-un concubinaj, desigur; avea doar o adresă, cu greu obţinută de la părinţii ei, sub jurământul că nu-i va scrie, nici n-o va căuta acolo, dar unde îi trimitea bani, sume mari, deşi la intervale neregulate. Cât despre celelalte rude, nişte veri mai mult sau mai puţin de sânge şi copiii lor, ultima dată îi văzuse la singura reuniune care adună fără excepţii orice familie, adică o înmormântare, de data aceea a celei din urmă mătuşi. Aşa se face că, prin forţa împrejurărilor, singura fiinţă omenească apropiată, cel puţin în plan formal, îi rămăsese doctorul, creator al unui calendar capricios de consultaţii şi analize, cărora stuparul însă le dăduse curs fără nicio întârziere sau ezitare, cucerit treptat de plăcerea perversă de a înregistra pronosticurile sumbre ale specialistului şi a-şi imagina, în mii de chipuri, impactul surprizei pe trăsăturile plăcute, pline de virilitate şi energie ale

acestuia, când el, prisăcarul, i-ar fi spus că are în buzunar formula panaceului universal, vindecător până şi al morţii...

Astfel şi-a petrecut ultimele săptămâni la stupină, parca umblând, cu o supraomenească răbdare, printr-un nesfârşit tunel, între peretele jocului univoc cu moartea şi acela al aşteptării unei problematice minuni, pe care de câteva ori a fost ispitit să o provoace, reluându-şi vechile experienţe de laborator, devenite de mult – fuseseră vreodată şi altfel? – alchimice. La instalarea aici mai trăise speranţa că ecuaţia stabilită de calculator după cercetarea traseelor străbătute de câine – şi cine-i putea garanta că nu fusese decât o simplă glumă a operatorului sâcâit de insistenţele lui? – reprezintă expresia matematică a formulei chimice mult visate; dar şi aceşti ultimi stropi de fantezie i se epuizaseră rapid şi, fireşte, în gol – nu era deloc un tip imaginativ, nici barem cunoscător, fie şi superficial, al metodologiei celei mai generale a muncii de cercetare, iar pentru a-i confirma ipoteza ar fi fost nevoie de un laborator şi un grup de experţi cum probabil încă nu există pe pământ.

Şi totuşi, ridicându-şi privirile spre fereastră, el, furnica dornică să prefacă în fire de nisip un munte şi având nebunia să creadă că va şi reuşi în răstimpul vieţii sale de insectă, întâlnea (dincolo de stativele cu eprubete, de retorte, serpentine de sticlă şi recipiente ale descurajării) şirurile de stupi: dovadă vie a faptului că, de zeci de milenii, lucrul e cu putinţă – şi câinele înlănţuit: semn că un miracol, gata să-i deschidă uşa oricând, e şi el o posibilă cale de împlinire a dorinţei.

Proptit pe labele ca de oţel, încremenit asemenea

unei fabuloase plăsmuiri în piatră, după ce scosese acel unic lătrat, ca de nălucire din altă lume, câinele privea către poartă, aşteptând în linişte pe cineva sau ceva parcă inexorabil. Şi alte zeci de albine decolau, împotriva oricăror obiceiuri şi a oricărei logici, să se piardă, printre crengile pustiite de frunze, în vatra fantomatică a soarelui coborât de fapt sub orizont.

Fără nicio îndoială, ora dezlegărilor sosise.

Vru să iasă în întâmpinarea siluetei profilate neclar dincolo de zăbrelele porţii, dar între intenţia lui, încă nici formulată pe deplin şi reacţia de o inimaginabilă promptitudine a bolii se scurse numai o frântură de clipă – oricum, prea puţin ca să-i îngăduie măcar să deschidă uşa spre verandă.

Aşa încât căzu înapoi pe scaun, şi ochii i se tulburară pe neaşteptate, şi un val de durere i se răsuci în trup, pentru prima dată durerea bolii, pe atât de crâncenă pe cât i se spusese. În acest răstimp, umbra de dinapoia zăbrelelor îşi făcuse apariţia pe alee, deşi, printre spasme şi ameţeli, stuparul îşi aminti vag că poarta trebuia să fi fost încuiată, ca de obicei. O femeie – după ţinută şi mers mai degrabă tânără, purtând un impermeabil alb şi cizme înalte, de piele, iar părul negru, potrivit de lung, prins cu o panglică simplă, ca de elevă. Nu avea mânuşi, nici poşetă, şi haina, descheiată, lăsa la iveală o dublură de blană – ca şi când ar fi călătorit până aici într-o maşină bine încălzită, unde-şi abandonase lucrurile şi de unde ieşise în fugă, pentru o vizită de câteva minute. În dreptul porţii nu staţiona însă nicio maşină.

Perdeaua căzu din mâna prisăcarului care astfel rată întâlnirea dintre vizitatoare şi câine, dar, de vor fi schimbat amândoi vreun semn de recunoaştere,

fusese cu iuţeala fulgerului, fiindcă nici nu se oprise legănarea moale a ţesăturii, că se şi auzi ciocănitul la uşă.

— Bună seara!

Omul vru să răspundă şi-şi dădu seama, în acelaşi moment, că nu poate articula nicio vorbă. Se mărgini să clatine capul. Femeia răspândea o undă discretă de parfum, pentru el neidentificabil, dar care, printr-o bizară asociaţie de senzaţii, îi aminti de primăvară.

— M-a trimis doctorul B..., spunea că aveţi o miere grozavă.

O invită, tot printr-un gest, să se aşeze. Valuri de ceaţă sângerie îi treceau pe dinaintea ochilor, poate ultimele reflexe ale soarelui proiectat prin refracţie deasupra orizontului; îşi păstra însă luciditatea întreagă şi înregistra, ca pe un punct în favoarea lui, faptul că oaspetele nu s-a alertat văzându-i slăbiciunea – ca şi cum se aşteptase să-l descopere astfel. Dar, la urma-urmei, nu doctorul îi pronosticase sfârşitul înainte de Anul Nou?

Femeia îşi trase un scaun cu spătarul traforat, după modelul celor medievale – mobila din cabană fusese lucrată la comandă de un meşter ardelean, o rudă a soţiei – şi, în vreme ce lua loc, prisăcarul încercă să o privească mai atent, să identifice pe chipul şi în ţinuta ei o eventuală trăsătură străină; dar, poate de emoţie sau tot din pricina bolii, i se părea că, văzută de aproape, vizitatoarea are contururi mai puţin clare decât adineauri, când se apropia pe alee; iar din cumulul acestui amalgam de linii fine îl fixară pe neaşteptate ochii ei, două pete de o extraordinară limpezime, albastru-violacee, încărcându-l de o tensiune necunoscută, o febrilitate lucidă, o putere

descătuşată, printr-un miracol, din cine ştie ce tainiţă, rămasă neatinsă, a trupului istovit.

— Oricare miere e grozavă! se auzi rostind fără dificultate. Mult mai grozavă decât îţi închipui...

— Am văzut un instrumentar de laborator în camera de alături, replică liniştită necunoscuta, continuând să-i privească ochii.

Era grăbită? Din cauza lui, de bună seamă. Şi la sfârşit? Îi va cere, ca în basme, să formuleze trei dorinţe?

— Naivităţii, răspunse la toate întrebările. Ca să am o dovadă mi-ar fi trebuit aparate şi specialişti cum poate nu există pe Pământ. Şi, în sfârşit, cineva care să mă creadă.

— Deci, numai intuiţia... Sincer?

Prisăcarul zâmbi. Se trădaseră. Cu acest ultim cuvânt. Niciun basm cu o zână care să te facă măcar celebru, dacă nu şi puţin nemuritor! Cine e dispus să-ţi mulţumească pentru că i-ai descoperit secretul? Fie şi numai printr-o întâmplare – deşi mândria lui era că, din lanţul de o logică impecabilă a deducţiilor, eliminase tocmai aportul oricărei întâmplări?

— E atât de vesel ce-am spus? se formaliză (dar, dacă se poate spune aşa, cu aceeaşi bunăvoinţă) vizitatoarea.

— Ar fi trebuit să mai aşteptaţi niţel. Spionul vostru v-a comunicat, nu? că speranţa de viaţă, în ce mă priveşte...

Aproape nu se mai recunoştea. O astfel de spontaneitate a replicii, un asemenea galop al gândirii, după anii de tăcere, de amorţire, de neputinţă... Triumful. Confirmarea, care aduce după ea, în trena orbitoare a succesului, sprinteneala şi adresa

cuvintelor – acolo, în creierul împăienjenit de metastaze...

— Nu avem spioni pentru ce se ascunde în sufletul dumitale.

— Nici nu mi-aţi trimis unul prea grozav.

— A avut ordin să se deconspire.

— Pentru ca, de bucuria izbânzii, să încep să istorisesc oricui are timp să mă asculte, că încă de acum nu ştiu câţi ani spusesem eu, dar Cutare şi Cutare nu m-au crezut... Şi uite-aşa să aflaţi, comod, când am mai vorbit şi cine ştie de asta.

— Din păcate, trucul n-a reuşit.

— Singurătatea şi boala. Constatare elementară. Unde s-au instalat, nu mai e loc pentru nimeni.

— Îl uiţi pe doctor. Şi, oricum, în urmă cu un an-doi erai încă sănătos, cu o soţie, rude şi prieteni. Nu ştim când ai avut intuiţia, cui i-ai spus, cu bună ştiinţă ori ce ţi-a putut scăpa vreodată, fără voie, în somn...

Prisăcarul se îndreptă în scaun, aşteptându-se, din reflex, la vreun nou semn trimis de putreziciunea devoratoare din trup, dar privirile albastru-violacee, neclintite la capătul haloului înşelător îl desprinseseră de propria lui condiţie, îl prefăcuseră într-un ascuţiş de spirit la pândâ.

— Eşti frumoasă?, întrebă pe neaşteptate. Nu înţeleg de ce te ascunzi în neclar. Relaţia noastră, vreau să zic şi a mea cu voi, n-are niciun fel de viitor.

— Sunt frumoasă, replică ea. Şi tânără. Toate astea au un anume rost.

— Poate n-o să vreau să vorbesc. Şi nu ştiu dacă pot fi sensibil la mijloacele voastre de constrângere, în situaţia mea. Realmente nu vă înţeleg

— De ce n-aţi intervenit mai devreme? M-aţi fi

împiedicat să divulg...

Vizitatoarea nu se grăbi cu răspunsul. Nu fiindcă era încurcată. Ameninţându-l că nu va mai fi dispusă să-l asculte. Constrângerea cea mai simplă, dar de un rafinament fără egal, care întorcea împotriva lui argumentele propriei imunităţi. Suspansul dură câteva secunde, însă pentru viteza lui de reacţie asta începea să însemne foarte mult.

— În regulă! exclamă răguşit. Doar să ai răbdare până spun tot. Aveţi aici, de milioane de ani, o agentură de spionaj. Cea mai teribilă din câte se pot imagina. Mi se pare că specialitatea şi vocaţia celor care te-au trimis le constituie, ca să vorbim elegant, activitatea de informaţii; şi dacă o faceţi cu gând bun sau rău, în beneficiul unui grup sau al întregii lumi din care vii, ori chiar al planetei noastre, unde văd că v-aţi instalat ca acasă, sunt speculaţii şi mă depăşesc.

— Ţi-ai dat seama de mult?

Întârzie şi el să răspundă, dar din cu totul alte cauze: ca să fie cât mai concis, să treacă peste amănuntele acum fără însemnătate (eforturile de a găsi cele mai ingenioase şi mai subtile metode de marcare, cu zeci de substanţe bine diferenţiate, a albinelor şi a florilor, îndeosebi în perioada marelui cules şi cele mai eficiente sisteme de urmărire – până şi cu izotopi şi contoare de radiaţii, obţinute în ani de sacrificii materiale grele şi de echilibristică în marginea legii – şi miile, nesfârşitele mii de încercări infructuoase în laboratorul care, din punctul de vedere al utilării, se putea compara cu al oricăruui liceu de chimie, dar nu mai mult).

— Nu ţin minte.

Se imagina după plecarea femeii şi a câinelui, abia

atunci pradă adevăratei singurătăţi, durerilor atroce pe care le va ascunde şi faţă de doctor, vidului ce îi va anticipa stingerea, fără să o facă mai uşoară.

— La prima vedere, tot ce se întâmplă acolo pare lipsit de judecată. Reguli păzite azi cu străşnicie sunt mâine încălcate fără ca stupul să-i pedepsească pe vinovaţi. Un exemplu: matca e personajul cel mai important al coloniei; albinele îi pregătesc tot timpul o hrană specială şi o apără cu preţul propriei vieţi – dar, la un moment dat, ele o ucid fără milă. Alt exemplu: intrarea la faguri e păzită zi şi noapte, cu o vigilenţă ajunsă proverbială, aşa că nu doar insectele (chiar albine din altă colonie), ci orice vietăţi, oricât de mari şi puternice, sunt pedepsite amarnic pentru pofta de a se înfrupta din miere; există însă împrejurări când paza stupului e total abandonată. Alt exemplu: curăţenia e o lege de fier; albinele nu-şi lasă murdăriile decât afară şi, peste iarnă, când nu pot ieşi, pur şi simplu se abţin timp de câteva luni; trântorilor, în schimb, li se îngăduie nu numai să mănânce oricât, dar şi să murdărească fagurii în voie. Te plictisesc?

Femeia asculta neclintită. Vocea prisăcarului se ridicase cu un semiton, muchiile feţei, adunate într-o veşnică grimasă de suferinţă, se îndulciseră, iar în clar obscurul de după stingerea ultimei raze de soare ochii îi străluceau, prinzând lumina crepusculară din geamuri.

— Nu, răspunse ea domol. Nu prea ştiu unde vrei să ajungi.

— Mi-ai promis răbdare, îi reproşă el grăbit. De fapt, totul se subordonează unei reguli mai stricte şi mai cuprinzătoare – eficienţa absolută. Matca e sacrificată când bătrâneţea sau altă slăbiciune o împiedică să mai

depună destule ouă pentru nevoile stupului. Paza e suspendată în timpul culesului, dacă nectarul e atât de mult, încât lucrătoarele, zorite să adune tot, intră cu recolta în oricare stup, fără să-şi mai piardă timpul căutându-l pe al lor. Trântorii nu ies decât o dată, pentru zborul nupţial, după care, mulţi, rătăcindu-se, nu mai revin, iar cei întorşi îşi găsesc grabnic sfârşitul; până atunci însă se ţin la adăpost, ca purtători ce sunt ai unei zestre biologice care trebuie valorificată cu maximum de randament. Eficienţă înseamnă şi viaţa atât de scurtă a albinei de rând – numai şase săptămâni. Aşa, stupul îşi reglează numărul de locatari după recolta mai slabă sau mai bogată, care trebuie strânsă şi prefăcută în miere. Dar peste iarnă, aceleaşi albine de rând îşi prelungesc viaţa la mai multe luni, ca să hrănească matca şi s-o păzească de îngheţ, încălzind stupul, cu bătăi de aripi, la aproape treizeci de grade şi ca primăvara să îngrijească puii următoarei generaţii. Eficienţă, mai înseamnă faptul că, la încheierea zborului de nuntă, matca smulge din corpul trântorului depozitul seminal, pentru ca, până la sfârşitul celor cinci ani de viaţă, fără nicio altă împerechere, să poată fecunda ouăle pe măsură ce le aşează în alveole. Mereu eficienţa a pus la îndemâna albinelor manipulări genetice la care nici nu putem visa, graţie lor, din aceleaşi ouă, ele scot, numai prin diferenţe de hrană, lucrătoare, trântori sau mătci, la dorinţă.

Afară, câinele se mişcă, făcând să zornăie lanţul greu pe treptele verandei, şi prisăcarul se opri deodată, parcă neştiind de unde vine zgomotul şi ce înseamnă; de obicei, pe la acea oră câinele intra să se culce în cuşca lui cu polistiren, dar nu zadarnic stăpânul

contenise din povestit, ca alarmat de o premonitie, fiindcă îndată, ca nicicând până atunci, îi apăru la fereastră capul mare, ameninţător şi sălbatic, ca de paznic al infernului, şi mai negru pe cerul crepuscular, cu ochii sticlind într-o fosforescenţă de-a dreptul stranie, roz-portocalie, când din casă nicio lumină nu venea să se reflecte în ei.

Prisăcarul zări toate astea doar într-o clipă, cât vizitatoarea smulgându-l din vraja hipnotică a privirilor sale, îi îngădui să întoarcă faţa spre geamuri; fiindcă ea se ridică brusc, din doi paşi se apropie de perdea şi rămase cu spatele la el, acoperindu-i imaginea dogului.

— Te ascult, rosti de acolo, cu aceeaşi voce domoală, melodioasă, ca o incantaţie liniştitoare. Cred că te apropii de adevăr.

Bărbatul realiză abia acum, rămas fără prezenţa ei imediată, şi frigul din încăpere, şi amorţeala picioarelor de la îndelunga şedere pe scaunul de lemn gol, şi slăbiciunea jalnică a trupului care începu să i se clatine din nimic, în căutarea unui echilibru iluzoriu; dar o pornire fără nume îl chema către silueta subţire şi delicată de dincoace de geamuri, ca şi cum o parte însemnată din fiinţa lui lăuntrică fusese pe nesimţite sustrasă de vizitatoare.

— Toate mişcările astea complicate şi contradictorii sunt conduse de ceea ce unii numesc „spiritul stupului”. Ceva ce trece de simplul instinct şi seamănă a un soi de inteligenţă. Intuiţia mea, ca să folosesc terminologia dumitale, e că acest „spirit al stupului”, condiţionarea asta de mare fineţe, cu care albinele se nasc, vi se datoreşte. Aţi implantat-o genetic, cândva, în trecutul îndepărtat, unei specii de insecte pământene pe care aţi risipit-o apoi pe toate

continentele.

— În ce scop? întrebă femeia, atentă parcă numai la inflexiunile propriului glas.

Cu gesturi cumva ocrotitoare, de gravidă, nefireşti şi părând de aceea neruşinate, bărbatul îşi mângâie pântecele anormal, în contrast umilitor cu înfăţişarea aproape scheletică a trupului.

— Mierea!, răspunse cu voce stăpânită. Scopul ultim al strădaniilor, al efortului pentru eficienţă. Care subordonează „spiritul stupului” şi impune orice sacrificiu. Numai că, într-un loc, v-aţi trădat. O mică fisură în logica strictă a conspirativităţii. După ce fagurii au fost umpluţi şi căpăciţi, la un semn, la o informaţie pentru noi insesizabilă, stupul ia o hotărâre cel puţin ciudată: roiul. Cu matca în frunte, porneşte într-o pribegie fără întoarcere, abandonând rodul trudei lui de multe generaţii, în paza unui număr restrâns de albine. Ca şi cum totul ar fi fost în zadar. Ca şi cum un destin l-ar condamna să o ia de la capăt, veşnic de la capăt. Şi de fapt aşa e – destinul lui sunteţi voi.

— Într-adevăr, eşti periculos!, exclamă ea şi tot nu se întoarse; vedea sau făcea nu ştiu ce acolo, la fereastră, ori se ascundea, ori ascundea un obiect faţă de el.

— Până la urmă, trebuia cineva să vă descopere!, răspunse prisăcarul, fără urmă de afectare.

— Adunăm depozite de miere, aşa e.

— În toate pădurile Terrei. Uşor de găsit şi de furat, cu o tehnologie ca a voastră. Probabil vă aşteaptă de milenii, pentru că se conservă admirabil în timp, dacă are condiţii. Pe parcurs au mai intervenit pământenii, stricându-vă un pic socotelile. Dar numai un pic. În sensul că vă dijmuiesc recoltele cu prisăcile lor

sistematice, ca mine. Oricum însă, nu-i dau mierii adevărata ei întrebuinţare.

— Dacă o ştii şi pe asta...

— Să o fi ştiut, îmi schimbam soarta. Cel puţin pe a mea. Nicio analiză nu mi-a arătat altceva decât fleacurile – fructoză, glucoză, zaharoză, invertazâ, glucozidază, acizii formic, citric, acetic, tactic, oxalic, gluconic şi ceilalţi, proteine, vitamine, polen, amidon, săruri... Dar nici altora, mai deştepţi şi mai utilaţi, nu le-a spus mai multe.

Rămase în ascultare. Simţurile i se ascuţiseră, i se înmulţiseră, nu se mai pricepea să le citească alarmele, doar senzaţii nelămurite, neliniştitoare îi tălăzuiau sufletul amputat, el însuşi dornic să se întregească, să o învăluie pe necunoscută, să o reţină, ca şi când o forţă, pentru el vitală, se ascundea în alcătuirea ei. O forţă, un principiu...

— Sub alcătuirea asta chimică se ascunde un principiu vital. Care întreţine şi generează viaţa, care stimulează şi dirijează mutaţii genetice, poate canalul de legătură cu lumea neînchipuit de bogată a plantelor – şi ele aparent simple, aparent neclintite... Mi-e teamă de lucrurile prea cunoscute şi prea limpezi; la altă scară, ascund mistere şi adâncimi înfricoşătoare. Descoperim, nu de mult, că apa, apa noastră de băut, analizată în spectrul nu ştiu căror radiaţii, dovedeşte cu totul alte înfăţişări şi alte însuşiri, după locul de unde iese din pământ. Se vorbeşte de o asemenea apă, de fapt elixirul veşnicei tinereţi, căutat, şi poate nu zadarnic, de alchimişti, care vindecă bătrâneţea şi toate bolile; ba chiar aud că această aşa-numită apă fundamentală se distilează în zilele noastre, deşi nu l-am găsit pe făcătorul ei. Mierea vindecă şi ea boli.

Propolisul, lăptişorul de matcă, polenul... Doamne, dar astea sunt firimituri, stângăcii colosale, simplificări strigătoare la cer! Cum mi-aş face un cort din „Rondul de noapte”, pentru că pânza lui e impermeabilă. În ce fel trebuie să arate mierea pentru voi, care ştiţi nu numai că pânza noastră impermeabilă e de fapt pictură, ci cunoaşteţi şi autorul, îi analizaţi şi lucrările, iar în final vă încântaţi peste măsură la contemplarea capodoperei lui Rembrandt.

Avântul vorbelor nu i se transmitea; se vede că şi le spusese de mii de ori în aşteptarea întâlnirii de acum, până i se tocise orice participare afectivă – sau ciudăţenia necunoscutei, premoniţia tulbure a mişcărilor ascunse din jur, apoteoza malefică a bolii îl înstrăinau definitiv de el însuşi.

— Pentru că nu e nectar brut adunat în faguri! mai apucă să zică într-o doară. Albinele îl prelucrează şi în guşa lor trebuie să se petreacă nişte mutaţii fundamentale...

Întunericul începutului de noapte se destrăma uşor, ca şi când un far puternic, plasat în apropiere şi pus în legătură cu un reostat s-ar fi aprins încetul cu încetul. Lumina venea de deasupra curţii – într-un cenuşiu crepuscular, făcând să răsară fantomatic contururile stupilor, cu riguroasa lor aliniere, apoi o licărire alburie, ca răsăritul pe un cer plin de nori, apoi raze drepte tăioase, asemenea unor stâlpi neclintiţi, înfipţi în pământ parcă o dată pentru totdeauna, unul după altul, din ce în ce mai repede.

Prisăcarul se pomeni la geam, alături de vizitatoare. Apropierea de ea, de haloul care o prefăcea într-o configuraţie de linii şi volume incerte îl răscolea din nou, până în pragul paroxismului – vecinătatea ei sau

spectacolul demenţial de afară: albinele care nu încetau să iasă, cu miile, din fiece stup, să se ridice vertical în biruitoarea lumină, acum galben-aurie, ca nişte sute de colonade subţiri, legănându-se încetişor, sprijinind plafonul de foc de deasupra curţii, strict delimitat la perimetrul gardului.

— Să ieşim! îl îndemnă ea şi, fără să-l atingă, porni înaintea lui, dreaptă; şi el o urmă aiurând, iar pe zidul din fund al încăperii se profită, în cărbune compact, cu margini tăioase şi crude, o umbră cocoşată, cu pântece hidos, o singură umbră.

Era frig afară? Era cald? Se rezemară de balustrada verandei. Câinele lingea fără grabă marginea de sus a adăpătorului,unde albinele forfoteau ameţite, călcând orbeşte unele peste altele, să apuce să-şi înmoaie trompa în apa turnată acolo de cine ştie cine şi pângărită de limba roşie şi enormă a făpturii infernale. Pe urmă, în zbor clătinat, chinuit, se întorceau în stupi, să-şi contamineze semenele, să le înnebunească la rândul lor.

— Cum?... întrebă el, arătând în sus cu o mişcare obosită a capului.

— Mierea! răspunse vizitatoarea. O pulverizează acolo...

— Şi arde?

— Carbon, hidrogen... Ca în petrol, ca în spirt... Dar la ce bun explicaţiile?

Albinele începeau să se aşeze pe copaci, pe pământ. Şi de sub scoarţa îngheţată a unora şi a altora, fără îndoială că sub acelaşi efect al mierii, prindeau să răsară, văzând cu ochii, muguri de frunze, muguri de flori, colţ de iarbă; să răsară, să se înalte, să se

despice, dând la iveală verdele crud din tainiţele lor pline de mustul germinaţiei. Buharale, ormuzuri, şirazuri de gazon cu firele încâlcite de prea multă desime, frunze bătute unele în altele, ca solzii peştilor, pe fiecare trunchi, şi creangă, şi rămurică. Şi, simţind că îi tresare ceva sub degete, prisăcarul îşi îndreptă privirile în jos şi aproape nu se mai miră să constate că lemnul mort al balustradei, al pilaştrilor, al podelei şi mai departe al tocurilor de la uşi şi ferestre începe şi el să înmugurească, atins de albine, încep să iasă lăstari din nodurile înnegrite de soare, de sub fibrele tocite inegal de picioarele şi mâinile care în atâţia ani păşiseră pe scânduri şi se agâtaseră de stâlpi şi de giurgiuvele. Sticla geamurilor se sfărâmă sub această năvală a vieţii, se desprinseră foile de tablă de pe acoperiş, crâpă şi căzu tencuiala fiecărui perete, se desfâcură mobilele. Până şi zgarda, lanţul şi sârma care-l ţineau pe câine prizonier se umpluserâ de ghirlande întunecate, subţiri, suple, ca filigranele unui mare bijutier.

— Ai învins!, rosti femeia şi se întoarse la prisăcar, căutându-i ochii din nou.

El se grăbi să se piardă în albastru-violetul lor, să se regăsească pe sine, cel adineauri fără veste pierdut, să se întregească şi să rămână acolo, apărat de viitorul inexorabil.

În clipa aceea, ca la un semnal – se înţelege că la un semnal – se deschiseră pretutindeni florile. Beţia parfumurilor grele îi învălui rând pe rând; şi erau flori şi parfumuri din toate colţurile planetei, devreme ce în miere se ascunde, pe lângă atâtea altele, secretul ingineriei genetice; printr-o atât de firească, în fond, răsturnare de lucruri, mierea restituia miresmele şi

florile din care se născuse – şi poate mai mult: după meandrele orgoliului dezlănţuit al adevăraţilor ei stăpâni crea pentru această orgie forme şi culori, şi arome, şi legănări, şi foşnete inexistente până atunci, scria în limbajul esoteric al florilor poeme încă nevisate de niciun muritor din nicio lume, murmura în pianissimo simfonii de dincolo de închipuirea omenească.

— Ai învins! repetă vizitatoarea. Toate astea zăceau în sufletul tău. N-am făcut decât să le scoatem la lumină. Convinge-te!

Îi urmă îndemnul. Se pătrunse, din nou şi din nou, de minunea răsărită din frig şi întuneric, de gândul că totul, totul îi era dedicat, îl sărbătorea, i se cuvenise. Când îşi întoarse ochii spre ea, îi văzu – de data asta limpede – chipul, tinereţea, armonia perfectă, trupul învăluit sau poate alcătuit din raze.

— Ştii, zâmbi sfios, oboseala...

— Ştiu! şopti femeia. Pentru asta am şi venit. O să fie uşor, neînchipuit de uşor!...

Îl cuprinse în braţe, îl aşeză pe covorul de flori şi rămase aplecată asupra lui.

— Nu te duce! îi ceru prisăcarul. Doar să te mai privesc.

Păru că se pierde în apele morţii, apoi reveni, pe jumătate, ca de departe.

„Un înger cu părul blond şi des...”, murmură unei amintiri numai a lui. N-o să dureze mult.

Ea încuviinţă, cu un surâs plin de înţelegere şi de taină.

*

Nu durase, într-adevăr. Trupul zăcea chircit pe o parte, iar ploaia, amestecată cu spic de zăpadă, îi uda

picioarele strânse cuminte pe treapta cea mai de sus a scării. Ţinându-se cât mai departe de el, câinele veni pe verandă, în două labe, să se pună la adăpost.

— Planetă nenorocită! blestemă şi se trânti greoi pe bancă, în capul oaselor, cu spatele rezemat de zid. Am început să nu mai suport frigul şi oboseala. Imaginează-ţi!

Lanţul zurui, poticnindu-se de muchia băncii. Câinele se porni să suduie înăbuşit. Îşi vârî labele din faţă pe după zgardă şi împinse în ea să o rupă, dar aceasta nu cedă. Atunci, cu o exclamaţie de mânie, care aducea mai degrabă cu un lătrat, prinse lanţul între gheare ca între nişte degete; o flacără orbitoare îi lumină pentru o clipă botul ridicat spre tavan şi ochii închişi, pe urmă dulăul azvârli capătul lanţului rupt, care se izbi violent de un geam şi îl sparse.

— Numai tu erai în stare de una ca asta!

— Şi tu să mă asculţi!, răspunse cu tristeţe femeia.

Ploaia ţârâia subţire pe tabla acoperişului. Prin fereastra spartă pătrunse vântul, umflând perdeaua şi răscolind, în cămin, cenuşa buturugii arse demult. Dincolo de balustradă, în paloarea stinsă a nopţii de noiembrie, abia nălucind pe fondul pământului noroios, se înşirau, într-o zadarnică aliniere, stupii – cutii anoste cu popoare de insecte care se omoară să adune hrană peste nevoile lor şi, când le e lumea mai dragă, pornesc într-o pribegie la fel de lipsită de noimă ca şi lăcomia de mai înainte.

— Ar trebui să te las aici! mârâi, la propriu, câinele. Ai ceva din primitivismul şi absurdul lor. Să înscenezi o minciună ca asta!...

— Vrei să ne certăm? şopti, la fel de tristă, femeia.

Ştia prea bine cât e şi el de afectat, altfel n-ar fi

admis ca, după un an de captivitate în lanţ, să rămână sub aceeaşi înfăţişare ridicolă şi să discute amândoi tot în limbajul peste măsură de sărac şi stângaci al pământenilor.

— Îi detest! reluă dogul. Sunt perfizi, profitori, ingraţi... Dornici de înavuţire, de putere... Nedrepţi şi lipsiţi de orice raţiune – îşi otrăvesc planeta, îşi pregătesc distrugerea totală...

— Nu toţi.

— Aiurea! Uită-te la eroul tău. Eşantion reprezentativ pentru omenire. Un amărât ros de cancer şi pe trei sferturi nebun. Cât despre teoria lui...

— Lasă-l în pace! izbucni fără veste femeia. A murit. Aici se moare. Miliarde de fiinţe zilnic.

Revolta şi neputinţa o înecau. Acum le cunoştea pentru prima oară. Pământul o contaminase necruţător. Dar nu se putea descărca, încă nu învăţase să şi plângă.

— A crezut în noi... murmură câinele, deodată învins, şi vocea groasă îi sună înăbuşit, ca un scâncet. Principiu vital, speranţă de viaţă... Şi ei n-au nicio şansă, nefericiţii!

Lapoviţa se prefăcuse în zăpadă cu fulgi mari şi deşi, iar aceasta începea să se aştearnă domol pe locurile mai puţin ude – picioarele prisăcarului, aleea betonată şi acoperişurile stupilor. Ca şi când, într-o simbolistică involuntară şi vetustă, ar fi vrut să-i confirme teoria: dezlegând secretul albinelor, omul a deschis un nou drum, şi totul se învăluie în culoarea inocenţei, a copilăriei, a începutului.

Prefăcuţi în lumină, cei doi plecară abia spre ziuă, de parcă ar fi vrut – dar nu-şi propuseseră asta – să privegheze, după un alt obicei barbar, trupul chircit la

intrarea în verandă. N-aveau să se mai întoarcă niciodată. Pământul era, în toate, străin felului lor de a fi.

Se vede treaba însă că oamenii se aseamănă, indiferent de soarele sub care s-au născut. Altfel cum să înţelegi pornirea celor doi de a-i da prisăcarului, în ciuda tuturor evidenţelor, iluzia că a reuşit? Şi, mai departe, cum să le justifici opacitatea faţă de formidabila lui intuiţie?

Fiindcă, într-adevăr, în trecutul geologic, rudele de sânge ale viespilor şi bondarilor, albinele, au fost condiţionate de cineva. În pădurile prefăcute de atunci în cărbune şi piatră, ca şi în pădurile noastre de azi, coloniile convenţionale numite „sălbatice” strâng fără odihnă şi codifică savant, sub masca înşelătoare a mierii, un sublimat biologic inestimabil. Inerte la factorii degradanţi din mediul înconjurător, conservându-se astfel la nesfârşit, miniaturalele depozite conţin seminţele seminţelor vieţii, aflate, de altminteri, în toate organismele Pământului, de pe vremea primelor începuturi, a matricei oceanice primordiale.

Ciudaţii vizitatori ai prisacarului, cunoscând bine civilizaţiile galactice, ştiau că niciuna din ele n-a poposit pe Terra mai mult decât pentru o scurtă misiune de cercetare – planeta nu-i putuse reţine cu nimic.

Asta înseamnă că taina descoperită de pământean are o singură explicaţie: într-un viitor depărtat de noi ca stelele, când generaţia noastră, împreună cu multe altele care-i vor urma vor fi aparţinut definitiv trecutului, omenirea terestră (abandonată de emisarii celorlalte lumi din pricina contradicţiilor ei de

neîmpăcat, a defectelor azi insurmontabile) va reuşi, după seisme de neînchipuit, să ajungă la raţiune şi echilibru. Atotputernicii ei savanţi vor folosi atunci pulberea de miere ca să prefacă în grădini înfloritoare planetele sterpe unde vor debarca fiii Pământului.

Îmi place să cred că şi cei doi extratereştri nemuritori (dacă veşnicia, oricum relativă a vieţii lor, îi va ajuta să prindă vremurile acelea îndepărtate), fiinţele pe care, în lipsă de ceva mai potrivit, continui să le numesc femeia şi câinele vor afla, în fine, că prisăcarul nu s-a înşelat. Şi, cu aceeaşi reacţie omenească pe care experienţa şi înţelepciunea nu o anulează (pentru simplul motiv că, fără ea, nu se pot dobândi experienţă şi înţelepciune), se vor consola, poate, de regretul că nu l-au înţeles, cu mândria că i-au dat, fie şi neîntemeiat pe atunci, imaginea izbânzii.

Romulus Bărbulescu

(n. 27 octombrie 1925, Sulina, d. 9 februarie 2010, Bucureşti) a fost un critic literar, dramaturg, eseist, realizator de antologii şi scriitor de literatură ştiinţifico-fantastică, precum şi un actor şi scenarist român contemporan. Absolvent al Institutului de Artă Teatrală şi Cinematografică din Bucuresti, Romulus Bărbulescu a fost cotat, alături de colaboratorul său de aproape cinci decenii, George Anania, ca unul dintre deschizătorii de drumuri în science-fiction-ul românesc modern.

George Anania

(n. 14 iulie 1941, Măgurele, d. 6 aprilie 2013) a fost un scriitor de literatură ştiinţifico-fantastică, dramaturg, realizator de scenarii radiofonice, traducător şi realizator de antologii româneşti contemporane. Este cunoscut şi pentru colaborarea sa literară îndelungată cu Romulus Bărbulescu.

Romane scrise în comun:

1962 - Constelaţia din ape
1965 - Doando - reeditat în 1992 şi 2002
1967 - Statuia şarpelui
1969 - **Planeta Umbrelelor Albastre** - reeditat în 1993 cu titlul Planeta Fantomelor Albastre

1970 - Ferma Oamenilor de Piatră - reditat în 1990
1973 - Paralela-enigmă - reeditat în 1991
1977 - Şarpele blând al infinitului
1992 - Cât de mic poate fi infernul?

Povestiri şi nuvele scrise în colaborare

Captiv în inima galaxiei (1964)
Astronava lui OLM (1965)
Fântânile (1966)
Ochii ei albaştri (1967)
Aventură pe fluviul de hidrogen (1971-72)
Requiem după singurătate (1983)
Război contra Sfinxului (1990)
Uneori, marea (1990)
Feedback Pampero (1994)

